

අභිධම්මපිටකයෙහි

10 වන ග්‍රන්ථය

සමකප්‍රකරණ

දර්ශීය භාගය (2)

ලබ්‍යා මබ්බද්ධි මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
භිඤ්ඤ මාකඩවර ශ්‍රී ජේවන පරිච්ඡේදිපති
සතරකෝරළ මහදිසාවේ ප්‍රධාන සංඝනායක රාජකීය පණ්ඩිත
ශ්‍රී ධම්මකන්ධ ජේවන කරහම්පිටිගොඩ ශ්‍රී සුමනසාර
සථවිරයන් වහන්සේ විසින් කරන ලද
සිංහල පරිවර්තනය

ශ්‍රී බු: ව: 2557
රාජ්‍ය ව: 2013

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 54

The Tenth Book in the
Abhidhamma-Pitaka

10

YAMAKAPPAKARANA (II-2)

With the Sinhala translation by
Venerable Pandit Karahampitigoda
Sri Dhammakhandha Rewata Sumanasāra Thera

The Chief High Priest of the Province of
Four Korals and the Principal of
Sri Rewata Pirivena, Makadawara Hingula

Published by
Dharma Chakka Child Foundation
Rerukana Road, Veedagama, Bandaragama -12530, Sri Lanka
Tel: +94 38 2291771, Fax: +94 38 2291253, website: [http:// www.samadhi-buddha.org/](http://www.samadhi-buddha.org/)

Co-published, printed and donated by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F, 55 Hang Chow South Rd. Section 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Tel: +886 2 23951198, Fax: +886 2 23913415
Email: overseas@budaedu.org; Website: [http:// www.budaedu.org/](http://www.budaedu.org/)

B.E. 2557
C.E. 2013

සම්බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව නැවත මුද්‍රණය කිරීම.

බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ඉගැන්වීම හැඳින්වීම සඳහා අනාදීමත් කාලයක සිට විවිධ යෙදුම් යොදා ගෙන ඇත. ධර්ම, ධර්ම-විනය, බුද්ධ චරිත, පාවචන බුද්ධානුසාසන ආදිය මින් සමහරකි. දුර්ම - විනය වැනි යෙදුම් බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින්ම යොදාගෙන ඇත. මේ ධර්ම විනය අඩංගු වී ඇත්තේ ත්‍රිපිටකයෙනි. පිටක යන්න කුඩය, භාජනය යන අරුත්වල පාලි හා සංස්කෘත යන භාෂාවන් හි යෙදේ. සංස්කෘත භාෂාවෙන් ත්‍රිපිටක නැතහොත් පාලි භාෂාවෙන් තෙපිටක යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ එවන් පිටක තුනකින් සමන්විත එකතුවකි. පාලි ත්‍රිපිටකය බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ඉගැන්වීම් අඩංගු පැරණිතම මුද්‍රාග්‍රහ වශයෙන් ථේරවාද සම්ප්‍රදාය මගින් පිළිගනු ලැබේ.

විරාගත ථේරවාද සම්ප්‍රදාය වන්නේ ත්‍රිපිටකය බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් තෙමසක් ගතවුණු පසුව මහා කස්සප මහා රහතන් වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් අජාතකුඤ්ඤ මහරජතුමන්ගේ ප්‍රධාන දායකත්වයෙන් රජගහ නුවර චේතාර පර්වත අසඬඬ සප්තපර්ණි ගුහාවෙහි පන්සියයක් මහරහතන් වහන්සේගේ සහභාගීත්වයෙන් පැවැත්වුණු ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාවේ දී සජ්ඣායනය කොට අනුමත කෙරුණු බවය. මෙම ත්‍රිපිටකය සමන්විත වන්නේ විනය පිටකය, සුත්ත පිටකය හා අභිධර්ම පිටකය යන පිටකතුයෙනි.

මෙසේ ප්‍රථම සංගායනාවේදී ඊට සහභාගී වුණු මහා රහතන් පන්සියයක් දෙනා වහන්සේලා විසින්ම ඒකමතිකව පිළිගනු ලැබුණු ත්‍රිපිටකය එතැන් පටන් රහතන් වහන්සේලා කණ්ඩායම් මගින් මුඛ පරම්පරාවෙන් පවත්වාගෙන එනු ලැබුණු අතර, ඉන් වසර සියයකට පසු කාලාශෝක රජු දවස විශාලා මහනුවර පැවැත්වුණු දෙවන ධර්ම සංගායනාවේ දී හා ඉන් අනතුරුව ධර්මාශෝක රජු සමයේ දී පාටලී පුත්‍ර නගරයේ දී පැවැත්වුණු තුන්වන සංගායනාවේ දී ද සජ්ඣායනය කොට අනුමත කරනු ලැබිණි.

මිහිඳු මහා රහතන් වහන්සේ ප්‍රමුඛව ධර්ම දූතයන් වහන්සේලා විසින් ශ්‍රී ලංකාවට ගෙන එනු ලැබුනේ මෙලෙස සංගීති තුනකදී සජ්ඣායනය කරනු ලැබ, අනුමත කෙරුණු ත්‍රිපිටකයය. ශ්‍රී ලංකාවේ දී ද අඛණ්ඩව මුඛ පරම්පරාවෙන් පවත්වාගෙන එනු ලැබුණු සම්මා සම්බුද්ධ දේශනාව අඩංගු ත්‍රිපිටකය ක්‍රි.පූ. පළමුවන සියවසේ අගභාගයේ දී පමණ වළගම්බා රජු දවස මාතලේ අළුවිහාරයේ දී ගුන්ථාරෑඬ කෙරුණු බව වංස කථාවල දැක්වේ. දැනට භාවිතයේ පවතින පාලි ත්‍රිපිටකයට පාදක වී ඇත්තේ මෙලෙස මහා සංඝරත්නය විසින් පිවිත පූජාවෙන් ඇප කැපවී නිර්මලව සුරක්ෂිත කොට ගෙන ආ මේ ත්‍රිපිටකයය.

ත්‍රිපිටකයේ විනය පිටකයට මහා විභංග හා භික්ෂුණී විභංග යන දෙකොටස අඩංගු සුත්ත විභංගය ද, මහා වග්ග හා චුල්ලවග්ග යන දෙකොටස අඩංගු ඛන්දකයන් ද පරිවාර නම් කොටස ද ඇතුළත් ය. විනය පිටකයේ ගොනු කොට ඇත්තේ භික්ෂු-භික්ෂුණී වර්ගාව සකසා ගැනීමට අදාල නීති මාලාවන්ය.

ධර්මය අතින් ඉතා වැදගත් වන්නේ සුත්‍ර පිටකයය. මෙයට දීඝනිකාය, මජ්ඣිමනිකාය, අංගුත්තර නිකාය සහ බුද්දක නිකාය අයත් ය.

සුත්ත පිටකයේ අඩංගු ධර්මයේ සාරය ඉතා ක්‍රමවත්ව ඉදිරිපත් කරමින්, විශ්ලේෂණය කොට අර්ථකථන ඉදිරිපත් කෙරෙන්නේ අභිධර්ම පිටකයෙනි. ඊට ධර්මසංගීති, විභංග, ධාතු කථා, පුත්තලපඤ්ඤාදිති, කථාවත්ථු, යමක, පරිධාන යන ග්‍රන්ථ හත ඇතුළත් ය.

මෙම සම්පූර්ණ ත්‍රිපිටකය අද අපට ඉතිරිව ඇත්තේ පුරාණයේ වැඩි විසූ මහා සංඝරත්නය අප්‍රතිහත ධේරියයෙන් හා ඉමහත් කැපවීමෙන් එය සුරක්ෂිත කොටගෙන, ඉමහත් වෙහෙස දරා පුස්තකාල පොත්වල

ලේඛන ගතකොට පුවලිත කිරීමේ හේතුවෙනි. විනයධර - ධර්මධර පුරාණ මහා සංඝයා වහන්සේලා අනුව යමින් වත්මන් මහා සංඝපීතෘවරයන් වහන්සේලා ද ත්‍රිපිටකය ආරක්ෂා කොට පුවලිත කිරීමේ කාර්යභාරයට උරුන් හේතුවෙන් ත්‍රිපිටකයෙහි පාලි පෙළ හා එහි සිංහල අනුවාද සකස් කොට පළ කිරීමට අවස්ථාව උදාවීම ධර්මලැදි සැමගේම භාග්‍යයක් බව අමුතුවෙන් කිවයුතු නැත. බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා නම් ශීර්ෂය යටතේ ශ්‍රී ලංකා රජය මගින් මුද්‍රණය කොට පළ කරන්නට යෙදුණු සිංහල අනුවාදය සහිත මෙම ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව පිටපත් අවසන් වී දැන් බොහෝ කලක් ගත වී ඇත.

මෙම ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ ලබා ගැනීමට ඉමහත් ආශාවෙන් විශාල පිරිසක් සිටින බව අපට දැනගන්නට ලැබුණි. ත්‍රිපිටකය ඒරාත් කාලයක් පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු යෙදීමත්, දැනම ලැදි සැදැහැවත් ගිහි පැවිදි දෙපිරිසගේම ධර්මාවබෝධය සහ ධර්මසංවේගය සඳහා ත්‍රිපිටකය පුවලිත කොට සුලභ කිරීමත් වර්තමාන මහා සංඝයාවහන්සේ මත අනිවාර්යයෙන් ම පැවරෙන භාරදූර වගකීමකි. වත්මන් සමාජය දෙස බලන විට මෙවන් කර්තව්‍යයක අවශ්‍යතාව වඩා ඉස්මතු වී පෙනෙන බව කාහටත් පැහැදිලි වනු ඇත.

නොයෙකුත් විද්වත් බෞද්ධ පිරිස් සමග කතා බහ කිරීමේදී අපට ඒත්තු ගියේ මෙම අවශ්‍යතාව සපුරාලීමට ගතයුතු ඉතා ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ගය නම්, දැනට ලබා ගැනීමට නොහැකි බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව නැවත මුද්‍රණද්වාරයෙන් පළ කිරීම බවයි. මෙම අති විශාල කර්තව්‍යය සඳහා මාගේ කාරුණික ඉල්ලීම අනුව කායිවානගේ එක්සත් සමූහ බෞද්ධ අධ්‍යාපන පදනම ඉදිරිපත් වීම සැදැහැවත් සිංහල පාඨකයින්ගේ මහත් භාග්‍යයක් බව අපේ හැඟීමයි.

මෙම ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ උනන්දුවෙන් පරිශීලනය කිරීම මගින් ධර්මඥානය වර්ධනය කර ගැනීමට මෙන්ම ධාර්මික ජීවිත සකසා ගැනීමට ද සැදැහැවත් ඔබ සැම උත්සුක වනු ඇතැයි සිතමි.

නොවැනි කථණයි.

බෝදාගම වන්දිම නායක ස්ථවිර

**කායිවානගේ ප්‍රධාන සංඝනායක කායිපේ ශ්‍රී රතනපොති රේච්චාදී බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානාධිපති
බණ්ඩාරගම ශ්‍රී ලංකා ධර්මවතු ළමා පදනමේ නිර්මාතෘ රත්මලාන ශ්‍රී විජයාරාම විහාර වාසී**

ශ්‍රී ලංකා ධර්මවතු ළමා පදනම,
විදාගම,
බණ්ඩාරගම.

2557
2013

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව නැවත මුද්‍රණය කොට නොමිලේ
බෙදා හැරීමේ මහා පුණ්‍ය කර්මය

ශ්‍රී ලංකා පාඨලිමේන්තුවේ කථානායක
වී.ජ.මු ලොකුබණ්ඩාර මැතිතුමාගේ ඉල්ලීම පරිදි
තායිවානයේ ප්‍රධාන සංඝනායක

ආචාර්ය බෝදාගම චන්දිම නාහිමියන්ගේ අනුශාසනා පරිදි
තායිවානයේ එක්සත් සමූහ බෞද්ධ අධ්‍යාපන පදනම

මගින් බුද්ධ වර්ෂ 2549 (ක්‍රි. ව. 2005) දී ආරම්භ කරන ලදී.

මෙම මහා පුණ්‍ය කර්මයේ දී ඉත සිහින් කටයුතු කළ පහත සඳහන් මහා සංඝරත්නය හා
උපකාරක පිංවතුන් විශේෂයෙන් සිහිපත් කරමු.

- * පූජ්‍ය අත්තුඩාවේ ඤාණානන්ද නාහිමි
- * පූජ්‍ය කන්ඩක්කුලමේ ධම්මතිත්ති නාහිමි
- * ආචාර්ය පූජ්‍ය පල්ලේවෙල සාරද හිමි
- * ශාස්ත්‍රවේදී පූජ්‍ය කුමුක්ච්චේ පඤ්ඤාතිත්ති හිමි
- * දර්ශනපති පූජ්‍ය කරගහලල්පත සුගතනන්ද හිමි
- * ශාස්ත්‍රපති පූජ්‍ය නාගොඩ අමරවංශ නාහිමි
- * ශාස්ත්‍රපති පූජ්‍ය මඩපාත ධම්මසාර නාහිමි
- * පූජ්‍ය ඩබ්ඊන්දේ ධම්මසිරි හිමි
- * පූජ්‍ය පානදුරේ පසන්න හිමි
- * මිලිනා සුමතිපාල මැතිණිය
- * ජගත් සුමතිපාල මැතිතුමා
- * ආචාර්ය ප්‍රණීත් අබේසුන්දර මහත්මා
- * ද්‍රෝස්තර අරුණ රබෙල් මහත්මා
- * සුපිත් මොහොට්ටි මහත්මා
- * රංජිත් අමරසිංහ මහත්මා
- * ගාමිණී කාරියවසම් මහත්මා
- * අධිනීතීඥ චන්ද්‍රදාස සූරියාරච්චි මහත්මා
- * ආචාර්ය සෙනරත් විජේසුන්දර මහත්මා
- * මහාචාර්ය චන්ද්‍ර වික්‍රමගමගේ මහතා
- * සිරිසේන සේරත් මැතිතුමා
- * විල්ප්‍රති අබේවර්ධන මැතිතුමා

ධම්ම ජෙනාට රත්නත්‍රයේ ආශීර්වාදයෙන් ධර්මානුකූලව පැහැදිලිව ප්‍රාර්ථනා කරමු.

අභිධම්ම පිටකෙ
සමකප්පකරණං
දුතියො භාගො (2)

අභිධම්මපිටකයෙහි
සමකප්පකරණං
ද්විතිය භාගය (2)

**“තරාගතපපවෙදීතො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොචති
නො පච්චන්තො.”**

**“මහණෙනි, තරාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරන ලද
ධම්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබළයි, වැසුණේ නො මැ බබළයි”**

(අධ්ගුඤ්ඤානිකාය, ඝිකනිපාත-භරණචූට්ඨ, 9 සුත්තය)

පටුන CONTENTS

	පිටු
සංස්කාරක නිවේදනය	xvii
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	xix
සංවික්ෂිත නිරූපණය	xxi
සංඥාපනය	xxiii-xxiv
පාළි භෝගිය	xxv
විසය සූචි	xxvii-xxxii
පෙළ හා පරිවර්තනය	2-537
බුද්ධිජයනකී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා	540-541

සංඝකාරක නිවේදනය

බුද්ධිජයනකී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි අභිධර්ම පිටකයට අයත් යමකප්‍රකරණය කාණ්ඩ දෙකකින් යුක්ත කොට මුද්‍රණයට සැලසුම් කරන ලද්දේය. එහි සවැනි සංඛාර යමකයෙහි පටන් ඉන්ද්‍රියයමකය තෙක් යමක පස මුද්‍රණ අවස්ථාවට පැමිණ පරිභරණයට දුෂ්කරවනසේ මහත් ග්‍රන්ථයක් වනබව පැහැණු හෙයින් 'ඉන්ද්‍රියයමකය' වෙන ම කාණ්ඩයක් ලෙස මුද්‍රණය කරවන්නට තීරණය විය. එහෙයින් මේ ග්‍රන්ථභාගය යමකප්‍රකරණයේ ද්විතීය භාගයෙහි දෙවැනි කාණ්ඩය ලෙස මුද්‍රණය වූබව සලකන්නේ මැනවි.

පණ්ඩිත මීරිස්සේ ගුණසිරි ස්ථවීරයන් වහන්සේ මේ ග්‍රන්ථභාගය ද පරිවර්තනය සඳහා බෞද්ධ මණ්ඩලය මගින් ආරාධිත වූ සිටි නමුදු උන් වහන්සේගේ ආකස්මික අභාවය නිසා එම සංස්කරණය හා සිංහල අනුවාදය ද ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය වෙත පැවැරිණ. එහෙයින් ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ප්‍රවීණ සාමාජිකවරයකු වන හිඟුල, මාකඩවර ශ්‍රී රෙවත පරිවේණාධිපති සතරකෝරළ මහදීශායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක-ධුරිණ වූ ශ්‍රී ධම්මකනඨ රෙවත, රාජකීය පණ්ඩිත ශ්‍රී සුමනසාර ස්ථවීරයන් වහන්සේ විසින් මෙ ද සපුරා හෙළබසට නභා පාඨශෝධනය ද කරමින් මුද්‍රණයට සකස් කළබව පවසමිහ.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අතිගරු ජනාධිපති තැන්පත් ශ්‍රීමත් ජේ. ආර්. ජයවර්ධන උතුමාණන්ගේ කාරුණික අනුග්‍රහයද සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ ගරු අමාත්‍ය වූ ඊ. ඇල්. ඩී. හුරුල්ලේ මැති-තුමාණන් හා නියෝජ්‍ය අමාත්‍ය ඩබ්ලිව්. ඇම්. ටී. බණ්ඩා මැතිතුමාණන් ඇතුළු සංස්කෘතික කායබිමණ්ඩලය ද, තිසර මුද්‍රණාලයාධිකාරී මහතාණන් ප්‍රමුඛ මුද්‍රණකායබිංශය හා මෙහි උපස්කෘත සියලු සුධිහු ද මෙ මැ ධර්ම දනමය කුශලයෙන් ස්වර්ග මොක්ෂ සුබභාගී වෙත්වා' යි ආශංසනය කරමිහ.

මේවගට,
ලඹුගම ලඩකානඤ්ඤ
මහානායක ස්ථවීරයන් වහන්සේ,
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සංඝකාරක.

1987 දෙසැ. 25 දින.
කොළඹ මහානායක වාරිකාරාමය.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

අග්‍රමහාපණ්ඩිත, බ්‍රහ්මචාරීන්, ආනන්දමෙත්‍රෙය මහානායක මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අභංගම විද්‍යාවන්තරවේණාධිපති, ත්‍රිපිටකවාග්ගිච්චාරාචාර්ය, සාහිත්‍ය චක්‍රවර්ති, රාජකීය පණ්ඩිත, කෝදගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක දක්ෂිණ-ලංකායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ පුවවනොදය පරිවේණාධිපති ශ්‍රී මහාවිහාරවංශාලංකාර විමල කීර්ති ශ්‍රී ත්‍රිපිටකවාග්ගිච්චාර, සාහිත්‍යචක්‍රවර්ති, රාජකීය පණ්ඩිත, ලබුගම ශ්‍රී ලංකානන්දනිධාන—කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධම් මහාසංඝසභායෙහි මහානායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක:

කීරුළුපන පූර්වාරාමයෙහි හා නාරාහේන්පිට අභයාරාමයෙහි අධිපති, ශාසත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ ශ්‍රී ප්‍රඥාලෝක—කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධම් මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හෙරලියාවල ශ්‍රී සුධම්මාරාමාධිපති, ශාසත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද රාජකීය පණ්ඩිත, වේච්චුවේ ශ්‍රී අනුමදර්ශී—කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධම් මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ මාකඩවර ශ්‍රී රෙවත පරිවේණාධිපති, සතරකෝරළ මහ-දිසාවේ ප්‍රධාන සංඝනායකධුරන්ධර ශ්‍රී ධම්සකන්ධ රෙවත රාජකීය පණ්ඩිත කරභමපිටිගොඩ ශ්‍රී සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

කොළඹ තිබ්බිරිගස්සායේ අශ්‍රෝකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරදන ශ්‍රී ප්‍රඥලංකාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

අනුරාධපුර බුදුගුණවක ධම්පියයෙහි ත්‍රිපිටක අංශයෙහි මහාචාර්ය, ශාසත්‍රාචාර්ය, රාජකීය පණ්ඩිත, ත්‍රිපිටකාචාර්ය, රයිගම් කෝරළයේ ප්‍රධාන සංඝනායකධුරන්ධර උඩුවේ ශ්‍රී ජනානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ.

ලේකම්:

කොළඹ බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත දොරගමුවේ සිරි ධම්මපාල - කොළඹදිශයෙහි ප්‍රධාන සංඝ-නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සංකේත නිරූපණය

- සී.මු. - සිහලකර්මප්‍රදීප්ත යමකපසකරණං
- යතා - තායාකර්ම ප්‍රදීප්ත යමකපසකරණං
- ම.ජ.සං - මරමුච්චධර්මසංගීතියා භොධිත යමකපසකරණං
- අට්ඨකථා - පඤ්චපසකරණට්ඨකථා
- PTS - PALITEXT SOCIETY YAMAKAPPAKARANA

සංඥාපනය

යමක ප්‍රකරණයෙහි ඒ ඒ යමකයන් පිළිබඳ නය විභාගාදී කිවයුතු සාමාන්‍ය දය ප්‍රථමභාග සංඥාපනයෙහි ලා කියන ලද්දේ යැ. මේ ග්‍රන්ථයෙහි එන ඉන්ද්‍රියයමකයෙහි නය විභාගාදිය එය බලා දන්නේ යැ. විශේෂ වූ කිහිප තැනක් මෙහි දක්වමහ.

වකඛායතන වකඛුධාතුමූලකයෙහි මෙන් මේ වකඛුන්ද්‍රියමූලක නයෙහි ද ජීවිතීන්ද්‍රිය කායින්ද්‍රිය මූලක යමකයෝ නො ගන්නා ලදහ. පළමු කී සොතින්ද්‍රිය ඝාතීන්ද්‍රිය හා සමාන විසර්ජන ඇති හෙයිනි. මනීන්ද්‍රිය උපඥසයෙහි කී පිළිවෙළ අනුව නොයොද සියලු වකඛුන්ද්‍රිය මූලකාදීන් සමග අවසන්තිලා යොදන ලද යැ. වකඛුන්ද්‍රියාදී මූලකයන් සමග මෙන් මැ ඉන්ද්‍රියාදී මූලකයන් හා සමග ද යෙදෙන බැවිනි.

වකඛුන්ද්‍රිය සමග ඉන්ද්‍රිය, පුරිසින්ද්‍රිය, ජීවිතීන්ද්‍රිය, සොමනසසින්ද්‍රිය, උපෙකඛින්ද්‍රිය, සඳ්ධීන්ද්‍රිය, පඤ්ඤීන්ද්‍රිය, මනීන්ද්‍රිය යන ඉන්ද්‍රියයෝ ගන්නා ලදහ. ප්‍රතිසන්ධියෙහි නො ලැබෙන බැවින් සුඛීන්ද්‍රිය, දුකඛීන්ද්‍රිය, දෙමනසසින්ද්‍රිය යන මොහු ද අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඛිතීන්ද්‍රිය, අඤ්ඤීන්ද්‍රිය, අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රිය යන මොහු නො ගන්නා ලදහ. ඒ ඒ ඉන්ද්‍රිය මූලක-යෙහි ඉන්ද්‍රියයන් ලැබෙන අයුරින් යමක ගිණියැ යුතු.

පවකඛි උපාදාදාරයෙහි “සවකඛුකානා න ඉන්ද්‍රිනා උපපජ්ජනානා” යන මෙහි ‘ඇස් ඇති වැ හේනි නො වැ උපදනාහු’ යයි බ්‍රහ්මපාරි-සද්ධාදී රූපි බ්‍රහ්මයෝ ද පුරුෂයෝ ද නපුංසකයෝ ද කියන ලද වෙති. ඔවුනට සත්‍රීන්ද්‍රිය නූපදිධි. “සවකඛුකානා න පුරිසානා උප-පජ්ජනානා” යන මෙහි ‘ඇස් ඇති වැ නො පිරිමනී වැ උපදනාහු’ යයි රූපි බ්‍රහ්මයෝ ද සත්‍රීහු ද නපුංසකයෝ ද කියන ලද වෙති. ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදිධි, “අවකඛුකානා උපපජ්ජනානා තෙසා ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති” යන මෙහි ‘ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී’ යනු එකවොකාර (අසංඥසඤ) වතුචොකාර (අරූප) කාමධාතුසන්ධියන් ගෙන කියන ලද්දේ යැ. “සවකඛුකානා විනා සොමනසෙසන” යනු උපෙකඛි සහගත සතර මහාවිපාක ප්‍රතිසන්ධි ද “සවකඛුකානා විනා උපෙකඛිය” යනු සොමනසස සහගත ප්‍රතිසන්ධි ද “උපෙකඛිය අවකඛුකානා” යනු අහෙතුක ප්‍රතිසන්ධි ද ගෙන කියන ලද යැ. “අහෙතුකානා” යනු; අහෙතුක ප්‍රතිසන්ධි විතකය හා සමග ශ්‍රද්ධා, සතී, ප්‍රඥ ඉන්ද්‍රියයෝ එකාන්තයෙන් මැ නූපදිති. සමාධි වියඛි දෙක ඉන්ද්‍රිය ප්‍රාප්ත නො වෙති. “සහෙතුකානා අවකඛුකානා” යනු ගර්භගයා ඇතියන් වශයෙන් ද අරූපි වශයෙන් ද කියන ලද යැ ඔවුන් හැර අනෙක් හෙතුසම්පන්න ඇස් නැතියෙක් නැත. “සවකඛුකානා අහෙතුකානා” යනු අපායෙහි ඔපපාතිකයන් ගෙන කියන ලද යැ.

“සවකුකුකානං ඤාණවිපසයුතතානං” යි කාමධාතුයෙහි දුහෙතුක ප්‍රති-
 සන්ධි ඇතියන් ගෙන කියන ලද යැ. “සවකුකුකානං ඤාණසමපයුතතානං”
 යනු රූපී බ්‍රහ්මයන් ද කාමාවචර දෙවිචිතියන් ද ගෙන කියන ලද
 යැ. “ඤාණසමපයුතතානං අවකුකුකානං” යනු අරූපීන් ද ත්‍රිහෙතුක
 ගර්භගයා ඇතියන් ද ගෙන කියන ලද යැ. “විනා සොමනසොසන
 උපපජ්ජනානං” යනු රූප ජීවිතින්ද්‍රිය හා අරූප ජීවිතින්ද්‍රිය ගෙන
 කියන ලද යැ. “පවනෙක සොමනසසවිපසයුතතවිකකසො උපපාදකඛණේ”
 යනු අරූප ජීවිතින්ද්‍රිය ගෙන කියන ලදී.

පරිඤ්ඤාචාරයෙහි “අට්ඨමකො” යනු ප්‍රොකාපකතිමාර්ගසට පුද්ගල යි.
 හෙ අර්භත්ඵලස්ථයා පටන් ප්‍රත්‍යාරොහණ ක්‍රමයෙන් ගණනු ලබන්නෙ
 අටවැනි වෙයි, දකුණුණාර්භයන් ගිණිමෙහි දී රහතන් වහන්සේ අග්‍ර
 දකුණුණාර්භ වන බැවින් ප්‍රථම පුද්ගල වෙයි.

“දෙව පුගලො අඤ්ඤිත්ථියං භාවෙනති නො ව දෙමනසිත්ථියං
 පජ්ජනති” යන මෙහි ද්විපුද්ගලයෝ නම් සකාදගාමී මාර්ගසමධි
 යැ අර්භන් මාර්ගසමධි යැ යන දෙදෙනා යි, ඔවුනතුරෙහි සකාද-
 ගාමී පුද්ගල අසමථි බැවින් දෙමනසිත්ථිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි,
 අර්භන් මාර්ගසට පුද්ගල ප්‍රභිණදෙස බැවින් ප්‍රභාණ නො කෙරෙයි.

පඤ්ඤානි නිදද්දසචාරයෙහි ‘කායො කායිත්ථියනති’ යන
 පාවජා විසර්ජනය “කායිත්ථියං ධපෙත්වා අවසෙසො කායො න
 කායිත්ථියං” යි මරලෙ ජට්ඨසධිගීති යමකපපකරණයෙහි ඇත. එය
 නායි අඤ්ඤර මුද්‍රණයෙහි ද PTS මුද්‍රණයෙහි ද “කායිත්ථියං ධපෙත්වා
 අවසෙසො කායො න කායිත්ථියං” යි ඇත.

ආයතන යමකයෙහි “කායො කායායනනනති” යන පාවජා
 විසර්ජනයෙහි “කායායනනං ධපෙත්වා අවසෙසො කායො කායො, න
 කායායනනං” යි නායි අඤ්ඤර මුද්‍රණයෙහි ඇත. ඉන්ද්‍රිය යමකයෙහි
 පාළි විභාගය සකඤ්ඤ ආයතන යමකයෙහි කී නයිත් මැ කළයුතු
 සේ අටුවාහි සඳහන් වෙයි. එහෙයින් අප විසින් මෙහි යථොක්ත
 පාළිය “කායිත්ථියං ධපෙත්වා අවසෙසො කායො කායො, න කායිත්ථියං”
 යි සුපාඨ සේ ගන්නා ලද යැ. “කායිත්ථියය හැර අවශෙෂ කාය කාය
 නම් වෙයි, කායිත්ථිය නො වෙයි” යනු එහි අර්ථ යි. “අවසෙසො
 කායොති: නාමකායො, රූපකායො, හස්සිකායො, අසුසකායොති
 එවමාදි” යි “අවශෙෂකාය නම් නාමකාය, රූපකාය, හස්සිකාය,
 අසුසකාය යන මේ ආදී යැ” යි අටුවාහි දක්වන ලද්දේ යැ. ජට්ඨසධිගීති
 සංසකරණයෙන් එ අරුත් නො නැගෙයි. මෙ මතු නො වැ “අවසෙසො
 ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොතිත්ථියං” ආදී සෙසු තන්හි ද “අවසෙසො
 ඉන්ද්‍රියා න සොතිත්ථියං” ආදීන් ජට්ඨසධිගීති සංසකරණයෙහි පාළිය
 දක්නා ලැබේ. විමසා ගන්නෙ යි.

කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර

රෙවක පිරිවෙන,
 මාකඩවර.
 හිඟුල.
 1987. දෙසැ. 25

නායක ස්ථවිර.

THE PALI ALPHABET
IN SINHALA CHARACTERS
VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū ඍ ē ඞ ṛ

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ච චා	ඡ ඡා	ඣ ඣා	ඤ ඤා
ච ca	ඡ cha	ජ ජා	ඣ ඣා	ඤ ඤා	ඦ ඦා	ට ටා	ඨ ඨා
ට ta	ඨ tha	ඳ da	ඳ් dha	ධ dha	ඪ ඪා	ණ ණා	ඬ ඬා
න ta	ථ tha	ඳ da	ධ dha	න na	ඵ ඵා	ඹ ඹා	ඹ ඹා
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma			
ය ya	ර ra	ල la	ච va	ස sa	හ ha	ළ ja	ආ ṇa
ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ kē	කො kō
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khē	ඛො khō
ග ga	ගා gā	ගි gi	ගී gī	ගු gu	ගූ gū	ගෙ gē	ගො gō

CONJUNCT - CONSONANTS

කක ka	කඛ කඛා kha	කුත ra	චම්චා mpha
කඛ කඛා kha	ඡඡ ඡඡා cha	දද දදා dda	ඞඞ, ඞඞා mba
කඣ කඣා kya	ඣඣ ඣඣා ca	ඳඳ දඳ්ඳා dddha	ඪඪඪ ඪඪඪා mbha
කි කි කි කි කි kri	ඡඡ ඡඡා cha	ඳ්ඳා dda	ඪඪ ඪඪා mma
කච කචා kva	ඡඡ ඡඡා cha	ඳ්, ඳ්ඳා d, ddva	ඪඪ කඪා mha
කඡ කඡා kha	ඡඡ ඡඡා cha	ධධ ධධා ddhva	යය, යයා yya
කඣ කඣා kya	ඡඡ ඡඡා cha	නන නනා nta	ළළ ළළා jha
කඤ කඤා kha	ඡඡ ඡඡා cha	චච චචා ntha	ලල ලලා lla
කඳ කඳා kda	ඡඡ ඡඡා cha	ඡඡ ඡඡා nda	ලලා lya
කධ කධා kha	ඡඡ ඡඡා cha	චච චචා ndha	ලලා lha
කඳ කඳා kda	ඡඡ ඡඡා cha	නන නනා nna	ලලා lwha
කඵ කඵා kva	ඡඡ ඡඡා cha	නන නනා nha	සස සසා ssa
කඹ කඹා kha	ඡඡ ඡඡා cha	පප පපා ppa	සස සසා sma
කඬ කඬා kha	ඡඡ ඡඡා cha	පප පපා ppha	සස සසා sva
කඬ කඬා kha	ඡඡ ඡඡා cha	ඞඞ ඞඞා bba	භභ භභා bhma
කඬ කඬා kha	ඡඡ ඡඡා cha	ඞඞ ඞඞා bbha	භභ භභා bhva
කඬ කඬා kha	ඡඡ ඡඡා cha	ඞඞ ඞඞා bra	ළළ ළළා jha
කඬ කඬා kha	ඡඡ ඡඡා cha	ඞඞ ඞඞා mpa	

ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū ඍ ē

යමකපපකරණ-උත්තියභාෂෙ

උත්තියො බණෙඩො

විසය සූචි

10. ඉන්ද්‍රිය යමකං

විසයානි	පිට්ඨකානි
1. පඤ්ඤානි උදෙසාවාරො 2—27	
1. පදසොධනවාරො	5
2. පදසොධනමූලවකකවාරො	15
3. සුඛඉන්ද්‍රියවාරො	17
4. සුඛඉන්ද්‍රියමූලවකකවාරො	27
2. පඤ්ඤානි නිදෙසවාරො 28—79	
1. අනුලොම	31
2. පදසොධනවාරො	35
3. පදසොධනමූලවකකවාරො	51
4. සුඛඉන්ද්‍රියවාරො	61
3. පච්ඡන්ධපපාදවාරො 80—487	
1. පච්චපපනවාරො	189
2. අතීතවාරො	223
3. පච්චපපනකතීතවාරො	329
4. පච්චපපනභ්‍යාගතවාරො	433
5. අතීතභ්‍යාගතවාරො	487
4. පරිඤ්ඤාවාරො 488—537	
1. පච්චපපනභ්‍යාගතවාරො	527
2. අතීතභ්‍යාගතවාරො	537

අභිධම්මපිටක
සමක පටිකරණං

සමකපපකරණං

නමො තසස භගවතො අර්භතො සමමාසමුද්ධසස

10. ඉන්ද්‍රිය සමකං

1. පඤ්ඤානි උදෙදසචාරො

බාවිසතින්ද්‍රියානි: වකචුන්ද්‍රියං, සොතින්ද්‍රියං, සානින්ද්‍රියං, ජීවහින්ද්‍රියං, කායින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියං, පුරිසින්ද්‍රියං, ජීවිතින්ද්‍රියං, සුඛින්ද්‍රියං, දුක්ඛින්ද්‍රියං, සොමනසසින්ද්‍රියං, දෙමනසසින්ද්‍රියං, උපෙකඛින්ද්‍රියං, සඤ්ඤින්ද්‍රියං, විරිසින්ද්‍රියං, සතින්ද්‍රියං, සමාධින්ද්‍රියං, පඤ්ඤින්ද්‍රියං, අනඤ්ඤනඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං, අඤ්ඤින්ද්‍රියං, අඤ්ඤනාවින්ද්‍රියං.

1. වකචු වකචුන්ද්‍රියං, වකචුන්ද්‍රියං වකචු: සොතං සොතින්ද්‍රියං, සොතින්ද්‍රියං සොතං: සානං සානින්ද්‍රියං, සානින්ද්‍රියං සානං: ජීවහා ජීවහින්ද්‍රියං, ජීවහින්ද්‍රියං ජීවහා: කායො කායින්ද්‍රියං, කායින්ද්‍රියං කායො: මනො මනින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියං මනො: ඉන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රිය: පුරිසො පුරිසින්ද්‍රියං, පුරිසින්ද්‍රියං පුරිසො: ජීවිතං ජීවිතින්ද්‍රියං, ජීවිතින්ද්‍රියං ජීවිතං: සුඛං සුඛින්ද්‍රියං, සුඛින්ද්‍රියං සුඛං: දුක්ඛං දුක්ඛින්ද්‍රියං, දුක්ඛින්ද්‍රියං දුක්ඛං: සොමනසසං සොමනසසින්ද්‍රියං, සොමනසසින්ද්‍රියං සොමනසසං: දෙමනසසං දෙමනසසින්ද්‍රියං, දෙමනසසින්ද්‍රියං දෙමනසසං: උපෙකඛා උපෙකඛින්ද්‍රියං, උපෙකඛින්ද්‍රියං උපෙකඛා: සඤ්ඤා සඤ්ඤින්ද්‍රියං, සඤ්ඤින්ද්‍රියං සඤ්ඤා: විරියං විරිසින්ද්‍රියං, විරිසින්ද්‍රියං විරියං: සති සතින්ද්‍රියං, සතින්ද්‍රියං සති: සමාධි සමාධින්ද්‍රියං, සමාධින්ද්‍රියං සමාධි: පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියං, පඤ්ඤින්ද්‍රියං පඤ්ඤා: අනඤ්ඤනඤ්ඤසසාමිති අනඤ්ඤනඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං, අනඤ්ඤනඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං අනඤ්ඤනඤ්ඤසසාමිති: අඤ්ඤං¹ අඤ්ඤින්ද්‍රියං, අඤ්ඤින්ද්‍රියං අඤ්ඤං: අඤ්ඤනාවි අඤ්ඤනාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤනාවින්ද්‍රියං අඤ්ඤනාවි:

1. අඤ්ඤ-P. T. 6.

අභිධර්ම පිටකයෙහි

සමක ප්‍රකරණය

ඒ භාග්‍යවත් අර්භත් සමාක්සමබුද්ධයන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

10. ඉන්ද්‍රියයමක

1. ප්‍රඥප්ති උද්දේශවාර

දෙවිසි ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති: වක්ඛන්ද්‍රිය යැ සොකිත්ද්‍රිය යැ
සානිත්ද්‍රිය යැ ජීවිහිත්ද්‍රිය යැ කායිත්ද්‍රිය යැ මනිත්ද්‍රිය යැ ඉස්සීත්ද්‍රිය
යැ පුරිසිත්ද්‍රිය යැ ජීවිතිත්ද්‍රිය යැ සුඛිත්ද්‍රිය යැ දුක්ඛිත්ද්‍රිය යැ
සොමනස්සිත්ද්‍රිය යැ දෙමනස්සිත්ද්‍රිය යැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය යැ සද්ධිත්ද්‍රිය
යැ විරිසිත්ද්‍රිය යැ සතිත්ද්‍රිය යැ සමාධිත්ද්‍රිය යැ පඤ්ඤිත්ද්‍රිය යැ
අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය යැ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය යැ අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය යි.

1. වක්ඛන වක්ඛන්ද්‍රිය වේ ද, වක්ඛන්ද්‍රිය වක්ඛන වේ ද: ශ්‍රොත්‍රය
සොකිත්ද්‍රිය වේ ද, සොකිත්ද්‍රිය ශ්‍රොත්‍ර වේ ද: ස්‍රාණය සානිත්ද්‍රිය
වේ ද, සානිත්ද්‍රිය ස්‍රාණ වේ ද: ජීව්වා ජීවිහිත්ද්‍රිය වේ ද, ජීවිහිත්ද්‍රිය
ජීව්වා වේ ද: කාය කායිත්ද්‍රිය වේ ද, කායිත්ද්‍රිය කාය වේ ද:
මනස මනිත්ද්‍රිය වේ ද, මනිත්ද්‍රිය මනස් වේ ද: සත්‍රී ඉස්සීත්ද්‍රිය
වේ ද, ඉස්සීත්ද්‍රිය සත්‍රී වේ ද: පුරුෂ පුරිසිත්ද්‍රිය වේ ද, පුරිසිත්ද්‍රිය
පුරුෂ වේ ද: ජීවිතය ජීවිතිත්ද්‍රිය වේ ද, ජීවිතිත්ද්‍රිය ජීවිත වේ ද:
සුඛය සුඛිත්ද්‍රිය වේ ද, සුඛිත්ද්‍රිය සුඛ වේ ද: දුඛය දුක්ඛිත්ද්‍රිය
වේ ද, දුක්ඛිත්ද්‍රිය දුඛ වේ ද: සොමනස්සය සොමනස්සිත්ද්‍රිය වේ
ද, සොමනස්සිත්ද්‍රිය සොමනස්ස වේ ද: දෙමනස්සය දෙමනස්සිත්ද්‍රිය
වේ ද, දෙමනස්සිත්ද්‍රිය දෙමනස්ස වේ ද: උපෙක්ඛා උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය වේ ද,
උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපෙක්ඛා වේ ද: ශ්‍රද්ධා සද්ධිත්ද්‍රිය වේ ද, සද්ධිත්ද්‍රිය
ශ්‍රද්ධා වේ ද: වීර්ය විරිසිත්ද්‍රිය වේ ද, විරිසිත්ද්‍රිය වීර්ය වේ ද: සති
සතිත්ද්‍රිය වේ ද, සතිත්ද්‍රිය සති වේ ද: සමාධි සමාධිත්ද්‍රිය වේ ද,
සමාධිත්ද්‍රිය සමාධි වේ ද: ප්‍රඤ පඤ්ඤිත්ද්‍රිය වේ ද, පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ප්‍රඤ වේ ද:
'අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති' අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය වේ ද, අනඤ්ඤ-
තඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති වේ ද: අඤ්ඤ
අඤ්ඤිත්ද්‍රිය වේ ද, අඤ්ඤිත්ද්‍රිය අඤ්ඤ වේ ද: අඤ්ඤතාවි
අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය වේ ද, අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය අඤ්ඤතාවි වේ ද යත්:

2. න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියං, න වකඛුන්ද්‍රියං න වකඛු: න සොතං න සොතින්ද්‍රියං, න සොතින්ද්‍රියං න සොතං: න සාතං න සාතින්ද්‍රියං, න සාතින්ද්‍රියං න සාතං: න ජිව්හා න ජිව්හින්ද්‍රියං, න ජිව්හින්ද්‍රියං න ජිව්හා: න කායො න කායින්ද්‍රියං, න කායින්ද්‍රියං න කායො: න මනො න මනින්ද්‍රියං, න මනින්ද්‍රියං න මනො: න ඉන්ද්‍රියං න ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං න ඉන්ද්‍රියං: න පුරිසො න පුරිසින්ද්‍රියං, න පුරිසින්ද්‍රියං න පුරිසො: න ජීවිතං න ජීවිතින්ද්‍රියං, න ජීවිතින්ද්‍රියං න ජීවිතං: න සුඛං න සුඛින්ද්‍රියං, න සුඛින්ද්‍රියං න සුඛං: න දුක්ඛං න දුක්ඛින්ද්‍රියං, න දුක්ඛින්ද්‍රියං න දුක්ඛං: න සොමනස්සං න සොමනස්සින්ද්‍රියං, න සොමනස්සින්ද්‍රියං න සොමනස්සං: න දෙමනස්සං න දෙමනස්සින්ද්‍රියං, න දෙමනස්සින්ද්‍රියං න දෙමනස්සං: න උපෙකඛා න උපෙකඛින්ද්‍රියං, න උපෙකඛින්ද්‍රියං න උපෙකඛා; න සද්ධා න සද්ධින්ද්‍රියං, න සද්ධින්ද්‍රියං න සද්ධා: න චිරියං න චිරියින්ද්‍රියං, න චිරියින්ද්‍රියං න චිරියං: න සති න සතින්ද්‍රියං, න සතින්ද්‍රියං න සති: න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියං, න සමාධින්ද්‍රියං න සමාධි: න පඤ්ඤා න පඤ්ඤාන්ද්‍රියං, න පඤ්ඤාන්ද්‍රියං න පඤ්ඤා: න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීති න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීතින්ද්‍රියං, න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීතින්ද්‍රියං න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීති: න අඤ්ඤං න අඤ්ඤාන්ද්‍රියං, න අඤ්ඤාන්ද්‍රියං න අඤ්ඤං: න අඤ්ඤානාචී න අඤ්ඤානාචීන්ද්‍රියං, න අඤ්ඤානාචීන්ද්‍රියං න අඤ්ඤානාචී.

පදසොධනවාරො.

3. වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොතින්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියා සාතින්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීව්හින්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායින්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනින්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පුරිසින්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවිතින්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සුඛින්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛින්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සින්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දෙමනස්සින්ද්‍රියං:

17. සඬා සඬාප්පියං, ඉප්පියා වකච්ඡප්පියං -ප- සඬා සඬාප්පියං, ඉප්පියා අඤ්ඤාතාව්ප්පියං:

18. විරියං විරියප්පියං, ඉප්පියා වකච්ඡප්පියං -ප- විරියං විරියප්පියං, ඉප්පියා අඤ්ඤාතාව්ප්පියං:

19. සති සතිප්පියං, ඉප්පියා වකච්ඡප්පියං -ප- සති සතිප්පියං ඉප්පියා අඤ්ඤාතාව්ප්පියං:

20. සමාධි සමාධිප්පියං, ඉප්පියා වකච්ඡප්පියං -ප- සමාධි සමාධිප්පියං, ඉප්පියා අඤ්ඤාතාව්ප්පියං:

21. පඤ්ඤා පඤ්ඤාප්පියං, ඉප්පියා වකච්ඡප්පියං -ප- පඤ්ඤා පඤ්ඤාප්පියං, ඉප්පියා අඤ්ඤාතාව්ප්පියං:

22. අනාඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනි අනාඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනිප්පියං, ඉප්පියා වකච්ඡප්පියං -ප- අනාඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනි අනාඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනිප්පියං, ඉප්පියා අඤ්ඤාතාව්ප්පියං:

23. අඤ්ඤං අඤ්ඤාප්පියං, ඉප්පියා වකච්ඡප්පියං -ප- අඤ්ඤං අඤ්ඤාප්පියං, ඉප්පියා අඤ්ඤාතාව්ප්පියං:

24. අඤ්ඤාතාව් අඤ්ඤාතාව්ප්පියං, ඉප්පියා වකච්ඡප්පියං -ප- අඤ්ඤාතාව් අඤ්ඤාතාව්ප්පියං ඉප්පියා අඤ්ඤාප්පියං:

25. න වකච්ඡ න වකච්ඡප්පියං, න ඉප්පියා න ඔයානිප්පියං: න වකච්ඡ න වකච්ඡප්පියං, න ඉප්පියා න සානිප්පියං: න වකච්ඡ න වකච්ඡප්පියං, න ඉප්පියා න ජීවහිප්පියං: න වකච්ඡ න වකච්ඡප්පියං. න ඉප්පියා න කාමිප්පියං: න වකච්ඡ න වකච්ඡප්පියං, න ඉප්පියා න මනිප්පියං: න වකච්ඡ න වකච්ඡප්පියං, න ඉප්පියා න ඉසීප්පියං: න වකච්ඡ න වකච්ඡප්පියං න ඉප්පියා න පුරිසිප්පියං: න වකච්ඡ න වකච්ඡප්පියං, න ඉප්පියා න ජීවිනිප්පියං: න වකච්ඡ න වකච්ඡප්පියං, න ඉප්පියා න පුඛිප්පියං: න වකච්ඡ න වකච්ඡප්පියං, න ඉප්පියා න දුකඛිප්පියං: න වකච්ඡ න වකච්ඡප්පියං, න ඉප්පියා න

32. න පුරිසො න පුරිසිඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න වතඤ්ඤා -පෙ-
න පුරිසො න පුරිසිඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤා:

33. න ජිවිතං න ජිවිතඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න වතඤ්ඤා -පෙ- න
ජිවිතං න ජිවිතඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤා:

34. න සුඛං න සුඛඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න වතඤ්ඤා -පෙ- න
සුඛං න සුඛඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤා:

35. න දුක්ඛං න දුක්ඛඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න වතඤ්ඤා -පෙ- න
න දුක්ඛං න දුක්ඛඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤා:

36. න සොමනස්සං න සොමනස්සඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න වතඤ්ඤා-
ඤ්ඤා -පෙ- න සොමනස්සං න සොමනස්සඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න
අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤා:

37. න දෙමනස්සං න දෙමනස්සඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න වතඤ්ඤා-
-පෙ- න දෙමනස්සං න දෙමනස්සඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤා-
තාවිඤ්ඤා:

38. න උපෙකඛා න උපෙකඛඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න වතඤ්ඤා
-පෙ- න උපෙකඛා න උපෙකඛඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤා:

39. න සඤ්ඤා න සඤ්ඤාඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න වතඤ්ඤා -පෙ-
න සඤ්ඤා න සඤ්ඤාඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤා:

40. න චිරියං න චිරියඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න වතඤ්ඤා -පෙ-
න චිරියං න චිරියඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤා:

41. න සති න සතීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛන්ද්‍රියං -පෙ- න සති න සතීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියං:

42. න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛන්ද්‍රියං -පෙ- න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියං:

43. න පඤ්ඤා න පඤ්ඤීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛන්ද්‍රියං -පෙ- න පඤ්ඤා න පඤ්ඤීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියං:

44. න අනඤ්ඤතඤ්ඤසාමීති න අනඤ්ඤතඤ්ඤසාමීතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛන්ද්‍රියං -පෙ- න අනඤ්ඤතඤ්ඤසාමීති න අනඤ්ඤතඤ්ඤසාමීතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියං:

45. න අඤ්ඤං න අඤ්ඤීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛන්ද්‍රියං -පෙ- න අඤ්ඤං න අඤ්ඤීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියං:

46. න අඤ්ඤතාවී න අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛන්ද්‍රියං -පෙ- න අඤ්ඤතාවී න අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤීන්ද්‍රියං:

පදසොධනමුලවක්ඛවාරො.

47. චක්ඛ ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛ¹. සොනං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොනං: සානං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සානං: ජීවනා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවනා: කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායො: මනෝ මන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනෝ: ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථී: පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පුරිසො: ජීවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවිතං: සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සුඛං: දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛං: සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සං: දෙමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දෙමනස්සං: උපෙකඛා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා උපෙකඛා:

1. චක්ඛන්ද්‍රියං - P.T.S.

41. සති නොවූවා සතින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... සති නොවූවා සතින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත් :

42. සමාධි නොවූයේ සමාධින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... සමාධි නොවූයේ සමාධින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත් :

43. පඤ්ඤා නොවූවා පඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... පඤ්ඤා නොවූවා පඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත් :

44. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත් :

45. අඤ්ඤා නොවූයේ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... අඤ්ඤා නොවූයේ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත් :

46. අඤ්ඤතාවී නොවූයේ අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... අඤ්ඤතාවී නොවූයේ අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත් :

පදගොධනමුලවක්‍රවාර යි.

47. වක්ඛස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්ඛස් වේ ද: ශ්‍රොත්‍ර වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ශ්‍රොත්‍ර වේ ද: ස්‍රාණ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ස්‍රාණ වේ ද: ජීවිතා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ජීවිතා වේ ද: කාය වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු කාය වේ ද: මනස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු මනස් වේ ද: ස්ත්‍රී වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ස්ත්‍රී වේ ද: පුරුෂ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු පුරුෂ වේ ද: ජීවිත වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ජීවිත වේ ද: සුඛ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සුඛ වේ ද: දු:ඛ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු දු:ඛ වේ ද: සෞමනසා වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සෞමනසා වේ ද: දෞඵනසා වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු දෞඵනසා වේ ද: උපෙක්ඝා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු උපෙක්ඝා වේ ද:

සද්ධා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සද්ධා: වීරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වීරියං: සති ඉන්ද්‍රියං
 ඉන්ද්‍රියා සති: සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සමාධි: පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා
 පඤ්ඤා: අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමීති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමීති:
 අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤං: අඤ්ඤානාවි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා
 අඤ්ඤානාවි:

48. න චකුචු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චකුචු:¹ න සොකං න
 ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොකං:² න සානං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න
 සානං: න ජීවහා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජීවහා: න කායො න ඉන්ද්‍රියං,
 න ඉන්ද්‍රියා න කායො: න මනො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න මනො: න
 ඉඤ්ඤී න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉඤ්ඤී: න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා
 න පුරිසො: න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං: න සුඛං න
 ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සුඛං: න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං:
 න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං: න දෙමනස්සං
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සං: න උපෙකඛා න ඉන්ද්‍රියං, න
 ඉන්ද්‍රියා න උපෙකඛා: න සද්ධා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සද්ධා: න
 වීරියං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න වීරියං: න සති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා
 න සති: න සමාධි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සමාධි: න පඤ්ඤා න
 ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා: න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමීති න ඉන්ද්‍රියං,
 න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමීති: න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා
 න අඤ්ඤං: න අඤ්ඤානාවි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාවි:

සුඛ ඉන්ද්‍රියවාගො.

1. චකුචුන්ද්‍රියං - PTS.
 2. සොකීන්ද්‍රියං - PTS.

ශ්‍රද්ධා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ශ්‍රද්ධා වේ ද: වියඹ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වියඹ වේ ද: සමාති වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සමාති වේ ද: සමාධි වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සමාධි වේ ද: ප්‍රඥ වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ප්‍රඥ වේ ද: අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීති වේ ද: අඤ්ඤ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤ වේ ද: අඤ්ඤතාවී වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

48. වක්‍ෂස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු වක්‍ෂස් නොවූයේ වේ ද: ශ්‍රොත්‍ර නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ශ්‍රොත්‍ර නොවූයේ වේ ද: ස්‍රාණ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්‍රාණ නොවූයේ වේ ද: ජීවනා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු ජීව්වා නොවූවා වේ ද: කාය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු කාය නොවූයේ වේ ද: මනස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු මනස් නොවූයේ වේ ද: ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්ත්‍රී නොවූවා වේ ද: පුරුෂ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පුරුෂ නොවූයේ වේ ද: ජීවිත නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නො වූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවිත නොවූයේ වේ ද: සුඛ නො වූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සුඛ නොවූයේ වේ ද: දු:ඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දු:ඛ නොවූයේ වේ ද: යෙෂමනසා නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු යෙෂමනසා නොවූයේ වේ ද: දොෂීනසා නො වූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දොෂීනසා නො වූයේ වේ ද: උපෙක්‍ෂා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු උපෙක්‍ෂා නොවූවා වේ ද: ශ්‍රද්ධා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නො වූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ශ්‍රද්ධා නොවූවා වේ ද: වියඹ නො වූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වියඹ නොවූයේ වේ ද: සමාති නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සමාති නොවූවා වේ ද: සමාධි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සමාධි නොවූයේ වේ ද: ප්‍රඥ නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ප්‍රඥ නොවූවා වේ ද: අනඤ්ඤ- තඤ්ඤස්සාමීති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයේ වේ ද: අඤ්ඤ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤ නොවූයේ වේ ද: අඤ්ඤතාවී නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

ශ්‍රද්ධ ඉන්ද්‍රියවාර යි.

49. වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොනං¹: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සානං²: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවහා: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායො: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනෝ: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථී: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පුරිසො: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවිතං: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සුඛං: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛං: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සං: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දෙමනස්සං: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛා: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සද්ධා: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා විරියං: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සති: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සමාධි: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤා: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤාන ඤාණස්සාමීති: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤං: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤතාවී:

50. සොනං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු³: -පෙ- සොනං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤතාවී:

51. සානං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- සානං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤතාවී:

52. ජීවහා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- ජීවහා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤතාවී.

53. කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤතාවී:

54. මනෝ ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- මනෝ ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤතාවී:

55. ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤතාවී:

56. පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤතාවී:

57. ජීවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- ජීවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤතාවී:

58. සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤතාවී:

1. සොනින්ද්‍රියං--P.T.S.
 2. සානින්ද්‍රියං--P.T.S.
 3. වකඛුන්ද්‍රියං - PTS.

59. දුකඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- දුකඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

60. සොමනසසං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- සොමනසසං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

61. දෙමනසසං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- දෙමනසසං ඉන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

62. උපෙකඛා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- උපෙකඛා ඉන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

63. සඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- සඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

64. විරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- විරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

65. සති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- සති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

66. සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

67. පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

68. අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමීනී ඉන්ද්‍රියං : ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමීනී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

69. අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

70. අඤ්ඤාතාථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -පෙ- අඤ්ඤාතාථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤං:

අනුලොමං.

71. න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොතං¹: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සානං²: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජීවහා:

1. සොඤ්ඤාතං - PTS
2. සාඤ්ඤාතං - PTS

59. දුඃඛ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍රස් වේ ද ... දුඃඛ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

60. සෞමනසා වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍රස් වේ ද ... සෞමනසා වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

61. දොථිනසා වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍රස් වේ ද ... දොථිනසා වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

62. උපෙක්ඛා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍රස් වේ ද ... උපෙක්ඛා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

63. ශ්‍රද්ධා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍රස් වේ ද ... ශ්‍රද්ධා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

64. වීයභි වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍රස් වේ ද ... වීයභි වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

65. සමාති වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍රස් වේ ද ... සමාති වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

66. සමාධි වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍රස් වේ ද ... සමාධි වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

67. ප්‍රඤ්ඤා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍රස් වේ ද ... ප්‍රඤ්ඤා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

68. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍රස් වේ ද ... අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

69. අඤ්ඤා වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍රස් වේ ද... අඤ්ඤා වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

70. අඤ්ඤතාවී වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍රස් වේ ද... අඤ්ඤතාවී වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤා වේ ද යත්:

අනුලොම යි.

71. වක්‍රස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ශ්‍රොත්‍ර නොවූයේ වේ ද: වක්‍රස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්‍රාණ නොවූයේ වේ ද: වක්‍රස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවහා නොවූවා වේ ද:

න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න කායො: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං,
 න ඉන්ද්‍රියා න මනො: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථී: න
 වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා
 න ජීවිතං: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සුඛං: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං,
 න ඉන්ද්‍රියා න දුකඛං: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං:
 න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සං: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං,
 න ඉන්ද්‍රියා න උපෙකඛා: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සඤ්ඤා:
 න වකඛු . න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න විරියං: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න
 ඉන්ද්‍රියා න සත්ථි: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සමාධි: න වකඛු න
 ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න
 අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිති: න වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤා: න
 වකඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථී:

72. න සොතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න වකඛු: -පෙ- න සොතං
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථී:

73. න සානං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න වකඛු: -පෙ- න සානං
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථී:

74. න ජීව්හා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න වකඛු: -පෙ- න ජීව්හා
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථී:

75. න කායො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න වකඛු: -පෙ- න කායො
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථී:

76. න මනො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න වකඛු: -පෙ- න මනො
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථී:

77. න ඉත්ථි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න ඉත්ථි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථි:

78. න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථි:

79. න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථි:

80. න සුඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සුඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථි:

81. න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථි:

82. න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථි:

83. න දොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න දොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථි:

84. න උපෙකඛා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න උපෙකඛා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථි:

85. න සඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථි:

86. න විරියං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න විරියං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථි:

87. න සත්ථි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සත්ථි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථි:

88. න සමාධි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සමාධි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථි:

89. න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියං න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

90. න අනඤ්ඤානඤ්ඤසසාමීති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු -පෙ- න අනඤ්ඤානඤ්ඤසසාමීති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

91. න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

92. න අඤ්ඤාතාවී න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න අඤ්ඤාතාවී න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං:

සුදධ ඉන්ද්‍රියමුලචකකචාරො

උදෙදසචාරො නිට්ඨිතො.

89. ප්‍රඥ නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වස්තූන් නොවූයේ වේ ද ... ප්‍රඥ නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

90. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වස්තූන් නොවූයේ වේ ද ... අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

91. අඤ්ඤ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වස්තූන් නොවූයේ වේ ද ... අඤ්ඤ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

92. අඤ්ඤතාවී නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වස්තූන් නොවූයේ වේ ද ... අඤ්ඤතාවී නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤ නොවූයේ වේ ද යත්:

ශුද්ධ ඉන්ද්‍රිය මූලවත්‍රවාර ජ.

උද්දේශවාර නිමි.

1. පසුසුගති නිදෙසවාරො

1. වකුචු වකුචුන්ද්‍රියනති: දිබ්බවකුචු පසුසුචකුචු වකුචු, න වකුචුන්ද්‍රියං. වකුචුන්ද්‍රියං වකුචු වෙච වකුචුන්ද්‍රියකඤ්ච. වකුචුන්ද්‍රියං වකුචු'ති: ආමනායා.

සොතං සොතින්ද්‍රියනති: දිබ්බසොතං තණ්හා සොතං සොතං, න සොතින්ද්‍රියං. සොතින්ද්‍රියං සොතකඤ්ච සොතින්ද්‍රියකඤ්ච. සොතින්ද්‍රියං සොතනති: ආමනායා.

සානං සානින්ද්‍රියනති: ආමනායා. සානින්ද්‍රියං සානනති: ආමනායා.

ජිව්හා ජිව්හින්ද්‍රියනති: ආමනායා. ජිව්හින්ද්‍රියං ජිව්හා'ති: ආමනායා.

කායො කායින්ද්‍රියනති: කායින්ද්‍රියං ධ්වපජා අවසෙසො කායො කායො¹ න කායින්ද්‍රියං කායින්ද්‍රියං කායො වෙච කායින්ද්‍රියකඤ්ච. කායින්ද්‍රියං කායො'ති: ආමනායා.

මනො මනින්ද්‍රියනති: ආමනායා. මනින්ද්‍රියං මනො'ති: ආමනායා.

ඉත්ථි ඉත්ථින්ද්‍රියනති: මනො. ඉත්ථින්ද්‍රියං ඉත්ථි'ති: මනො.

පුරිසො පුරිසින්ද්‍රියනති: මනො. පුරිසින්ද්‍රියං පුරිසො'ති: මනො.

ජිවිතං ජිවිතින්ද්‍රියනති: ආමනායා. ජිවිතින්ද්‍රියං ජිවිතනති: ආමනායා.

සුඛං සුඛින්ද්‍රියනති: ආමනායා. සුඛින්ද්‍රියං සුඛනති: ආමනායා.

දුක්ඛං දුක්ඛින්ද්‍රියනති: ආමනායා. දුක්ඛින්ද්‍රියං දුක්ඛනති: ආමනායා.

සොමනස්සං සොමනස්සින්ද්‍රියනති: ආමනායා. සොමනස්සින්ද්‍රියං සොමනස්සනති: ආමනායා.

දෙමනස්සං දෙමනස්සින්ද්‍රියනති: ආමනායා. දෙමනස්සින්ද්‍රියං දෙමනස්සනති: ආමනායා.

උපෙකඛා උපෙකඛින්ද්‍රියනති: උපෙකඛින්ද්‍රියං ධ්වපජා අවසෙසා උපෙකඛා, න උපෙකඛින්ද්‍රියං. උපෙකඛින්ද්‍රියං උපෙකඛා වෙච උපෙකඛින්ද්‍රියකඤ්ච. උපෙකඛින්ද්‍රියං උපෙකඛා'ති: ආමනායා.

1. අවසෙසො-- ඉපසං.

ප්‍රඥප්ති තීර්ථදේශවාර

1. වක්‍රස්‍ර වක්‍රරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්‍රස්‍ර ප්‍රඥවක්‍රස්‍ර වක්‍රස්‍ර වෙයි, වක්‍රරින්ද්‍රිය නො වෙයි. වක්‍රරින්ද්‍රිය වක්‍රස්‍ර ද වක්‍රරින්ද්‍රිය ද වේ. වක්‍රරින්ද්‍රිය වක්‍රස්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

ශ්‍රොත්‍රස්‍ර සොතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යශ්‍රොත්‍රස්‍ර කණ්භාසොත්‍ර සොත්‍ර වෙයි. සොතින්ද්‍රිය නො වෙයි. සොතින්ද්‍රිය සොත්‍ර ද සොතින්ද්‍රිය ද වෙයි. සොතින්ද්‍රිය සොත්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

සුභ්‍ර සුභ්‍රණන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යි. සුභ්‍රණන්ද්‍රිය සුභ්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

ඡිභ්ව්‍ය ඡිභ්ව්‍යන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යි. ඡිභ්ව්‍යන්ද්‍රිය ඡිභ්ව්‍ය වෙයි යත්: එසේ යි.

කාය කායින්ද්‍රිය වෙයි යත්: කායෙන්ද්‍රිය තඛා (හැර) අවශ්‍රෙණ කාය කාය වෙයි, කායෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. කායෙන්ද්‍රිය තෙම කාය ද කායෙන්ද්‍රිය ද වේ. කායෙන්ද්‍රිය කාය වෙයි යත්: එසේ යි.

මනස්‍ර මනින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. මනින්ද්‍රිය මනස්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

ස්ත්‍රී නොමෝ ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ස්ත්‍රී වෙයි යත්: නො වේ.

පුරුෂ තෙම පුරිසින්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. පුරිසින්ද්‍රිය පුරුෂ වෙයි යත්: නො වේ.

ඡීචිතස්‍ර ඡීචිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඡීචිතෙන්ද්‍රිය ඡීචිත වෙයි යත්: එසේ යි.

සුඛස්‍ර සුඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සුඛෙන්ද්‍රිය සුඛ වෙයි යත්: එසේ යි.

දුඛස්‍ර දුඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යි. දුඛෙන්ද්‍රිය දුඛ වෙයි යත්: එසේ යි.

සොමනස්‍රස්‍ර සොමනස්‍රෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සොමනස්‍රෙන්ද්‍රිය සොමනස්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

දොර්මනස්‍රස්‍ර දොර්මනස්‍රෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. දොර්මනස්‍රෙන්ද්‍රිය දොර්මනස්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

උපෙණ්‍රස්‍ර උපෙණ්‍රෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙණ්‍රෙන්ද්‍රිය තඛා අවශ්‍රෙණ උපෙණ්‍රස්‍ර උපෙණ්‍රෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. උපෙණ්‍රෙන්ද්‍රිය ද උපෙණ්‍රස්‍ර ද උපෙණ්‍රෙන්ද්‍රිය ද වේ. උපෙණ්‍රෙන්ද්‍රිය උපෙණ්‍රස්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

සඬා සඬාන්ද්‍රියනති: ආමනතා, සඬාන්ද්‍රියං සඬා'ති: ආමනතා.

වීරියං වීරියන්ද්‍රියනති: ආමනතා, වීරියන්ද්‍රියං වීරියනති: ආමනතා.

සති සතින්ද්‍රියනති: ආමනතා, සතින්ද්‍රියං සති'ති: ආමනතා.

සමාධි සමාධින්ද්‍රියනති: ආමනතා, සමාධින්ද්‍රියං සමාධි ති: ආමනතා.

පඤ්ඤා පඤ්ඤාන්ද්‍රියනති: ආමනතා, පඤ්ඤාන්ද්‍රියං පඤ්ඤා'ති: ආමනතා.

අන අඤ්ඤාන අඤ්ඤාසංඝාමීනි අන අඤ්ඤාන අඤ්ඤාසංඝාමීනින්ද්‍රියනති: ආමනතා, අන අඤ්ඤාන අඤ්ඤාසංඝාමීනින්ද්‍රියං අන අඤ්ඤාන අඤ්ඤාසංඝාමී ති: ආමනතා.

අඤ්ඤං අඤ්ඤාන්ද්‍රියනති: ආමනතා, අඤ්ඤාන්ද්‍රියං අඤ්ඤානති: ආමනතා.

අඤ්ඤාතාවි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියනති: ආමනතා, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං අඤ්ඤාතාවි'ති:ආමනතා.

අනුලොමං.

2. න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං න චක්ඛු'ති: දිට්ඨචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, චක්ඛු, චක්ඛුං ච චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා ධර්මපඤ්ඤා අවර්ජනා න චෙව චක්ඛු, න ච චක්ඛුන්ද්‍රියං.

සොතං න සොතන්ද්‍රියනති: ආමනතා, න සොතන්ද්‍රියං න සොතනති: දිට්ඨසොතං තණ්හාසොතං න සොතන්ද්‍රියං, සොතං, සොතඤ්ඤා සොතන්ද්‍රියඤ්ඤා ධර්මපඤ්ඤා අවර්ජනා න චෙව සොතං, න ච සොතන්ද්‍රියං.

න ඝාතං න ඝාතන්ද්‍රියනති: ආමනතා, න ඝාතන්ද්‍රියං න ඝාතනති: ආමනතා.

න ජිව්හා න ජිව්හින්ද්‍රියනති: ආමනතා, න ජිව්හින්ද්‍රියං න ජිව්හා'ති: ආමනතා.

න කායො න කායින්ද්‍රියනති: ආමනතා, න කායින්ද්‍රියං න කායො'ති: කායින්ද්‍රියං ධර්මපඤ්ඤා අවර්ජනා කායො¹ න කායින්ද්‍රියං, කායො, කායඤ්ඤා කායින්ද්‍රියඤ්ඤා ධර්මපඤ්ඤා අවර්ජනා න චෙව කායො, න ච කායින්ද්‍රියං.

1. අවර්ජනා - PTS. මර්ග.

ශ්‍රද්ධා ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ශ්‍රද්ධා වෙයි යත්: එසේ යි.

වීයඝී වීයෙඝීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. වීයෙඝීන්ද්‍රිය වීයඝී වෙයි යත්: එසේ යි.

සමානී සමානීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සමානීන්ද්‍රිය සමානී වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාධි සමාධීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සමාධීන්ද්‍රිය සමාධි වෙයි යත්: එසේ යි.

ප්‍රඥ ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ප්‍රඥ වෙයි යත්: එසේ යි.

අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤ අඤ්ඤීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤීන්ද්‍රිය අඤ්ඤ-වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤතාවී අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රිය අඤ්ඤතාවී වෙයි යත්: එසේ යි.

අනුලොම යි.

2. වක්‍රස් නොවූයේ වක්‍රරින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. වක්‍රරින්ද්‍රිය නොවූයේ වක්‍රස් නොවූයේ වෙයි යත්: දිව්‍යවක්‍රස ප්‍රඥ වක්‍රස වක්‍රරින්ද්‍රිය නො වෙයි, වක්‍රස් වෙයි. වක්‍රස ද වක්‍රරින්ද්‍රිය ද තබා අවශේෂයෝ නො ද වක්‍රස් වෙයි, නො ද වක්‍රරින්ද්‍රිය වේ.

ශ්‍රෝත්‍ර නොවූයේ ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය නොවූයේ ශ්‍රෝත්‍ර නොවූයේ වෙයි යත්: දිබ්බසොත තණ්හායෝත ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය නො වෙයි, සොත වෙයි. සොත ද ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය ද තබා අවශේෂයෝ නො ද සොත වෙයි. නො ද ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය වේ.

සුඤ්ඤ නොවූයේ සුඤ්ඤෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. සුඤ්ඤෙන්ද්‍රිය නොවූයේ සුඤ්ඤ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

ජීභ්වා නොවූවා ජීභ්වෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ජීභ්වෙන්ද්‍රිය නොවූයේ ජීභ්වා නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

කාය නොවූයේ කායෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. කායෙන්ද්‍රිය නොවූයේ කාය නොවූයේ වෙයි යත්: කායෙන්ද්‍රිය තබා අවශේෂ කාය කායින්ද්‍රිය නො වෙයි, කාය වෙයි. කාය ද කායෙන්ද්‍රිය ද තබා අවශේෂයෝ නො ද කාය වෙයි. නො ද කායෙන්ද්‍රිය වේ.

න මනෝ න මනිනියනති: ආමනායා. න මනිනියං න මනෝති: ආමනායා.

න ඉතී න ඉතීනියනති: ඉතීනියං න ඉතී, ඉතීනියං. ඉතීනී ඉතීනියනී යපෙඤා අවසෙසා න වෙච ඉතී, න ච ඉතීනියං. න ඉතීනියං න ඉතීති: ඉතී න ඉතීනියං, ඉතී. ඉතීනී ඉතීනියනී යපෙඤා අවසෙසා න වෙච ඉතී, න ච ඉතීනියං.

න පුරිසො න පුරිසිනියනති: පුරිසිනියං න පුරිසො, පුරිසිනියං; පුරිසනී පුරිසිනියනී යපෙඤා අවසෙසා න වෙච පුරිසො, න ච පුරිසිනියං. න පුරිසිනියං න පුරිසොති: පුරිසො න පුරිසිනියං, පුරිසො. පුරිසනී පුරිසිනියනී යපෙඤා අවසෙසා න වෙච පුරිසො, න ච පුරිසිනියං.

න ජීවිතං න ජීවිතිනියනති: ආමනායා. න ජීවිතිනියං න ජීවිතනති: ආමනායා.

න සුඛං න සුඛිනියනති: ආමනායා. න සුඛිනියං න සුඛනති: ආමනායා.

න දුක්ඛං න දුක්ඛිනියනති: ආමනායා. න දුක්ඛිනියං න දුක්ඛනති: ආමනායා.

න සොමනස්සං න සොමනස්සිනියනති: ආමනායා. න සොමනස්සිනියං න සොමනස්සනති: ආමනායා.

න දෙමනස්සං න දෙමනස්සිනියනති: ආමනායා. න දෙමනස්සිනියං න දෙමනස්සනති: ආමනායා.

න උපෙකඛා න උපෙකඛිනියනති: ආමනායා. න උපෙකඛිනියං න උපෙකඛාති: උපෙකඛිනියං යපෙඤා අවසෙසා උපෙකඛා න උපෙකඛිනියං උපෙකඛා. උපෙකඛනී උපෙකඛිනියනී යපෙඤා අවසෙසා න වෙච උපෙකඛා. න ච උපෙකඛිනියං.

න සඤ්ඤා න සඤ්ඤිනියනති: ආමනායා. න සඤ්ඤිනියං න සඤ්ඤාති: ආමනායා.

න චිරියං න චිරිනියනති: ආමනායා. න චිරිනියං න චිරියනති: ආමනායා.

න සති න සතිනියනති: ආමනායා. න සතිනියං න සතිති: ආමනායා.

න සමාධි න සමාධිනියනති: ආමනායා. න සමාධිනියං න සමාධිති: ආමනායා.

මනස් නොවූයේ මනින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. මනින්ද්‍රිය නොවූයේ චනස් නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

ස්ත්‍රී නොවූවා ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ස්ත්‍රී නො වෙයි, ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වෙයි. ස්ත්‍රිය ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්ත්‍රී වෙයි, නො ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වේ. ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නොවූයේ ස්ත්‍රී නොවූවා වෙයි යත්: ස්ත්‍රී ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නො වෙයි, ස්ත්‍රී වේ ස්ත්‍රිය ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්ත්‍රී වෙයි. නො ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වේ.

පුරුෂ නොවූයේ පුරුෂෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: පුරුෂෙන්ද්‍රිය පුරුෂ නො වෙයි, පුරුෂෙන්ද්‍රිය වෙයි. පුරුෂ ද පුරුෂෙන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද පුරුෂ වෙයි. නො ද පුරුෂෙන්ද්‍රිය වේ. පුරුෂෙන්ද්‍රිය නොවූයේ පුරුෂ නොවූයේ වෙයි යත්: පුරුෂ පුරුෂෙන්ද්‍රිය නො වෙයි, පුරුෂ වෙයි, පුරුෂ ද පුරුෂෙන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද පුරුෂ වෙයි, නො ද පුරුෂෙන්ද්‍රිය වේ.

ජීවිත නොවූයේ ජීවිතෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ජීවිතෙන්ද්‍රිය නොවූයේ ජීවිත නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සුඛ නොවූයේ සුඛෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. සුඛෙන්ද්‍රිය නොවූයේ සුඛ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

දු:ඛ නොවූයේ දු:ඛෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. දු:ඛෙන්ද්‍රිය නොවූයේ දු:ඛ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සොමනස්ස නොවූයේ සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයේ සොමනස්ස නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

දෙමනස්ස නොවූයේ දෙමනස්සෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. දෙමනස්සෙන්ද්‍රිය නොවූයේ දෙමනස්ස නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

උපෙක්ඛා නොවූවා උපෙක්ඛෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. උපෙක්ඛෙන්ද්‍රිය නොවූයේ උපෙක්ඛා නොවූවා වෙයි යත්: උපෙක්ඛෙන්ද්‍රිය තබා අවශෙෂ උපෙක්ඛා උපෙක්ඛෙන්ද්‍රිය නො වෙයි, උපෙක්ඛා වෙයි. උපෙක්ඛාව ද උපෙක්ඛෙන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද උපෙක්ඛා වෙයි, නො ද උපෙක්ඛෙන්ද්‍රිය වේ.

ඉද්ධා නොවූවා ඉද්ධෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉද්ධෙන්ද්‍රිය නොවූයේ ඉද්ධා නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

වීයඝී නොවූයේ වීයඝීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. වීයඝීන්ද්‍රිය නොවූයේ වීයඝී නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාඝී නොවූවා සමාඝීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. සමාඝීන්ද්‍රිය නොවූයේ සමාඝී නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාධි නොවූයේ සමාධීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. සමාධීන්ද්‍රිය නොවූයේ සමාධි නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

න පඤ්ඤා න පඤ්ඤාදීත්‍රියනනි: ආමනතා. න පඤ්ඤාදීත්‍රියං න පඤ්ඤා'නි: ආමනතා.

න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමිති න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමිතිත්‍රියනනි: ආමනතා. න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමිතිත්‍රියං න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමිති'නි: ආමනතා.

න අඤ්ඤං න අඤ්ඤාදීත්‍රියනනි: ආමනතා. න අඤ්ඤාදීත්‍රියං න අඤ්ඤානනි: ආමනතා.

න අඤ්ඤාතාචී න අඤ්ඤාතාචීත්‍රියනනි: ආමනතා. න අඤ්ඤාතාචීත්‍රියං න අඤ්ඤාතාචී'නි: ආමනතා.

පදසොධනවාචො.

3. වතඛු වකඛුත්‍රියනනි: දිබ්බවකඛු පඤ්ඤාවකඛු වතඛු, න වකඛුත්‍රියං. වකඛුත්‍රියං වකඛු චෙව වකඛුත්‍රියඤ්ඤා. ඉත්‍රියා සොතිත්‍රියනනි: සොතිත්‍රියං ඉත්‍රියඤ්ඤාව සොතිත්‍රියඤ්ඤා. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා,¹ න සොතිත්‍රියං.

වකඛු වතඛුත්‍රියනනි: දිබ්බවකඛු පඤ්ඤාවකඛු වකඛු, න වකඛුත්‍රියං. වකඛුත්‍රියං වකඛු චෙව වකඛුත්‍රියඤ්ඤා ඉත්‍රියා සානිත්‍රියනනි: සානිත්‍රියං ඉත්‍රියඤ්ඤාව සානිත්‍රියඤ්ඤා. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න සානිත්‍රියං.

වකඛු වකඛුත්‍රියනනි: දිබ්බවකඛු පඤ්ඤාවකඛු වකඛු, න වකඛුත්‍රියං. වකඛුත්‍රියං වකඛු චෙව වකඛුත්‍රියඤ්ඤා. ඉත්‍රියා ජිවහිත්‍රියනනි: ජිවහිත්‍රියං ඉත්‍රියඤ්ඤාව ජිවහිත්‍රියඤ්ඤා. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න ජිවහිත්‍රියං.

වකඛු වකඛුත්‍රියනනි: දිබ්බවකඛු පඤ්ඤාවකඛු වකඛු, න වකඛුත්‍රියං. වකඛුත්‍රියං වකඛු චෙව වකඛුත්‍රියඤ්ඤා. ඉත්‍රියා කායිත්‍රියනනි: කායිත්‍රියං ඉත්‍රියඤ්ඤාව කායිත්‍රියඤ්ඤා, අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න කායිත්‍රියං.

වකඛු වකඛුත්‍රියනනි: දිබ්බවකඛු පඤ්ඤාවකඛු වකඛු, න වකඛුත්‍රියං. වකඛුත්‍රියං වකඛු චෙව වකඛුත්‍රියඤ්ඤා. ඉත්‍රියා මනිත්‍රියනනි: මනිත්‍රියං ඉත්‍රියඤ්ඤාව මනිත්‍රියඤ්ඤා. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න මනිත්‍රියං.

1. අවසෙසා ඉත්‍රියා න සොතිත්‍රියං—මජ්ඣිමනිකායෙ, ජවමඤ්ඤාපාඨො.

ප්‍රඥ නොවූවා ප්‍රඥෙත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ප්‍රඥෙත්තිය නොවූයේ ප්‍රඥ නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

අනඤ්ඤත ඤායස්සාමීති නොවූයේ අනඤ්ඤත ඤායස්සාමීතිත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. අනඤ්ඤත ඤායස්සාමීතිත්තිය නොවූයේ අනඤ්ඤත ඤායස්සාමීති නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤ නොවූයේ අඤ්ඤත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤත්තිය නොවූයේ අඤ්ඤ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤතාවී නොවූයේ අඤ්ඤතාවීත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤතාවීත්තිය නොවූයේ අඤ්ඤතාවී නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

පදගොඛනවාර යි.

3. වක්‍රස වක්‍රරිත්තිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්‍රස ප්‍රඥාවක්‍රස වක්‍රස් වෙයි, වක්‍රරිත්තිය නො වෙයි. වක්‍රරිත්තිය වක්‍රස් ද වක්‍රරිත්තිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රොත්‍රෙත්තිය වෙයි යත්: ශ්‍රොත්‍රෙත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද ශ්‍රොත්‍රෙත්තිය ද වෙයි. අවගෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ශ්‍රොත්‍රෙත්තිය නො වේ.

වක්‍රස වක්‍රරිත්තිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්‍රස ප්‍රඥාවක්‍රස වක්‍රස් වෙයි, වක්‍රරිත්තිය නො වෙයි. වක්‍රරිත්තිය වක්‍රස් ද වක්‍රරිත්තිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ස්‍රාභණත්තිය වෙයි යත්: ස්‍රාභණත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද ස්‍රාභණත්තිය ද වෙයි. අවගෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ස්‍රාභණත්තිය නො වේ.

වක්‍රස වක්‍රරිත්තිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්‍රස ප්‍රඥාවක්‍රස වක්‍රස් වෙයි, වක්‍රරිත්තිය නො වෙයි. වක්‍රරිත්තිය වක්‍රස් ද වක්‍රරිත්තිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ජිත්චෙත්තිය වෙයි යත්: ජිත්චෙත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද ජිත්චෙත්තිය ද වෙයි. අවගෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ජිත්චෙත්තිය නො වේ.

වක්‍රස වක්‍රරිත්තිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්‍රස ප්‍රඥාවක්‍රස වක්‍රස් වෙයි, වක්‍රරිත්තිය නො වෙයි. වක්‍රරිත්තිය වක්‍රස් ද වක්‍රරිත්තිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ කායෙත්තිය වෙයි යත්: කායෙත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද කායෙත්තිය ද වෙයි. අවගෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, කායෙත්තිය නො වේ.

වක්‍රස වක්‍රරිත්තිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්‍රස ප්‍රඥාවක්‍රස වක්‍රස් වෙයි, වක්‍රරිත්තිය නො වෙයි. වක්‍රරිත්තිය වක්‍රස් ද වක්‍රරිත්තිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ මනින්ද්‍රිය වෙයි යත්: මනින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද මනින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවගෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, මනින්ද්‍රිය නො වේ.

10. පුරිසො පුරිසිත්‍රියනති: නො. ඉත්‍රියා වකඛුත්‍රියනති: වකඛු-
ත්‍රියං ඉත්‍රියඝෙඛව වකඛුත්‍රියඝෙඛ. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න
වකඛුත්‍රියං -පෙ- පුරිසො පුරිසිත්‍රියනති: නො. ඉත්‍රියා අඤ්ඤා-
තාවිත්‍රියනති: අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං ඉත්‍රියඝෙඛව අඤ්ඤාතාවිත්‍රියඝෙඛ.
අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං.

11. ජීවිතං ජීවිතිත්‍රියනති: ආමනතා. ඉත්‍රියා වකඛුත්‍රියනති:
වකඛුත්‍රියං ඉත්‍රියඝෙඛව වකඛුත්‍රියඝෙඛ. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න
වකඛුත්‍රියං -පෙ- ජීවිතං ජීවිතිත්‍රියනති: ආමනතා. ඉත්‍රියා අඤ්ඤා-
තාවිත්‍රියනති: අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං ඉත්‍රියඝෙඛව අඤ්ඤාතාවිත්‍රියඝෙඛ,
අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං.

12. සුඛං සුඛිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

13. දුකඛං දුකඛිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

14. සොමනසසං සොමනසසිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

15. දෙමනසසං දෙමනසසිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

16. උපෙකඛා උපෙකඛිත්‍රියනති: උපෙකඛිත්‍රියං යථෙඤ්ඤා අවසෙසා
උපෙකඛා උපෙකඛා, න උපෙකඛිත්‍රියං, උපෙකඛිත්‍රියං උපෙකඛා
වෙච උපෙකඛිත්‍රියඝෙඛ, ඉත්‍රියා වකඛුත්‍රියනති: වකඛුත්‍රියං ඉත්‍රියඝෙඛව
වකඛුත්‍රියඝෙඛ. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න වකඛුත්‍රියං -පෙ- උපෙකඛා
උපෙකඛිත්‍රියනති: උපෙකඛිත්‍රියං යථෙඤ්ඤා අවසෙසා උපෙකඛා උපෙකඛා,
න උපෙකඛිත්‍රියං, උපෙකඛිත්‍රියං උපෙකඛා වෙච උපෙකඛිත්‍රියඝෙඛ.
ඉත්‍රියා අඤ්ඤාතාවිත්‍රියනති: අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං ඉත්‍රියඝෙඛව අඤ්ඤා-
තාවිත්‍රියඝෙඛ. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං.

17. සද්ධා සද්ධිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

18. විරියං විරිසිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

19. සති සතිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

20. සමාධි සමාධිත්‍රියනති: ආමනතා. පෙ-

21. පඤ්ඤා පඤ්ඤාත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

22. අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමිති අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමිතිත්‍රියනති:
ආමනතා. -පෙ-

23. අඤ්ඤං අඤ්ඤාත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

10. පුරුෂ පුරුෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්‍රන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රන්ද්‍රිය නො වේ ... පුරුෂ පුරුෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ අක්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: අක්‍රන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අක්‍රන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අක්‍රන්ද්‍රිය නො වේ.

11. ජීවිත ජීවිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්‍රන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රන්ද්‍රිය නො වේ... ජීවිතය ජීවිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අක්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: අක්‍රන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අක්‍රන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අක්‍රන්ද්‍රිය නො වේ.

12. සුඛ සුඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

13. දුඃඛ දුඃඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

14. සොමනස්ස සොමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ.

15. දෙමනස්ස දෙමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

16. උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය තබා අවශේෂ උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂා වෙයි, උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය උපෙක්‍ෂා ද උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්‍රන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රන්ද්‍රිය නො වේ ... උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය තබා අවශේෂ උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂා වෙයි, උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය උපෙක්‍ෂා ද උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ අක්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: අක්‍රන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අක්‍රන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අක්‍රන්ද්‍රිය නො වේ.

17. ශ්‍රද්ධා ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

18. වියඞ්චියඞ්චින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

19. ස්මාති ස්මාතීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

20. සමාධි සමාධීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

21. ප්‍රඥා ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

22. අනාඤ්ඤත ඤාණස්සාමීති අනාඤ්ඤත ඤාණස්සාමීතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

23. අඤ්ඤ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

24. අඤ්ඤාතාපී අඤ්ඤාතාපීන්ද්‍රියනති: ආමනතා. - ටෙ- ඉන්ද්‍රියා වකඛුන්ද්‍රියනති: වකඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියකෙඛව වකඛුන්ද්‍රියකඛ. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න වකඛුන්ද්‍රියං -ටෙ- අඤ්ඤාතාපී අඤ්ඤාතාපීන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාන්ද්‍රියනති: අඤ්ඤාන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියකෙඛව අඤ්ඤාන්ද්‍රියකඛ. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාන්ද්‍රියං. (අනුලොමං)

25. න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න සොභින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න සානින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා න ඉන්ද්‍රියා න ජීවහින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න කාඨින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න මනින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න ඉඤ්ඤාන්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න සුඛින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න දුකඛින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න සොමනසසින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න දෙමනසසින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න උපෙකඛින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න සඤ්ඤාන්ද්‍රියනති: ආමනතා.

40. න වීරියං න වීරියිඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න වකඤ්ඤායනති: ආමනායා. -පෙ- න වීරියං න වීරියිඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤායනති: ආමනායා.

41. න සති න සතිඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න වකඤ්ඤායනති: ආමනායා. -පෙ- න සති න සතිඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤායනති: ආමනායා.

42. න සමාධි න සමාධිඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න වකඤ්ඤායනති: ආමනායා. -පෙ- න සමාධි න සමාධිඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤායනති: ආමනායා.

43. න පඤ්ඤා න පඤ්ඤාඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න වකඤ්ඤායනති: ආමනායා. -පෙ- න පඤ්ඤා න පඤ්ඤාඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤායනති: ආමනායා.

44. න අනඤ්ඤාන අඤ්ඤාසසාමිති න අනඤ්ඤාන අඤ්ඤාසසාමිතිඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න වකඤ්ඤායනති: ආමනායා. -පෙ- න අනඤ්ඤාන අඤ්ඤාසසාමිති න අනඤ්ඤාන අඤ්ඤාසසාමිතිඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤායනති: ආමනායා.

45. න අඤ්ඤා න අඤ්ඤාඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න වකඤ්ඤායනති: ආමනායා. -පෙ- න අඤ්ඤා න අඤ්ඤාඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤායනති: ආමනායා.

46. න අඤ්ඤාතාවී න අඤ්ඤාතාවීඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න වකඤ්ඤායනති: ආමනායා. -පෙ- න අඤ්ඤාතාවී න අඤ්ඤාතාවීඤ්ඤායනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාඤ්ඤායනති: ආමනායා. (පච්චතීකං)

පදසොධනමුලවක්ඛවාරො.

47. වකඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියනති: ආමනායා. ඉන්ද්‍රියා වකඤ්ඤායනති: වකඤ්ඤායං ඉන්ද්‍රියංඝෙඛව වකඤ්ඤායඝෙඛ. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න වකඤ්ඤායං¹.

සොතං ඉන්ද්‍රියනති: ආමනායා. ඉන්ද්‍රියා සොතින්ද්‍රියනති: සොතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංඝෙඛව සොතින්ද්‍රියඝෙඛ. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොතින්ද්‍රියං.

1. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න වකඤ්ඤායං - මජ්ඣං ඵලමඤ්ඤාසුචි.

සඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා සඤ්ඤාන්ද්‍රියනති: සඤ්ඤාන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියමනෙච්ච සඤ්ඤාන්ද්‍රියකඤ්ච. අවමෙසසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සඤ්ඤාන්ද්‍රියං.

වීරියං ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා වීරියන්ද්‍රියනති: වීරියන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියමනෙච්ච වීරියන්ද්‍රියකඤ්ච. අවමෙසසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න වීරියන්ද්‍රියං.

සති ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා සතින්ද්‍රියනති: සතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියමනෙච්ච සතින්ද්‍රියකඤ්ච. අවමෙසසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සතින්ද්‍රියං.

සමාධි ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා සමාධින්ද්‍රියනති: සමාධින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියමනෙච්ච සමාධින්ද්‍රියකඤ්ච. අවමෙසසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සමාධින්ද්‍රියං.

පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤාන්ද්‍රියනති: පඤ්ඤාන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියමනෙච්ච පඤ්ඤාන්ද්‍රියකඤ්ච. අවමෙසසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න පඤ්ඤාන්ද්‍රියං.

අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමීති ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමීතින්ද්‍රියනති: අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමීතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියමනෙච්ච අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමීතින්ද්‍රියකඤ්ච. අවමෙසසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමීතින්ද්‍රියං.

අඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාන්ද්‍රියනති: අඤ්ඤාන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියං චෙච්ච අඤ්ඤාන්ද්‍රියකඤ්ච. අවමෙසසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාන්ද්‍රියං.

අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියනති: අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියමනෙච්ච අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියකඤ්ච. අවමෙසසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං. (අනුලොමං).

48. න චකච්චු න ඉන්ද්‍රියනති: චකච්චුං යමෙසසා අවමෙසසා ඉන්ද්‍රියා න චකච්චු, ඉන්ද්‍රියා. චකච්චුං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යමෙසසා අවමෙසසා න චෙච්ච චකච්චු, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චකච්චුන්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න සොතං න ඉන්ද්‍රියනති: සොතං යමෙසසා අවමෙසසා ඉන්ද්‍රියා න සොතං, ඉන්ද්‍රියා. සොතකඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යමෙසසා අවමෙසසා න චෙච්ච සොතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

සද්ධා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සද්ධිත්තද්‍රිය වෙයි යත්: සද්ධිත්තද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සද්ධිත්තද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සද්ධිත්තද්‍රිය නො වේ.

වීරිය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වීරිතිත්තද්‍රිය වෙයි යත්: වීරිතිත්තද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වීරිතිත්තද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වීරිතිත්තද්‍රිය නො වේ.

සති ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සතිත්තද්‍රිය වෙයි යත්: සතිත්තද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සතිත්තද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සතිත්තද්‍රිය නො වේ.

සමාධි ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධිත්තද්‍රිය වෙයි යත්: සමාධිත්තද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සමාධිත්තද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සමාධිත්තද්‍රිය නො වේ.

පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. දුක්ඛද්‍රියයෝ පඤ්ඤිත්තද්‍රිය වෙයි යත්: පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, පඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො වේ.

අනඤ්ඤාන ඤ්ඤස්සාමිති ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤාන ඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය වෙයි යත්: අනඤ්ඤාන ඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අනඤ්ඤාන ඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අනඤ්ඤාන ඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය නො වේ.

අඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤිත්තද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤිත්තද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤිත්තද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො වේ.

අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවීත්තද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවීත්තද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවීත්තද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවීත්තද්‍රිය නො වේ. (අනුලොමයි.)

48. චක්ඛු නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: චක්ඛුස තබා (හැර) අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛු නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. චක්ඛුස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද චක්ඛු වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුත්තද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

සොත නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සොතය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සොත නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සොතය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සොත වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සොතිත්තද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

න සානං න ඉන්ද්‍රියනති: සානං ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා ඉන්ද්‍රියා න සානං, ඉන්ද්‍රියා. සානංඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා න වෙව සානං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සානින්ද්‍රියනති: ආමනනා.

න ජීව්හා න ඉන්ද්‍රියනති: ජීව්හං ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා ඉන්ද්‍රියා න ජීව්හා, ඉන්ද්‍රියා. ජීව්හංඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා න වෙව ජීව්හා, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න ජීව්හින්ද්‍රියනති: ආමනනා.

න කායො න ඉන්ද්‍රියනති: කායං ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා ඉන්ද්‍රියා න කායො, ඉන්ද්‍රියා. කායංඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා න වෙව කායො, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න කායින්ද්‍රියනති: ආමනනා.

න මනො න ඉන්ද්‍රියනති: මනං ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා ඉන්ද්‍රියා න මනො, ඉන්ද්‍රියා. මනංඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා න වෙව මනො, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න මනින්ද්‍රියනති: ආමනනා.

න ඉත්ථි ඉන්ද්‍රියනති: ඉත්ථිං ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථි, ඉන්ද්‍රියා. ඉත්ථිං ව ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා න වෙව ඉත්ථි, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථින්ද්‍රියනති: ආමනනා.

න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියනති: පුරිසං ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො, ඉන්ද්‍රියා. පුරිසංඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා න වෙව පුරිසො, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසින්ද්‍රියනති: ආමනනා.

න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියනති: ජීවිතං ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං, ඉන්ද්‍රියා. ජීවිතංඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා න වෙව ජීවිතං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතින්ද්‍රියනති: ආමනනා.

නති

න සුඛං න ඉන්ද්‍රියනති: සුඛං ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා ඉන්ද්‍රියා න සුඛං, ඉන්ද්‍රියා. සුඛංඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසේසා න වෙව සුඛං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සුඛින්ද්‍රියනති: ආමනනා.

න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියතනී: දුක්ඛං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං, ඉන්ද්‍රියා. දුක්ඛඤ්ඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව දුක්ඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛන්ද්‍රියතනී: ආමනතා.

න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියතනී: සොමනස්සං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. සොමනස්සඤ්ඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව සොමනස්සං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සන්ද්‍රියතනී: ආමනතා.

න දෙමනස්සං න ඉන්ද්‍රියතනී: දෙමනස්සං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. දෙමනස්සඤ්ඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව දෙමනස්සං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සන්ද්‍රියතනී: ආමනතා.

න උපෙක්ඛා න ඉන්ද්‍රියතනී: උපෙක්ඛං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛා, ඉන්ද්‍රියා. උපෙක්ඛඤ්ඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව උපෙක්ඛා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛන්ද්‍රියතනී: ආමනතා.

න සඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියතනී: සඤ්ඤා යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සඤ්ඤා, ඉන්ද්‍රියා. සඤ්ඤා ව ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව සඤ්ඤා න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සඤ්ඤන්ද්‍රියතනී: ආමනතා.

න චීරියං න ඉන්ද්‍රියතනී: චීරියං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චීරියං, ඉන්ද්‍රියා. චීරියඤ්ඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව චීරියං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චීරියන්ද්‍රියතනී: ආමනතා.

න සතී න ඉන්ද්‍රියතනී: සතී යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සතී, ඉන්ද්‍රියා. සතීඤ්ඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව සතී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සතීන්ද්‍රියතනී: ආමනතා.

න සමාධි න ඉන්ද්‍රියතනී: සමාධි යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සමාධි, ඉන්ද්‍රියා. සමාධිඤ්ඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව සමාධි න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සමාධින්ද්‍රියතනී: ආමනතා.

න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියනතී. පඤ්ඤාං යථෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා, ඉන්ද්‍රියා. පඤ්ඤාකඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යථෙඤා අවසෙසා න වෙච්ච පඤ්ඤා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤාන්ද්‍රියනතී: ආමනතා.

න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමීති න ඉන්ද්‍රියනතී: අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමීති: යථෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමීති, ඉන්ද්‍රියා. අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමීතිකඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යථෙඤා අවසෙසා න වෙච්ච අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමීති, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමීතින්ද්‍රියනතී: ආමනතා.

න අඤ්ඤාං න ඉන්ද්‍රියනතී: අඤ්ඤාං යථෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාං, ඉන්ද්‍රියා. අඤ්ඤාකඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යථෙඤා අවසෙසා න වෙච්ච අඤ්ඤාං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාන්ද්‍රියනතී: ආමනතා.

න අඤ්ඤාතාවී න ඉන්ද්‍රියනතී: අඤ්ඤාතාවී. යථෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රියා. අඤ්ඤාතාවීකඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යථෙඤා අවසෙසා න වෙච්ච අඤ්ඤාතාවී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියනතී: ආමනතා. (පච්චනීකං.)

සුඤ්ච ඉන්ද්‍රියවාරො.

49. චකඤ්ච ඉන්ද්‍රියනතී: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා සොතින්ද්‍රියනතී: සොතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංකඤ්ච සොතින්ද්‍රියකඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොතින්ද්‍රියං¹.

චකඤ්ච ඉන්ද්‍රියනතී: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා සාතින්ද්‍රියනතී: සාතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංකඤ්ච සාතින්ද්‍රියකඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සාතින්ද්‍රිය

චකඤ්ච ඉන්ද්‍රියනතී: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා ජීවහින්ද්‍රියනතී: ජීවහින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංකඤ්ච ජීවහින්ද්‍රියකඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ජීවහින්ද්‍රියං

චකඤ්ච ඉන්ද්‍රියනතී: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා කායින්ද්‍රියනතී: කායින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංකඤ්ච කායින්ද්‍රියකඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න කායින්ද්‍රියං.

චකඤ්ච ඉන්ද්‍රියනතී: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා මනින්ද්‍රියනතී: මනින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංකඤ්ච මනින්ද්‍රියකඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න මනින්ද්‍රියං.

1. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රියං - මජ්ඣ. ඵලමඤ්ඤාප්පි

පඤ්ඤා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ප්‍රඥාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ප්‍රඥා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ප්‍රඥාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ප්‍රඥා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීති තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීති නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීති ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීති වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤා නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: අඤ්ඤා තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤා නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති, අඤ්ඤා ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤාතාවී නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවී තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. අඤ්ඤාතාවී ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤාතාවී වෙයි. නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යතීක යි.)

ශුද්ධ ඉන්ද්‍රියවාර යි.

49. වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ, ඉන්ද්‍රියයෝ සොතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සොතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සොතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සොතින්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සානින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සානින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සානින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සානින්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිහින්ද්‍රිය වෙයි යත්: ජීවිහින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ජීවිහින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, ජීවිහින්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ කායින්ද්‍රිය වෙයි යත්: කායින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද කායින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, කායෙන්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ මනින්ද්‍රිය වෙයි යත්: මනින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද මනින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, මනින්ද්‍රිය නො වේ.

66. සමාධි ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. -පෙ-

67. පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. -පෙ-

68. අනඤ්ඤාභ්‍යාසාසාමීති ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. -පෙ-

69. අඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. -පෙ-

70. අඤ්ඤාතාපී ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියතනි: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියකෝච චක්ඛුන්ද්‍රියකෝ. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං: -පෙ- අඤ්ඤාතාපී ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාන්ද්‍රියතනි: අඤ්ඤාන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියකෝච අඤ්ඤාන්ද්‍රියකෝ. අවසෙසා න්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාන්ද්‍රියං. (අනුලොමං)

71. න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියතනි: චක්ඛුං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු, ඉන්ද්‍රියා. චක්ඛුං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙච චක්ඛු, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රියතනි: ආමනතා -පෙ- න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියතනි: චක්ඛුං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු, ඉන්ද්‍රියා. චක්ඛුං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙච චක්ඛු, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාපීන්ද්‍රියතනි: ආමනතා.

72. න සොතං න ඉන්ද්‍රියතනි: සොතං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතං, ඉන්ද්‍රියා. සොතකෝ ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙච සොතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියතනි: ආමනතා -පෙ- න සොතං න ඉන්ද්‍රියතනි: සොතං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතං, ඉන්ද්‍රියා. සොතකෝ ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙච සොතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාපීන්ද්‍රියතනි: ආමනතා.

73. න සානං න ඉන්ද්‍රියතනි: සානං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සානං, ඉන්ද්‍රියා. සානං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙච සානං න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියතනි: ආමනතා -පෙ- න සානං න ඉන්ද්‍රියතනි: සානං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සානං, ඉන්ද්‍රියා. සානං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙච සානං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාපීන්ද්‍රියතනි: ආමනතා.

92. න අඤ්ඤාතාචී න ඉන්ද්‍රියතනි: අඤ්ඤාතාචීං යථෙපඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාචී, ඉන්ද්‍රියා. අඤ්ඤාතාචීඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව යථෙපඤා අවසෙසා න චෙච අඤ්ඤාතාචී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියතනි: ආමනාහා. -පෙ- න අඤ්ඤාතාචී න ඉන්ද්‍රියතනි: අඤ්ඤාතාචීං යථෙපඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාචී, ඉන්ද්‍රියා. අඤ්ඤාතාචීඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව යථෙපඤා අවසෙසා න චෙච අඤ්ඤාතාචී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රියතනි: ආමනාහා.

පඤ්ඤාතනිචාරො නිට්ඨිතො.

92. අඤ්ඤාතාචී නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාචීය තඛා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාචී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. අඤ්ඤාතාචීය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තඛා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤාතාචී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ... අඤ්ඤාතාචී නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාචීය තඛා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාචී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. අඤ්ඤාතාචීය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තඛා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤාතාචී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

ප්‍රඥප්තිවාර නිමි.

2. ප්‍රමාණික උන්පාදමාර

1. යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් (වක්ඛන්ද්‍රිය) ඇති වූ කන් (සොතින්ද්‍රිය) නැති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ කන් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සොතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට සොතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කන් ඇති වූ ඇස් නැති වූ උපදනා ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. කන් ඇති වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට සාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වූ නැහැය නැති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ නැහැය ඇති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට සාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැහැය ඇති වූ ඇස් නැති වූ උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. නැහැය ඇති වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වූ ස්ත්‍රී නො වූ (රූපි බ්‍රහ්ම, පුරුෂ, නපුංසක විසින්) උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වූ ඇස් නැති වූ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වූ පුරුෂ නො වූ (රූපි බ්‍රහ්ම, ස්ත්‍රී, නපුංසක විසින්) උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො උපදී. ඇස් ඇති වූ පුරුෂ වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යසස වා පන පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: පුරිසානං අවකඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති. පුරිසානං සවකඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති.

යසස වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යසස වා පන ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: අවකඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති. සවකඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති.

යසස වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: සවකඤ්ඤානං චිතා සොමනසෙසන උපපජ්ජනානං තෙසං වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති. සවකඤ්ඤානං සොමනසෙසන උපපජ්ජනානං තෙසං වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති, සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති.

යසස වා පන සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යසස වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: සවකඤ්ඤානං චිතා උපෙකඛිය උපපජ්ජනානං තෙසං වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපජ්ජති. සවකඤ්ඤානං උපෙකඛිය උපපජ්ජනානං තෙසං වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති, උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපජ්ජති.

යසස වා පන උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: උපෙකඛිය අවකඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති. උපෙකඛිය සවකඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති.

යසස වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: සවකඤ්ඤානං අහෙතුකානං උපපජ්ජනානං¹ තෙසං වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤියං උපපජ්ජති. සවකඤ්ඤානං සහෙතුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං² වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති, සඤ්ඤියං උපපජ්ජති.

1. සවකඤ්ඤානං චිතා සඤ්ඤිය උපපජ්ජනානං - PTS.
2. සවකඤ්ඤානං සඤ්ඤිය උපපජ්ජනානං තෙසං - PTS.

යළි යමක්භට පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදීයි, චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදීයි, චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ සොමනස්සිත් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සොමනස්සිත් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ අභෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සභෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යසස වා පන සඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති නසස වනඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති'ති: සමෙතකුකානං අවකඤ්ඤාකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං වනඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති. සමෙතකුකානං සවකඤ්ඤාකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සඤ්ඤාදියංඤච උපපජ්ජති, වනඤ්ඤාදියංඤච උපපජ්ජති.

යසස වකඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති නසස පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති'ති: සවකඤ්ඤාකානං ඤාණසම්පයුග්ගානං උපපජ්ජන්තානං¹. තෙසං වනඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති. සවකඤ්ඤාකානං ඤාණසම්පයුග්ගානං උපපජ්ජන්තානං¹ තෙසං වනඤ්ඤාදියංඤච උපපජ්ජති, පඤ්ඤාදියංඤච උපපජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති නසස වනඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති'ති: ඤාණසම්පයුග්ගානං අවකඤ්ඤාකානං උපපජ්ජන්තානං¹ තෙසං පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං වනඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති. ඤාණසම්පයුග්ගානං සවකඤ්ඤාකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤාදියංඤච උපපජ්ජති, වනඤ්ඤාදියංඤච උපපජ්ජති.

යසස වනඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති නසස මනිදියං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන මනිදියං උපපජ්ජති නසස වනඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති'ති: සච්චනකානං අවකඤ්ඤාකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනිදියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං වනඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති. සච්චනකානං සවකඤ්ඤාකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනිදියංඤච උපපජ්ජති, වනඤ්ඤාදියංඤච උපපජ්ජති.

2. යසස ඝානිදියං උපපජ්ජති නසස ඉතීදියං උපපජ්ජති'ති: සඝානකානං න ඉතීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානිදියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං ඉතීදියං උපපජ්ජති. සඝානකානං ඉතීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානිදියංඤච උපපජ්ජති ඉතීදියංඤච උපපජ්ජති.

යසස වා පන ඉතීදියං උපපජ්ජති නසස ඝානිදියං උපපජ්ජති'ති: ඉතීනං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉතීදියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං ඝානිදියං උපපජ්ජති. ඉතීනං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉතීදියංඤච උපපජ්ජති. ඝානිදියංඤච උපපජ්ජති.

යසස ඝානිදියං උපපජ්ජති නසස පුරිසිදියං උපපජ්ජති'ති: සඝානකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානිදියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං පුරිසිදියං උපපජ්ජති. සඝානකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානිදියංඤච උපපජ්ජති, පුරිසිදියංඤච උපපජ්ජති.

1. සවකඤ්ඤාකානං චිතා ඤාණෙන උපපජ්ජන්තානං - PTS.

යළි යමක්භට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට චක්ඛන්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදීයි, චක්ඛන්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට චක්ඛන්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ ඤාණවිජ්ජයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ ඤාණසම්පයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්‍රිය ද උපදීයි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත්: ඤාණසම්පයුක්ත වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට චක්ඛන්‍රිය නො ද උපදී. ඤාණසම්පයුක්ත වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදීයි, චක්ඛන්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට චක්ඛන්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත්: සිත් ඇති වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට මනින්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට චක්ඛන්‍රිය නො ද උපදී. සිත් ඇති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට මනින්‍රිය ද උපදීයි, චක්ඛන්‍රිය ද උපදී.

2. යමක්භට ඝානින්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සඝානක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්‍රිය ද උපදීයි, ඉඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට ඉඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝානින්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ අඝානක වැ උපදනා ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඝානින්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදීයි, ඝානින්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට ඝානින්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්‍රිය උපදී යැ යත්: සඝානක වැ නො පුරිස් වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පුරිසින්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ පිරිමති වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසින්‍රිය ද උපදී.

යසස වා පන පුරිසිද්දියං උපපජ්ජති තසස සානිද්දියං උපපජ්ජති'ති: පුරිසානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිද්දියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සානිද්දියං උපපජ්ජති. පුරිසානං සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිද්දියංඤ්ඤි උපපජ්ජති, සානිද්දියංඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යසස සානිද්දියං උපපජ්ජති තසස ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජති'ති ආමනා.

යසස වා පන ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජති තසස සානිද්දියං උපපජ්ජති'ති: අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සානිද්දියං උපපජ්ජති. සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතිද්දියංඤ්ඤි උපපජ්ජති, සානිද්දියංඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යසස සානිද්දියං උපපජ්ජති තසස සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ජති'ති: සසානකානං චිතා සොමනසෙසන උපපජ්ජනානං තෙසං සානිද්දියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ජති. සසානකානං සොමනසෙසන උපපජ්ජනානං තෙසං සානිද්දියංඤ්ඤි උපපජ්ජති, සොමනසස්සිද්දියංඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යසස වා පන සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ජති තසස සානිද්දියං උපපජ්ජති'ති: සොමනසෙසන අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සානිද්දියං උපපජ්ජති. සොමනසෙසන සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං සොමනසස්සිද්දියංඤ්ඤි උපපජ්ජති, සානිද්දියංඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යසස සානිද්දියං උපපජ්ජති තසස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති සසානකානං චිතා උපෙකඛාය උපපජ්ජනානං තෙසං සානිද්දියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති. සසානකානං උපෙකඛාය උපපජ්ජනානං තෙසං සානිද්දියංඤ්ඤි උපපජ්ජති, උපෙකඛ්ඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යසස වා පන උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස සානිද්දියං උපපජ්ජති'ති: උපෙකඛාය අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සානිද්දියං උපපජ්ජති. උපෙකඛාය සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති, සානිද්දියංඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යසස සානිද්දියං උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: සසානකානං අභෙතුකානං උපපජ්ජනානං¹ තෙසං සානිද්දියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤියං උපපජ්ජති. සසානකානං උපපජ්ජනානං¹ තෙසං සානිද්දියංඤ්ඤි උපපජ්ජති, සඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති.

1. සචක්ඛකානං චිතා ඤාණෙන උපපජ්ජනානං - PTS.

යළි යමක්භට පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝානිත්ද්‍රිය උපදී
යැ යත්: පිරිමනි වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී,
ඔවුනට ඝානිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමනි වැ සසානක වැ උපදනා
ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදී, ඝානිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට ඝානිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්:
එසේ යි.

යළි යමක්භට ජීවිතිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝානිත්ද්‍රිය උපදී
යැ යත්: අසානක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට
ඝානිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්ද්‍රිය ද
උපදී, ඝානිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට ඝානිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදී
යැ යත්: සසානක වැ සොමනස නැති ව උපදනා ඔවුනට ඝානිත්ද්‍රිය
උපදී, ඔවුනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ සොම-
නසිත් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඝානිත්ද්‍රිය ද උපදී, සොමනස්සිත්ද්‍රිය
ද උපදී.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝානිත්ද්‍රිය
උපදී යැ යත්: සොමනසිත් යුතු වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට
සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට ඝානිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසිත්
යුතු වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපදී,
ඝානිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට ඝානිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී යැ
යත්: සසානක වැ උපෙක්ඛා නැති වැ උපදනා ඔවුනට ඝානිත්ද්‍රිය
උපදී, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ
උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඝානිත්ද්‍රිය ද උපදී,
උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝානිත්ද්‍රිය
උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට
උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට ඝානිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන්
යුතු වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදී,
ඝානිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට ඝානිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්:
සසානක වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට ඝානිත්ද්‍රිය උපදී,
ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ සහෙතුක වැ උපදනා
ඔවුනට ඝානිත්ද්‍රිය ද උපදී, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යසස වා පන සඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස සාතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: සභෙතකානං අසානකානං උපපජ්ජනානං¹ තෙසං සඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සාතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති. සභෙතකානං සසානකානං උපපජ්ජනානං¹ තෙසං සඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති, සාතිඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යසස සාතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: සසානකානං ඤාණච්චප්පුඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං සාතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤියං උපපජ්ජති. සසානකානං ඤාණසම්ප්පුඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං සාතිඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති, පඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස සාතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ඤාණසම්ප්පුඤ්ඤානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සාතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති. ඤාණසම්ප්පුඤ්ඤානං සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති, සාතිඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යසස සාතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති ආමනායා.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස සාතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: සච්චිකාකානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සාතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති. සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං මනිඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති, සාතිඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති.

3. යසස ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: නො.

යසස වා පන පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: නො.

යසස ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ආමනායා.

යසස වා පන ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස ඉතී ඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: න ඉතීනං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ජති. ඉතීනං උපපජ්ජනානං තසස ජීවිතිඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති, ඉතීඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යසස ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ඉතීනං විනා සොමනසසන උපපජ්ජනානං තසස ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තසස සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති. ඉතීනං සොමනසසන උපපජ්ජනානං තසස ඉතීඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති, සොමනසසිඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ජති.

1. අසානකානං සඤ්ඤියං උපපජ්ජනානං - PTS.

යළි යමක්හට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සානිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සානිත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදියි, සානිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සානිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සසානක වැ ඥනවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට සානිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ ඥනසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට සානිත්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සානිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥනසම්ප්‍රයුක්ත වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සානිත්‍රිය නො ද උපදී. ඥනසම්ප්‍රයුක්ත වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදියි සානිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සානිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එපස් යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සානිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සවිත්තක වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සානිත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනිත්‍රිය ද උපදියි, සානිත්‍රිය ද උපදී.

3. යමක්හට ඉසීත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉසීත්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යමක්හට ඉසීත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉසීත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉසීත්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය ද උපදියි, ඉසීත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉසීත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට ඉසීත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සත්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉසීත්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සත්‍රිය ද උපදී.

4. යමක්භට පුරිසිත්දිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්දිය උපදී යැ යත්: නොපුරිස් වූ උපදනා ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්දිය නො ද උපදී. පුරිස් වූ උපදනා ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසිත්දිය ද උපදී.

යමක්භට පුරිසිත්දිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය උපදී යැ යත්: පිරිමනි වූ සොමනසින් වෙන් වූ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්දිය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදී. පිරිමනි වූ සොමනසින් යුතු වූ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්දිය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්දිය ද උපදී.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්දිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්දිය උපදී යැ යත්: සොමනසින් යුතු වූ නොපිරිමනි වූ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය උපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්දිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වූ පිරිමනි වූ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය ද උපදීයි, පුරිසිත්දිය ද උපදී.

යමක්භට පුරිසිත්දිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය උපදී යැ යත්: පිරිමනි වූ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වූ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්දිය උපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදී. පිරිමනි වූ උපෙක්ඛාවෙන් යුතු වූ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්දිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදී.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්දිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්දිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වූ නොපිරිමනි වූ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය උපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්දිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වූ පිරිමනි වූ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදීයි, පුරිසිත්දිය ද උපදී.

යමක්භට පුරිසිත්දිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්දිය උපදී යැ යත්: පිරිමනි වූ අභෙතුක වූ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්දිය උපදීයි, ඔවුනට සද්ධිත්දිය නො ද උපදී. පිරිමනි වූ සභෙතුක වූ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්දිය ද උපදීයි, සද්ධිත්දිය ද උපදී.

යළි යමක්භට සද්ධිත්දිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්දිය උපදී යැ යත්: සභෙතුක වූ නොපිරිමනි වූ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්දිය උපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්දිය නො ද උපදී. සභෙතුක වූ පිරිමනි වූ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්දිය ද උපදීයි, පුරිසිත්දිය ද උපදී.

යසස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස පඤ්ඤාඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති: පුරිසානං ඤාණවිප්පයුතානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං පඤ්ඤාඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, පුරිසානං ඤාණසම්පයුතානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, පඤ්ඤාඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස චා පන පඤ්ඤාඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති: ඤාණසම්පයුතානං න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පඤ්ඤාඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. ඤාණසම්පයුතානං පුරිසාසනං උපපජ්ඣනානං තෙසං පඤ්ඤාඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යසස චා පන මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති: සවිතකානං න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. පුරිසානං උපපජ්ඣනානං¹ තෙසං මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

5. යසස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස සොමනසස්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති: වීනා සොමනසෙසන උපපජ්ඣනානං, පච්ඤෙත සොමනසසවීපයුතන වීතසස උපපාදකම්මෙණ තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සොමනසස්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. සොමනසෙසන උපපජ්ඣනානං, පච්ඤෙත සොමනසසසම්පයුතනවීතසස උපපාදකම්මෙණ තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සොමනසස්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස චා පන සොමනසස්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යසස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති: වීනා උපෙකඛාය උපපජ්ඣනානං, පච්ඤෙත උපෙකඛා විපයුතන වීතසස උපපාදකම්මෙණ තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. උපෙකඛාය උපපජ්ඣනානං, පච්ඤෙත උපෙකඛාසම්පයුතනවීතසස උපපාදකම්මෙණ තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස චා පන උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

1. පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣනානං - PTS.

යමක්භට පුරිසිත්ථිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ථිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්ථිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ථිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්ථිය ද උපදී.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්ථිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්ථිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්ථිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්ථිය ද උපදියි, පුරිසිත්ථිය ද උපදී.

යමක්භට පුරිසිත්ථිය උපදී නම් ඔහට මනින්ථිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ථිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්ථිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ථිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්ථිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ථිය ද උපදියි, පුරිසිත්ථිය ද උපදී.

5. යමක්භට ජීවිතිත්ථිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ථිය උපදී යැ යත්: සොමනස්සිත් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්ථිය නො ද උපදී. සොමනස්සිත් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතිත්ථිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්ථිය ද උපදී.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්ථිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්ථිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ජීවිතිත්ථිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා විප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතිත්ථිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදී.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්ථිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනානං තසස සඤ්ඤීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී'ති: අභෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පවඤ්ඤා සඤ්ඤාවිප්පයුතවිඤ්ඤා¹ උපපාදකඛණෙ තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී, නො ච තෙසං සඤ්ඤීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී. සභෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පවඤ්ඤා සඤ්ඤාවිප්පයුත විඤ්ඤා උපපාදකඛණෙ තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියඤ්ඤා උපපජ්ජනී, සඤ්ඤීන්ද්‍රියඤ්ඤා උපපජ්ජනී.

යසස වා පන සඤ්ඤීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී තසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී'ති: ආමනතා.

යසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී තසස පඤ්ඤීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී'ති: ඤාණවිප්පයුතකානං උපපජ්ජනානං, පවඤ්ඤා ඤාණවිප්පයුතවිඤ්ඤා උපපාදකඛණෙ තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී, නො ච තෙසං පඤ්ඤීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී. ඤාණසම්පයුතකානං උපපජ්ජනානං, පවඤ්ඤා ඤාණසම්පයුතවිඤ්ඤා උපපාදකඛණෙ තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියඤ්ඤා උපපජ්ජනී පඤ්ඤීන්ද්‍රියඤ්ඤා උපපජ්ජනී.

යසස වා පන පඤ්ඤීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී තසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී'ති: ආමනතා.

යසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී තසස මනීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී'ති: අවිඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී, නො ච තෙසං මනීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී. සවිඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං, පවඤ්ඤා විඤ්ඤා උපපාදකඛණෙ තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියඤ්ඤා උපපජ්ජනී, මනීන්ද්‍රියඤ්ඤා උපපජ්ජනී.

යසස වා පන මනීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී තසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී'ති: ආමනතා.

6. යසස ඤාමනසසීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී තසස උපෙකඛීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී'ති: නො.

යසස වා පන උපෙකඛීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී'ති තසස ඤාමනසසීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී'ති: නො.

යසස ඤාමනසසීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී තසස සඤ්ඤීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී'ති: පවඤ්ඤා ඤාමනසසීන්ද්‍රියං සඤ්ඤාවිප්පයුත විඤ්ඤා උපපාදකඛණෙ තෙසං ඤාමනසසීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී, නො ච තෙසං සඤ්ඤීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනී. ඤාමනසසීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනානං, පවඤ්ඤා ඤාමනසසීන්ද්‍රියං සඤ්ඤාවිප්පයුත විඤ්ඤා උපපාදකඛණෙ තෙසං ඤාමනසසීන්ද්‍රියඤ්ඤා උපපජ්ජනී, සඤ්ඤීන්ද්‍රියඤ්ඤා උපපජ්ජනී.

2. සඤ්ඤාවිප්පයුත විඤ්ඤා - PTS.

යමක්භට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අහෙතුක වෑ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සද්ධාවිච්චපයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වෑ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සද්ධාවිච්චපයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වෑ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වෑ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අචිත්තක වෑ උපදනා ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සචිත්තක වෑ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

6. යමක්භට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්පයුක්ත සද්ධාවිච්චපයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය වෑ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්පයුක්ත සද්ධාවිච්චපයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සද්ධාසම්පයුක්ත සොමනස්ස විජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සද්ධාසම්පයුක්ත සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සොමනසින් යුතු වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්පයුක්ත කුණවිජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්පයුක්ත කුණසම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදීයි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත සොමනස්සවිජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුණසම්පයුක්ත සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් ඔහුට මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්‍රිය උපදී නම් ඔහුට සොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදී.

7. යමක්භට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත් උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුක්ත සද්ධාවිජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුක්ත සද්ධාසම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදීයි, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

යසස වා පන සඤ්ඤිතියං උපපජ්ජති තසස උපෙකඛිතියං උපපජ්ජති'ති: සභෙතූකානං වීනා උපෙකඛාය උපපජ්ජනානං, පවනෙහ සඤ්ඤා සමපයුතන උපෙකඛාවීපයුතන වීතනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤිතියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙකඛිතියං උපපජ්ජති. සභෙතූකානං උපෙකඛාය උපපජ්ජනානං, පවනෙහ සඤ්ඤා සමපයුතන උපෙකඛා සමපයුතන වීතනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤිතියං ආදී උපපජ්ජති, උපෙකඛිතියං ආදී උපපජ්ජති.

යසස උපෙකඛිතියං උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤිතියං උපපජ්ජති'ති: උපෙකඛාය ඤාණවීපයුතනානං උපපජ්ජනානං, පවනෙහ උපෙකඛා සමපයුතන ඤාණවීපයුතන වීතනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං උපෙකඛිතියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිතියං උපපජ්ජති. උපෙකඛාය ඤාණසමපයුතනානං උපපජ්ජනානං, පවනෙහ උපෙකඛා සමපයුතන ඤාණසමපයුතන වීතනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං උපෙකඛිතියං ආදී උපපජ්ජති, පඤ්ඤිතියං ආදී උපපජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤිතියං උපපජ්ජති තසස උපෙකඛිතියං උපපජ්ජති'ති: ඤාණසමපයුතනානං වීනා උපෙකඛාය උපපජ්ජනානං, පවනෙහ ඤාණසමපයුතන උපෙකඛාවීපයුතන වීතනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං පඤ්ඤිතියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙකඛිතියං උපපජ්ජති. ඤාණසමපයුතනානං උපෙකඛාය උපපජ්ජනානං, පවනෙහ ඤාණසමපයුතන උපෙකඛා සමපයුතන වීතනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං පඤ්ඤිතියං ආදී උපපජ්ජති, උපෙකඛිතියං ආදී උපපජ්ජති.

යසස උපෙකඛිතියං උපපජ්ජති තසස මනිතියං උපපජ්ජති'ති: ආමනානා.

යසස වා පන මනිතියං උපපජ්ජති තසස උපෙකඛිතියං උපපජ්ජති'ති: සචිතතකානං වීනා උපෙකඛාය උපපජ්ජනානං, පවනෙහ උපෙකඛාවීපයුතන වීතනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං මනිතියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙකඛිතියං උපපජ්ජති. උපෙකඛාය උපපජ්ජනානං, පවනෙහ උපෙකඛා සමපයුතන වීතනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං මනිතියං ආදී උපපජ්ජති, උපෙකඛිතියං ආදී උපපජ්ජති.

8. යසස සඤ්ඤිතියං උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤිතියං උපපජ්ජති'ති: සභෙතූකානං ඤාණවීපයුතනානං උපපජ්ජනානං, පවනෙහ සඤ්ඤා සමපයුතන ඤාණවීපයුතන වීතනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤිතියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිතියං උපපජ්ජති. සභෙතූකානං ඤාණසමපයුතනානං උපපජ්ජනානං, පවනෙහ සඤ්ඤා සමපයුතන ඤාණසමපයුතන වීතනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤිතියං ආදී උපපජ්ජති, පඤ්ඤිතියං ආදී උපපජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසස සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස මනිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසස වා පන මනිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: සචිත්තකානං අභෙකුකානං උපපජ්ජනනානං¹, පවනෙත සඤ්ඤා විපසුත්ත විත්තසස උපපාදකඛණෙ තෙසං මනිත්‍වයං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති. සභෙකුකානං උපපජ්ජනනානං², පවනෙත සඤ්ඤාසම්පසුත්ත විත්තසස උපපාදකඛණෙ තෙසං මනිත්‍වයං උපපජ්ජති, සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති.

9. යසස පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස මනිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසස වා පන මනිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: සචිත්තකානං ඤාණවිපසුත්තනානං උපපජ්ජනනානං³, පවනෙත ඤාණවිපසුත්ත විත්තසස උපපාදකඛණෙ තෙසං මනිත්‍වයං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති. ඤාණසම්පසුත්තනානං උපපජ්ජනනානං, පවනෙත ඤාණසම්පසුත්ත විත්තසස උපපාදකඛණෙ තෙසං මනිත්‍වයං උපපජ්ජති, පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති.

(අනුලොමපුග්ගල)

10. යස වකච්ඡිත්‍වයං උපපජ්ජති තස ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යස වා පන ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති තස වකච්ඡිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යස වකච්ඡිත්‍වයං උපපජ්ජති තස ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: රූපාවච්චරෙ තස වකච්ඡිත්‍වයං උපපජ්ජති, නො ච තස ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති. කාමාවච්චරෙ තස වකච්ඡිත්‍වයං උපපජ්ජති, ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති.

යස වා පන ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති තස වකච්ඡිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යස වකච්ඡිත්‍වයං උපපජ්ජති තස ඉත්ථිත්‍වයං -පෙ- පුරිසිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: රූපාවච්චරෙ තස වකච්ඡිත්‍වයං උපපජ්ජති, නො ච තස පුරිසිත්‍වයං උපපජ්ජති. කාමාවච්චරෙ තස වකච්ඡිත්‍වයං ච උපපජ්ජති, පුරිසිත්‍වයං උපපජ්ජති.

1. සචිත්තකානං වනා සඤ්ඤා උපපජ්ජනනානං - PTS.
2. සඤ්ඤා උපපජ්ජනනානං - PTS.
3. සචිත්තකානං වනා ඤාණ උපපජ්ජනනානං - PTS.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපදී
යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්‍රිය උපදී යැ යත්:
එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ
යත්: සචිත්තක වැ අභෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා
විප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්‍රිය උපදී.
ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදී. සභෙතුක වැ උපදනාවුනට ද
ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්‍රිය
ද උපදීයි, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

9. යමක්භට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්‍රිය උපදී යැ
යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී
යැ යත්: සචිත්තක වැ දොනවිප්‍රසුක්ක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති
යෙහි දොනවිප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට
මනින්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. දොනසම්ප්‍රසුක්ක
වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි දොනසම්ප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාද-
කෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්‍රිය ද උපදීයි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.
(අනුලොමපුග්ගල)

10. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍රිය උපදී නම් එහි සොතින්‍රිය
උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතින්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛුන්‍රිය උපදී
යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍රිය උපදී නම් එහි සානින්‍රිය උපදී
යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛුන්‍රිය උපදීයි, එහි සානින්‍රිය නො
ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛුන්‍රිය ද උපදීයි, සානින්‍රිය ද උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සානින්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛුන්‍රිය උපදී
යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍රිය උපදී නම් එහි ඉඤ්ඤිත්‍රිය ... පුරිසිත්‍රිය
උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛුන්‍රිය උපදීයි, එහි පුරිසිත්‍රිය
නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛුන්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද
උපදී.

යසු වා පන පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසු වකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසු වකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසු වා පන ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසු වකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: අසඤ්ඤියනෙත අරුපෙ තසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තසු වකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති. පඤ්ඤිවොකාගෙර තසු ජීවිතිඤ්ඤියඤ්ඤි උපපජ්ජති, වකඛ්ඤ්ඤියඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යසු වකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසු සොමනසස්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසු වා පන සොමනසස්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසු වකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසු වකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසු වා පන උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසු වකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: අරුපෙ තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති නො ච තසු වකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති. පඤ්ඤිවොකාගෙර තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියඤ්ඤි උපපජ්ජති, වකඛ්ඤ්ඤියඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යසු වකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසු සඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤිඤ්ඤියං -පෙ- මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසු වා පන මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජති: තසු වකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: අරුපෙ තසු මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තසු වකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජති. පඤ්ඤිවොකාගෙර තසු මනිඤ්ඤියඤ්ඤි උපපජ්ජති, වකඛ්ඤ්ඤියඤ්ඤි උපපජ්ජති.

11. යසු සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසු ඉඤ්ඤියං -පෙ- පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසු වා පන පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසු සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසු සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසු වා පන ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසු සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති: රූපාවච්චගෙර අරුපාවච්චගෙර තසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තසු සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජති. කාමච්චගෙර තසු ජීවිතිඤ්ඤියඤ්ඤි උපපජ්ජති, සානිඤ්ඤියඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛුන්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛුන්‍රිය උපදී යැ යත්: අසංඥසඤ්ච වූ අරූප වූ එහි ජීවිතින්‍රිය උපදිමි, එහි වක්ඛුන්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතින්‍රිය ද උපදිමි, වක්ඛුන්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍රිය උපදී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛුන්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛුන්‍රිය උපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදිමි, එහි වක්ඛුන්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාර වූ එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදිමි, වක්ඛුන්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛුන්‍රිය උපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි මනින්‍රිය උපදිමි, එහි වක්ඛුන්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාර වූ එහි මනින්‍රිය ද උපදිමි, වක්ඛුන්‍රිය ද උපදී.

11. යම් තැනෙකැ ඝානින්‍රිය උපදී නම් එහි ඉක්ඛිත්‍රිය... පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් එහි ඝානින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්‍රිය උපදී නම් එහි ඝානින්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතින්‍රිය උපදිමි, එහි ඝානින්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතින්‍රිය ද උපදිමි, ඝානින්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ සානිත්විය උපදී නම් එහි සොමනස්සිත්විය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්විය උපදී නම් එහි සානිත්විය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්විය උපදියි, එහි සනිත්විය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්විය ද උපදියි, සානිත්විය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ සානිත්විය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්විය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්විය උපදී නම් එහි සානිත්විය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්විය උපදියි, එහි සානිත්විය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්විය ද උපදියි, සානිත්විය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ සානිත්විය උපදී නම් එහි සද්ධිත්විය ... පඤ්ඤිත්විය ... මනිත්විය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්විය උපදී නම් එහි සානිත්විය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනිත්විය උපදී, එහි සානිත්විය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි මනිත්විය ද උපදියි, සානිත්විය ද උපදී.

12. යම් තැනෙකැ ඉසීත්විය උපදී නම් එහි පුරිසිත්විය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්විය උපදී නම් එහි ඉසීත්විය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඉසීත්විය ... මනිත්විය ...

13. යම් තැනෙකැ පුරිසිත්විය උපදී නම් එහි ජීවිතිත්විය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්විය උපදී නම් එහි පුරිසිත්විය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතිත්විය උපදියි, එහි පුරිසිත්විය නො ද උපදී.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්විය උපදී නම් එහි සොමනස්සිත්විය උපදී යැ යත්. එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්විය උපදී නම් එහි පුරිසිත්විය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්විය උපදියි, එහි පුරිසිත්විය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්විය ද උපදී, පුරිසිත්විය ද උපදී.

යසු පුරිසිද්දියං උපපජනී තසු උපෙකඛ්දියං උපපජනී'ති: ආමනා.

යසු වා පන උපෙකඛ්දියං උපපජනී තසු පුරිසිද්දියං උපපජනී'ති: රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ තසු උපෙකඛ්දියං උපපජනී, නො ච තසු පුරිසිද්දියං උපපජනී. කාමාවච්චරෙ තසු උපෙකඛ්දියංඤ්ඤා උපපජනී, පුරිසිද්දියංඤ්ඤා උපපජනී.

යසු පුරිසිද්දියං උපපජනී තසු සඤ්ඤාදියං -උප- පඤ්ඤාදියං -උප- මනිද්දියං උපපජනී'ති: ආමනා.

යසු වා පන මනිද්දියං උපපජනී තසු පුරිසිද්දියං උපපජනී'ති: රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ තසු මනිද්දියං උපපජනී, නො ච තසු පුරිසිද්දියං උපපජනී. කාමාවච්චරෙ තසු මනිද්දියංඤ්ඤා උපපජනී, පුරිසිද්දියංඤ්ඤා උපපජනී.

14. යසු ජීවිතීද්දියං උපපජනී තසු සොමනසසිද්දියං උපපජනී'ති: අසඤ්ඤාසංකත තසු ජීවිතීද්දියං උපපජනී. නො ච තසු සොමනසසිද්දියං උපපජනී. චතුචොකාරෙ තසු ජීවිතීද්දියංඤ්ඤා උපපජනී, සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා උපපජනී.

යසු වා පන සොමනසසිද්දියං උපපජනී තසු ජීවිතීද්දියං උපපජනී'ති: ආමනා.

යසු ජීවිතීද්දියං උපපජනී තසු උපෙකඛ්දියං -උප- සඤ්ඤාදියං -උප- පඤ්ඤාදියං -උප- මනිද්දියං උපපජනී'ති: අසඤ්ඤාසංකත තසු ජීවිතීද්දියං උපපජනී, නො ච තසු මනිද්දියං උපපජනී. චතුචොකාරෙ පඤ්ඤාචොකාරෙ තසු ජීවිතීද්දියංඤ්ඤා උපපජනී, මනිද්දියංඤ්ඤා උපපජනී.

යසු වා පන මනිද්දියං උපපජනී තසු ජීවිතීද්දියං උපපජනී'ති: ආමනා.

15. යසු සොමනසසිද්දියං උපපජනී තසු උපෙකඛ්දියං -උප- සඤ්ඤාදියං -උප- පඤ්ඤාදියං -උප- මනිද්දියං උපපජනී'ති: ආමනා.

යසු වා පන මනිද්දියං උපපජනී තසු සොමනසසිද්දියං උපපජනී'ති: ආමනා.

16. යසු උපෙකඛ්දියං උපපජනී තසු සඤ්ඤාදියං -උප- පඤ්ඤාදියං -උප- මනිද්දියං උපපජනී'ති: ආමනා.

යසු වා පන මනිද්දියං උපපජනී තසු උපෙකඛ්දියං උපපජනී'ති: ආමනා.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී නම් එහි පුරිසිත්ථිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදියි, එහි පුරිසිත්ථිය ශනා ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදියි, පුරිසිත්ථිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනිත්ථිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්ථිය උපදී නම් එහි පුරිසිත්ථිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනිත්ථිය උපදියි, එහි පුරිසිත්ථිය ශනාද උපදී. කාමාවචර වූ එහි මනිත්ථිය ද උපදියි, පුරිසිත්ථිය ද උපදී.

14. යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ථිය උපදී නම් එහි සොමනස්සිත්ථිය උපදී යැ යත්: අසංඥසක වූ එහි ජීවිතිත්ථිය උපදියි, එහි සොමනස්සිත්ථිය ශනා ද උපදී. චතුචොකාර වූ එහි ජීවිතිත්ථිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්ථිය ද උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ථිය උපදී නම් එහි ජීවිතිත්ථිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ථිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ... සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනිත්ථිය උපදී යැ යත්: අසංඥසක වූ එහි ජීවිතිත්ථිය උපදියි, එහි මනිත්ථිය ශනා ද උපදී. චතුචොකාර වූ පඤ්චචොකාර වූ එහි ජීවිතිත්ථිය ද උපදියි, මනිත්ථිය ද උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්ථිය උපදී නම් එහි ජීවිතිත්ථිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

15. යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ථිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ... සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනිත්ථිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්ථිය උපදී නම් එහි සොමනස්සිත්ථිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

16. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනිත්ථිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්ථිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

17. යස ඝඤ්ඤියං උපපජති තස පඤ්ඤියං උපපජති තී: ආමනාං.

යස වා පන පඤ්ඤියං උපපජති තස ඝඤ්ඤියං උපපජති තී: ආමනාං.

යස ඝඤ්ඤියං උපපජති තස මනිජ්ජියං උපපජති තී: ආමනාං.

යස වා පන මනිජ්ජියං උපපජති තස ඝඤ්ඤියං උපපජති තී: ආමනාං.

18. යස පඤ්ඤියං උපපජති තස මනිජ්ජියං උපපජති තී: ආමනාං.

යස වා පන මනිජ්ජියං උපපජති තස පඤ්ඤියං උපපජති තී: ආමනාං. (අනුලොමඛකාස)

19. යසං යස වකච්ඡියං උපපජති තසං තස ඤාතිජ්ජියං උපපජති තී: සවකච්ඡකානං අසොතකානං උපපජජනානං තෙසං තස වකච්ඡියං උපපජති, නො ච තෙසං තස ඤාතිජ්ජියං උපපජති. සවකච්ඡකානං සසොතකානං උපපජජනානං තෙසං තස වකච්ඡියං උපපජති, ඤාතිජ්ජියං උපපජති.

යසං වා පන යස ඤාතිජ්ජියං උපපජති තසං තස වකච්ඡියං උපපජති තී: සසොතකානං අවකච්ඡකානං උපපජජනානං තෙසං තස ඤාතිජ්ජියං උපපජති, නො ච තෙසං තස වකච්ඡියං උපපජති. සසොතකානං සවකච්ඡකානං උපපජජනානං තෙසං තස ඤාතිජ්ජියං උපපජති, වකච්ඡියං උපපජති.

යසං යස වකච්ඡියං උපපජති තසං තස ඤාතිජ්ජියං උපපජති තී: සවකච්ඡකානං අසානකානං උපපජජනානං තෙසං තස වකච්ඡියං උපපජති, නො ච තෙසං තස ඤාතිජ්ජියං උපපජති. සවකච්ඡකානං සසානකානං උපපජජනානං තෙසං තස වකච්ඡියං උපපජති, ඤාතිජ්ජියං උපපජති.

යසං වා පන යස ඤාතිජ්ජියං උපපජති තසං තස වකච්ඡියං උපපජති තී: සසානකානං අවකච්ඡකානං උපපජජනානං තෙසං තස ඤාතිජ්ජියං උපපජති, නො ච තෙසං තස වකච්ඡියං උපපජති. සසානකානං සවකච්ඡකානං උපපජජනානං තෙසං තස ඤාතිජ්ජියං උපපජති, වකච්ඡියං උපපජති.

යසං යස වකච්ඡියං උපපජති තසං තස ඉතීජ්ජියං¹ උපපජති තී: සවකච්ඡකානං න ඉතීනං උපපජජනානං තෙසං තස වකච්ඡියං උපපජති, නො ච තෙසං තස ඉතීජ්ජියං උපපජති. සවකච්ඡකානං ඉතීනං උපපජජනානං තෙසං තස වකච්ඡියං උපපජති, ඉතීජ්ජියං උපපජති.

1. න ඉතීජ්ජියං-PTS.

17. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් එහි මනින්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ත්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

18. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් එහි මනින්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ත්‍රිය උපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොම ඔකාස)

19. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ කන් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සොතිත්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කන් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපදීයි, සොතිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදී යැ යත්: කන් ඇති වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොතිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය නො ද උපදී. කන් ඇති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොතිත්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛුත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සානින්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: වක්ඛු ඇති වැ ස්‍රාණය නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සානින්ත්‍රිය නො ද උපදී. වක්ඛු ඇති වැ ස්‍රාණය ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපදීයි, සානින්ත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට සානින්ත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණය ඇති වැ වක්ඛු නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සානින්ත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය නො ද උපදී. ස්‍රාණය ඇති වැ වක්ඛු ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සානින්ත්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛුත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉසීත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ඉසීත්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපදීයි, ඉසීත්‍රිය ද උපදී.

යසස වා පන යස ඉඤ්ඤියං උපපජති තසස තස වකඛුන්දියං උපපජති'ති: ඉඤ්ඤානං අවකඛුකානං උපපජජනානං තසං තස ඉඤ්ඤියං උපපජති, නො ව තසං තස වකඛුන්දියං උපපජති. ඉඤ්ඤානං සවකඛුකානං උපපජජනානං තසං¹ තස ඉඤ්ඤියඤ්ඤි උපපජති. වකඛුන්දියඤ්ඤි උපපජති.

යසස යස වකඛුන්දියං උපපජති තසස තස පුරිසින්දියං උපපජති'ති: සවකඛුකානං න පුරිසානං උපපජජනානං තෙසං තස වකඛුන්දියං උපපජති, නො ව තෙසං තස පුරිසින්දියං උපපජති සවකඛුකානං පුරිසානං උපපජජනානං තෙසං තස වකඛුන්දියඤ්ඤි උපපජති, පුරිසින්දියඤ්ඤි උපපජති.

යසස වා පන යස පුරිසින්දියං උපපජති තසස තස වකඛුන්දියං උපපජති'ති: පුරිසානං අවකඛුකානං උපපජජනානං තෙසං තස පුරිසින්දියං උපපජති, නො ව තෙසං තස වකඛුන්දියං උපපජති. පුරිසානං සවකඛුකානං උපපජජනානං තෙසං තස පුරිසින්දියඤ්ඤි උපපජති, වකඛුන්දියඤ්ඤි උපපජති.

යසස යස වකඛුන්දියං උපපජති තසස තස ජීවිතීන්දියං උපපජති'ති: ආමනායා.

යසස වා පන යස ජීවිතීන්දියං උපපජති තසස තස වකඛුන්දියං උපපජති'ති: අවකඛුකානං උපපජජනානං තෙසං තස ජීවිතීන්දියං උපපජති, නො ව තෙසං තස වකඛුන්දියං උපපජති. සවකඛුකානං උපපජජනානං තෙසං තස ජීවිතීන්දියඤ්ඤි උපපජති, වකඛුන්දියඤ්ඤි උපපජති.

යසස යස වකඛුන්දියං උපපජති තසස තස සොමනසසින්දියං උපපජති'ති: සවකඛුකානං වීනා සොමනසෙසන උපපජජනානං තෙසං තස වකඛුන්දියං උපපජති, නො ව තෙසං තස සොමනසසින්දියං උපපජති. සවකඛුකානං සොමනසෙසන උපපජජනානං තෙසං තස වකඛුන්දියඤ්ඤි උපපජති, සොමනසසින්දියඤ්ඤි උපපජති.

යසස වා පන යස සොමනසසින්දියං උපපජති තසස තස වකඛුන්දියං උපපජති'ති: ආමනායා.

යසස යස වකඛුන්දියං උපපජති තසස තස උපෙකඛීන්දියං උපපජති'ති: සවකඛුකානං වීනා උපෙකඛාය උපපජජනානං තෙසං තස වකඛුන්දියං උපපජති, නො ව තෙසං තස උපෙකඛීන්දියං උපපජති. සවකඛුකානං උපෙකඛාය උපපජජනානං තෙසං තස වකඛුන්දියඤ්ඤි උපපජති, උපෙකඛීන්දියඤ්ඤි උපපජති.

1. තෙසං - PTS.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ නො පුරිස් වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යසස වා පන යස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජනී තසස තස චකඛුඤ්ඤියං උපපජනී'ති: උපෙකඛාය අචකඛුකානං උපපජනනානං තෙසං තස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපුපජනී, නො ච තෙසං තස චකඛුඤ්ඤියං උපපජනී. උපෙකඛාය සචකඛුකානං උපපජනනානං තෙසං තස උපෙකඛ්ඤ්ඤියංඤච උපපජනී,චකඛුඤ්ඤියංඤච උපපජනී.

යසස යස චකඛුඤ්ඤියං උපපජනී තසස තස සඤ්ඤියං උපපජනී'ති: සචකඛුකානං අභෙතුකානං උපපජනනානං තෙසං තස චකඛුඤ්ඤියං උපපජනී, නො ච තෙසං තස සඤ්ඤියං උපපජනී. සචකඛුකානං සභෙතුකානං උපපජනනානං තෙසං තස චකඛුඤ්ඤියංඤච උපපජනී, සඤ්ඤියංඤච උපපජනී.

යසස වා පන යස සඤ්ඤියං උපපජනී තසස තස චකඛුඤ්ඤියං උපපජනී'ති: සභෙතුකානං අචකඛුකානං උපපජනනානං තෙසං තස සඤ්ඤියං උපපජනී, නො ච තෙසං තස චකඛුඤ්ඤියං උපපජනී සභෙතුකානං සචකඛුකානං උපපජනනානං තෙසං තස සඤ්ඤියංඤච උපපජනී, චකඛුඤ්ඤියංඤච උපපජනී.

යසස යස චකඛුඤ්ඤියං උපපජනී තසස තස පඤ්ඤියං උපපජනී'ති: සචකඛුකානං ඤාණවිපච්ඡිකානං උපපජනනානං තෙසං තස චකඛුඤ්ඤියං උපපජනී, නො ච තෙසං තස පඤ්ඤියං උපපජනී. සචකඛුකානං ඤාණසම්පච්ඡිකානං උපපජනනානං තෙසං තස චකඛුඤ්ඤියංඤච උපපජනී, පඤ්ඤියංඤච උපපජනී.

යසස වා පන යස පඤ්ඤියං උපපජනී තසස තස චකඛුඤ්ඤියං උපපජනී'ති: ඤාණසම්පච්ඡිකානං අචකඛුකානං උපපජනනානං තෙසං තස පඤ්ඤියං උපපජනී නො ච තෙසං තස චකඛුඤ්ඤියං උපපජනී. ඤාණසම්පච්ඡිකානං සචකඛුකානං උපපජනනානං තෙසං තස පඤ්ඤියංඤච උපපජනී, චකඛුඤ්ඤියංඤච උපපජනී.

යසස යස චකඛුඤ්ඤියං උපපජනී තසස තස මනිඤ්ඤියං උපපජනී'ති: ආමනා.

යසස වා පන යස මනිඤ්ඤියං උපපජනී තසස තස චකඛුඤ්ඤියං උපපජනී'ති: සචිත්තකානං අචකඛුකානං උපපජනනානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියං උපපජනී, නො ච තෙසං තස චකඛුඤ්ඤියං උපපජනී. සචකඛුකානං උපපජනනානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියංඤච උපපජනී, චකඛුඤ්ඤියංඤච උපපජනී.

20. යසස යස ඝානිඤ්ඤියං උපපජනී තසස තස ඉඤ්ඤියං උපපජනී'ති: සඝානකානං න ඉඤ්ඤියං¹ උපපජනනානං තෙසං තස ඝානිඤ්ඤියං උපපජනී, නො ච තෙසං තස ඉඤ්ඤියං උපපජනී. සඝානකානං ඉඤ්ඤියං උපපජනනානං තෙසං තස ඝානිඤ්ඤියං ච උපපජනී. ඉඤ්ඤියංඤච උපපජනී.

1. සඝානකානං ඉඤ්ඤියං - සීඝ්‍ර

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ථිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදියි, වක්ඛුන්ථිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය ද උපදියි, සද්ධිත්ථිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ථිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය ද උපදියි, වක්ඛුන්ථිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ථිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ ඥානච්ඡයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්ථිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ථිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය නොද උපදියි, ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය ද උපදියි, වක්ඛුන්ථිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ථිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ථිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ථිය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ථිය ද උපදියි, වක්ඛුන්ථිය ද උපදී.

20. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉසීන්ථිය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ සහිත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ථිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉසීන්ථිය නො ද උපදී. ස්‍රාණ සහිත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ථිය ද උපදියි, ඉසීන්ථිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්මන්දිය උපදී නම් ඔහට එහි සානිත්වය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදානා ඔවුනට එහි ඉක්මන්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි සානිත්වය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ ස්‍රාණ සහිත වැ උපදානා ඔවුනට එහි ඉක්මන්දිය ද උපදියි, සානිත්වය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානිත්වය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්වය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ සහිත වැ නො පුරිස් වැ උපදානා ඔවුනට එහි සානිත්වය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්වය නො ද උපදී. ස්‍රාණ සහිත වැ පිරිමනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි සානිත්වය ද උපදියි, පුරිසිත්වය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්වය උපදී නම් ඔහට එහි සානිත්වය උපදී යැ යත්: පිරිමනි වැ ස්‍රාණ රහිත වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්වය උපදියි, ඔවුනට එහි සානිත්වය නො ද උපදී. පිරිමනි වැ ස්‍රාණ සහිත වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්වය ද උපදියි, සානිත්වය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානිත්වය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සානිත්වය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ උපදානා ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සානිත්වය නො ද උපදී. ස්‍රාණ ඇති වැ උපදානා ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සානිත්වය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානිත්වය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්වය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ සහිත වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදානා ඔවුනට එහි සානිත්වය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්වය නො ද උපදී. ස්‍රාණ සහිත වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදානා ඔවුනට එහි සානිත්වය ද උපදියි, සොමනස්සිත්වය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්වය උපදී නම් ඔහට එහි සානිත්වය උපදී යැ යත්: සොමනසින් යුතු වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදානා ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්වය උපදියි, ඔවුනට එහි සානිත්වය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ ස්‍රාණ සහිත වැ උපදානා ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්වය ද උපදියි, සානිත්වය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානිත්වය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්වය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදානා ඔවුනට එහි සානිත්වය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්වය නො ද උපදී. ස්‍රාණ සහිත වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදානා ඔවුනට එහි සානිත්වය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්වය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ශ්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ශ්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදීයි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය උපදී යැ යත්: ශ්‍රාණ සහිත වැ අභෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නො ද උපදී. ශ්‍රාණ සහිත වැ සභෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද ද උපදීයි, සද්ධිත්ථිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සභෙතුක වැ ශ්‍රාණ රහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සභෙතුක වැ ශ්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය ද උපදීයි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ථිය උපදී යැ යත්: ශ්‍රාණ සහිත වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය නො ද උපදී. සසානක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, පඤ්ඤිත්ථිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය ද උපදීයි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සඵත්තක වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදීයි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

21. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ථිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්ථිය උපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි ඵ්ඵිතිත්ථිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉක්කිය උපදී යැ යත්: ඤානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදානා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ඉක්කිය නො ද උපදී. ඤානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදානා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදීයි. ඉක්කිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කිය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉක්කිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදානා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ඉක්කිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදානා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද උපදීයි, ඉක්කිය ද උපදී.

22. යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමනි නො වැ උපදානා ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනසස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමනි වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනසස්සිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමනි වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපදීයි, සොමනසස්සිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනසස්සිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සොමනසින් යුතු වැ නො පිරිමනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි සොමනසස්සිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ පිරිමනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි සොමනසස්සිත්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙකඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමනි වැ උපෙකඛායෙන් වෙන් වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙකඛිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමනි වැ උපෙකඛායෙන් යුතු වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපදීයි, උපෙකඛිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට උපෙකඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙකඛායෙන් යුතු වැ නො පිරිමනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි උපෙකඛිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙකඛායෙන් යුතු වැ පිරිමනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි උපෙකඛිත්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සඤ්ඤිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සඤ්ඤිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපදීයි, සඤ්ඤිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සඤ්ඤිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සඤ්ඤිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නොද උපදී. සහෙතුක වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සඤ්ඤිය ද උපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඥානච්ඡුයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපදීයි, පඤ්ඤිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිය ද උපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නොද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

23. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනසසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සොමනසිත් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාත්තියෙහි සොමනසස විප්‍රයුක්ත විතකයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනසසත්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසිත් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාත්තියෙහි සොමනසස සම්ප්‍රයුක්ත විත්තකයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදීයි, සොමනසසිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනසසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

26. යසස යඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති තසස තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති'ති: සහෙතුකානං ඤාණවිපසුතානං උපපජ්ජනානං පවනෙත සද්ධාසමපසුතඤාණවිපසුතච්චිකසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති. සහෙතුකානං ඤාණසමපසුතානං උපපජ්ජනානං, පවනෙත සද්ධා සමපසුතඤාණවිපසුතච්චිකසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති, පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති.

යසස වා පන යඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති තසස තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසස යඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති තසස තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති තසස තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති'ති: සචිකතකානං අහෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පවනෙත සද්ධාවිපසුතච්චිකසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති. නො ච තෙසං තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති. සහෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පවනෙත සද්ධාසමපසුතච්චිකසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති, සද්ධාදියං උපපජ්ජති.

27. යසස යඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති තසස තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති තසස තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති'ති: සචිකතකානං ඤාණවිපසුතානං උපපජ්ජනානං, පවනෙත ඤාණවිපසුතච්චිකසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති. ඤාණසමපසුතානං උපපජ්ජනානං, පවනෙත ඤාණසමපසුතච්චිකසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති, පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති.

(අනුලොමපුගුලොකාස)

28. යසස චකඤ්ඤාදියං න උපපජ්ජති තසස සොතිදියං¹ න උපපජ්ජති'ති: අචකඤ්ඤානං සසොතකානං උපපජ්ජනානං තෙසං චකඤ්ඤාදියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොතිදියං න උපපජ්ජති. සබ්බසං වචනානං, අචකඤ්ඤානං අසොතකානං උපපජ්ජනානං තෙසං චකඤ්ඤාදියං න උපපජ්ජති, සොතිදියං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන සොතිදියං න උපපජ්ජති තසස චකඤ්ඤාදියං න උපපජ්ජති'ති: අසොතකානං සචකඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං සොතිදියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං චකඤ්ඤාදියං න උපපජ්ජති. සබ්බසං වචනානං, අචකඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං සොතිදියං න උපපජ්ජති, චකඤ්ඤාදියං න උපපජ්ජති.

1. සසීදියං - PTS.

26. යමක්භට යම් තැනෙකැ සඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සඤ්ඤිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද උපදියි, සඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

27. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ)

28. යමක්භට වක්ඛුත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට සොතිත්‍රිය නුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ කන් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛුත්‍රිය නුපදියි, ඔවුනට සොතිත්‍රිය නො ද නුපදී. චුක වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ කන් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වක්ඛුත්‍රිය ද නුපදියි, සොතිත්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්භට සොතිත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට වක්ඛුත්‍රිය නුපදී යැ යත්: කන් නැති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොතිත්‍රිය නුපදියි, ඔවුනට වක්ඛුත්‍රිය නො ද නුපදී. (නුපදනේ නො වේ.) චුක වන හැම දෙනාට ද කන් නැති වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොතිත්‍රිය ද නුපදියි, වක්ඛුත්‍රිය ද නුපදී.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ ශ්‍රාණ සහිත වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ ශ්‍රාණ නැති වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ශ්‍රාණ නැති වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ශ්‍රාණ නැති වූ ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ ස්ත්‍රී නො වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වූ ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ පිරිමනි වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ නො පිරිමනි වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට පුරිසීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමනි වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට පුරිසීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද නො පුරිසී වූ ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුත වන ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ

යමක්භට වකඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනසසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොමනසසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට වකඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට සොමනසසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට වකඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුක වනුවනට ද සොමනසින් වෙන් වූ ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනසසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වකඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට වකඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙකඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ උපෙකඛායෙන් යුතු වූ උපදනා ඔවුනට වකඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙකඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුක වනුවනට ද ඇස් නැති වූ උපෙකඛායෙන් වෙන් වූ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වකඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙකඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට උපෙකඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට වකඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙකඛායෙන් වෙන් වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට උපෙකඛින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට වකඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුක වනුවනට ද උපෙකඛායෙන් වෙන් වූ ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙකඛින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වකඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට වකඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සඞ්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ අභෙතුක වූ උපදනා ඔවුනට වකඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සඞ්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුක වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ අභෙතුක වූ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වකඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සඞ්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට සඞ්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට වකඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අභෙතුක වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට සඞ්ඛින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට වකඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුක වන හැම දෙතොට ද අභෙතුක වූ ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සඞ්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වකඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට වකඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වූ උපදනා ඔවුනට වකඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුක වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ ඥානවිප්‍රයුක්ත වූ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වකඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට වකඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට වකඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුක වන හැමදෙතොට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වූ ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වකඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: අවක්ඛුකානං සච්චතකානං උපපජ්ජනානං තෙසං වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, අච්චතකානං උපපජ්ජනානං තෙසං වක්ඛුන්ද්‍රියං ආදීනං න උපපජ්ජති, මනින්ද්‍රියං ආදීනං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනායා.

29. යසස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: අසානකානං ඉඤ්ඤිතං උපපජ්ජනානං තාසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තාසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, අසානකානං න ඉඤ්ඤිතං උපපජ්ජනානං තෙසං සානින්ද්‍රියං ආදීනං න උපපජ්ජති, ඉඤ්ඤියං ආදීනං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: න ඉඤ්ඤිතං සසානකානං¹ උපපජ්ජනානං තෙසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, න ඉඤ්ඤිතං² අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ඉඤ්ඤියං ආදීනං න උපපජ්ජති, සානින්ද්‍රියං ආදීනං න උපපජ්ජති.

යසස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: අසානකානං පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, අසානකානං න පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං සානින්ද්‍රියං ආදීනං න උපපජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියං ආදීනං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: න පුරිසානං සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, න පුරිසානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං ආදීනං න උපපජ්ජති, සානින්ද්‍රියං ආදීනං න උපපජ්ජති.

යසස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, තෙසං සානින්ද්‍රියං ආදීනං න උපපජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියං ආදීනං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනායා.

1. අසානකානං - සීඝ්‍ර
2. වචනකානං ඉඤ්ඤිතං - PTS.

යමක්භට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ සවිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුතවනුවනට ද අවිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

29. යමක්භට සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ස්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වැ නො පිරිමනි වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමනි වැ ස්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමනි වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන එහැම දෙනාට සානින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පඤ්ඤාදිය නූපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: දෙනවිප්‍රයුක්ත වැ ස්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤාදිය නූපදීයි, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී වුන වන හැම දෙනාට ද දෙනවිප්‍රයුක්ත වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤාදිය ද නූපදීයි. ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

30. යමක්හට ඉක්කිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්කිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ පුරුෂ නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉක්කිය ද නූපදීයි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉක්කිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඉක්කිය නො ද නූපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ පුරුෂ නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ඉක්කිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉක්කිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්කිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුන වන ඔවුනට ඉක්කිය ද නූපදීයි, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉක්කිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉක්කිය නූපදී නම් ඔහට සොමනසසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සොමනසිත් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්කිය නූපදීයි, ඔවුනට සොමනසසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ සොමනසිත් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉක්කිය ද නූපදීයි, සොමනසසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සොමනසසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉක්කිය නූපදී යැ යත්: සොමනසිත් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සොමනසසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඉක්කිය නො ද නූපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද සොමනසිත් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනසසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ඉක්කිය ද නූපදී.

යමක්භට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙකඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපෙකඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙකඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපෙකඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙකඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට උපෙකඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙකඛායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට උපෙකඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද උපෙකඛායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙකඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ඉතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සඞ්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ අහෙකුක වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සඞ්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ අහෙකුක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සඞ්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට සඞ්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙකුක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සඞ්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අහෙකුක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සඞ්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ඉතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට පඤ්ඤන්ද්‍රිය ද නූපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ඉතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

31. යමක්භට පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුත වන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනසසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පුරිස් වැ සොමනසිත් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සොමනසසිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුත වන්තවුනට ද නො පුරිස් වැ සොමනසිත් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනසසිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට සොමනසසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසිත් වෙන් වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනසසිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද සොමනසිත් වෙන් වැ නො පුරිස් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනසසිත්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙකඛිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ උපෙකඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙකඛිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ උපෙකඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙකඛිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට උපෙකඛිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙකඛායෙන් වෙන් වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙකඛිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද උපෙකඛායෙන් වෙන් වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙකඛිත්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ සඤ්ඤක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සඤ්ඤිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ සඤ්ඤක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, සඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට සඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: සඤ්ඤක වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සඤ්ඤිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද සඤ්ඤක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද නූපදී.

යසං පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: න පුරිසානං ඤාණවිප්පයුතානං උපපජ්ජනානාං¹ තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානාං, න පුරිසානං ඤාණවිප්පයුතානං උපපජ්ජනානාං¹ තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසං වා පන පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ඤාණවිප්පයුතානං පුරිසානං උපපජ්ජනානාං තෙසං පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානාං, ඤාණවිප්පයුතානං න පුරිසානං උපපජ්ජනානාං තෙසං පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසං පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: න පුරිසානං සචිත්තකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානාං, අචිත්තකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසං වා පන මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනායා.

32. යසං ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං සොමනස්සිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනායා.

යසං වා පන සොමස්සිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: චීනා සොමනසෙසන උපපජ්ජනානාං, පවිතො සොමනස්සවිප්පයුතවිත්තසං උපපාදකඛණං තෙසං සොමනස්සිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානාං, පවිතො විත්තසං භව්ගකඛණං තෙසං සොමනස්සිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසං ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං උපෙකඛිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනායා.

යසං වා පන උපෙකඛිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: චීනා උපෙකඛාය උපපජ්ජනානාං, පවිතො උපෙකඛා විප්පයුතවිත්තසං උපපාදකඛණං තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානාං, පවිතො විත්තසං භව්ගකඛණං තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤියං ච න උපපජ්ජති, ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසං ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං සඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනායා.

1. ඤාණෙන උපපජ්ජනානං - PTS.

යමක්භට පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද නො ද නූපදී. චූත වන භැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද නූපදී. චූත වන භැම දෙනාට ද ඥාන-විප්‍රයුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ගො පිරිමිනි වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද නූපදී. චූත වන භැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, මනිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට මනිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

32. යමක්භට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනසසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොමනසසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසිත් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනසස-විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට සොමනසසිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. චූත වන භැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩ්‍යකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට සොමනසසිත්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙකඛිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට උපෙකඛිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙකෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙකෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙකඛිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. චූත වන භැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩ්‍යකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙකඛිත්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යසස වා පන සඤ්ඤිතියං න උපපජ්ජති තසස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: අභෙතකානං උපපජ්ජනානං, පවනෙත සඤ්ඤිතියං විතසස උපපාදකඛලෙණ තෙසං සඤ්ඤිතියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, පවනෙත විතසස භවකඛලෙණ තෙසං සඤ්ඤිතියං න උපපජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති.

යසස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤිතියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන පඤ්ඤිතියං න උපපජ්ජති තසස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: සඤ්ඤිතියං විතසස උපපාදකඛලෙණ තෙසං පඤ්ඤිතියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, පවනෙත විතසස භවකඛලෙණ තෙසං පඤ්ඤිතියං න උපපජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති.

යසස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: අවිතකානං උපපජ්ජනානං, තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, පවනෙත විතසස භවකඛලෙණ තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති.

33. යසස සොමනසස්සිතියං න උපපජ්ජති තසස උපෙකඛිතියං න උපපජ්ජති'ති: 'උපෙකඛාය උපපජ්ජනානං', පවනෙත උපෙකඛාසමපුග්ගන¹ විතසස උපපාදකඛලෙණ තෙසං සොමනසස්සිතියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙකඛිතියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විතසස භවකඛලෙණ, සොමනසස්සිතියං උපෙකඛාසමපුග්ගන විතසස උපපාදකඛලෙණ, නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤිතියං තෙසං සොමනසස්සිතියං න උපපජ්ජති, උපෙකඛිතියං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන උපෙකඛිතියං න උපපජ්ජති තසස සොමනසස්සිතියං න උපපජ්ජති'ති: සොමනසස්සිතියං උපපජ්ජනානං, පවනෙත සොමනසස්සිතියං විතසස උපපාදකඛලෙණ තෙසං උපෙකඛිතියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනසස්සිතියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විතසස භවකඛලෙණ, උපෙකඛාසමපුග්ගන සොමනසස්සිතියං විතසස උපපාදකඛලෙණ, නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤිතියං තෙසං උපෙකඛිතියං න උපපජ්ජති, සොමනසස්සිතියං න උපපජ්ජති.

1. නිරොධ සමාපනානං අසඤ්ඤිතියං - PTS.
 2. විතා සොමනසස්සිතියං උපපජ්ජනානං - PTS.
 3. පවනෙත සොමනසස්සිතියං විපුග්ගන උපෙකඛා සමපුග්ගන - PTS.

යළි යමක්භට සඤ්ඤානුපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නුපදී යැ යත්: අභේදක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට සඤ්ඤානුපදී, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගතෂණයෙහි ද සි ඔවුනට සඤ්ඤානුපදී, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නුපදී.

යමක්භට ජීවිතීන්ද්‍රිය නුපදී නම් ඔහට පඤ්ඤානුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පඤ්ඤානුපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නුපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රසුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රසුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට පඤ්ඤානුපදී, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගතෂණයෙහි ද සි ඔවුනට පඤ්ඤානුපදී, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නුපදී.

යමක්භට ජීවිතීන්ද්‍රිය නුපදී නම් ඔහට මනීන්ද්‍රිය නුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනීන්ද්‍රිය නුපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නුපදී යැ යත්: අචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට මනීන්ද්‍රිය නුපදී, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගතෂණයෙහි ද සි ඔවුනට මනීන්ද්‍රිය ද නුපදී, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නුපදී.

33. යමක්භට සොමනසිත්තීන්ද්‍රිය නුපදී නම් ඔහට උපෙකඛීන්ද්‍රිය නුපදී යැ යත්: උපෙකෂායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙකෂා සම්ප්‍රසුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට සොමනසිත්තීන්ද්‍රිය නුපදී, ඔවුනට උපෙකඛීන්ද්‍රිය නො ද නුපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගතෂණයෙහි ද සොමනසිත්තීන්ද්‍රිය උපෙකඛීන්ද්‍රිය චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරෝධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද සි ඔවුනට සොමනසිත්තීන්ද්‍රිය ද නුපදී, උපෙකඛීන්ද්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්භට උපෙකඛීන්ද්‍රිය නුපදී නම් ඔහට සොමනසිත්තීන්ද්‍රිය නුපදී යැ යත්: සොමනසිත් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනසිත් සම්ප්‍රසුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට උපෙකඛීන්ද්‍රිය නුපදී, ඔවුනට සොමනසිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නුපදී. හැමට චිත්තයාගේ භවගතෂණයෙහි ද උපෙකඛීන්ද්‍රිය සොමනසිත්තීන්ද්‍රිය චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරෝධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද සි ඔවුනට උපෙකඛීන්ද්‍රිය ද නුපදී, සොමනසිත්තීන්ද්‍රිය ද නුපදී.

යසස සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති¹ තසස සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති¹ති: වීනා සොමනසෙසන සහෙකුකානං උපපජ්ජනානාං, පවනෙත සොමනසසවිපයුතසඤ්ඤියං සමපයුතවිතසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීතසස හබ්බකඛණෙ, සොමනසසවිපයුතස සඤ්ඤියං සමපයුතවිතසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනානාං, අසඤ්ඤි- සතානාං තෙසං සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති¹ති: පවනෙත සඤ්ඤියං සමපයුත සොමනසසසමපයුත වීතසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීතසස හබ්බකඛණෙ, සඤ්ඤියං සමපයුත සොමනසසවිපයුත වීතසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධ සමාපනානාං, අසඤ්ඤිසතානාං තෙසං සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසස සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති¹ති: වීනා සොමනසෙසන ඤාණසමපයුතානං උපපජ්ජනානාං, පවනෙත උපපජ්ජතිසසවිපයුත ඤාණසමපයුතවිතසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීතසස හබ්බකඛණෙ, සොමනසසවිපයුත- ඤාණවිපයුතවිතසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනානාං, අසඤ්ඤි- සතානාං තෙසං සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති¹ති: ඤාණවිපයුතානං සොමනසෙසන උපපජ්ජනානාං, පවනෙත ඤාණවිපයුත සොමනසසසමපයුතවිතසස උපපාදකඛණෙ තෙසං පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීතසස හබ්බකඛණෙ, ඤාණවිපයුතසොම- නසසවිපයුත වීතසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනානාං, අසඤ්ඤි- සතානාං තෙසං පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසස සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති¹ති: වීනා සොමනසෙසන සවිතකානං උපපජ්ජනානාං, පවනෙත සොමනසසවිපයුතවිතසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සොම- නසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීතසස හබ්බකඛණෙ, නිරොධසමාපනානාං, අසඤ්ඤි- සතානාං තෙසං සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති¹ති: ආමනා.

1. සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති - PTS.

යමක්භට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට සභ්බිත්‍රිය නුපදී යැ යත්: සොමනසිත් වෙන් වූ සහෙකුක වූ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිජ්ජයුක්ත සද්ධාසම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදීයි, ඔවුනට සභ්බිත්‍රිය නො ද නුපදී. හැමට චිත්තයාගේ හඬගකෂණයෙහි ද සොමනස්සවිජ්ජයුක්ත සද්ධාවිජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය ද නුපදීයි, සභ්බිත්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්භට සභ්බිත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී යැ යත්: ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිජ්ජයුක්ත සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සභ්බිත්‍රිය නුපදීයි, ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය නො ද නුපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගකෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිජ්ජයුක්ත සොමනස්සවිජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට සභ්බිත්‍රිය ද නුපදීයි, සොමනසස්සිත්‍රිය ද නුපදී.

යමක්භට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය නුපදී යැ යත්: සොමනසිත් වෙන් වූ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වූ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිජ්ජයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද නුපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගකෂණයෙහි ද සොමනස්සවිජ්ජයුක්ත ඥානවිජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය ද නුපදීයි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී යැ යත්: ඥානවිජ්ජයුක්ත වූ සොමනසිත් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිජ්ජයුක්ත සොමනස්සවිජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නුපදීයි, ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය නො ද නුපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගකෂණයෙහි ද ඥානවිජ්ජයුක්ත සොමනස්සවිජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද නුපදීයි, සොමනසස්සිත්‍රිය ද නුපදී.

යමක්භට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට මනිත්‍රිය නුපදී යැ යත්: සොමනසිත් වෙන් වූ සචිත්තක වූ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදීයි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද නුපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය ද නුපදීයි, මනිත්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්භට මනිත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී යැ යත්: එසේ යි.

34. යසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තස්ස සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: වීනා උපෙකඛාය සහෙතුකානං උපපජ්ජනානානං, පච්ඤෙහ උපෙකඛාච්චපගුණත - සඤ්ඤාසමපගුණතවිනසස් උපපාදකඛණෙ තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීනසස් හඛ්ඤකඛණෙ, උපෙකඛාච්චපගුණත සඤ්ඤාච්චපගුණත-විනසස් උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනානානං, අසඤ්ඤසත්තානානං තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති, සඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති.

යසං වා පන සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තස්ස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: අහෙතුකානං උපෙකඛාය උපපජ්ජනානානං, පච්ඤෙහ සඤ්ඤාච්චපගුණත - උපෙකඛාසමපගුණතවිනසස් උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීනසස් හඛ්ඤකඛණෙ, සඤ්ඤාච්චපගුණත - උපෙකඛාච්චපගුණත-විනසස් උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනානානං, අසඤ්ඤසත්තානානං තෙසං සඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති, උපෙකඛ්ඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති.

යසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තස්ස පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: වීනා උපෙකඛාය ඤාණසමපගුණානං උපපජ්ජනානානං, පච්ඤෙහ උපෙකඛාච්චපගුණත - ඤාණසමපගුණතවිනසස් උපපාදකඛණෙ තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීනසස් හඛ්ඤකඛණෙ, උපෙකඛා ච්චපගුණත ඤාණච්චපගුණත විනසස් උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනානානං, අසඤ්ඤසත්තානානං තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති, පඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති.

යසං වා පන පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තස්ස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ඤාණච්චපගුණානං උපෙකඛාය උපපජ්ජනානානං, පච්ඤෙහ ඤාණච්චපගුණත - උපෙකඛාසමපගුණතවිනසස් උපපාදකඛණෙ තෙසං පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීනසස් හඛ්ඤකඛණෙ, ඤාණච්චපගුණත උපෙකඛා-ච්චපගුණතවිනසස් උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනානානං, අසඤ්ඤසත්තානානං තෙසං පඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති, උපෙකඛ්ඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති.

යසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තස්ස මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: වීනා උපෙකඛාය සවිනකානං උපපජ්ජනානානං, පච්ඤෙහ උපෙකඛා - ච්චපගුණතවිනසස් උපපාදකඛණෙ තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීනසස් හඛ්ඤකඛණෙ, නිරොධසමාපනානානං, අසඤ්ඤසත්තානානං තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති, මනිඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති.

යසං වා පන මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තස්ස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනායා.

35. යසස සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසස වා පන පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ස්‍රාණවිප්‍රසන්නානං සහෙතුකානං උපපජ්ජනනානං, පවනෙත ස්‍රාණවිප්‍රසන්න සද්ධාසම්පයුක්ත විතසස උප්පාදකම්මෙණ තෙසං පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විතසස හධගකම්මෙණ, ස්‍රාණවිප්‍රසන්න සද්ධාවිප්‍රසන්න විතසස උප්පාදකම්මෙණ, නිරොධසමාපනනානං, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං පඤ්ඤිත්‍වයඤ්ඤි න උපපජ්ජති, සඤ්ඤිත්‍වයඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති තසස මනිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: අහෙතුකානං සවික්කකානං උපපජ්ජනනානං, පවනෙත සද්ධාවිප්‍රසන්න විතසස උප්පාදකම්මෙණ තෙසං සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනිත්‍වං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විතසස හධගකම්මෙණ, නිරොධසමාපනනානං, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං සඤ්ඤිත්‍වයඤ්ඤි න උපපජ්ජති, මනිත්‍වයඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනිත්‍වං න උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

36. යසස පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති තසස මනිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ස්‍රාණවිප්‍රසන්නානං සවික්කකානං උපපජ්ජනනානං, පවනෙත ස්‍රාණවිප්‍රසන්න විතසස උප්පාදකම්මෙණ තෙසං පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනිත්‍වං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විතසස හධගකම්මෙණ, නිරොධසමාපනනානං, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං පඤ්ඤිත්‍වයඤ්ඤි න උපපජ්ජති, මනිත්‍වයඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනිත්‍වං න උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා. (පච්චනීකපුගගල)

37. යස චකඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති තස ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යස වා පන ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ජති තස චකඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යස චකඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති තස ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යස වා පන ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ජති තස චකඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: රූපාවචරෙ තස ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ජති, නො ච තස චකඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති. අසඤ්ඤිසත්තෙ අරූපෙ තස ඤාතිත්‍වයඤ්ඤි න උපපජ්ජති, චකඤ්ඤිත්‍වයඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යස චකඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති තස ඉත්‍විත්‍වං -පෙ- පුරිසිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

35. යළි යමක්භට සඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සඤ්ඤිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හධිගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥ-සන්ධියනට ද සි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදීයි, සඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට සඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා-විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට සඤ්ඤිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හධිග-ක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසන්ධියනට ද සි ඔවුනට සඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදීයි, මනිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට මනිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

36. යමක්භට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හධිගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසන්ධියනට ද සි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදීයි, මනිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට මනිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි. (පච්චතීකපුග්ගල)

37. යම් තැනෙකැ වකචුත්‍රිය නූපදී නම් එහි සොතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතිත්‍රිය නූපදී නම් එහි වකචුත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වකචුත්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝානිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝානිත්‍රිය නූපදී නම් එහි වකචුත්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝානිත්‍රිය නූපදීයි, එහි වකචුත්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසන්ධියෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි ඝානිත්‍රිය ද නූපදීයි, වකචුත්‍රිය ද නූපදී.

යම් තැනෙකැ වකචුත්‍රිය නූපදී නම් එහි ඉත්‍රිත්‍රිය ... පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යසු වා පන පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති තසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති'ති: රූපාවච්චරෙ තසු පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති, නො ව තසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති. අසංඝායනෙහි අරූපෙ තසු පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති, වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති.

යසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති තසු ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: උපපජ්ජති.

යසු වා පන ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති තසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති'ති: නස්මි.

යසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති තසු සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසු වා පන සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ජති තසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති තසු උපෙකඛ්ච්චිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: අරූපෙ තසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති, නො ව තසු උපෙකඛ්ච්චිද්දියං න උපපජ්ජති. අසංඝායනෙහි තසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති, උපෙකඛ්ච්චිද්දියං න උපපජ්ජති.

යසු වා පන උපෙකඛ්ච්චිද්දියං න උපපජ්ජති තසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති තසු සඤ්චිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤාද්දියං -පෙ- මනිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: අරූපෙ තසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති, නො ව තසු මනිද්දියං න උපපජ්ජති. අසංඝායනෙහි තසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති, මනිද්දියං න උපපජ්ජති.

යසු වා පන මනිද්දියං න උපපජ්ජති තසු වකඛුද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

38. යසු ඝානිද්දියං න උපපජ්ජති තසු ඉඤ්චිද්දියං -පෙ- පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසු වා පන පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති තසු ඝානිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසු ඝානිද්දියං න උපපජ්ජති තසු ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: උපපජ්ජති.

යසු වා පන ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති තසු ඝානිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: නස්මි.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් එහි වකඛුත්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, එහි වකඛුත්‍රිය නොද නූපදී. අසංඥසකියෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, වකඛුත්‍රිය ද නූපදී.

යම් තැනෙකැ වකඛුත්‍රිය නූපදී නම් එහි ජීවිතීත්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතීත්‍රිය නූපදී නම් එහි වකඛුත්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති.

යම් තැනෙකැ වකඛුත්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනසසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනසසිත්‍රිය නූපදී නම් එහි වකඛුත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වකඛුත්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙකඛිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි වකඛුත්‍රිය නූපදීයි, එහි උපෙකඛිත්‍රිය නොද නූපදී. අසංඥසකි වූ එහි වකඛුත්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙකඛිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙකඛිත්‍රිය නූපදී නම් එහි වකඛුත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වකඛුත්‍රිය නූපදී නම් එහි සඳ්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි වකඛුත්‍රිය නූපදීයි, එහි මනිත්‍රිය නොද නූපදී. අසංඥසකි වූ එහි වකඛුත්‍රිය ද නූපදීයි, මනිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපදී නම් එහි වකඛුත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

38. යම් තැනෙකැ සානිත්‍රිය නූපදී නම් එහි ඉසීත්‍රිය ... පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් එහි සානිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සානිත්‍රිය නූපදී නම් එහි ජීවිතීත්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතීත්‍රිය නූපදී නම් එහි සානිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති.

යසු සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසු සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: රූපාවච්චරෙ තසු සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති නො ච තසු සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. අසඤ්ඤියතො අරුපෙ තසු¹ සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසු වා පන සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසු සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසු සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසු උපෙකඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: රූපාවච්චරෙ අරුපාවච්චරෙ තසු සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තසු උපෙකඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. අසඤ්ඤියතො තසු සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, උපෙකඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසු වා පන උපෙකඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, තසු සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසු සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසු සඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤිඤ්ඤියං -පෙ- මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: රූපාවච්චරෙ අරුපාවච්චරෙ තසු සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තසු මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. අසඤ්ඤියතො තසු සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසු වා පන මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසු සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

39. යසු ඉසීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසු පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසු වා පන පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසු ඉසීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා. -පෙ-

40. යසු පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසු ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති උපපජ්ජති.

යසු වා පන ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසු පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: නතී.

යසු පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසු සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: රූපාවච්චරෙ තසු පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තසු සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. අසඤ්ඤියතො අරුපෙ තසු පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසු වා පන සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසු පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

1. අරුපෙ අසඤ්ඤියතො තො - PTS.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසකයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසක වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, එහි මනීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසක වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනීන්ද්‍රිය ද නූපදී

යළි යම් තැනෙකැ මනීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

39. යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ

40. යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසක වූ අරූප වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යඤ්ඤා පුරිසිද්ධියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා උපෙකඛ්ඤියං න උපපජ්ජතිති; රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ තඤ්ඤා පුරිසිද්ධියං න උපපජ්ජති, නො ච තඤ්ඤා උපෙකඛ්ඤියං න උපපජ්ජති. අසංඝායනෙ තඤ්ඤා පුරිසිද්ධියං ආදීනං න උපපජ්ජති, උපෙකඛ්ඤියං ආදීනං න උපපජ්ජති.

යඤ්ඤා චා පන උපෙකඛ්ඤියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා පුරිසිද්ධියං න උපපජ්ජතිති: ආමනායා.

යඤ්ඤා පුරිසිද්ධියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා සඤ්ඤියං - පෙ - පඤ්ඤාදියං - පෙ - මනිදියං න උපපජ්ජතිති: රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ තඤ්ඤා පුරිසිද්ධියං න උපපජ්ජති, නො ච තඤ්ඤා මනිදියං න උපපජ්ජති. අසංඝායනෙ තඤ්ඤා පුරිසිද්ධියං ආදීනං න උපපජ්ජති, මනිදියං ආදීනං න උපපජ්ජති.

යඤ්ඤා චා පන මනිදියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා පුරිසිද්ධියං න උපපජ්ජතිති: ආමනායා.

41. යඤ්ඤා ජීවිතියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා සොමනසසිද්ධියං න උපපජ්ජතිති: නඤ්ඤා.

යඤ්ඤා චා පන සොමනසසිද්ධියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා ජීවිතියං න උපපජ්ජතිති: උපපජ්ජති.

යඤ්ඤා ජීවිතියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා උපෙකඛ්ඤියං - පෙ - සඤ්ඤියං - පෙ - පඤ්ඤාදියං - පෙ - මනිදියං න උපපජ්ජතිති: නඤ්ඤා.

යඤ්ඤා චා පන මනිදියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා ජීවිතියං න උපපජ්ජතිති: උපපජ්ජති.

42. යඤ්ඤා සොමනසසිද්ධියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා උපෙකඛ්ඤියං න උපපජ්ජතිති: ආමනායා.

යඤ්ඤා චා පන උපෙකඛ්ඤියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා සොමනසසිද්ධියං න උපපජ්ජතිති: ආමනායා.

යඤ්ඤා සොමනසසිද්ධියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා සඤ්ඤියං - පෙ - පඤ්ඤාදියං - පෙ - මනිදියං න උපපජ්ජතිති: ආමනායා.

යඤ්ඤා චා පන මනිදියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා සොමනසසිද්ධියං න උපපජ්ජතිති: ආමනායා.

43. යඤ්ඤා උපෙකඛ්ඤියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා සඤ්ඤියං - පෙ - පඤ්ඤාදියං - පෙ - මනිදියං න උපපජ්ජතිති: ආමනායා.

යඤ්ඤා චා පන මනිදියං න උපපජ්ජති තඤ්ඤා උපෙකඛ්ඤියං න උපපජ්ජතිති: ආමනායා.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය භූපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ථිය භූපදී යැ යත්: රූපාවචරයෙහි ද අරූපාවචරයෙහි ද යන එහි පුරිසිත්ථිය භූපදීයි, එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද භූපදී. අසංඤ්ජක වූ එහි පුරිසිත්ථිය ද භූපදීයි, උපෙක්ඛිත්ථිය ද භූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය භූපදී නම් එහි පුරිසිත්ථිය භූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය භූපදී නම් එහි සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය මනිත්ථිය භූපදී යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්ථිය භූපදීයි, එහි මනිත්ථිය නො ද භූපදී. අසංඤ්ජක වූ එහි පුරිසිත්ථිය ද භූපදීයි, මනිත්ථිය ද භූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්ථිය භූපදී නම් එහි පුරිසිත්ථිය භූපදී යැ යත්: එසේ යි.

41. යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ථිය භූපදී නම් එහි සොමනස්සිත්ථිය භූපදී යැ යත්: නැති.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ථිය භූපදී නම් එහි ජීවිතිත්ථිය භූපදී යැ යත්: උපදී.

යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ථිය භූපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ... සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනිත්ථිය භූපදී යැ යත්: නැති.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්ථිය භූපදී නම් එහි ජීවිතිත්ථිය භූපදී යැ යත්: උපදී.

42. යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ථිය භූපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ථිය භූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය භූපදී නම් එහි සොමනස්සිත්ථිය භූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ථිය භූපදී නම් එහි සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනිත්ථිය භූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්ථිය භූපදී නම් එහි සොමනස්සිත්ථිය භූපදී යැ යත්: එසේ යි.

43. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය භූපදී නම් එහි සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනිත්ථිය භූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්ථිය භූපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ථිය භූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

44. යඤ්ච සඤ්චිත්ථියං න උපපජ්ජති තඤ්ච පඤ්ඤාදිත්ථියං -ඵප-
මනිත්ථියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යඤ්ච වා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ජති තඤ්ච සඤ්චිත්ථියං න
උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

45. යඤ්ච පඤ්ඤාදිත්ථියං න උපපජ්ජති තඤ්ච මනිත්ථියං න
උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යඤ්ච වා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ජති තඤ්ච පඤ්ඤාදිත්ථියං න
උපපජ්ජති'ති: ආමනතා. (පව්වනීකමකාස)

46. යසංස යඤ්ච චිකල්ලිත්ථියං න උපපජ්ජති තසංස තඤ්ච සොතිත්ථියං
න උපපජ්ජති'ති: අචිකල්ලිකානං සයොනකානං උපපජ්ජනතානං තෙසං
තඤ්ච චිකල්ලිත්ථියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තඤ්ච සොතිත්ථියං න
උපපජ්ජති. සබ්බෙසං චචනතානං, අචිකල්ලිකානං අසොනකානං උප-
පජ්ජනතානං¹ තෙසං තඤ්ච චිකල්ලිත්ථියංඤ්ච න උපපජ්ජති, සොතිත්ථියංඤ්ච
න උපපජ්ජති.

යසංස වා පන යඤ්ච සොතිත්ථියං න උපපජ්ජති තසංස තඤ්ච
චිකල්ලිත්ථියං න උපපජ්ජති'ති: අසොනකානං සචිකල්ලිකානං උපපජ්ජ-
නතානං තෙසං තඤ්ච සොතිත්ථියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං
තඤ්ච චිකල්ලිත්ථියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං චචනතානං, අසොනකානං
අචිකල්ලිකානං උපපජ්ජනතානං තෙසං තඤ්ච සොතිත්ථියංඤ්ච න උපපජ්ජති,
චිකල්ලිත්ථියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසංස යඤ්ච චිකල්ලිත්ථියං න උපපජ්ජති තසංස තඤ්ච ඝාතීත්ථියං
න උපපජ්ජති'ති: අචිකල්ලිකානං සඝාතකානං උපපජ්ජනතානං තෙසං
තඤ්ච චිකල්ලිත්ථියං න උපපජ්ජති. නො ච තෙසං තඤ්ච ඝාතීත්ථියං න
උපපජ්ජති. සබ්බෙසං චචනතානං, අචිකල්ලිකානං අඝාතකානං උප-
පජ්ජනතානං තෙසං තඤ්ච චිකල්ලිත්ථියංඤ්ච න උපපජ්ජති, ඝාතීත්ථියංඤ්ච
න උපපජ්ජති.

යසංස වා පන යඤ්ච ඝාතීත්ථියං න උපපජ්ජති තසංස තඤ්ච
චිකල්ලිත්ථියං න උපපජ්ජති'ති: අඝාතකානං සචිකල්ලිකානං උපපජ්ජනතානං
තෙසං තඤ්ච ඝාතීත්ථියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තඤ්ච චිකල්ලි-
ත්ථියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං චචනතානං, අඝාතකානං අචිකල්ලිකානං
උපපජ්ජනතානං තෙසං තඤ්ච ඝාතීත්ථියංඤ්ච න උපපජ්ජති, චිකල්ලිත්ථියංඤ්ච
න උපපජ්ජති.

යසංස යඤ්ච චිකල්ලිත්ථියං න උපපජ්ජති තසංස තඤ්ච ඉඤ්චිත්ථියං න
උපපජ්ජති'ති: අචිකල්ලිකානං ඉඤ්චිතං උපපජ්ජනතං තාසං තඤ්ච
චිකල්ලිත්ථියං න උපපජ්ජති, නො ච තාසං තඤ්ච ඉඤ්චිත්ථියං න උපපජ්ජති.
සබ්බෙසං චචනතානං, අචිකල්ලිකානං න ඉඤ්චිතං උපපජ්ජනතානං තෙසං
තඤ්ච චිකල්ලිත්ථියංඤ්ච න උපපජ්ජති, ඉඤ්චිත්ථියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

1. අචිකල්ලිකානං උපපජ්ජනතානං - PTS.

44. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය නූපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය... මනින්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්‍රිය නූපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

45. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් එහි මනින්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්‍රිය නූපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි. (පච්චනික ඔකාස)

46. යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛන්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොකිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ කන් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛන්‍රිය නූපදීයි. ඔවුනට එහි සොකිත්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ කන් නැති වූ උපදනා-වුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛන්‍රිය ද නූපදීයි, සොකිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොකිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛන්‍රිය නූපදී යැ යත්: කන් නැති වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි සොකිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි චක්ඛන්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද කන් නැති වූ ඇස් නැති වූ උපදනා-වුනට ද යි ඔවුනට එහි සොකිත්‍රිය ද නූපදීයි, චක්ඛන්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛන්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සානිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ ශ්‍රාණ ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛන්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සානිත්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ ශ්‍රාණ නැති වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛන්‍රිය ද නූපදීයි, සානිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛන්‍රිය නූපදී යැ යත්: ශ්‍රාණ නැති වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි සානිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි චක්ඛන්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ශ්‍රාණ නැති වූ ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සානිත්‍රිය ද නූපදීයි, චක්ඛන්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛන්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉසීන්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛන්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ඉසීන්‍රිය නො ද උපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ ස්ත්‍රී නො වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛන්‍රිය ද නූපදීයි, ඉසීන්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්මන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නොවැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්මන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඇස් නැති වැ උපදනා වුනට දැ යි ඔවුනට එහි ඉක්මන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා වුනට දැ යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුත වන ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්සින් වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද සොමනස්සින් වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපෙක්ඛායෙන් උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදීයි, වක්ඛුන්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍රිය ද නූපදීයි, සද්ධිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුන්ට එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අහෙතුක වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද නූපදීයි, වක්ඛුන්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍රිය නූපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: අවක්ඛුක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද නූපදී වුත වන හැම දෙනාට ද අවක්ඛුක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍රිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඤාණවිප්පයුත්ත වැ සවක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඤාණවිප්පයුත්ත වැ අවක්ඛුක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදීයි, වක්ඛුන්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්‍රිය ද නූපදී

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

48. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ පිරිමනි නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමනි වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වන ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ සොමනස්සින්ද්‍රිය වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්සින්ද්‍රිය වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොමනස්සින්ද්‍රිය වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්ඛායෙන් උපදනා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස වා පන යස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස තස ඉතීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: වීනා උපෙකඛාය ඉතීනං උපපජ්ජනනිනං තාසං තස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තාසං තස ඉතීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනනානං, වීනා උපෙකඛාය න ඉතීනං උපපජ්ජනනානං තෙසං තස උපෙකඛ්ඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති, ඉතීඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති.

යසස යස ඉතීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස තස සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: න ඉතීනං අභෙතුකානං උපපජ්ජනනානං තෙසං තස ඉතීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනනානං, න ඉතීනං අභෙතුකානං උපපජ්ජනනානං තෙසං තස ඉතීඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති, සඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති.

යසස වා පන යස සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස තස ඉතීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: අභෙතුකානං ඉතීනං උපපජ්ජනනිනං තාසං තස සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තාසං තස ඉතීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනනානං, අභෙතුකානං න ඉතීනං උපපජ්ජනනානං තෙසං තස සඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති, ඉතීඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති.

යසස යස ඉතීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස තස පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: න ඉතීනං ඤාණසම්පයුතනානං උපපජ්ජනනානං තෙසං තස ඉතීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනනානං, න ඉතීනං ඤාණවිපසයුතනානං උපපජ්ජනනානං තෙසං තස ඉතීඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති, පඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති.

යසස වා පන යස පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස තස ඉතීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ඤාණවිපසයුතනානං ඉතීනං උපපජ්ජනනිනං තාසං තස පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තාසං තස ඉතීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති සබ්බෙසං වචනනානං, ඤාණවිපසයුතනානං න ඉතීනං උපපජ්ජනනානං තෙසං තස පඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති, ඉතීඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති.

යසස යස ඉතීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස තස මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: න ඉතීනං සචිත්තකානං උපපජ්ජනනානං තෙසං තස ඉතීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනනානං, අචිත්තකානං උපපජ්ජනනානං තෙසං තස ඉතීඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති මනිඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති.

යසස වා පන යස මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස තස ඉතීඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

49. යසස යස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස තස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: න පුරිසානං උපපජ්ජනනානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනනානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති, ජීවිතිඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ජති.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්දිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්දිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදීයි, ඉක්ඛිත්දිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්දිය ද නූපදීයි, සද්ධිත්දිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්දිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්දිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අහෙතුක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය ද නූපදීයි, ඉක්ඛිත්දිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්දිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්දිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්දිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤිත්දිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්දිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්දිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනට ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්දිය ද නූපදීයි, ඉක්ඛිත්දිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනිත්දිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනිත්දිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්දිය ද නූපදීයි, මනිත්දිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්දිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

49. යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්දිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්දිය නො ද නූපදී. හැම වුත වන ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය ද නූපදීයි, ජීවිතිත්දිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ ඥාන-විප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී යි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

50. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛණයෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛ විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවග-ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යසස වා පන යස සඤ්ඤිත්‍යං න උපපජ්ජති තසස තස ජීවිතිත්‍යං න උපපජ්ජති'ති: අභෙතකානං උපපජ්ජනානං, පවනෙත සඤ්ඤාච්චප්පුත්ත වීතනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තස සඤ්ඤිත්‍යං න උපපජ්ජති නො ච තෙසං තස ජීවිතිත්‍යං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, පවනෙත වීතනසස භවගකඛණෙ තෙසං තස සඤ්ඤිත්‍යංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, ජීවිතිත්‍යංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස යස ජීවිතිත්‍යං න උපපජ්ජති තසස තස පඤ්ඤිත්‍යං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යසස වා පන යස පඤ්ඤිත්‍යං න උපපජ්ජති තසස තස ජීවිතිත්‍යං න උපපජ්ජති'ති: ඤාණච්චප්පුත්තානං උපපජ්ජනානං, පවනෙත ඤාණච්චප්පුත්තවීතනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තස පඤ්ඤිත්‍යං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස ජීවිතිත්‍යං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, පවනෙත වීතනසස භවගකඛණෙ තෙසං තස පඤ්ඤිත්‍යංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, ජීවිතිත්‍යංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස යස ජීවිතිත්‍යං න උපපජ්ජති තසස තස මනිත්‍යං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යසස වා පන යස මනිත්‍යං න උපපජ්ජති තසස තස ජීවිතිත්‍යං න උපපජ්ජති'ති: අවිතකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තස මනිත්‍යං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස ජීවිතිත්‍යං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, පවනෙත වීතනසස භවගකඛණෙ තෙසං තස මනිත්‍යංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, ජීවිතිත්‍යංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

51. යසස යස සොමනසසිත්‍යං න උපපජ්ජති තසස තස උපෙකඛිත්‍යං න උපපජ්ජති'ති: උපෙකඛාය උපපජ්ජනානං, පවනෙත උපෙකඛාසමප්පුත්තවීතනසස¹ උපපාදකඛණෙ තෙසං තස සොමනසසිත්‍යං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස උපෙකඛිත්‍යං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීතනසස භවගකඛණෙ, සොමනසසච්චප්පුත්ත උපෙකඛාච්චප්පුත්තවීතනසස උපපාදකඛණෙ අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තස සොමනසසිත්‍යංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, උපෙකඛිත්‍යංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස වා පන යස උපෙකඛිත්‍යං න උපපජ්ජති තසස තස සොමනසසිත්‍යං න උපපජ්ජති'ති: සොමනසසන උපපජ්ජනානං, පවනෙත සොමනසසසමප්පුත්තවීතනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තස උපෙකඛිත්‍යං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස සොමනසසිත්‍යං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීතනසස භවගකඛණෙ, උපෙකඛාච්චප්පුත්ත සොමනසසච්චප්පුත්තවීතනසස උපපාදකඛණෙ, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තස උපෙකඛිත්‍යංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, සොමනසසිත්‍යංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

1. සොමනස ච්චප්පුත්ත උපෙකා සමප්පුත්ත වීතනස-PTS.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: අභෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: අචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

51. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙකෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙකෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩගකෂණයෙහි ද සොමනස්ස විජපයුක්ත උපෙක්ඛාවිජපයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසන්ධියනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්සිත් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩගකෂණයෙහි ද උපෙකෂා විප්‍රයුක්ත සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසන්ධියනට ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ සහෙතුක ව උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විජපයුක්ත ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විජපයුක්ත සද්ධාවිජපයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකයනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකයනට ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත ඤාණසම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකයනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත සොමනස්සසම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකයනට ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසකයනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූ දී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

52. යසං යස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං තසු සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: වීනා උපෙකඛාය සහෙතුකානං උපපජ්ජනානං පවනෙ උපෙකඛාවිපයුත - සඤ්ඤාසම්පයුතවිතසං උපපාදකම්මෙ තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විතසං හමගකම්මෙ, උපෙකඛා-විපයුත-සඤ්ඤාවිපයුතවිතසං උපපාදකම්මෙ, අස ඤ්ඤියනානං තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසං වා පන යසු සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: අහෙතුකානං උපෙකඛාය උප-පජ්ජනානං, පවනෙ සඤ්ඤාවිපයුත - උපෙකඛාසම්පයුතවිතසං උපපාදකම්මෙ තෙසං තසු සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විතසං හමගකම්මෙ සඤ්ඤාවිපයුත උපෙකඛාවිපයුතවිතසං උපපාදකම්මෙ අස ඤ්ඤිය-සනානං තෙසං තසු සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසං යසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං තසු පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: උපෙකඛාය ඤ්ඤාසම්පයුතානං උපපජ්ජනානං, පවනෙ උපෙකඛාවිපයුත - ඤ්ඤාසම්පයුතවිතසං උපපාදකම්මෙ තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විතසං හමගකම්මෙ, උපෙකඛා-විපයුත - ඤ්ඤාසම්පයුතවිතසං උපපාදකම්මෙ, අස ඤ්ඤියනානං තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසං වා පන යසු පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ඤ්ඤාවිපයුතානං උපෙකඛාය උප-පජ්ජනානං පවනෙ ඤ්ඤාවිපයුත - උපෙකඛාසම්පයුතවිතසං උපපාදකම්මෙ තෙසං තසු පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විතසං හමගකම්මෙ ඤ්ඤාවිපයුත - උපෙකඛාවිපයුතවිතසං උපපාදකම්මෙ අස ඤ්ඤිය-සනානං තෙසං තසු පඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසං යසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං තසු මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: වීනා උපෙකඛාය සවිතකානං උපපජ්ජනානං, පවනෙ උපෙකඛාවිපයුතවිතසං උපපාදකම්මෙ තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විතසං හමගකම්මෙ, අස ඤ්ඤියනානං තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති.

යසං වා පන යසු මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසං තසු උපෙ-කඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

53. යසං යඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති තස්ස තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසං වා පන යඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති තස්ස තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති'ති: සංඝභවිප්පයුත්තානං සහෙතකානං උපපජ්ජනනානං, පවිතෙත සංඝභවිප්පයුත්ත - සංඝාසම්පයුත්තචිත්තසංඝ උපපාදකම්මෙණ තෙසං තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති, නො ව තෙසං තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති. සම්මෙසං චිත්තසංඝ භවිප්පයුත්තෙණ, සංඝභවිප්පයුත්තසංඝභවිප්පයුත්ත චිත්තසංඝ උපපාදකම්මෙණ, අසංඝභවිප්පයුත්තෙණ තෙසං තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති, සංඝභවිප්පයුත්තෙණ න උපපජ්ජති.

යසං යඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති තස්ස තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති'ති: අහෙතකානං සචිත්තකානං උපපජ්ජනනානං, පවිතෙත සංඝභවිප්පයුත්තචිත්තසංඝ උපපාදකම්මෙණ තෙසං තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති, නො ව තෙසං තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති. සම්මෙසං චිත්තසංඝ භවිප්පයුත්තෙණ, අසංඝභවිප්පයුත්තෙණ තෙසං තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති, මනිජ්ජියං න උපපජ්ජති.

යසං වා පන යඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති තස්ස තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

54. යසං යඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති තස්ස තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති'ති: සංඝභවිප්පයුත්තානං සචිත්තකානං උපපජ්ජනනානං, පවිතෙත සංඝභවිප්පයුත්තචිත්තසංඝ උපපාදකම්මෙණ තෙසං තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති, නො ව තෙසං තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති. සම්මෙසං චිත්තසංඝ භවිප්පයුත්තෙණ, අසංඝභවිප්පයුත්තෙණ තෙසං තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති, මනිජ්ජියං න උපපජ්ජති.

යසං වා පන යඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති තස්ස තඤ්ඤාදිජ්ජියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනතා. (පව්වනික පුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පනනවාරො.

55. යසං චක්ඛන්තියං උපපජ්ජති තස්ස චක්ඛන්තියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසං වා පන චක්ඛන්තියං උපපජ්ජති තස්ස චක්ඛන්තියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසං චක්ඛන්තියං උපපජ්ජති තස්ස චක්ඛන්තියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසං වා පන චක්ඛන්තියං උපපජ්ජති තස්ස චක්ඛන්තියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසං චක්ඛන්තියං උපපජ්ජති තස්ස චක්ඛන්තියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

53. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානච්ඡ්‍රයුක්ත වැ සහෙතුක වැ උපදනා වූනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානච්ඡ්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාච්ඡ්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද ඥානච්ඡ්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාච්ඡ්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදීයි, සද්ධිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ සචිත්තක වැ උපදනාවූනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාච්ඡ්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

54. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානච්ඡ්‍රයුක්ත වැ සචිත්තක වැ උපදනා-වූනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානච්ඡ්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

ප්‍රත්‍යක්ෂන්තවාර යි.

55. යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යසස වා පන ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

යසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තසස පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

යසස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා..

යසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

යසස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

යසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තසස සොමනසසින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

යසස වා පන සොමනසසින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

යසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තසස උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

යසස වා පන උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

යසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තසස සද්ධින්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤින්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

56-63. යසස සානින්ද්‍රියං -පෙ- ඉතීන්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං -පෙ- ජීවිතින්ද්‍රියං -පෙ- සොමනසසින්ද්‍රියං -පෙ- උපෙකඛින්ද්‍රියං -පෙ- සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තසස මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තසස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා. (අභුලොමචුගගල)

64. යස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තස සොකින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

යස වා පන සොකින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

යස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තස සානින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා: රූපාවචරෙ තස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං, නො ව තස සානින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං. කාමාවචරෙ තස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං, සානින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං.

යස වා පන සානින්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං තස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ජිතං ආමනතා.

යළි යමක්භට ඉක්කන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට - වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යි.

53-53. යමක්භට ඝානින්ද්‍රිය ... ඉක්කන්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය ... ජීවිතින්ද්‍රිය ... සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුග්ගල)

64. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන. එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන. ඝානින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අසංඥසන වූ අරූප වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ ය.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අරූප වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය .. පඤ්ඤිතද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අරූප වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපන, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන

65. යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි ඉක්කන්ද්‍රිය... පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ සානිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සානිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන, එහි සානිත්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපන, සානිත්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ සානිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සානිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, එහි සානිත්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, සානිත්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ සානිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සානිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපන, එහි සානිත්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපන, සානිත්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ සානිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සානිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි මනිත්ද්‍රිය උපන, එහි සානිත්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි මනිත්ද්‍රිය ද උපන, සානිත්ද්‍රිය ද උපන.

66. යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ ...

67. යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිකිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි ජීවිකිත්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි ජීවිකිත්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යසු වා පන සොම සසිද්දියං උපපජ්ජිතං තසු පුරිසිද්දියං උපපජ්ජිතා'ති: රූපාවච්චරෙ තසු සොමසසිද්දියං උපපජ්ජිතං, නො ච තසු පුරිසිද්දියං උපපජ්ජිතං, කාමාවච්චරෙ තසු සොමසසිද්දියං උපපජ්ජිතං, පුරිසිද්දියං උපපජ්ජිතං.

යසු පුරිසිද්දියං උපපජ්ජිතං තසු උපෙකඛිද්දියං -පෙ- සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යසු වා පන මනිද්දියං උපපජ්ජිතං තසු පුරිසිද්දියං උපපජ්ජිතා'ති: රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ තසු මනිද්දියං උපපජ්ජිතං, නො ච තසු පුරිසිද්දියං උපපජ්ජිතං, කාමාවච්චරෙ තසු මනිද්දියං උපපජ්ජිතං, පුරිසිද්දියං උපපජ්ජිතං.

68. යසු ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජිතං තසු සොමනසසිද්දියං උපපජ්ජිතා'ති: අසඤ්ඤසංඛෙ තසු ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජිතං, නො ච තසු සොමනසසිද්දියං උපපජ්ජිතං, චතුචොකාලෙ පඤ්ඤොචොකාලෙ තසු ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජිතං, සොමනසසිද්දියං උපපජ්ජිතං.

යසු වා පන සොමනසසිද්දියං උපපජ්ජිතං තසු ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යසු ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජිතං තසු උපෙකඛිද්දියං -පෙ- සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං උපපජ්ජිතා'ති: අසඤ්ඤසංඛෙ තසු ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජිතං, නො ච තසු මනිද්දියං උපපජ්ජිතං, චතුචොකාලෙ පඤ්ඤොචොකාලෙ තසු ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජිතං, මනිද්දියං උපපජ්ජිතං.

යසු වා පන මනිද්දියං උපපජ්ජිතං තසු ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

69. යසු සොමනසසිද්දියං උපපජ්ජිතං තසු උපෙකඛිද්දියං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යසු වා පන උපෙකඛිද්දියං උපපජ්ජිතං තසු සොමනසසිද්දියං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යසු සොමනසසිද්දියං උපපජ්ජිතං තසු සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යසු වා පන මනිද්දියං උපපජ්ජිතං තසු සොමනසසිද්දියං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

70. යසු උපෙකඛිද්දියං උපපජ්ජිතං තසු සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යසු වා පන මනිද්දියං උපපජ්ජිතං තසු උපෙකඛිද්දියං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්. රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

68. යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අසංඤ්‍යක වූ එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. චතුරවොකාර, පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අසංඤ්‍යක වූ එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. චතුරවොකාර පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

69. යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

70. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

71. යස සඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං තස පඤ්ඤිත්වං -පෙ- මනිත්වං. උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යස වා පන මනිත්වං උපපජ්ජිතං තස සඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

72. යස පඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං තස මනිත්වං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යස වා පන මනිත්වං උපපජ්ජිතං තස පඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා. (අනුලොමමකාස)

73. යස ස්වයං වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං තස ස්වයං යොතිත්වං. උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යස වා පන යස යොතිත්වං උපපජ්ජිතං තස ස්වයං වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යස ස්වයං වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං තස ස්වයං යොතිත්වං. උපපජ්ජිතා'ති: රූපාවචරානං. තෙසං තස වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං, නො ච තෙසං තස යොතිත්වං. උපපජ්ජිතං. කාමාවචරානං. තෙසං තස වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං, යොතිත්වං උපපජ්ජිතං.

යස වා පන යස යොතිත්වං උපපජ්ජිතං තස ස්වයං වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යස ස්වයං වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං තස ඉත්තිත්වං -පෙ- පුරිසිත්වං. උපපජ්ජිතා'ති: රූපාවචරානං. තෙසං තස වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං, නො ච තෙසං තස පුරිසිත්වං උපපජ්ජිතං. කාමාවචරානං. තෙසං තස වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං, පුරිසිත්වං උපපජ්ජිතං.

යස වා පන යස පුරිසිත්වං උපපජ්ජිතං තස ස්වයං වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යස ස්වයං වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං තස ස්වයං ජීවිතිත්වං. උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යස වා පන යස ජීවිතිත්වං උපපජ්ජිතං තස ස්වයං වනඤ්ඤිත්වං. උපපජ්ජිතා'ති: අසඤ්ඤිතානං. අරූපානං. තෙසං තස ජීවිතිත්වං. උපපජ්ජිතං, නො ච තෙසං තස වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං. පඤ්ඤි- වොකාරානං. තෙසං තස ජීවිතිත්වං උපපජ්ජිතං, වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං.

යස ස්වයං වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං තස ස්වයං යොමනසසිත්වං. උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යස වා පන යස යොමනසසිත්වං උපපජ්ජිතං තස ස්වයං වනඤ්ඤිත්වං. උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

යස ස්වයං වනඤ්ඤිත්වං උපපජ්ජිතං තස ස්වයං උපෙක්ඛිත්වං. උපපජ්ජිතා'ති: ආමනනා.

71. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

72. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ. (අනුලොම ඔකාස)

73. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොතිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාතීත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීත්‍රිය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපන, ඝාතීත්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්‍රිය ... පුරිසිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතීත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසක වූ අරූප වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය නො ද උපන. පඤ්ච-ලොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීත්‍රිය ද උපන, වක්ඛුත්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්දිය උපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්දිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද උපන, වක්ඛුන්දිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනින්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්දිය උපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්දිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්දිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්දිය ද උපන, වක්ඛුන්දිය ද උපන.

74. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිකිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්දිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි ඝානින්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකිත්දිය ද උපන, ඝානින්දිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඥාමනස්සිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඥාමනස්සිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්දිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඥාමනස්සිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි ඝානින්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඥාමනස්සිත්දිය ද උපන, ඝානින්දිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්දිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි ඝානින්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද උපන, ඝානින්දිය ද උපන.

යසං යස ඝානිත්‍යං උපපජ්ඣ තස්ස තස සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣ-
කා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන යස සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣ තස්ස තස ඝානිත්‍යං
උපපජ්ඣකා'ති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තස සඤ්ඤිත්‍යං
උපපජ්ඣ, නො ච තෙසං තස ඝානිත්‍යං උපපජ්ඣ. කාමාවචරානං
තෙසං තස සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣ, ඝානිත්‍යං උපපජ්ඣ.

යසං යස ඝානිත්‍යං උපපජ්ඣ තස්ස තස පඤ්ඤිත්‍යං -ඉ-
මනිත්‍යං උපපජ්ඣකා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන යස මනිත්‍යං උපපජ්ඣ තස්ස තස ඝානිත්‍යං
උපපජ්ඣකා'ති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තස මනිත්‍යං
උපපජ්ඣ, නො ච තෙසං තස ඝානිත්‍යං උපපජ්ඣ. කාමාවචරානං
තෙසං තස මනිත්‍යං උපපජ්ඣ, ඝානිත්‍යං උපපජ්ඣ.

75. යසං යස ඉත්‍යිත්‍යං උපපජ්ඣ තස්ස තස පුරිසිත්‍යං
උපපජ්ඣකා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන යස පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣ තස්ස තස ඉත්‍යිත්‍යං
උපපජ්ඣකා'ති: ආමනනා. -ඉ-

76. යසං යස පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣ තස්ස තස ජීවිතිත්‍යං
උපපජ්ඣකා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන යස ජීවිතිත්‍යං උපපජ්ඣ තස්ස තස පුරිසිත්‍යං
උපපජ්ඣකා'ති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තස ජීවිතිත්‍යං
උපපජ්ඣ, නො ච තෙසං තස පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣ. කාමාවචරානං
තෙසං තස ජීවිතිත්‍යං උපපජ්ඣ, පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣ.

යසං යස පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣ තස්ස තස සොමනසිත්‍යං
උපපජ්ඣකා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන යස සොමනසිත්‍යං උපපජ්ඣ තස්ස තස
පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣකා'ති: රූපාවචරානං තෙසං තස සොමනසිත්‍යං
උපපජ්ඣ, නො ච තෙසං තස පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣ. කාමාවචරානං
තෙසං තස සොමනසිත්‍යං උපපජ්ඣ, පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣ.

යසං යස පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣ තස්ස තස උපෙකි-
ත්‍යං -ඉ- සඤ්ඤිත්‍යං -ඉ- පඤ්ඤිත්‍යං -ඉ- මනිත්‍යං උපපජ්ඣ-
කා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන යස මනිත්‍යං උපපජ්ඣ තස්ස තස පුරිසිත්‍යං
උපපජ්ඣකා'ති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තස මනිත්‍යං
උපපජ්ඣ, නො ච තෙසං තස පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣ. කාමාවචරානං
තෙසං තස මනිත්‍යං උපපජ්ඣ, පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සානිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි සානිත්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය ද උපන, සානිත්දිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්දිය... මනිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සානිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි සානිත්දිය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්දිය ද උපන, සානිත්දිය ද උපන.

75. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ...

76 යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්දිය ද උපන, පුරිසිත්දිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඥාමනස්සිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඥාමනස්සිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඥාමනස්සිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඥාමනස්සිත්දිය ද උපන, පුරිසිත්දිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය... සද්ධිත්දිය... පඤ්ඤිත්දිය... මනිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්. එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්දිය ද උපන, පුරිසිත්දිය ද උපන.

77. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හී ද අසංඥයකට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු වතුචොකාරයනට ද පඤ්චචොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥයකට වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නො ද උපන. වතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන. උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤීන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥයකට වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පඤ්ඤීන්ද්‍රිය නො ද උපන. වතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන, පඤ්ඤීන්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි මනීන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥයකට වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනීන්ද්‍රිය නො ද උපන. වතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන, මනීන්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

78. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හී ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු වතුචොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤීන්ද්‍රිය ... මනීන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යසං වා පන යඤ්චිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති තසං තඤ්ච සොමනසස්සිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති: සුඤ්චාචාරානං දුකිංසෙ වීරෙණ වතභවංතො තෙසං තඤ්ච චිත්ථිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තඤ්ච සොමනසස්සිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චචොකාරානං තෙසං තඤ්ච චිත්ථිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති, සොමනසස්සිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති.

79. යසං යඤ්චිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති තසං තඤ්ච සඤ්චිත්ථිං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථිං -පෙ- චිත්ථිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති: ආමනො.

යසං වා පන යඤ්චිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති තසං තඤ්ච උපකම්භිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති: ආමනො.

80. යසං යඤ්චිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති තසං තඤ්ච පඤ්ඤිත්ථිං -පෙ- චිත්ථිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති: ආමනො.

යසං වා පන යඤ්චිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති තසං තඤ්ච සඤ්චිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති: ආමනො.

81. යසං යඤ්චිත්ථිං පඤ්ඤිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති තසං තඤ්ච චිත්ථිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති: ආමනො.

යසං වා පන යඤ්චිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති තසං තඤ්ච පඤ්ඤිත්ථිං උපපජ්ඣන්ති: ආමනො. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

82. යසං චකඤ්චිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති තසං සොකිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති: නඤ්චි.

යසං වා පන සොකිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති තසං චකඤ්චිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති: නඤ්චි.

යසං චකඤ්චිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති තසං සාතිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති: නඤ්චි.

යසං වා පන සාතිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති තසං චකඤ්චිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති: නඤ්චි.

යසං චකඤ්චිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති තසං ඉඤ්චිත්ථිං -පෙ- පුරිසිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති: නඤ්චි.

යසං වා පන පුරිසිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති තසං චකඤ්චිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති: නඤ්චි.

යසං චකඤ්චිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති තසං ජීවිතිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති: නඤ්චි.

යසං වා පන ජීවිතිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති තසං චකඤ්චිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති: නඤ්චි.

යසං චකඤ්චිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති තසං සොමනසස්සිත්ථිං න උපපජ්ඣන්ති: නඤ්චි.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන, සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන. සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

79. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

80. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

81. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුඤ්ඤලොකාස)

82. යමක්හට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට සොකින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට සොකින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ජීවීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට ජීවීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යසං වා පන ජොමනසංඝිත්ථියං න උපපථිඤ්ඤා චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: නස්ථි.

යසං චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: නස්ථි.

යසං වා පන උපපථිඤ්ඤා න උපපථිඤ්ඤා චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: නස්ථි.

යසං චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා චක්ඛන්තියං -ප- පඤ්ඤාඤ්ඤා'ති: නස්ථි.

යසං වා පන මනිඤ්ඤා න උපපථිඤ්ඤා චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: නස්ථි.

83-89. යසං ඝාතියං න උපපථිඤ්ඤා ඉඤ්ඤා'ති: නස්ථි. -ප- පුරිසිඤ්ඤා'ති: නස්ථි. -ප- ජීවිතියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: නස්ථි. -ප- ජොමනසංඝිත්ථියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: නස්ථි. -ප- චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: නස්ථි. -ප- චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: නස්ථි. -ප- මනිඤ්ඤා න උපපථිඤ්ඤා'ති: නස්ථි.

යසං වා පන මනිඤ්ඤා න උපපථිඤ්ඤා ඝාතියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: නස්ථි.

90. යසං පඤ්ඤාඤ්ඤා න උපපථිඤ්ඤා මනිඤ්ඤා න උපපථිඤ්ඤා'ති: නස්ථි.

යසං වා පන මනිඤ්ඤා න උපපථිඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤා න උපපථිඤ්ඤා'ති: නස්ථි. (පච්චනිකපුග්ගල)

91. යසං චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා ඝාතියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: ආමනා.

යසං වා පන ඝාතියං න උපපථිඤ්ඤා චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: ආමනා.

යසං චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා ඝාතියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: ආමනා.

යසං වා පන ඝාතියං න උපපථිඤ්ඤා චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: රූපාවචරෙ චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා, නො ච චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා. අසඤ්ඤාසනෙ අරූපෙ චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා, චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා.

යසං චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා ඉඤ්ඤා'ති: නස්ථි. -ප- පුරිසිඤ්ඤා'ති: නස්ථි. ආමනා.

යසං වා පන පුරිසිඤ්ඤා න උපපථිඤ්ඤා චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා'ති: රූපාවචරෙ චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා, නො ච චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා. අසඤ්ඤාසනෙ අරූපෙ චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා, චක්ඛන්තියං න උපපථිඤ්ඤා.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්දිය නූපත්තෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුන්දිය නූපත්තෙ වී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්දිය නූපත්තෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුන්දිය නූපත්තෙ වී නම් ඔහට සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය මනිත්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට මනිත්දිය නූපත්තෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

83-89. යමක්හට ඝාතීන්දිය නූපත්තෙ වී නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්දිය පුරිසිත්දිය ... ජීවිතීන්දිය ... සොමනස්සිත්දිය ... උපෙක්ඛිත්දිය සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනිත්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට මනිත්දිය නූපත්තෙ වී නම් ඔහට ඝාතීන්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

90. යමක්හට පඤ්ඤිත්දිය නූපත්තෙ වී නම් ඔහට මනිත්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට මනිත්දිය නූපත්තෙ වී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: නැත. (පච්චනිකපුග්ගල)

91. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්දිය නූපත්තෙ වී නම් එහි සොකිත්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොකිත්දිය නූපත්තෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්දිය නූපත්තෙ වී නම් එහි ඝාතීන්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාතීන්දිය නූපත්තෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්දිය නූපත, එහි වක්ඛුන්දිය නො ද නූපත. අසංඤ්ඤිත් වූ අරූප වූ එහි ඝාතීන්දිය ද නූපත, වක්ඛුන්දිය ද නූපත.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්දිය නූපත්තෙ වී නම් එහි ඉඤ්ඤිත්දිය ... පුරිසිත්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය නූපත්තෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්දිය නූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්දිය නූපත, එහි වක්ඛුන්දිය නො ද නූපත, අසංඤ්ඤිත් වූ අරූප වූ එහි පුරිසිත්දිය ද නූපත, වක්ඛුන්දිය ද නූපත.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: උපත.

යළි යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසක වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසක වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

92. යම් තැනෙක සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: උපත.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපන්නෙ යැ. අසංඥසක යැ අරූප යැ යන එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි සානින්ද්‍රිය නූපන, එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපන, අසංඥසක වූ එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය නූපත්තො වී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපත්තො යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපත්තො වී නම් එහි සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනින්ද්‍රිය නූපත්තො යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපත, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපත. අසංඤසකු වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපත, මනින්ද්‍රිය ද නූපත.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපත්තො වී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපත්තො යැ යත්: එසේ යි.

93. යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්ථිය නූපත්තො වී නම් එහි පුරිසිත්ථිය නූපත්තො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය නූපත්තො වී නම් එහි ඉඤ්ඤිත්ථිය නූපත්තො යැ යත්: එසේ යැ ...

94 යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය නූපත්තො වී නම් එහි ජීවිතිත්ථිය නූපත්තො යැ යත්: උපත.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ථිය නූපත්තො වී නම් එහි පුරිසිත්ථිය නූපත්තො යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය නූපත්තො වී නම් එහි සොමනස්සිත්ථිය නූපත්තො යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්ථිය නූපත, එහි සොමනස්සිත්ථිය නො ද නූපත. අසංඤසකු වූ අරූප වූ එහි පුරිසිත්ථිය ද නූපත, සොමනස්සිත්ථිය ද නූපත.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ථිය නූපත්තො වී නම් එහි පුරිසිත්ථිය නූපත්තො යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය නූපත්තො වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නූපත්තො යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්ථිය නූපත, එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද නූපත. අසංඤසකු වූ එහි පුරිසිත්ථිය ද නූපත, උපෙක්ඛිත්ථිය ද නූපත.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය නූපත්තො වී නම් එහි පුරිසිත්ථිය නූපත්තො යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය නූපත්තො වී නම් එහි සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනින්ද්‍රිය නූපත්තො යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්ථිය නූපත, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපත. අසංඤසකු වූ එහි පුරිසිත්ථිය ද නූපත, මනින්ද්‍රිය ද නූපත.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපත්තො වී නම් එහි පුරිසිත්ථිය නූපත්තො යැ යත්: එසේ යි.

95. යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ථිය නූපත්තො වී නම් එහි සොමනස්සිත්ථිය නූපත්තො යැ යත්: නැත.

යස වා පන සොමසස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස ජීවිතීන්ද්‍රියං
න උපපජ්ජිතා'ති: උපපජ්ජිතං.

යස ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස උපෙකඛින්ද්‍රියං -ඉප-
සඤ්ඤීන්ද්‍රියං -ඉප- පඤ්ඤීන්ද්‍රියං -ඉප- මනීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතා'ති: නස්සී.

යස වා පන මනීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස ජීවිතීන්ද්‍රියං න
උපපජ්ජිතා'ති: උපපජ්ජිතං.

96. යස සොමසස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස උපෙකඛි -යං
න උපපජ්ජිතා'ති: ආමනං.

යස වා පන උපෙකඛින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස සොම-
නසස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතා'ති: ආමනං.

යස සොමනසස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස සඤ්ඤීන්ද්‍රියං -ඉප-
පඤ්ඤීන්ද්‍රියං -ඉප- මනීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතා'ති: ආමනං.

යස වා පන මනීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස සොමනසස්සන්ද්‍රියං
න උපපජ්ජිතා'ති: ආමනං.

97. යස උපෙකඛින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස සඤ්ඤීන්ද්‍රියං -ඉප-
පඤ්ඤීන්ද්‍රියං -ඉප- මනීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතා'ති: ආමනං.

යස වා පන මනීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස උපෙකඛින්ද්‍රියං න
උපපජ්ජිතා'ති: ආමනං.

98. යස සඤ්ඤීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස පඤ්ඤීන්ද්‍රියං -ඉප-
මනීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතා'ති: ආමනං.

යස වා පන මනීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස සඤ්ඤීන්ද්‍රියං න
උපපජ්ජිතා'ති: ආමනං.

99. යස පඤ්ඤීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස මනීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජි-
තා'ති: ආමනං.

යස වා පන මනීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස පඤ්ඤීන්ද්‍රියං න
උපපජ්ජිතා'ති: ආමනං. (පච්චිතකමකාස)

100. යස සොමනසස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස සොමනසස්සන්ද්‍රියං
න උපපජ්ජිතා'ති: ආමනං.

යස වා පන යස සොමනසස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස සොමනසස්සන්ද්‍රියං
න උපපජ්ජිතා'ති: ආමනං.

යස යස වකච්ඡන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස යස වකච්ඡන්ද්‍රියං න
උපපජ්ජිතා'ති: ආමනං.

යස වා පන යස සානීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං තස යස වකච්ඡන්ද්‍රියං
න උපපජ්ජිතා'ති: රූපාවචරානං තෙසං තස සානීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං
නො ච තෙසං තස වකච්ඡන්ද්‍රියං න උපපජ්ජිතං. සුඤ්ඤාචාරානං අසඤ්ඤ-
සන්තානං අරූපානං තෙසං තස සානීන්ද්‍රියස්ස ච උපපජ්ජිතං,
වකච්ඡන්ද්‍රියස්ස ච උපපජ්ජිතං.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: උපන.

යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ... සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: තැත.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: උපන.

96. යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

97. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

98. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

99. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (පච්චනික ඔකාස යි.)

100. යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාස යැ අසංඥසඤ්ඤා යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසක යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්තෙ යැ යත්: අසංඥසක යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන. ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන, ශුද්ධාවාස වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන. ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන්තෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසක යැ යන ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්තෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසය යැ අසංඥසක යැ යන ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

101. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානිත්ද්‍රිය නූපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන්තෙ යැ යත්: එසේ යි.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානිත්ද්‍රිය නූපන්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානිත්ද්‍රිය නූපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාස වූ අසංඥසක වූ අරූප වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපන, ඉද්ධාවාස වූ අසංඥසක වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන් න යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාස වූ අසංඥසක වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

104. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසකයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයනට උපපත්ති විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසක වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයනට උපපත්ති විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

105. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිතද්‍රිය ... සද්ධිතද්‍රිය ... පඤ්ඤිතද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හී ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන, ඉද්ධාවාස වූ උපදනාවුනට යැ අසංඤ්ජයනට යැ යන ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

106 යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිතද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිතද්‍රිය ... පඤ්ඤිතද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිතද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

107. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිතද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිතද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිතද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

108. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිතද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිතද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (පව්වනික පුග්ග-ලොකාස යි.)

අභිකවාර යි.

109. යමක්භට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. කෙස්සනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ සානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද පුරුෂ වූ යම් කෙ නකුත් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිභිප (පුරුෂ) භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙස්සනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ඉන්ද්‍රියය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් යන්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල (ස්ත්‍රී) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔහුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙස්සනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ...පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ ය. සෙසුවනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

110. යසස ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස ඉඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි'ති: ඔය පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දුඤ්ඤානා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං ඉඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉතරෙසං ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි.

යසස වා පන ඉඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි'ති: ආමනතා.

යසස ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි'ති: යා ඉඤ්ඤියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දුඤ්ඤානා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉතරෙසං ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි.

යසස වා පන පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි'ති: ආමනතා.

යසස ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි'ති: ආමනතා.

යසස වා පන ජීවිතිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි'ති: ඔය රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපඤ්ඤානා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉතරෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි.

යසස ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස ඔසාමනසස්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි'ති: ඔය සසානකා උපෙකඛාය උපපඤ්ඤානා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං ඔසාමනසස්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉතරෙසං ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඔසාමනසස්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි.

යසස වා පන ඔසාමනසස්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි'ති: ඔය රූපාවචරං උපපඤ්ඤානා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං ඔසාමනසස්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉතරෙසං ඔසාමනසස්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, 'ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි.

යසස ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි'ති: ඔය සසානකා ඔසාමනසස්ඤ්ඤානා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉතරෙසං ඝානිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි.

110. යමක්භට සානිත්දිය උපදන නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට සානිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සානිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට සානිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල (ස්ත්‍රී) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට සානිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට සානිත්දිය ද උපදනෙ යැ පුරිසිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට සානිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට සානිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට සානිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ජීවිතිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ජීවිතිත්දිය ද උපදනෙ යැ, සානිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට සානිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට සානිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සානිත්දිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට සානිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සානිත්දිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට සානිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට සානිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සානිත්දිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති තසස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති'ති: යෙ රුපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ඣතො පරිනිබ්බාධිසසතති තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති. ඉතරෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣස්සති, සානිඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣස්සති.

යසස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති තසස සඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤිඤ්ඤියං -පෙ- මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති තසස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති'ති: යෙ රුපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ඣතො පරිනිබ්බාධිසසතති තෙසං මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති. ඉතරෙසං මනිඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣස්සති, සානිඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣස්සති.

111. යසස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති තසස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති'ති: යා ඉඤ්ඤියො එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දඤ්ඤතො පරිනිබ්බාධිසසතති තාසං ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති, නො ච තාසං පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති. ඉතරෙසං ඉඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣස්සති, පුරිසිඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣස්සති.

යසස වා පන පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති තසස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති'ති: යෙ පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දඤ්ඤතො පරිනිබ්බාධිසසතති තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති. ඉතරෙසං පුරිසිඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣස්සති ඉඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣස්සති.

යසස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති තසස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති'ති: ආමනතා

යසස වා පන ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති තසස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති'ති: යෙ රුපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ඣතො පරිනිබ්බාධිසසතති යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දඤ්ඤතො පරිනිබ්බාධිසසතති තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති. ඉතරෙසං ජීවිතිඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣස්සති, ඉඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣස්සති.

යසස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති තසස ඤොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති'ති: යා ඉඤ්ඤියො එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දඤ්ඤතො¹ උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣතො පරිනිබ්බාධිසසතති තාසං ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති, නො ච තාසං ඤොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති. ඉතරෙසං ඉඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣස්සති, ඤොමනසසිඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣස්සති.

1. එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දඤ්ඤතො - PTS. උතං.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝානිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙත්නාහු නම් ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝානිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඝානිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඝානිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ... සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝානිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙත්නාහු නම් ඔවුනට මනිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝානිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට මනිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඝානිත්දිය ද උපදනෙ යි.

111. යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල (ස්ත්‍රී) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) හවයක් දක්වා පිරිනිවෙත්නාහු නම් ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) හවයක් දක්වා පිරිනිවෙත්නාහු නම් ඔවුනට පුරිසිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට පුරිසිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙත්නාහු නම් යම් පුරුෂ කෙනෙකුක් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) හවයක් දක්වා පිරිනිවෙත්නාහු නම් ඔවුනට ජීවිතිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ජීවිතිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්නාහු නම් ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරි නිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

112. යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති තසස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති'ති: යෙ රුපාවචරං උපපජ්ජතො පරිනිබ්බාධිසසනති, යා ච ඉඤ්ඤියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤියො සොමනසෙසන උපපජ්ජතො පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති, නො ච තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති. ඉතරෙසං සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති.

යසස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති තසස උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ජසති'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤියො සොමනසෙසන උපපජ්ජතො පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති, නො ච තෙසං උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ජසති. ඉතරෙසං පුරිසිඤ්ඤියං ච උපපජ්ජසති, උපෙකඤ්ඤියං ච උපපජ්ජසති.

යසස වා පන උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ජසති තසස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති'ති: යෙ රුපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ජතො පරිනිබ්බාධිසසනති, යා ච ඉඤ්ඤියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤියො උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ජතො පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ජසති, නො ච තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති. ඉතරෙසං උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ජසති, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති.

යසස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති තසස සඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤිඤ්ඤියං -පෙ- මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති'ති: ආමනා.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති තසස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති'ති: යෙ රුපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ජතො පරිනිබ්බාධිසසනති යා ච ඉඤ්ඤියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤියො පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති, නො ච තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති. ඉතරෙසං මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති.

113. යසස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති තසස සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති'ති: යසස විඤ්ඤියො අනන්තරා උපෙකඤ්ඤියං සමප්පුත්තපච්ඡිමච්ඡිතං උපපජ්ජසති තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති, නො ච තෙසං සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති. ඉතරෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති, සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති.

යසස වා පන සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති තසස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති'ති: ආමනා.

යසස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති තසස උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ජසති'ති: යසස විඤ්ඤියො අනන්තරා සොමනසසසමප්පුත්තපච්ඡිමච්ඡිතං උපපජ්ජසති තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති, නො ච තෙසං උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ජසති. ඉතරෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජසති, උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ජසති.

1. සොමනසෙසන උපපජ්ජතො - PST. පන.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙසයනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙසයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙසයනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙසයනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

113. යමක්භට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛ සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදන නම් ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙස්සනට ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදන නම් ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙසයනට ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තදිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්තදිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතිත්තදිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තදිය ... පඤ්ඤිත්තදිය මනිත්තදිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තදිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්තදිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

114. යමක්හට සොමනස්සිත්තදිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තදිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනස්සමප්‍රයුක්ත පඤ්චමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට සොමනස්සිත්තදිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තදිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සිත්තදිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තදිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තදිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්තදිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වූ උපෙක්ඛිත්තයමප්‍රයුක්ත පඤ්චමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තදිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්තදිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට උපෙක්ඛිත්තදිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්තදිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට සොමනස්සිත්තදිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තදිය ... පඤ්ඤිත්තදිය ... මනිත්තදිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තදිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්තදිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වූ උපෙක්ඛිත්තයමප්‍රයුක්ත පඤ්චමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට මනිත්තදිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්තදිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට මනිත්තදිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්තදිය ද උපදනෙ යි.

115. යමක්හට උපෙක්ඛිත්තදිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තදිය... පඤ්ඤිත්තදිය ... මනිත්තදිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තදිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තදිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනස්සමප්‍රයුක්ත පඤ්චමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට මනිත්තදිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තදිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට මනිත්තදිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තදිය ද උපදනෙ යි.

116. යමක්හට සද්ධිත්තදිය උපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තදිය ... මනිත්තදිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තදිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තදිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

117. යමක්හට පඤ්ඤිත්තදිය උපදනෙ නම් ඔහට මනිත්තදිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තදිය උපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තදිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

118. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එතන්හි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එතන්හි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඝානීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ එහි ඝානීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝානීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඉසීන්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිකීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අසංඥයඤ්ච වූ අරූප වූ එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවෙවාකාර වූ එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවෙවාකාර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවෙවාකාර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

යස පුරිසිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යස වා පන මනිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස පුරිසිද්දියං උපපජ්ජන්ති: රූපාවච්චෙර අරූපාවච්චෙර තස මනිද්දියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තස පුරිසිද්දියං උපපජ්ජන්ති, කාමාවච්චෙර තස මනිද්දියං උපපජ්ජන්ති, පුරිසිද්දියං උපපජ්ජන්ති.

122. යස ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ජන්ති: අරූපෙ අසඤ්ඤසනෙ තස ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තස සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ජන්ති. චතුචොකාථෙ පඤ්ඤිද්දියං තස ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති, සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ජන්ති.

යස වා පන සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යස ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස උපෙකඛිද්දියං -පෙ- සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං උපපජ්ජන්ති: අසඤ්ඤසනෙ තස ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තස මනිද්දියං උපපජ්ජන්ති. චතුචොකාථෙ පඤ්ඤිද්දියං තස ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති, මනිද්දියං උපපජ්ජන්ති.

යස වා පන මනිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

123. යස සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස උපෙකඛිද්දියං -පෙ- සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යස වා පන මනිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

124. යස උපෙකඛිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං -පෙ- උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යස වා පන මනිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස උපෙකඛිද්දියං උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

125. යස සඤ්ඤිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යස වා පන මනිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස සඤ්ඤිද්දියං උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

1. චතුචොකාථෙ—PTS. උතං.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

122. යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ අසංඤ්ඤා වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. චතුචෝකාර වූ පඤ්චචෝකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අසංඤ්ඤා වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. චතුචෝකාර වූ පඤ්චචෝකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

123. යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

124. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

125. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

126. යසු පඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති තසු මනිදියං උපපඤ්ඤාතිති: ආමනනා.

යසු වා පන මනිදියං උපපඤ්ඤාති තසු පඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාතිති: ආමනනා. (අනුලොම ඔකාස)

127. යසු යසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති තසු තසු යොතිදියං උපපඤ්ඤාතිති: ආමනනා.

යසු වා පන යසු යොතිදියං උපපඤ්ඤාති තසු තසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාතිති: ආමනනා.

යසු යසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති තසු තසු ඝානිදියං උපපඤ්ඤාතිති: රූපාවචරානං තෙසං තසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති, නො ච තෙසං තසු ඝානිදියං උපපඤ්ඤාති. කාමාවචරානං තෙසං තසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති, ඝානිදියං උපපඤ්ඤාති.

යසු වා පන යසු ඝානිදියං උපපඤ්ඤාති තසු තසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාතිති: ආමනනා.

යසු යසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති තසු තසු ඉතීදියං උපපඤ්ඤාතිති: රූපාවචරානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිච්ච භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බාසිසකති¹ තෙසං තසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති, නො ච තෙසං තසු ඉතීදියං උපපඤ්ඤාති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති, ඉතීදියං උපපඤ්ඤාති.

යසු වා පන යසු ඉතීදියං උපපඤ්ඤාති තසු තසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාතිති: ආමනනා.

යසු යසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති තසු තසු පුරිසිදියං උපපඤ්ඤාතිති: රූපාවචරානං, යා ච ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිච්ච භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බාසිසකති¹ තෙසං තසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති, නො ච තෙසං තසු පුරිසිදියං උපපඤ්ඤාති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති, පුරිසිදියං උපපඤ්ඤාති.

යසු වා පන යසු පුරිසිදියං උපපඤ්ඤාති තසු තසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාතිති: ආමනනා.

යසු යසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති තසු තසු ජීවිතිදියං උපපඤ්ඤාතිති: ආමනනා.

යසු වා පන යසු ජීවිතිදියං උපපඤ්ඤාති තසු තසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාතිති: අසඤ්ඤාසකානං අරූපානං තෙසං තසු ජීවිතිදියං උපපඤ්ඤාති, නො ච තෙසං තසු වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති. පඤ්ඤාවොකාරානං තෙසං තසු ජීවිතිදියං උපපඤ්ඤාති, වකඤ්ඤාදියං උපපඤ්ඤාති.

1. භවෙ දසෙසකා: කාමාවචරානං උපපඤ්ඤාති: පරිනිබ්බාසිසකති:—PTS.

126. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ථිය උපදනෙ නම් එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤිත්ථිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමමකාස යි.)

127. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂ කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉස්සීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉස්සීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිකීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අසංඤ්ජන වූ අරූප වූ ඔවුනට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස යසු වකඛුන්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි තසස තසු සොම-
 නාසින්ද්‍රියං උපපථ්ඤානී'ති: යෙ සවකඛුකා උපෙකඛාය උපපථ්ඤා
 පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තසු වකඛුන්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි, නො ව
 තෙසං තසු සොමනාසින්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි ඉතරෙසං පඤ්චවො-
 කාරානං තෙසං තසු වකඛුන්ද්‍රියඤ්ච උපපථ්ඤානි, සොමනාසින්ද්‍රියඤ්ච
 උපපථ්ඤානි.

යසස වා පන යසු සොමනාසින්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි තසස තසු
 වකඛුන්ද්‍රියං උපපථ්ඤානී'ති: ආමනනා.

යසස යසු වකඛුන්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි තසස තසු උපෙකඛින්ද්‍රියං
 උපපථ්ඤානී'ති: යෙ සවකඛුකා සොමනාසෙසන උපපථ්ඤා පරි-
 නිබ්බාධිසසනති තෙසං තසු වකඛුන්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි, නො ව තෙසං
 තසු උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි. ඉතරෙසං පඤ්චවොකාරානං තෙසං
 තසු වකඛුන්ද්‍රියඤ්ච උපපථ්ඤානි, උපෙකඛින්ද්‍රියඤ්ච උපපථ්ඤානි.

යසස වා පන යසු උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි තසස තසු
 වකඛුන්ද්‍රියං උපපථ්ඤානී'ති: අරූපානං තෙසං තසු උපෙකඛින්ද්‍රියං
 උපපථ්ඤානි, නො ව තෙසං තසු වකඛුන්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි.
 පඤ්චවොකාරානං තෙසං තසු උපෙකඛින්ද්‍රියඤ්ච උපපථ්ඤානි,
 වකඛුන්ද්‍රියඤ්ච උපපථ්ඤානි.

යසස යසු වකඛුන්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි තසස තසු සභ්බින්ද්‍රියං
 -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උපපථ්ඤානී'ති: ආමනනා.

යසස වා පන යසු මනින්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි තසස තසු
 වකඛුන්ද්‍රියං උපපථ්ඤානී'ති: අරූපානං තෙසං තසු මනින්ද්‍රියං උප-
 පථ්ඤානි, නො ව තෙසං තසු වකඛුන්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි. පඤ්ච-
 වොකාරානං තෙසං තසු මනින්ද්‍රියඤ්ච උපපථ්ඤානි, වකඛුන්ද්‍රියඤ්ච
 උපපථ්ඤානි.

128. යසස යසු ඝානින්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි තසස තසු
 ඉසීන්ද්‍රියං උපපථ්ඤානී'ති: යෙ පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිථි
 භවෙ දුෂ්ඨස්සා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තසු ඝානින්ද්‍රියං උප-
 පථ්ඤානි, නො ව තෙසං තසු ඉසීන්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි. ඉතරෙසං
 කාමාවචරානං තෙසං තසු ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උපපථ්ඤානි, ඉසීන්ද්‍රියඤ්ච
 උපපථ්ඤානි.

යසස වා පන යසු ඉසීන්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි තසස තසු
 ඝානින්ද්‍රියං උපපථ්ඤානී'ති: ආමනනා

යසස යසු ඝානින්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි තසස තසු පුරිසින්ද්‍රියං
 උපපථ්ඤානී'ති: යා ඉසීයො එතෙතෙව භාවෙන කතිථි භවෙ
 දුෂ්ඨස්සා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තසු ඝානින්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි,
 නො ව තෙසං තසු පුරිසින්ද්‍රියං උපපථ්ඤානි. ඉතරෙසං කාමා-
 වචරානං තෙසං තසු ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උපපථ්ඤානි, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච
 උපපථ්ඤානි.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

128. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්ථිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉත්ථිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ස්‍රාණ ඇති වැ උපෙඤ්ජයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝානිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ස්‍රාණ ඇති වැ සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝානිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට යැ අරූපාවචරයනට යැ යන ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

129. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ථිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ථිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ථිය ද උපදනේ යැ, පුරිසිත්ථිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්ථිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි පුරිසිත්ථිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ථිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ථිය ද උපදනේ ය ඉක්කිත්ථිය ද උපදනේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ජීවිතිත්ථිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ථිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට ජීවිතිත්ථිය ද උපදනේ යැ, ඉක්කිත්ථිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ථිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරි-නිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ථිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ථිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ථිය ද උපදනේ යැ සොමනස්සිත්ථිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම-නස්සිත් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සිත්ථිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ථිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ථිය ද උපදනේ යැ, ඉක්කිත්ථිය ද උපදනේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනස්සිත් ඉපැදූ පිරිනි-වෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ථිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ථිය ද උපදනේ යැ, උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදනේ යැ.

යසස වා පන යසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස තසු ඉසීඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දූපෙසසඤා උපෙකඛ්ඤාය උපපඤ්ඤා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං තසු ඉසීඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉසීඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි.

යසස යසු ඉසීඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස තසු සඤ්ඤියං. -ප- පඤ්ඤාඤ්ඤියං. -ප- මනිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානී'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යසු මනිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස තසු ඉසීඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දූපෙසසඤා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තසු මනිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං තසු ඉසීඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු මනිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉසීඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි.

130. යසස යසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස තසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානී'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ච ඉසීඤ්ඤියං එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දූපෙසසඤා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි.

යසස යසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස තසු සොමනසස්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානී'ති: යෙ පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දූපෙසසඤා උපෙකඛ්ඤාය උපපඤ්ඤානි පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං තසු සොමනසස්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, සොමනසස්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි.

යසස වා පන යසු සොමනසස්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි තසස තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානී'ති: රූපාවචරානං යා ච ඉසීඤ්ඤියං එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දූපෙසසඤා සොමනසස්ඤ්ඤා උපපඤ්ඤානි පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තසු සොමනසස්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු සොමනසස්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි, පුරිසිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤානි.

1. එතෙතෙව - දූපෙසසඤා - PTS - උභං.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි උපෙක්ඛිත්තීය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය ද උපදනේ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තීය ... පඤ්ඤිත්තීය ... මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ, අවශෙෂ කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනේ යි.

130. යමක්භට නම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිකිත්තීය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තීය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ජීවිකිත්තීය උපදනේ යැ ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකිත්තීය ද උපදනේ යැ, පුරිසිත්තීය ද උපදනේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තීය උපදනේ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තීය නො ද උපදනේ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීය ද උපදනේ යැ සොමනස්සිත්තීය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තීය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනස්සිත්තීය ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සිත්තීය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තීය ද උපදනේ යැ, පුරිසිත්තීය ද උපදනේ යැ.

යසස යඤ්ච පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ච උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤා සොමනසෙසන උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසිසන්ති තෙසං තඤ්ච පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති, නො ව තෙසං තඤ්ච උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තඤ්ච පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති, උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යඤ්ච උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ච පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ව ඉඤ්චෙයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤා උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසිසන්ති තෙසං තඤ්ච උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති, නො ව තෙසං තඤ්ච පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තඤ්ච උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති.

යසස යඤ්ච පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ච සඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤියං -පෙ- මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති: ආමනානා.

යසස වා පන යඤ්ච මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ච පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ව ඉඤ්චෙයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤා පරිනිබ්බාසිසන්ති තෙසං තඤ්ච මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති, නො ව තෙසං තඤ්ච පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තඤ්ච මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති.

131. යසස යඤ්ච ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ච සොමනසෙසඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති ති: යසස වික්කසං¹ අනානරා උපෙකඛ්ඤ්ඤියං මප්පුඤ්ඤාපච්චිකං උපපජ්ජන්ති අසඤ්ඤියනානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති, නො ව තෙසං තඤ්ච සොමනසෙසඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්ඤිචොකාරානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති, සොමනසෙසඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යඤ්ච සොමනසෙසඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ච ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති ති: ආමනානා.

යසස යඤ්ච ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ච උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති ති: යසස වික්කසං අනානරා¹ සොමනසෙසඤ්ඤියං මප්පුඤ්ඤාපච්චිකං උපපජ්ජන්ති, අසඤ්ඤියනානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති නො ව තෙසං තඤ්ච උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති, ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්ඤිචොකාරානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති, උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති.

1. චතුචොකාරෙ පඤ්ඤිචොකාරෙ යසස වික්කසං - PTS - 01. සබ්බං.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනි-වෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනො යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචර යනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපඝ්‍රාමයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනො යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනො යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනේ යි.

131. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනේ නම් ඔවුනට ද අසංඤ සන්ධියනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනො යැ. අවශෙෂ චතුර්වෝකාර පඤ්ච-වෝකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනේ' යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොම-නස්සසම්ප්‍රයුක්ත පච්ඡිමචිත්තය උපදනේ නම් ඔවුනට ද අසංඤසන්-ධියනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු චතුර්වෝකාර පඤ්චවෝකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්දිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනින්දිය උපදනේ යැ යත්: අසංඤ්ඤානි වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්දිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි මනින්දිය නො ද උපදනේ යැ. චතුචෝකාර පඤ්චචෝකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්දිය ද උපදනේ යැ මනින්දිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්දිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යි.

132. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පච්ඡිමච්චිත්තය උපදනේ නම් ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු චතුචෝකාර පඤ්චචෝකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය ද උපදනේ යැ උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්දිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පච්චිම චිත්තය උපදනේ නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු චතුචෝකාර පඤ්චචෝකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනේ යැ, සොමනස්සිත්දිය ද උපදනේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනින්දිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්දිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පච්චිමච්චිත්තය උපදනේ ද ඔවුනට එහි මනින්දිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදනේ යැ. අවශ්‍ය චතුචෝකාර පඤ්චචෝකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්දිය ද උපදනේ යැ සොමනස්සිත්දිය ද උපදනේ යි.

133. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය මනින්දිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පච්ඡිමච්චිත්තය උපදනේ ද ඔවුනට එහි මනින්දිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු චතුචෝකාර පඤ්චචෝකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්දිය ද උපදනේ යැ, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනේ යි.

134. යසස යඤ්ච සඤ්චයං උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ච පඤ්ඤාදියං -පෙ- මනිදියං උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යසස වා පන යඤ්ච මනිදියං උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ච සඤ්චයං උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

135. යසස යඤ්ච පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ච මනිදියං උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යසස වා පන යඤ්ච මනිදියං උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ච පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජන්ති: ආමනායා. (අනුප්‍රාමපුග්ගප්‍රොකාය)

136. යසස චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති තසස ඤානිදියං න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යසස වා පන ඤානිදියං න උපපජ්ජන්ති තසස චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යසස චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති තසස ඤානිදියං න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යසස වා පන ඤානිදියං න උපපජ්ජන්ති තසස චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං ඤානිදියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡිමභවීකානං යෙ ච අරූපං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං ඤානිදියංකඤ්ච න උපපජ්ජන්ති. චක්ඛාදියංකඤ්ච න උපපජ්ජන්ති.

යසස චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති තසස ඉඤ්චයං න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යසස වා පන ඉඤ්චයං න උපපජ්ජන්ති තසස චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනාති, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දූෂෙසකා පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං ඉඤ්චයං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡිමභවීකානං යෙ ච අරූපං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං ඉඤ්චයංකඤ්ච න උපපජ්ජන්ති, චක්ඛාදියංකඤ්ච න උපපජ්ජන්ති.

යසස චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති තසස පුරිසිදියං න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යසස වා පන පුරිසිදියං න උපපජ්ජන්ති තසස චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනාති, යා ච ඉඤ්චයො එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දූෂෙසකා පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං පුරිසිදියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡිමභවීකානං යෙ ච අරූපං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං පුරිසිදියංකඤ්ච න උපපජ්ජන්ති, චක්ඛාදියංකඤ්ච න උපපජ්ජන්ති.

1. තෙසං චචකානං තෙසං ඤානිදියංකඤ්ච - PTS.

134. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්දිය ... මනින්දිය උපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය උපදනේ යැ යත් : එසේ යි.

135. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි මනින්දිය උපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්දිය උපදනේ යැ යත් : එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

136. යමක්භට වක්ඛුන්දිය නූපදනේ නම් ඔහට සොතින්දිය නූපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොතින්දිය නූපදනේ නම් ඔහට වක්ඛුන්දිය නූපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යමක්භට වක්ඛුන්දිය නූපදනේ නම් ඔහට ඝාතීන්දිය නූපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට ඝාතීන්දිය නූපදනේ නම් ඔහට වක්ඛුන්දිය නූපදනේ යැ යත් : යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ඝාතීන්දිය නූපදනේ යැ. ඔවුනට වක්ඛුන්දිය නො ද නූපදනේ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඝාතීන්දිය ද නූපදනේ යැ, වක්ඛුන්දිය ද නූපදනේ යැ.

යමක්භට වක්ඛුන්දිය නූපදනේ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්දිය නූපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට ඉඤ්ඤිත්දිය නූපදනේ නම් ඔහට වක්ඛුන්දිය නූපදනේ යැ යත් : යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරි- නිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්දිය නූපදනේ යැ. ඔවුනට වක්ඛුන්දිය නො ද නූපදනේ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉඤ්ඤිත්දිය ද නූපදනේ යැ, වක්ඛුන්දිය ද නූපදනේ යැ.

යමක්භට වක්ඛුන්දිය නූපදනේ නම් ඔහට පුරිසිත්දිය නූපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්දිය නූපදනේ නම් ඔහට වක්ඛුන්දිය නූපදනේ යැ යත් : යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්දිය නූපදනේ යැ. ඔවුනට වක්ඛුන්දිය නො ද නූපදනේ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසිත්දිය ද නූපදනේ යැ, වක්ඛුන්දිය ද නූපදනේ යැ.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපකේශායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

137. යමක්භට සානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ඉක්කන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉක්කන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සානිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සානිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සානිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සානිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට සානිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද සානිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනස්සිත් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද සානිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති තසස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: යෙ සසානකා යොමනෙසසන උපපජ්ඣස්සති පරිනිබ්බාධිස්සනති. තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති. පච්ඡමභවිකානං, යෙ ච යොමනෙසසන රූපාවචරං උපපජ්ඣස්සති පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ඣස්සති, සානිඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ඣස්සති¹.

යසස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති තසස සද්ධිඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤිඤ්ඤියං -පෙ- මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣස්සති පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති. පච්ඡමභවිකානං තෙසං සානිඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ඣස්සති, මනිඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ඣස්සති.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති තසස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: ආමන්තා.

138. යසස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති තසස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙච භාවෙන කතිචි භවෙ දෛසසඤ්ඤියං පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති. පච්ඡමභවිකානං යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣස්සති පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං ඉඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ඣස්සති, පුරිසිඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ඣස්සති.

යසස වා පන පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති තසස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: යා ඉඤ්ඤියො එතෙනෙච භාවෙන කතිචි භවෙ දෛසසඤ්ඤියං පරිනිබ්බාධිස්සනති තාසං පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති, නො ච තාසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති. පච්ඡමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣස්සති පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං පුරිසිඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ඣස්සති, ඉඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ඣස්සති.

යසස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති තසස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣස්සති පරිනිබ්බාධිස්සනති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙච භාවෙන කතිචි භවෙ දෛසසඤ්ඤියං පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති. පච්ඡමභවිකානං තෙසං ඉඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ඣස්සති, ජීවිතිඤ්ඤියංඤච න උපපජ්ඣස්සති.

යසස වා පන ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති තසස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: ආමන්තා.

1. තෙ සසානකා -පෙ- න උපපජ්ඣස්සති, PTS උතං

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ යොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචර-යෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

138. යමක්භට ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් කෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් කෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් කෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට ජීවිතිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ ජීවිතිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යසස පුරිසිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති තසස සඤ්ඤායං -පෙ-
 පඤ්ඤායං -පෙ- මනිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති'ති: ඔය රුපාවචරං
 අරුපාවචරං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති. යා ච ඉඤ්ඤායං ඵතෙනෙව
 භාවෙන කතිචි භවෙ දුක්ඛන්තො පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං පුරිසිඤ්ඤායං
 න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං මනිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති.
 පච්චිමභවිකානං තෙසං පුරිසිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති, මනිඤ්ඤායං
 න උපපජ්ජන්ති.

යසස චා පන මනිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති යසස පුරිසිඤ්ඤායං
 න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමන්තො.

140. යසස ජීවිතිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති තසස සොමනසස්ඤ්ඤායං
 න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමන්තො.

යසස චා පන සොමනසස්ඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති තසස ජීවිතිඤ්ඤායං න
 උපපජ්ජන්ති'ති: යසස විතනසස අනන්තරා උපෙකඛාසමප්පුඤ්ඤා
 පච්චිමභවිකා උපපජ්ජන්ති තෙසං සොමනසස්ඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති,
 නො ච තෙසං ජීවිතිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති. පච්චිමභවිකාසමධර්මිනං
 තෙසං සොමනසස්ඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති, ජීවිතිඤ්ඤායං න
 උපපජ්ජන්ති.

යසස ජීවිතිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති තසස උපෙකඛිඤ්ඤායං න
 උපපජ්ජන්ති'ති: ආමන්තො.

යසස චා පන උපෙකඛිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති තසස ජීවිතිඤ්ඤායං
 න උපපජ්ජන්ති'ති: යසස විතනසස අනන්තරා සොමනසසසමප්පුඤ්ඤා
 පච්චිමභවිකා උපපජ්ජන්ති තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති,
 නො ච තෙසං ජීවිතිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති. පච්චිමභවිකාසමධර්මිනං
 තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති, ජීවිතිඤ්ඤායං න
 උපපජ්ජන්ති.

යසස ජීවිතිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති තසස සඤ්ඤායං -පෙ-
 පඤ්ඤායං -පෙ- මනිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමන්තො.

යසස චා පන මනිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති තසස ජීවිතිඤ්ඤායං
 න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමන්තො.

141. යසස සොමනසස්ඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති තසස උපෙකඛිඤ්ඤායං
 න උපපජ්ජන්ති'ති: යසස විතනසස අනන්තරා උපෙකඛාසමප්පුඤ්ඤා
 පච්චිමභවිකා උපපජ්ජන්ති තෙසං සොමනසස්ඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති,
 නො ච තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති. පච්චිමභවිකාසමධර්මිනං
 තෙසං සොමනසස්ඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති, උපෙකඛිඤ්ඤායං න
 උපපජ්ජන්ති.

යසස චා පන උපෙකඛිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති තසස සොමනසස්ඤ්ඤා-
 ඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති'ති: යසස විතනසස අනන්තරා සොමනසස
 සමප්පුඤ්ඤාපච්චිමභවිකා උපපජ්ජන්ති තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤායං න
 උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං සොමනසස්ඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති.
 පච්චිමභවිකාසමධර්මිනං තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති,
 සොමනසස්ඤ්ඤායං න උපපජ්ජන්ති.

1. පච්චිමභවිකානං - PTS.

යමක්භට පුරිසිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්දිය... පඤ්ඤිත්දිය ... මනින්දිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට මනින්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසිත්දිය ද නූපදනෙ යැ මනින්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්දිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

140. යමක්භට ජීවිතිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්දිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙඤ්ඤා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචීත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට ජීවිතිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචීත්තසමඛිඪි වූ ඔවුනට (රහත්තට) සොමනස්සිත්දිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට ජීවිතිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්දිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සමපයුක්ත පච්ඡිමචීත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට ජීවිතිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමචීත්තසමඛිඪි වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට ජීවිතිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනින්දිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්දිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

141. යමක්භට සොමනස්සිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙඤ්ඤා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චීත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිම චීත්තසමඛිඪි වූ ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සමපයුක්ත පච්ඡිමචීත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචීත්ත සමඛිඪි වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං න සසස සඤ්ඤියං -පෙ-
 පඤ්ඤියං - පෙ - මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං නි : යසස විතසසස
 අනනනරා උපෙකකමසමසුනන පවිඤ්ඤියං. උපපඤ්ඤියං නෙස.
 සොමනසසිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං, නො ව නෙස. මනිඤ්ඤියං න
 උපපඤ්ඤියං. පවිඤ්ඤියං නෙස. සොමනසසිඤ්ඤියං න
 උපපඤ්ඤියං, මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං න සසස සොම-
 නසසිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං නි : ආමනනා.

142. යසස උපෙකකියං න උපපඤ්ඤියං න සසස සඤ්ඤියං -පෙ-
 පඤ්ඤියං - පෙ - මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං නි : යසස විතසසස
 අනනනරා සොමනසස සමසුනන පවිඤ්ඤියං. උපපඤ්ඤියං නෙස.
 උපෙකකියං න උපපඤ්ඤියං, නො ව නෙස. මනිඤ්ඤියං න
 උපපඤ්ඤියං. පවිඤ්ඤියං නෙස. උපෙකකියං න
 උපපඤ්ඤියං, මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං න සසස උපෙකකියං
 න උපපඤ්ඤියං නි : ආමනනා.

143. යසස සඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං න සසස පඤ්ඤියං - පෙ -
 මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං නි : ආමනනා.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං න සසස සඤ්ඤියං න
 උපපඤ්ඤියං නි : ආමනනා.

144. යසස පඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං න සසස මනිඤ්ඤියං න
 උපපඤ්ඤියං නි : ආමනනා.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං න සසස පඤ්ඤියං
 න උපපඤ්ඤියං නි : ආමනනා. (පව්වනික පුඤ්ඤ)

145. යස වනඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං න සස සොනිඤ්ඤියං න
 උපපඤ්ඤියං නි : ආමනනා.

යස වා පන සොනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං න සස වනඤ්ඤියං
 න උපපඤ්ඤියං නි : ආමනනා.

යස වනඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං න සස සොනිඤ්ඤියං න
 උපපඤ්ඤියං නි : ආමනනා.

යස වා පන සොනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං න සස වනඤ්ඤියං
 න උපපඤ්ඤියං නි : රූපාවච්චෙර නස සොනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං,
 නො ව නස වනඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං. අසඤ්ඤියං අරූප
 නස සොනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං, වනඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤියං.

යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වූ උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡික්කය උපදනෙ ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නුපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡික්ක සමච්ඡි වූ ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

142. යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනස්සසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡික්කය උපදනෙ ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නුපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡික්ක සමච්ඡි වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

143. යමක්භට සද්ධිත්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

144. යමක්භට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යානික පුද්ගල යි.)

145. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි යොතින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ යොතින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ. එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නුපදනෙ යැ අසංඥයත්ව වූ අරූප වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස් ඉතීන්ද්‍රියං - ඉප - පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනතා.

යස චා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති : රූපාවච්චෙර තස් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති. අසඤ්ඤයනො අරූපෙ තස් පුරිසින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති, චක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති.

යස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති : උපපජ්ජන්ති.

යස චා පන ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති : නස්.

යස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස් ඨොමනසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනතා.

යස චා පන ඨොමනසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනතා.

යස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස් උපෙක්ඛීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති : අරූපෙ තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තස් උපෙක්ඛීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති. අසඤ්ඤයනො තස් චක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති, උපෙක්ඛීන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති.

යස චා පන උපෙක්ඛීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනතා.

යස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස් සඤ්ඤීන්ද්‍රියං - ඉප - පඤ්ඤීන්ද්‍රියං - ඉප - මනීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති : අරූපෙ තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තස් මනීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති. අසඤ්ඤයනො තස් චක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති, මනීන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති.

යස චා පන මනීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනතා.

146. යස ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස් ඉතීන්ද්‍රියං - ඉප - පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනතා.

යස චා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනතා.

යස ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති : උපපජ්ජන්ති.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය... පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ අරූප වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය... පඤ්ඤින්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

146. යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය... පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යකු වා පන ජීවිතියුයං න උපපජ්ජන්ති තසු සානියුයං න උපපජ්ජන්ති'ති: නස්සී.

යකු සානියුයං න උපපජ්ජන්ති තසු සාමනසසියුයං න උපපජ්ජන්ති'ති: රුපාවචරෙ තසු සානියුයං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තසු සාමනසසියුයං න උපපජ්ජන්ති අසඤ්ඤසංඝෙ අරුපෙ තසු සානියුයංඤ්ඤ න උපපජ්ජන්ති, සාමනසසියුයංඤ්ඤ න උපපජ්ජන්ති.

යකු වා පන සාමනසසියුයං න උපපජ්ජන්ති තසු සානියුයං න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමනසා.

යකු සානියුයං න උපපජ්ජන්ති තසු උපෙක්ඛියුයං න උපපජ්ජන්ති'ති: රුපාවචරෙ අරුපාවචරෙ තසු සානියුයං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තසු උපෙක්ඛියුයං න උපපජ්ජන්ති. අසඤ්ඤසංඝෙ තසු සානියුයංඤ්ඤ න උපපජ්ජන්ති, උපෙක්ඛියුයංඤ්ඤ න උපපජ්ජන්ති.

යකු වා පන උපෙක්ඛියුයං න උපපජ්ජන්ති තසු සානියුයං න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමනසා.

යකු සානියුයං න උපපජ්ජන්ති තසු සඤ්ඤියං - පෙ - පඤ්ඤියං - පෙ - මනියුයං න උපපජ්ජන්ති'ති: රුපාවචරෙ අරුපාවචරෙ තසු සානියුයං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තසු මනියුයං න උපපජ්ජන්ති. අසඤ්ඤසංඝෙ තසු සානියුයංඤ්ඤ න උපපජ්ජන්ති, මනියුයංඤ්ඤ න උපපජ්ජන්ති.

යකු වා පන මනියුයං න උපපජ්ජන්ති තසු සානියුයං න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමනසා.

147-148. යකු ඉඤ්ඤියං - පෙ - පුරිසියුයං න උපපජ්ජන්ති තසු ජීවිතියුයං න උපපජ්ජන්ති'ති: උපපජ්ජන්ති.

යකු වා පන ජීවිතියුයං න උපපජ්ජන්ති තසු පුරිසියුයං න උපපජ්ජන්ති'ති: නස්සී.

යකු පුරිසියුයං න උපපජ්ජන්ති තසු සාමනසසියුයං න උපපජ්ජන්ති'ති: රුපාවචරෙ තසු පුරිසියුයං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තසු සාමනසසියුයං න උපපජ්ජන්ති අසඤ්ඤසංඝෙ අරුපෙ තසු පුරිසියුයංඤ්ඤ න උපපජ්ජන්ති, සාමනසසියුයංඤ්ඤ න උපපජ්ජන්ති.

යකු වා පන සාමනසසියුයං න උපපජ්ජන්ති තසු පුරිසියුයං න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමනසා.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝානීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ ඝානීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝානීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්වයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි ඝානීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝානීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ඝානීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ එහි ඝානීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝානීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤීන්ද්‍රිය ... මනීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ඝානීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි මනීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ එහි ඝානීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ මනීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝානීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

147-148. යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤීන්ද්‍රිය ... පුරිසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පුරිසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ පුරිසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ අරූප වූ එහි පුරිසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පුරිසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යකු පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති තකු උපෙකඛිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති'ති: රුපාවච්චෙ අරුපාවච්චෙ තකු පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති, නො ච තකු උපෙකඛිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති. අසඤ්ඤාසංගො තකු පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති, උපෙකඛිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති.

යකු චා පන උපෙකඛිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති තකු පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති'ති ආමනායා.

යකු පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති තකු සඤ්ඤා - පෙ - පඤ්ඤාඤ්ඤා - පෙ - මනිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති'ති: රුපාවච්චෙ අරුපාවච්චෙ තකු පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති, නො ච තකු මනිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති. අසඤ්ඤාසංගො තකු පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති, මනිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති.

යකු චා පන මනිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති තකු පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති'ති: ආමනායා.

149. යකු ජීවිතිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති තකු සොමනසසිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති'ති: නකථී

යකු චා පන සොමනසසිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති තකු ජීවිතිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති'ති: උපපජ්ජානති.

යකු ජීවිතිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති තකු උපෙකඛිඤ්ඤා - පෙ - සඤ්ඤාඤ්ඤා - පෙ - පඤ්ඤාඤ්ඤා - පෙ - මනිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති'ති: නකථී.

යකු චා පන මනිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති තකු ජීවිතිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති'ති: උපපජ්ජානති.

150 යකු සොමනසසිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති තකු උපෙකඛිඤ්ඤා - පෙ - සඤ්ඤාඤ්ඤා - පෙ - පඤ්ඤාඤ්ඤා - පෙ - මනිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති'ති: ආමනායා.

යකු චා පන මනිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති තකු සොමනසසිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති'ති: ආමනායා.

151. යකු උපෙකඛිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති තකු සඤ්ඤා - පෙ - පඤ්ඤාඤ්ඤා - පෙ - මනිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති'ති ආමනායා.

යකු චා පන මනිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති තකු උපෙකඛිඤ්ඤා න උපපජ්ජානති'ති: ආමනායා.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ, එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නොද නුපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නුපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

149. යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: නැත.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: නැත.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යි.

150. යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

151. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

152. යඤ්ච සඤ්චයං න උපපජ්ජන්ති තඤ්ච පඤ්ඤාදියං - ජෙ - මනියො න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යඤ්ච වා පන මනියො න උපපජ්ජන්ති තඤ්ච සඤ්චයං න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

153. යඤ්ච පඤ්ඤාදියං න උපපජ්ජන්ති තඤ්ච මනියො න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යඤ්ච වා පන මනියො න උපපජ්ජන්ති තඤ්ච පඤ්ඤාදියං න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා. (පව්වනීක ඔකාස).

154. යස්ස යඤ්ච චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති තස්ස තඤ්ච ඤානියො න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යස්ස වා පන යඤ්ච ඤානියො න උපපජ්ජන්ති තස්ස තඤ්ච චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යස්ස යඤ්ච චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති තස්ස තඤ්ච සානියො න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යස්ස වා පන යඤ්ච සානියො න උපපජ්ජන්ති තස්ස තඤ්ච චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති: රූපාවචරානං තෙසං තඤ්ච සානියො න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තඤ්ච චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති පඤ්ඤාවොකාරෙ පවිඤ්චිතභවිකානං අසඤ්ඤාසත්තානං අරූපානං තෙසං තඤ්ච සානියොඤ්ච න උපපජ්ජන්ති, චක්ඛාදියොඤ්ච න උපපජ්ජන්ති.

යස්ස යඤ්ච චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති තස්ස තඤ්ච ඉත්තියො න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

යස්ස වා පන යඤ්ච ඉත්තියො න උපපජ්ජන්ති තස්ස තඤ්ච චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති: රූපාවචරානං යෙ ච සුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිචි ඤෙව දුඤ්ඤාදො පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තඤ්ච ඉත්තියො න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තඤ්ච චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති. පඤ්ඤාවොකාරෙ පවිඤ්චිතභවිකානං අසඤ්ඤාසත්තානං අරූපානං තෙසං තඤ්ච ඉත්තියොඤ්ච න උපපජ්ජන්ති, චක්ඛාදියොඤ්ච න උපපජ්ජන්ති.

යස්ස යඤ්ච චක්ඛාදියං න උපපජ්ජන්ති තස්ස තඤ්ච සුරිසියො න උපපජ්ජන්ති: ආමනායා.

152. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

153. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යානීක අවකාශ යි.)

154. යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොතිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසන්ධියනට ද අරූපයනට ද යන ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉක්ඛිත්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිම භවිකයනට ද අසංඥසන්ධියනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යසස වා පන යත් පුරිසිඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති තසස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති'ති: රුපාවචරානං යා ච ඉජ්ජියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දඤ්ඤායා පරිනිබ්බාසිසසනති තෙසං තත්ථ පුරිසිඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති. පඤ්චොකාථෙර පච්ඡිමභවීකානං අසඤ්ඤාසත්තානං අරුපානං තෙසං තත්ථ පුරිසිඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති.

යසස යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති තසස තත්ථ ජීවිතිඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති'ති: අසඤ්ඤාසත්තානං අරුපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතිඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති. පච්ඡිමභවීකානං¹ තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති, ජීවිතිඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති.

යසස වා පන යත් ජීවිතිඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති තසස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති'ති: ආමනායා.

යසස යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති තසස තත්ථ යොමනාසිඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති'ති: ආමනායා.

යසස වා පන යත් යොමනාසිඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති තසස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති'ති: යෙ සචක්ඛකා උපෙකාරාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිසසනති තෙසං තත්ථ යොමනාසිඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති. පඤ්චොකාථෙර පච්ඡිමභවීකානං අසඤ්ඤාසත්තානං අරුපානං තෙසං තත්ථ යොමනාසිඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති.

යසස යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති තසස තත්ථ උපෙකඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති'ති: අරුපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙකඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති. පච්ඡිමභවීකානං¹ අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති, උපෙකඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති.

යසස වා පන යත් උපෙකඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති තසස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති'ති: යෙ සචක්ඛකා යොමනාසසන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිසසනති තෙසං තත්ථ උපෙකඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති. පච්ඡිමභවීකානං¹ අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙකඤ්ජයං න උපපජ්ඣසති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣසති.

1. චතුචොකාථෙර පඤ්චොකාථෙර පච්ඡිමභවීකානං—P.T.S.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් කෙනෙකුක් කෙලෙස්ත්‍රිභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ සකියනට ද අරූපයනට ද ශී ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අසංඤසත්ව අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද අසංඤසකියනට ද අරූපයනට ද ශී ඔවුනට එහි සොම-නස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම භවිකයනට ද අසංඤසකියනට ද ශී ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම-භවිකයනට ද අසංඤසකියනට ද ශී ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස යස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපඤ්ඤානි තසස තස සඤ්ඤානි - පෙ - පඤ්ඤානි - පෙ - මනිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි'ති: අරුපානං තෙසං තස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං තස මනිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤානිතානං තෙසං තස චක්ඛන්ද්‍රියාණි න උපපඤ්ඤානි, මනිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි.

යසස වා පන යස මනිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි තසස තස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපඤ්ඤානි'ති: ආමනනා.

155. යසස යස ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි තසස තස ඉන්ද්‍රියං න උපපඤ්ඤානි'ති: ආමනනා.

යසස වා පන යස ඉන්ද්‍රියං න උපපඤ්ඤානි තසස තස ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දුකෙසඤ්ඤානි පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස ඉන්ද්‍රියං න උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං තස ඝානිඤ්ඤානි කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස ඉන්ද්‍රියාණි න උපපඤ්ඤානි, ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි.

යසස යස ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි තසස තස පුරිසිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි'ති: ආමනනා.

යසස වා පන යස පුරිසිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි තසස තස ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි'ති: යා ඉන්ද්‍රියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දුකෙසඤ්ඤානි පච්ඡිමභවිකානං තාසං තස පුරිසිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි, නො ච තාසං තස ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි. කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි, ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි.

යසස යස ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි තසස තස ජීවිතිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි, ජීවිතිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි.

යසස වා පන යස ජීවිතිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි තසස තස ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි'ති: ආමනනා.

යසස යස ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි තසස තස සොමනසසිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි'ති: රූපාවචරානං තෙසං තස ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි, නො ච තෙසං තස සොමනසසිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි. පඤ්ඤාවොකාගෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤානිතානං, අරුපානං තෙසං තස ඝානිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි, සොමනසසිඤ්ඤානි න උපපඤ්ඤානි.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නුපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤයක-යනට ද හි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

155. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි යානින්ද්‍රිය නො ද නුපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද හි ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නුපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචර-යනට ද හි ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද හි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නුපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි යානින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද නුපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤයක-යනට ද අරූපයනට ද හි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යසස වා පන යස සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ජන්ති තසස තස සානිද්දියං න උපපජ්ජන්ති'ති : යෙ සසානකා උපෙකඛාය උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තස සානිද්දියං න උපපජ්ජන්ති. පඤ්චොකාචෙ පච්ඡිමහවීකානං අසඤ්ඤියතොනං අරුපානං¹ තෙසං තස සොමනසස්සිද්දියඤ්ච න උපපජ්ජන්ති, සානිද්දියඤ්ච න උපපජ්ජන්ති.

යසස යස සානිද්දියං න උපපජ්ජන්ති තසස තස උපෙකඛිද්දියං න උපපජ්ජන්ති'ති : රුපාවචරානං අරුපාවචරානං තෙසං තස සානිද්දියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තස උපෙකඛිද්දියං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡිමහවීකානං අසඤ්ඤියතොනං තෙසං තස සානිද්දියඤ්ච න උපපජ්ජන්ති, උපෙකඛිද්දියඤ්ච න උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යස උපෙකඛිද්දියං න උපපජ්ජන්ති තසස තස සානිද්දියං න උපපජ්ජන්ති'ති : යෙ සසානකා සොමනසෙත උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස උපෙකඛිද්දියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තස සානිද්දියං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡිමහවීකානං අසඤ්ඤියතොනං තෙසං තස උපෙකඛිද්දියඤ්ච න උපපජ්ජන්ති, සානිද්දියඤ්ච න උපපජ්ජන්ති.

යසස යස සානිද්දියං න උපපජ්ජන්ති තසස තස සඤ්ඤිද්දියං - ටෙ - පඤ්ඤිද්දියං - ටෙ - මනිද්දියං න උපපජ්ජන්ති'ති ; රුපාවචරානං අරුපාවචරානං තෙසං තස සානිද්දියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තස මනිද්දියං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡිමහවීකානං අසඤ්ඤියතොනං තෙසං තස සානිද්දියඤ්ච න උපපජ්ජන්ති, මනිද්දියඤ්ච න උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යස මනිද්දියං න උපපජ්ජන්ති තසස තස සානිද්දියං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනතා.

156. යසස යස ඉඤ්ඤිද්දියං න උපපජ්ජන්ති තසස තස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජන්ති'ති : යෙ පුරියා එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දුසෙසකා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස ඉඤ්ඤිද්දියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජන්ති. කාමාවචරෙ පච්ඡිමහවීකානං රුපාවචරානං තෙසං තස ඉඤ්ඤිද්දියඤ්ච න උපපජ්ජන්ති, පුරිසිද්දියඤ්ච න උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජන්ති තසස තස ඉඤ්ඤිද්දියං න උපපජ්ජන්ති'ති : යා ඉඤ්ඤියො එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දුසෙසකා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තස ඉඤ්ඤිද්දියං න උපපජ්ජන්ති. කාමාවචරෙ පච්ඡිමහවීකානං රුපාවචරානං අරුපාවචරානං තෙසං තස පුරිසිද්දියඤ්ච න උපපජ්ජන්ති, ඉඤ්ඤිද්දියඤ්ච න උපපජ්ජන්ති.

1. පච්ඡිම විකක සමධිභං අරුපානං - P.T.S.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ උපෙඝ්ඤායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤසන්ධයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤසන්ධයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤසන්ධයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි මනිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤසන්ධයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. මනිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

156. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. ඉඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස යස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති තසස තස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසඤ්ඤා පරිනිබ්බාධිසසන්ති තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති. පච්ඡිමභවීකානං තෙසං තස ඉඤ්ඤියං යඤ්ඤි න උපපජ්ඣන්ති, ජීවිතිඤ්ඤියඤ්ඤි න උපපජ්ඣන්ති.

යසස චා පන යස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති තසස තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති'ති; ආමනං.

යසස යස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති තසස තස යොමනසස්ඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: රූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසඤ්ඤා යොමනසෙසන උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාධිසසන්ති තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තස යොමනසස්ඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති. පඤ්ඤිවොකාරෙ පච්ඡිමභවීකානං අසඤ්ඤිසත්තානං අරූපානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසඤ්ඤා උපෙකඛාය උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාධිසසන්ති තෙසං තස ඉඤ්ඤියං යඤ්ඤි න උපපජ්ඣන්ති, යොමනසස්ඤ්ඤියඤ්ඤි න උපපජ්ඣන්ති.

යසස චා පන යස යොමනසස්ඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති තසස තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: යා ඉඤ්ඤියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසඤ්ඤා උපෙකඛාය උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාධිසසන්ති තාසං තස යොමනසස්ඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තාසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති. පඤ්ඤිවොකාරෙ පච්ඡිමභවීකානං අසඤ්ඤිසත්තානං අරූපානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසඤ්ඤා උපෙකඛාය උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාධිසසන්ති තෙසං තස යොමනසස්ඤ්ඤියං යඤ්ඤි න උපපජ්ඣන්ති, ඉඤ්ඤියඤ්ඤි න උපපජ්ඣන්ති.

යසස යස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති තසස තස උපෙකඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසඤ්ඤා උපෙකඛාය උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාධිසසන්ති තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තස උපෙකඤ්ඤියං න උපපජ්ඣන්ති. පච්ඡිමභවීකානං අසඤ්ඤිසත්තානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසඤ්ඤා යොමනසෙසන උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාධිසසන්ති තෙසං තස ඉඤ්ඤියං යඤ්ඤි න උපපජ්ඣන්ති, උපෙකඤ්ඤියඤ්ඤි න උපපජ්ඣන්ති.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමි-නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්ච-වොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්ජන්චයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරි-නිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද අසංඤ්ජන්චයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්ජන්චයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි තසස තස ඉඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි'ති : යා ඉඤ්ඤියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසකා සොමනසෙසන උපපඤ්ඤා පරිනිබ්බාධිසසනති තසං තස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි, නො ව තසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤාසත්තානං යෙ ව පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසකා සොමනසෙසන උපපඤ්ඤා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි, ඉඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි.

යසස යස ඉඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි තසස තස සඤ්ඤියං - පෙ - පඤ්ඤියං - පෙ - මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ව පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි, නො ව තෙසං තස මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි, මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි.

යසස වා පන යස මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි තසස තස ඉඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි'ති : ආමනතා.

157. යසස යස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි තසස තස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ව ඉඤ්ඤියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි, නො ව තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි, ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි.

යසස වා පන යස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි තසස තස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි'ති : ආමනතා.

යසස යස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි තසස තස සොමනසඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි'ති : රූපාවචරානං යා ව ඉඤ්ඤියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසකා සොමනසෙසන උපපඤ්ඤා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි, නො ව තෙසං තස සොමනසඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි. පඤ්ඤාචොකාචර පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤාසත්තානං අරූපානං යා ව ඉඤ්ඤියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසකා උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපඤ්ඤා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි, සොමනසඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤානි.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිතද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා යොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා යොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි උපෙක්ඛිතද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිතද්‍රිය ... පඤ්ඤිතද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසකයනට ද යම් ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

157. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්නද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිකින්නද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්නද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිකින්නද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්නද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිකින්නද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්නද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්නද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්නද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්නද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා යොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි පුරිසින්නද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්නද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසකවයනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛිතයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්නද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්නද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යඤ්ඤා සොමනසසිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ඤා පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤා උපෙකඤ්ඤා උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තඤ්ඤා සොමනසසිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති, නො ව තෙසං තඤ්ඤා පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති. පඤ්ඤාචොකාතෙ පවුත්තභවිකානං අසඤ්ඤාසනානං අරුපානං යා ව ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤා උපෙකඤ්ඤා උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තඤ්ඤා සොමනසසිඤ්ඤානෙව න උපපජ්ජන්ති, පුරිසිඤ්ඤානෙව න උපපජ්ජන්ති.

යසස යඤ්ඤා පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ඤා උපෙකඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති'ති: රූපාවචරානං අරුපාවචරානං යා ව ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤා උපෙකඤ්ඤා උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තඤ්ඤා පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති, නො ව තෙසං තඤ්ඤා උපෙකඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති. පවුත්තභවිකානං අසඤ්ඤාසනානං යා ව ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤා සොමනසසන උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තඤ්ඤා පුරිසිඤ්ඤානෙව න උපපජ්ජන්ති, උපෙකඤ්ඤානෙව න උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යඤ්ඤා උපෙකඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ඤා පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤා සොමනසසන උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තඤ්ඤා උපෙකඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති, නො ව තෙසං තඤ්ඤා පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති. පවුත්තභවිකානං අසඤ්ඤාසනානං යා ව ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤා සොමනසසන උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තඤ්ඤා උපෙකඤ්ඤානෙව න උපපජ්ජන්ති, පුරිසිඤ්ඤානෙව න උපපජ්ජන්ති.

යසස යඤ්ඤා පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ඤා සඤ්ඤා - පෙ - පඤ්ඤානෙව - පෙ - මනිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති'ති: රූපාවචරානං අරුපාවචරානං යා ව ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤ්ඤා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තඤ්ඤා පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති, නො ව තෙසං තඤ්ඤා මනිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති. පවුත්තභවිකානං අසඤ්ඤාසනානං තෙසං තඤ්ඤා පුරිසිඤ්ඤානෙව න උපපජ්ජන්ති, මනිඤ්ඤානෙව න උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යඤ්ඤා මනිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ඤා පුරිසිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමනනා.

158. යසස යඤ්ඤා ජිවිතිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති තසස තඤ්ඤා සොමනසසිඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමනනා.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඝයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පස්ඵමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඝයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඝයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පස්ඵමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පස්ඵමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පස්ඵකින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පස්ඵමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

158. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ක සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්චිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඤ්සත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමච්චිත්තසමඛිඪී වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්; යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමච්චිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඤ්සත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමච්චිත්තසමඛිඪී වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අසංඤ්සත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්චිත්තසමඛිඪී වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යි.

159. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ක සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්චිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්චිත්තසමඛිඪීනට ද අසංඤ්සත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමච්චිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්චිත්තසමඛිඪීනට ද අසංඤ්සත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසං යඤ්ඤා පොමනසිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසං තඤ්ඤා සඤ්ඤා - ටෙ - පඤ්ඤාඤ්ඤාං - ටෙ - මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති'ති :
 යසං විතසං ආනන්දා උපෙකම්බසම්පූර්ණ පච්චිකම්බසං උපපජ්ජන්ති තෙසං තඤ්ඤා පොමනසිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තඤ්ඤා මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති. පච්චිකම්බසම්බන්ධාං අසඤ්ඤාසත්තානාං තෙසං තඤ්ඤා පොමනසිඤ්ඤාඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති, මනිඤ්ඤාඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන යඤ්ඤා මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසං තඤ්ඤා පොමනසිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමන්තා,

160. යසං යඤ්ඤා උපෙකම්බඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසං තඤ්ඤා සඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති'ති : යසං විතසං ආනන්දා යොමනසං සම්පූර්ණ පච්චිකම්බසං උපපජ්ජන්ති තෙසං තඤ්ඤා උපෙකම්බඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තඤ්ඤා සඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති. පච්චිකම්බසම්බන්ධාං අසඤ්ඤාසත්තානාං තෙසං තඤ්ඤා උපෙකම්බඤ්ඤාඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති, සඤ්ඤාඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන යඤ්ඤා සඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසං තඤ්ඤා උපෙකම්බඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමන්තා.

යසං යඤ්ඤා උපෙකම්බඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසං තඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤාං - ටෙ - මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති'ති : යසං විතසං ආනන්දා යොමනසං සම්පූර්ණ පච්චිකම්බසං උපපජ්ජන්ති තෙසං තඤ්ඤා උපෙකම්බඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තඤ්ඤා මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති. පච්චිකම්බසම්බන්ධාං අසඤ්ඤාසත්තානාං තෙසං තඤ්ඤා උපෙකම්බඤ්ඤාඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති, මනිඤ්ඤාඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන යඤ්ඤා මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසං තඤ්ඤා උපෙකම්බඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමන්තා.

161. යසං යඤ්ඤා සඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසං තඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤාං - ටෙ - මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන යඤ්ඤා මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසං තඤ්ඤා සඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමන්තා.

162. යසං යඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසං තඤ්ඤා මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන යඤ්ඤා මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසං තඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති'ති : ආමන්තා. (පච්චිකම්බසම්පූර්ණ) .

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්චිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්චිත්තසමඛිතීනට ද අසංඥසකියනට ද ශී ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

160. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පච්ඡිමච්චිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්චිත්තසමඛිතීනට ද අසංඥසකියනට ද ශී ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පච්ඡිමච්චිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්චිත්තසමඛිතීනට ද අසංඥසකියනට ද ශී ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

161. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම්: ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

162. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශයි)

163. යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වන භෑමදෙනාට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සාතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සාතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වන භෑමදෙනාට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉක්කන්ද්‍රිය... පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වන භෑමදෙනාට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපන. ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන. වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වන භෑමදෙනාට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වන භෑමදෙනාට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යසස ව්‍යාධිඥයං උපාසකී නසස සඤ්ඤාඥයං - පෙ - පඤ්ඤාඥයං - පෙ - මනිඥයං උපාසකීඤ්ඤාඥයං : ආමනා.

යසස වා පන මනිඥයං උපාසකී නසස ව්‍යාධිඥයං උපාසකීඤ්ඤාඥයං : සබ්බසං වචනානං අව්‍යාධිකානං උපපජ්ජනානං තෙසං මනිඥයං උපාසකී, නො ච තෙසං ව්‍යාධිඥයං උපාසකී. සව්‍යාධිකානං උපපජ්ජනානං තෙසං මනිඥයංඤ්ඤාඥයං උපාසකී, ව්‍යාධිඥයංඤ්ඤාඥයං උපාසකී.

164. යසස සානිඥයං උපාසකී නසස ඉඤ්ඤාඥයං - පෙ - පුරිසිඥයං උපාසකීඤ්ඤාඥයං : ආමනා.

යසස වා පන පුරිසිඥයං උපාසකී නසස සානිඥයං උපාසකීඤ්ඤාඥයං : සබ්බසං වචනානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිඥයං උපාසකී, නො ච තෙසං සානිඥයං උපාසකී. සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිඥයංඤ්ඤාඥයං උපාසකී, සානිඥයංඤ්ඤාඥයං උපාසකී.

යසස සානිඥයං උපාසකී නසස ජීවිතීඥයං උපාසකීඤ්ඤාඥයං : ආමනා.

යසස වා පන ජීවිතීඥයං උපාසකී නසස සානිඥයං උපාසකීඤ්ඤාඥයං : සබ්බසං වචනානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතීඥයං උපාසකී, නො ච තෙසං සානිඥයං උපාසකී. සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතීඥයංඤ්ඤාඥයං උපාසකී, සානිඥයංඤ්ඤාඥයං උපාසකී.

යසස සානිඥයං උපාසකී නසස ධර්මානුකූලඥයං - පෙ - උපෙකඤ්ඤාඥයං උපාසකීඤ්ඤාඥයං : ආමනා.

යසස වා පන උපෙකඤ්ඤාඥයං උපාසකී නසස සානිඥයං උපාසකීඤ්ඤාඥයං : සබ්බසං වචනානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං උපෙකඤ්ඤාඥයං උපාසකී, නො ච තෙසං සානිඥයං උපාසකී. සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං උපෙකඤ්ඤාඥයංඤ්ඤාඥයං උපාසකී, සානිඥයංඤ්ඤාඥයං උපාසකී.

යසස සානිඥයං උපාසකී නසස සඤ්ඤාඥයං - පෙ - පඤ්ඤාඥයං - පෙ - මනිඥයං උපාසකීඤ්ඤාඥයං : ආමනා.

යසස වා පන මනිඥයං උපාසකී නසස සානිඥයං උපාසකීඤ්ඤාඥයං : සබ්බසං වචනානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං මනිඥයං උපාසකී, නො ච තෙසං සානිඥයං උපාසකී. සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං මනිඥයංඤ්ඤාඥයං උපාසකී, සානිඥයංඤ්ඤාඥයං උපාසකී.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි යත්: චූත වන හැමදෙතොට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවූනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

164. යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය ... පුරිසිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි යත්: චූත වන හැමදෙතොට ද ශ්‍රාණ නැති වූ උපදනාවූනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ශ්‍රාණ ඇති වූ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි යත්: චූත වන හැම දෙතොට ද ශ්‍රාණ නැති වූ උපදනාවූනට දැයි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ශ්‍රාණ ඇති වූ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි යත්: චූත වන හැමදෙතොට ද සොනක වූ උපදනාවූනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. සොනක වූ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි යත්: චූත වන හැමදෙතොට ද අසානක වූ උපදනාවූනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. සසානක වූ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

165. යමක්භට ඉස්සීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඉස්සීන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූක වන භැමදෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඉස්සීන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, ඉස්සීන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට ඉස්සීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඉස්සීන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූක වන භැමදෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඉස්සීන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, ඉස්සීන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට ඉස්සීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට භොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛි-න්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඉස්සීන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූක වන භැමදෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඉස්සීන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, ඉස්සීන්ද්‍රිය ද උපදී.

166. යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදි යත්: චූක වන භැමදෙතොට ද නො පිරිමනි වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදියි, පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට යොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛි-න්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදි යත්: චූක වන භැමදෙතොට ද නො පිරිමනි වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදයි. පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

167. යසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපාජ්ජති තසස සොමනසසීන්ද්‍රියං උපාජ්ජතා'ති : ආමනතා.

යසස වා පන සොමනසසීන්ද්‍රියං උපාජ්ජත් තසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපාජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං වචනතානං පවනෙත විතකසස භබ්බකඛණෙ තෙසං සොමනසසීන්ද්‍රියං උපාජ්ජත්, නො ච තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපාජ්ජති. සබ්බෙසං උපපජ්ජනානං පවනෙත විතකසස උපාදකඛණෙ තෙසං සොමනසසීන්ද්‍රියං උපාජ්ජත්, ජීවිතීන්ද්‍රියං උපාජ්ජති.

යසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපාජ්ජති තසස උපෙකඛීන්ද්‍රියං - පෙ - සඤ්ඤීන්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤීන්ද්‍රියං - පෙ - මනීන්ද්‍රියං උපාජ්ජතා'ති : ආමනතා.

යසස වා පන මනීන්ද්‍රියං උපාජ්ජත් තසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපාජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං වචනතානං පවනෙත විතකසස භබ්බකඛණෙ තෙසං මනීන්ද්‍රියං උපාජ්ජත්, නො ච තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපාජ්ජති. සබ්බෙසං උපපජ්ජනානං පවනෙත විතකසස උපාදකඛණෙ තෙසං මනීන්ද්‍රියං උපාජ්ජත්, ජීවිතීන්ද්‍රියං උපාජ්ජති.

168. යසස සොමනසසීන්ද්‍රියං උපාජ්ජති තසස උපෙකඛීන්ද්‍රියං උපාජ්ජතා'ති : ආමනතා.

යසස වා පන උපෙකඛීන්ද්‍රියං උපාජ්ජත් තසස සොමනසසීන්ද්‍රියං උපාජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං විතකසස භබ්බකඛණෙ සොමනසස විපසුතෙ විතකසස උපාදකඛණෙ නිරොධ සමාපනතානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං උපෙකඛීන්ද්‍රියං උපාජ්ජත්, නො ච තෙසං සොමනසසීන්ද්‍රියං උපාජ්ජති. සොමනසසන උපපජ්ජනානං පවනෙත සොමනසස සමපසුතෙ විතකසස උපාදකඛණෙ තෙසං උපෙකඛීන්ද්‍රියං උපාජ්ජත්, සොමනසසීන්ද්‍රියං උපාජ්ජති.

යසස සොමනසසීන්ද්‍රියං උපාජ්ජති තසස සඤ්ඤීන්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤීන්ද්‍රියං - පෙ - මනීන්ද්‍රියං උපාජ්ජතා'ති : ආමනතා.

යසස වා පන මනීන්ද්‍රියං උපාජ්ජත් තසස සොමනසසීන්ද්‍රියං උපාජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං වචනතානං පවනෙත විතකසස භබ්බකඛණෙ සොමනසස විපසුතෙ විතකසස උපාදකඛණෙ නිරොධ සමාපනතානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං මනීන්ද්‍රියං උපාජ්ජත්, නො ච තෙසං සොමනසසීන්ද්‍රියං උපාජ්ජති. සොමනසසන උපපජ්ජනානං පවනෙත සොමනසස සමපසුතෙ විතකසස උපාදකඛණෙ තෙසං මනීන්ද්‍රියං උපාජ්ජත්, සොමනසසීන්ද්‍රියං උපාජ්ජති.

167. යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදීයි යත්: චූක වන භූමදෙතොට ද ප්‍රචාක්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදීයි. උපදනා භූමදෙතොට ද ප්‍රචාක්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදීයි.

යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය...සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදීයි යත්: චූක වන භූමදෙතොට ද ප්‍රචාක්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදීයි. උපදනා භූමදෙතොට ද ප්‍රචාක්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

168. යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදීයි යත්: භූමදෙතොට විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විච්ඡයන විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදීයි. සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවට ද ප්‍රචාක්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදීයි.

යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදීයි යත්: චූක වන භූමදෙතොට ද ප්‍රචාක්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විච්ඡයන විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදීයි. සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවට ද ප්‍රචාක්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

169. යසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපාජනී තසං සඤ්ඤියං උපාජනී'ති : ආමනනා.

යසං වා පන සඤ්ඤියං උපාජනී තසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපාජනී'ති : සබ්බසං විහතස්ස භව්වකඛ්ඤ්ඤියං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං විහතස්ස උපාදකඛ්ඤ්ඤියං නිරොධසමාපනනානං අසඤ්ඤියනානං තෙසං සඤ්ඤියං උපාජනී, නො ච තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපාජනී. උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපාජනනානං පවනෙත උපෙකඛ්ඤ්ඤියං විහතස්ස උපාදකඛ්ඤ්ඤියං තෙසං සඤ්ඤියං උපාජනී, උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපාජනී.

යසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපාජනී තසං පඤ්ඤියං - ටෙ - මනිඤ්ඤියං උපාජනී'ති : ආමනනා.

යසං වා පන මනිඤ්ඤියං උපාජනී තසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපාජනී'ති : සබ්බසං විහතස්ස භව්වකඛ්ඤ්ඤියං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං විහතස්ස උපාදකඛ්ඤ්ඤියං නිරොධසමාපනනානං අසඤ්ඤියනානං තෙසං මනිඤ්ඤියං උපාජනී, නො ච තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපාජනී. උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපාජනනානං පවනෙත උපෙකඛ්ඤ්ඤියං විහතස්ස උපාදකඛ්ඤ්ඤියං තෙසං මනිඤ්ඤියං උපාජනී, උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපාජනී.

170. යසං සඤ්ඤියං උපාජනී තසං පඤ්ඤියං උපාජනී'ති : ආමනනා.

යසං වා පන පඤ්ඤියං උපාජනී තසං සඤ්ඤියං උපාජනී'ති : සබ්බසං විහතස්ස භව්වකඛ්ඤ්ඤියං සඤ්ඤියං විහතස්ස උපාදකඛ්ඤ්ඤියං නිරොධසමාපනනානං අසඤ්ඤියනානං තෙසං පඤ්ඤියං උපාජනී, නො ච තෙසං සඤ්ඤියං උපාජනී. සභෙතකානං උපාජනනානං පවනෙත සඤ්ඤියං විහතස්ස උපාදකඛ්ඤ්ඤියං තෙසං පඤ්ඤියං උපාජනී, සඤ්ඤියං උපාජනී.

යසං සඤ්ඤියං උපාජනී තසං මනිඤ්ඤියං උපාජනී'ති : ආමනනා.

යසං වා පන මනිඤ්ඤියං උපාජනී තසං සඤ්ඤියං උපාජනී'ති : සබ්බසං විහතස්ස භව්වකඛ්ඤ්ඤියං සඤ්ඤියං විහතස්ස උපාදකඛ්ඤ්ඤියං නිරොධසමාපනනානං අසඤ්ඤියනානං තෙසං මනිඤ්ඤියං උපාජනී, නො ච තෙසං සඤ්ඤියං උපාජනී. සභෙතකානං උපාජනනානං පවනෙත සඤ්ඤියං විහතස්ස උපාදකඛ්ඤ්ඤියං තෙසං මනිඤ්ඤියං උපාජනී, සඤ්ඤියං උපාජනී.

169. යමක්භට උපෙක්ඛිත්දිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සද්ධිත්දිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය උපදියි යත්: හැමදෙනාම විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා-විප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට සද්ධිත්දිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදියි. උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්දිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදී.

යමක්භට උපෙක්ඛිත්දිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්දිය ... මනින්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්දිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය උපදියි යත්: හැමදෙනාම විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා විප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට මනින්දිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදියි. උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්දිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදී.

170. යමක්භට සද්ධිත්දිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්දිය උපනි නම් ඔහට සද්ධිත්දිය උපදියි යත්: හැමදෙනාම විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධා-විප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධයට සම්චන්තාවුනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට පඤ්ඤිත්දිය උපන, ඔවුනට සද්ධිත්දිය නො ද උපදියි. සහෙතුක වූ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්දිය ද උපන, සද්ධිත්දිය ද උපදී.

යමක්භට සද්ධිත්දිය උපදී නම් ඔහට මනින්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්දිය උපනි නම් ඔහට සද්ධිත්දිය උපදියි යත්: හැමදෙනාම විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධයට සම්චන්තාවුනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට මනින්දිය උපන, ඔවුනට සද්ධිත්දිය නො ද උපදියි. සහෙතුක වූ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා-සම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්දිය ද උපන, සද්ධිත්දිය ද උපදී.

171. යසං පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති තස්ස මනිදියං උපපජ්ජාති : ආමනා.

යසං වා පන මනිදියං උපපජ්ජති තස්ස පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජාති : සඤ්ඤාදියං විභවස්ස භවකම්මෙණ ඤාණවිප්පයුත විභවස්ස උපපාදකම්මෙණ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං මනිදියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති. ඤාණවිප්පයුතානං උපපජ්ජනානං පවිඤ්ඤා ඤාණවිප්පයුත විභවස්ස උපපාදකම්මෙණ තෙසං මනිදියං ආදියං උපපජ්ජති, පඤ්ඤාදියං ආදියං උපපජ්ජති. (අනුලොම පුග්ගො).

172-180. යසං චක්ඛාදියං - පෙ - (අනුලොම ඔක්කාස).

181. යසං යසං චක්ඛාදියං උපපජ්ජති තස්ස තසං සොතිදියං උපපජ්ජාති : සුඤ්ඤාවාසං උපපජ්ජනානං තෙසං තසං චක්ඛාදියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසං සොතිදියං උපපජ්ජති ඉතරෙසං සචක්ඛකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තසං චක්ඛාදියං ආදියං උපපජ්ජති, සොතිදියං ආදියං උපපජ්ජති.

යසං වා පන යසං සොතිදියං උපපජ්ජති තස්ස තසං චක්ඛාදියං උපපජ්ජාති : පඤ්ඤාවොකාරා වචනානං අචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං තෙසං තසං සොතිදියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසං චක්ඛාදියං උපපජ්ජති. සචක්ඛකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තසං සොතිදියං ආදියං උපපජ්ජති, චක්ඛාදියං ආදියං උපපජ්ජති.

යසං යසං චක්ඛාදියං උපපජ්ජති තස්ස තසං සොතිදියං උපපජ්ජාති : රූපාවචරං උපපජ්ජනානං තෙසං තසං චක්ඛාදියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසං සොතිදියං උපපජ්ජති. සචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං තෙසං තසං චක්ඛාදියං ආදියං උපපජ්ජති, සොතිදියං ආදියං උපපජ්ජති.

යසං වා පන යසං සොතිදියං උපපජ්ජති තස්ස තසං චක්ඛාදියං උපපජ්ජාති : කාමාවචරා වචනානං අචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං තෙසං තසං සොතිදියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසං චක්ඛාදියං උපපජ්ජති. සචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං තෙසං තසං සොතිදියං ආදියං උපපජ්ජති, චක්ඛාදියං ආදියං උපපජ්ජති.

යසං යසං චක්ඛාදියං උපපජ්ජති තස්ස තසං ඉතරිදියං - පෙ - පුරිසිදියං උපපජ්ජාති : රූපාවචරං උපපජ්ජනානං තෙසං තසං චක්ඛාදියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසං චක්ඛාදියං උපපජ්ජති. සචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං තෙසං තසං චක්ඛාදියං ආදියං උපපජ්ජති, පුරිසිදියං ආදියං උපපජ්ජති.

1. සචක්ඛකානං පඤ්ඤාවොකාරං උපපජ්ජනානං - PTS.
2. සචක්ඛකානං රූපාවචරං - PTS.

171. යමක්භට පඤ්ඤිත්දිය උපදී නම් ඔහට මනින්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්දිය උපනි නම් ඔහට පඤ්ඤිත්දිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද ඥාන-විප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට මනින්දිය උපන, ඔවුනට පඤ්ඤිත්දිය නො ද උපදියි. ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්දිය ද උපන, පඤ්ඤිත්දිය ද උපදී. (අනුලොම පුද්ගල යි).

172-180. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්දිය ... (අනුලොම අවකාශ යි).

181. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්දිය උපදී නම් ඔහට එහි සොතින්දිය උපන යත්: ඉද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්දිය උපදී, ඔවුනට එහි සොතින්දිය නො ද උපන. ඇස් ඇති වැ උපදනා අවශ්‍ය ඔවුනට එහි වක්ඛුන්දිය ද උපදී, සොතින්දිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතින්දිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්දිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් වූක වන්ත-වුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්දිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්දිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්දිය ද උපන, වක්ඛුන්දිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්දිය උපදී නම් ඔහට එහි සානින්දිය උපන යත්: රූපාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි සානින්දිය නො ද උපන. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්දිය ද උපදියි, සානින්දිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සානින්දිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්දිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වූක වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සානින්දිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්දිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සානින්දිය ද උපන, වක්ඛුන්දිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්දිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථිත්දිය ... පුරිසිත්දිය උපන යත්: රූපාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්දිය උපදී, ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපන. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්දිය ද උපදී, පුරිසිත්දිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපන. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන යත් : ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : වුත වන හැමදෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන. ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත් : ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත් : ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනාවූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යසං යස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස තස සඤ්ඤියං උපපජ්ඣා'ති : සුඤ්චාවාසං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සචක්ඛකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යස සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තස්ස තස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තී : පඤ්ඤාවොකාරා චචන්තානං අචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං අරූපානං තෙසං තස සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, සචක්ඛකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තස සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යසං යස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස තස පඤ්ඤියං - ටෙ - මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣා'ති : සුඤ්චාවාසං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සචක්ඛකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තස්ස තස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තී : පඤ්ඤාවොකාරා චචන්තානං අචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං අරූපානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. සචක්ඛකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

182. යසං යස ඝානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තස්ස තස ඉත්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣා'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන යස ඉත්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තස්ස තස ඝානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තී : කාමාවචරා චචන්තානං අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තස ඉත්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස ඝානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සසානකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තස ඉත්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, ඝානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසං යස ඝානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තස්ස තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣා'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන යස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තස්ස තස ඝානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තී : කාමාවචරා චචන්තානං අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස ඝානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සසානකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, ඝානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපත යත් : ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපත. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපත.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවෙවාකාරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපත, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපත යත් : ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපත. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපත.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවෙවාකාරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපත, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

182. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්ද්‍රිය උපත යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ශ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපත, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපත යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ශ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපත, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යත් : චූත වන භැමදෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වූ උපදනාවුනට ද ශී ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වූ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් චූත වන්නාවුනට ද ස්‍රාණ නැති වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද ශී ඔවුනට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වූ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් චූත වන්නාවුනට ද ස්‍රාණ නැති වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද ශී ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වූ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් චූත වන්නාවුනට ද ස්‍රාණ නැති වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද ශී ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වූ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

183. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාදිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තදිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තදිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාදිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නොවැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසිත්තදිය උපන, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාදිය නොද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්තදිය ද උපන, ඉඤ්ඤාදිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාදිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකිත්තදිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්තදිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාදිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිකිත්තදිය උපන, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාදිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිකිත්තදිය ද උපන, ඉඤ්ඤාදිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාදිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තදිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්තදිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාදිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තදිය උපන, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාදිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තදිය ද උපන, ඉඤ්ඤාදිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාදිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තදිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තදිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාදිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තදිය උපන, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාදිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තදිය ද උපන, ඉඤ්ඤාදිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාදිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තදිය ... පඤ්ඤිත්තදිය ... මනිත්තදිය උපන යත් : එසේ යැ.

185. යසං යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි තස්ස තත් සොමනසිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති : සුඛාවාසානං උපපජ්ජනානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි, නො ච තෙසං තත් සොමනසිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති. ඉතරෙසං චතුචොකාරං¹ පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානං පවනෙ විතසං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි සොමනසිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති.

යසං වා පන යත් සොමනසිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි : චතුචොකාරං පඤ්චොකාරං චචනානං පවනෙ විතසං හදකකමණෙ තෙසං තත් සොමනසිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි. චතුචොකාරං² පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානං පවනෙ විතසං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සොමනසිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති, ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි.

යසං යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි තස්ස තත් උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති : සුඛාවාසං උපපජ්ජනානං අසඤ්ඤාසනං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති. ඉතරෙසං චතුචොකාරං² පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානං පවනෙ විතසං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි, උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති.

යසං වා පන යත් උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි : චතුචොකාරං පඤ්චොකාරං චචනානං පවනෙ විතසං හදකකමණෙ තෙසං තත් උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි. චතුචොකාරං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානං පවනෙ විතසං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති, ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි.

යසං යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි තස්ස තත් සඤ්ඤාසනං -පෙ- පඤ්ඤාසනං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති : සුඛාවාසං උපපජ්ජනානං අසඤ්ඤාසනං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි, නො ච තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති. ඉතරෙසං චතුචොකාරං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානං පවනෙ විතසං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි, මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජාති.

1. සුඛාවාසං උපපජ්ජනානං අසඤ්ඤාසනං උපපජ්ජනානං — P.T.S.
 2. චතුචොකාරං — P.T.S. උතං.

185. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත් : උප්පත්ති විත්තයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඤ්‍යාවයෙහි උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : චතුරොකාරයෙන් පඤ්ච-වොකාරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවිග-ක්ෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුරොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපන යත් : ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනාවුනට ද අසංඤ්‍යාවයෙහි උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපන.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්තිය උපනී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : චතුරොකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වන්න-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුරොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත් : ශුද්ධාවාස-යෙහි උපදනාවුනට ද අසංඤ්‍යාවයෙහි උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යසං වා පන යත් මනිනිදියං උපපජ්ඣත් තසං තත් ජීවිතිනිදියං උපපජ්ඣති'ති: චතුචොකාරා පඤ්චචොකාරා වචනානං පවනෙත විනතස්ස භබ්බකඛලෙණ තෙසං තත් මනිනිදියං උපපජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිනිදියං උපපජ්ඣති. චතුචොකාරං පඤ්චචොකාරං උපපජ්ඣනානං පවනෙත විනතස්ස උපපාදකඛලෙණ තෙසං තත් මනිනිදියං උපපජ්ඣත්, ජීවිතිනිදියං උපපජ්ඣති.

186. යසං යත් සොමනසිනිදියං උපපජ්ඣති තසං තත් උපෙකඛිනිදියං උපපජ්ඣත්'ති: ආමනා.

යසං වා පන යත් උපෙකඛිනිදියං උපපජ්ඣත් තසං තත් සොමනසිනිදියං උපපජ්ඣති'ති: සබ්බෙසං විනතස්ස භබ්බකඛලෙණ සොමනසං විපජ්ජනත විනතස්ස උපපාදකඛලෙණ තෙසං තත් උපෙකඛිනිදියං උපපජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් සොමනසිනිදියං උපපජ්ඣති. සොමනසෙසන උපපජ්ඣනානං පවනෙත සොමනසං සමපජ්ජනත විනතස්ස උපපාදකඛලෙණ තෙසං තත් උපෙකඛිනිදියං උපපජ්ඣත්, සොමනසිනිදියං උපපජ්ඣති.

යසං යත් සොමනසිනිදියං උපපජ්ඣති තසං තත් සඤ්චිනිදියං - පෙ - පඤ්ඤිනිදියං - පෙ - මනිනිදියං උපපජ්ඣත්'ති: ආමනා.

යසං වා පන යත් මනිනිදියං උපපජ්ඣත් තසං තත් සොමනසිනිදියං උපපජ්ඣති'ති: සබ්බෙසං විනතස්ස භබ්බකඛලෙණ සොමනසං විපජ්ජනත විනතස්ස උපපාදකඛලෙණ තෙසං තත් මනිනිදියං උපපජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් සොමනසං සමපජ්ජනත විනතස්ස උපපාදකඛලෙණ තෙසං තත් මනිනිදියං උපපජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් සොමනසිනිදියං උපපජ්ඣති. සොමනසෙසන උපපජ්ඣනානං පවනෙත සොමනසං සමපජ්ජනත විනතස්ස උපපාදකඛලෙණ තෙසං තත් මනිනිදියං උපපජ්ඣත්, සොමනසිනිදියං උපපජ්ඣති.

187. යසං යත් උපෙකඛිනිදියං උපපජ්ඣත් තසං තත් සඤ්චිනිදියං උපපජ්ඣත්'ති: සුඤ්චාවාසං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් උපෙකඛිනිදියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සඤ්චිනිදියං උපපජ්ඣත්. ඉතරෙසං උපෙකඛිය උපපජ්ඣනානං පවනෙත උපෙකඛියමපජ්ජනත විනතස්ස උපපාදකඛලෙණ තෙසං තත් උපෙකඛිනිදියං උපපජ්ඣති, සඤ්චිනිදියං උපපජ්ඣත්.

යසං වා පන යත් සඤ්චිනිදියං උපපජ්ඣත් තසං තත් උපෙකඛිනිදියං උපපජ්ඣති'ති: සබ්බෙසං විනතස්ස භබ්බකඛලෙණ උපෙකඛිය විපජ්ජනත විනතස්ස උපපාදකඛලෙණ තෙසං තත් සඤ්චිනිදියං උපපජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛිනිදියං උපපජ්ඣති. උපෙකඛිය උපපජ්ඣනානං පවනෙත උපෙකඛියමපජ්ජනත විනතස්ස උපපාදකඛලෙණ තෙසං තත් සඤ්චිනිදියං උපපජ්ඣත්, උපෙකඛිනිදියං උපපජ්ඣති.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වතුචොකාරයෙන් පඤ්චචොකාරයෙන් චූත වන්තචූතට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. වතුචොකාරයෙහි පඤ්චචොකාරයෙහි උපදනාචූතට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

186. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විජ්ජයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාචූතට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විජ්ජයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාචූතට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

187. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන යත්: ඉද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු උපෙක්ඛයෙන් උපදනාචූතට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ඛ සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛයෙන් උපදනාචූතට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛ සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ථිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය නො ද උපන. සෙසු උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්ථිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ථිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට විත්තයාගේ භද්ධ-ක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්දිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්දිය නො ද උපන. සෙසු උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදියි, මනින්දිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්දිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට විත්තයාගේ භද්ධක්ෂණ-යෙහි ද උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්දිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්දිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදී.

188. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ථිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ථිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය නො ද උපන. සෙසු සෞභාග්‍ය වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශුද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්ථිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ථිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට විත්තයාගේ භද්ධ-ක්ෂණයෙහි ද ශුද්ධාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නො ද උපදී. සෞභාග්‍ය වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශුද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය ද උපන, සද්ධිත්ථිය ද උපදී.

යසස යඤ්ච සඤ්චිත්ථිං උපපජ්ජති තසස තඤ්ච මනිත්ථිං උපපජ්ජතී'ති : සුඤ්චාචාසං උපපජ්ජනානං තෙසං තඤ්ච සඤ්චිත්ථිං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තඤ්ච මනිත්ථිං උපපජ්ජතී. ඉතරෙසං සහෙතුකානං උපපජ්ජනානං පච්චෙත සඤ්චාසමපසුකච්චිතසස උපපාදකච්චෙත තෙසං තඤ්ච සඤ්චිත්ථිං උපපජ්ජති, මනිත්ථිං උපපජ්ජතී.

යසස චා පන යඤ්ච මනිත්ථිං උපපජ්ජතී තසස තඤ්ච සඤ්චිත්ථිං උපපජ්ජතී'ති : සඤ්චිත්ථිං චිතතසස හමගකච්චෙත සඤ්චාචිපසුකච්චිතසස උපපාදකච්චෙත තෙසං තඤ්ච මනිත්ථිං උපපජ්ජතී, නො ච තෙසං තඤ්ච සඤ්චිත්ථිං උපපජ්ජති. සහෙතුකානං උපපජ්ජනානං පච්චෙත සඤ්චාසමපසුකච්චිතසස උපකච්චිත්ථිං තෙසං තඤ්ච මනිත්ථිං උපපජ්ජතී, සඤ්චිත්ථිං උපපජ්ජති.

189. යසස යඤ්ච පඤ්ඤිත්ථිං උපපජ්ජති තසස තඤ්ච මනිත්ථිං උපපජ්ජතී'ති : සුඤ්චාචාසං උපපජ්ජනානං තෙසං තඤ්ච පඤ්ඤිත්ථිං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තඤ්ච මනිත්ථිං උපපජ්ජතී. ඉතරෙසං සඤ්චාසමපසුකානං උපපජ්ජනානං පච්චෙත සඤ්චාචිපසුකච්චිතසස උපපාදකච්චෙත තෙසං තඤ්ච පඤ්ඤිත්ථිං උපපජ්ජති, මනිත්ථිං උපපජ්ජතී.

යසස චා පන යඤ්ච මනිත්ථිං උපපජ්ජතී තසස තඤ්ච පඤ්ඤිත්ථිං උපපජ්ජතී'ති : සඤ්චිත්ථිං චිතතසස හමගකච්චෙත සඤ්චාචිපසුකච්චිතසස උපපාදකච්චෙත තෙසං තඤ්ච මනිත්ථිං උපපජ්ජතී, නො ච තෙසං තඤ්ච පඤ්ඤිත්ථිං උපපජ්ජති. සඤ්චාසමපසුකානං උපපජ්ජනානං, පච්චෙත සඤ්චාසමපසුකච්චිතසස උපපාදකච්චෙත තෙසං තඤ්ච මනිත්ථිං උපපජ්ජතී, පඤ්ඤිත්ථිං උපපජ්ජතී. (අනුලොමපුගගලොකාස).

190-216. යසස චකච්චිත්ථිං න උපපජ්ජති තසස චකච්චිත්ථිං න උපපජ්ජතී'ති : උපපජ්ජතී.

යසස චා පන චකච්චිත්ථිං න උපපජ්ජතී තසස චකච්චිත්ථිං න උපපජ්ජතී'ති : නඤ්චී.

යසස චකච්චිත්ථිං න උපපජ්ජති තසස චකච්චිත්ථිං න උපපජ්ජතී'ති : උපපජ්ජතී.

යසස චා පන චකච්චිත්ථිං න උපපජ්ජතී තසස චකච්චිත්ථිං න උපපජ්ජතී'ති : නඤ්චී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු සහෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශුද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට විත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද ශුද්ධාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශුද්ධාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

189. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු දෙනසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි දෙනසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට විත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද දෙනාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. දෙනසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි දෙනසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී. (අනුලොම පුද්ගලාවකාශ යි).

190-216. යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භට සොතින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සාතින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භට සාතින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යසස වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස ඉත්ථින්ද්‍රියං - පෙ - පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: උපපජ්ඣති.

යසස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: නත්ථි.

යසස වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: උපපජ්ඣති.

යසස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: නත්ථි.

යසස වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස යොමනසසින්ද්‍රියං - පෙ - උපෙකඛින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: උපපජ්ඣති.

යසස වා පන උපෙකඛින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: නත්ථි.

යසස වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස සඤ්ඤින්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤින්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: උපපජ්ඣති.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: නත්ථි - පෙ - (පච්චතිකපුග්ගල, ධ්‍යාන, පුග්ගලොකාස).

පච්චපපනානිතවාරො.

217. යසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස යොමනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති: පච්චිමභවීකානං පඤ්ඤිවොකාරං උපපජ්ඣනානං යෙ ව අරුපං උපපජ්ඣති: පරිනිබ්බාසිසසනති තෙසං උපපජ්ඣනානං තෙසං වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති¹, නො ව තෙසං යොමනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සචකඛුකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, යොමනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යොමනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති: සඤ්ඤිතං වචනානං අචකඛුකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං යොමනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. සචකඛුකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං යොමනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යසස වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස ඝානින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති: පච්චිමභවීකානං පඤ්ඤිවොකාරං උපපජ්ඣනානං, යෙ ව රුපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ඣති: පරිනිබ්බාසිසසනති තෙසං උපපජ්ඣනානං තෙසං වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සචකඛුකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, ඝානින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

1. සචකඛුකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං වකඛුන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති - P.T.S.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය ... පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපනී නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපනී නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපනී නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපනී නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති ... (ප්‍රත්‍යානිකසුද්ධල, අවකාශ, සුද්ධලාවකාශ යි).

ප්‍රකාශ්‍යත්පත්තානීතවාර යි.

217. යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වෑ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා-වුනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්තාහු නම් ඔවුනට දූ යි උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු ආස් ආති වෑ උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුන වන හැමදෙනාට ද ආස් නැති වෑ උපදනා-වුනට දූ යි ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ආස් ආති වෑ උපදනා ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වෑ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්තාහු නම් ඔවුනට දූ යි උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ආස් ආති වෑ උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, සාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති තසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති : සබ්බෙසං වචනනානං අචක්ඛකානං උපපජ්ජනානං තෙසං සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති. ඉතරෙසං¹ සචක්ඛකානං උපපජ්ජනානං තෙසං සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති, චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති'ති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්ඤවොකාරං² උපපජ්ජනානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජන්තො පරිනිබ්බාදිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචී භවෙ දඤ්ඤන්තො පරිනිබ්බාදිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජනානං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති ඉතරෙසං සචක්ඛකානං උපපජ්ජනානං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති.

යසස වා පන ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති තසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති : සබ්බෙසං වචනනානං අචක්ඛකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති. සචක්ඛකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති, චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස පුරිසඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති'ති : (සද්දිසං).

යසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති'ති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්ඤවොකාරං² උපපජ්ජනානං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛකානං උපපජ්ජනානං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති.

යසස වා පන ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති තසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති : සබ්බෙසං වචනනානං අචක්ඛකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති. සචක්ඛකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣස්සති, චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපජ්ඣස්සති'ති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්ඤවොකාරං උපපජ්ජනානං, යෙ ච සචක්ඛකා උපෙකම්භය උපපජ්ජන්තො පරිනිබ්බාදිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජනානං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපජ්ඣස්සති ඉතරෙසං සචක්ඛකානං උපපජ්ජනානං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපජ්ඣස්සති.

1. ඉතරෙසං — මජ්ඣ. උ.න.
 2. සචක්ඛකානං — P.T.S.

යළි යමක්භව සාතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : වුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ උපදනා වුනට දැයි ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සෙසු ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉක්කන්ද්‍රිය උපදන යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවෙහාකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද, යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් කෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්භව ඉක්කන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : වුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ උපදනා වුනට දැයි ඔවුනට ඉක්කන්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදන යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ යත් : ...

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවෙහාකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂ වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්භව ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : වුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ උපදනා වුනට දැයි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවෙහාකාරයෙහි උපදනා වුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වූ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යසස් වා පන සොමනස්සිඤ්ජියං උපපජ්ජති තස්ස වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති'ති: සඤ්ඤාසං වචනානාං, දච්ඤාකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං සොමනස්සිඤ්ජියං උපපජ්ජසීති, නො ච තෙසං වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති. සච්ඤාකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං සොමනස්සිඤ්ජියං උපපජ්ජසීති, වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති.

යසස් වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති තස්ස උපෙකඤ්ජියං උපපජ්ජසීති'ති: පච්ඤ්චිකානාං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානාං, යෙ ච සච්ඤාකා සොමනස්සන උපපජ්ජා පරිනිබ්බාසීසීති තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙකඤ්ජියං උපපජ්ජසීති ඉතරෙසං සච්ඤාකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති, උපෙකඤ්ජියං උපපජ්ජසීති.

යසස් වා පන උපෙකඤ්ජියං උපපජ්ජසීති තස්ස වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති'ති සඤ්ඤාසං වචනානාං, දච්ඤාකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං උපෙකඤ්ජියං උපපජ්ජසීති, නො ච තෙසං වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති. සච්ඤාකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං උපෙකඤ්ජියං උපපජ්ජසීති, වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති.

යසස් වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති තස්ස සඤ්ඤාසං - උප - පඤ්ඤාඤ්ජියං - උප - මනිඤ්ජියං උපපජ්ජසීති'ති: පච්ඤ්චිකානාං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානාං තෙසං වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනිඤ්ජියං උපපජ්ජසීති. ඉතරෙසං සච්ඤාකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති, මනිඤ්ජියං උපපජ්ජසීති.

යසස් වා පන මනිඤ්ජියං උපපජ්ජසීති තස්ස වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති'ති: සඤ්ඤාසං වචනානාං, දච්ඤාකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං මනිඤ්ජියං උපපජ්ජසීති, නො ච තෙසං වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති. සච්ඤාකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං මනිඤ්ජියං උපපජ්ජසීති, වක්ඛුඤ්ජියං උපපජ්ජති.

218. යසස් ඝානිඤ්ජියං උපපජ්ජති තස්ස ඉඤ්ජියං උපපජ්ජසීති'ති: පච්ඤ්චිකානාං කාමාවචරං¹ උපපජ්ජනානාං, යෙ ච රූපාවචරං දරූපාවචරං උපපජ්ජා පරිනිබ්බාසීසීති, යෙ ච පූරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දෙසසඤ්ජා පරිනිබ්බාසීසීති තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං ඝානිඤ්ජියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ඉඤ්ජියං උපපජ්ජසීති. ඉතරෙසං සභානානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං ඝානිඤ්ජියං උපපජ්ජති, ඉඤ්ජියං උපපජ්ජසීති.

1 සභානානාං - PTS.

යළි යමක්භව සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : වුත වන භෑම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ උපදනා-වුතට ද දී ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වූ සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද දී ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සවක්ඛුක වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : වුත වන භෑම දෙනාට ද අවක්ඛුක වූ උපදනා-වුතට ද දී ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සවක්ඛුක වූ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සවක්ඛුක වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : වුත වන භෑමදෙනාට ද අවක්ඛුක වූ උපදනාවුනට ද දී ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සවක්ඛුක වූ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

218. යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද දී ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝාතක වූ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනා-වුනට දැයි ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ස්‍රාණෙන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට සානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට සානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද උපදීයි, ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනා-වුනට දැයි ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදනෙ ය, සානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට සානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනා-වුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ සොමිනසිත් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන භෑම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සද්ධීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සද්ධීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව සද්ධීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන භෑම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට සද්ධීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤීන්ද්‍රිය ... මනීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට මනීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, මනීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන භෑම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට මනීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

219. යමක්භව ඉඤ්ඤීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට දෑ යි උපදනා ඔවුනට ඉඤ්ඤීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පුරිසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉඤ්ඤීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන පුරිසිද්දියං උපාඨ්සසති තසස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති : සබ්බෙසං වචනතානං න ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනතානං තෙසං පුරිසිද්දියං උපාඨ්සසති, නො ච තෙසං ඉඤ්ඤියං උපාජ්ජති, ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනනිනං තාසං පුරිසිද්දියංඤච උපාඨ්සසති, ඉඤ්ඤියංඤච උපාජ්ජති.

යසස ඉඤ්ඤියං උපාජ්ජති තසස ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජති'ති : පච්ඡිමභවිකානං ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනනිනං තාසං ඉඤ්ඤියං උපාජ්ජති, නො ච තාසං ජීවිතිද්දියං උපාඨ්සසති. ඉතරාසං ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනනිනං තාසං ඉඤ්ඤියංඤච උපාජ්ජති, ජීවිතිද්දියංඤච උපපජ්ජති.

යසස වා පන ජීවිතිද්දියං උපාඨ්සසති තසස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති : සබ්බෙසං වචනතානං න ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනතානං තෙසං ජීවිතිද්දියං උපාඨ්සසති, නො ච තෙසං ඉඤ්ඤියං උපාජ්ජති, ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනනිනං තාසං ජීවිතිද්දියංඤච උපාඨ්සසති, ඉඤ්ඤියංඤච උපාජ්ජති.

යසස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස සොමනසසිද්දියං උපපජ්ජති'ති : පච්ඡිමභවිකානං ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනනිනං, යා ච ඉඤ්ඤො උපෙකඛාය උපපජ්ජතො පරිනිබ්බාසිසුතති තාසං උපපජ්ජනනිනං තාසං ඉඤ්ඤියං උපාජ්ජති, නො ච තාසං සොමනසසිද්දියං උපාඨ්සසති. ඉතරාසං ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනනිනං තාසං ඉඤ්ඤියංඤච උපාජ්ජති, සොමනසසිද්දියංඤච උපාඨ්සසති.

යසස වා පන සොමනසසිද්දියං උපාඨ්සසති තසස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති : සබ්බෙසං වචනතානං න ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනතානං තෙසං සොමනසසිද්දියං උපාඨ්සසති, නො ච තෙසං ඉඤ්ඤියං උපාජ්ජති. ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනනිනං තාසං සොමනසසිද්දියංඤච උපාඨ්සසති, ඉඤ්ඤියංඤච උපාජ්ජති.

යසස ඉඤ්ඤියං උපාජ්ජති තසස උපෙකඛිද්දියං උපාඨ්සසති'ති : පච්ඡිමභවිකානං ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනනිනං, යා ච ඉඤ්ඤො සොමනසසන උපපජ්ජතො පරිනිබ්බාසිසුතති තාසං උපපජ්ජනනිනං තාසං ඉඤ්ඤියං උපාජ්ජති, නො ච තාසං උපෙකඛිද්දියං උපාඨ්සසති. ඉතරාසං ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනනිනං තාසං ඉඤ්ඤියංඤච උපාජ්ජති, උපෙකඛිද්දියංඤච උපාඨ්සසති.

යසස වා පන උපෙකඛිද්දියං උපාඨ්සසති තසස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජති'ති : සබ්බෙසං වචනතානං න ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනතානං තෙසං උපෙකඛිද්දියං උපාඨ්සසති, නො ච තෙසං ඉඤ්ඤියං උපාජ්ජති. ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනනිනං තාසං උපෙකඛිද්දියංඤච උපාඨ්සසති, ඉඤ්ඤියංඤච උපාජ්ජති.

යළි යමක්හට පුරිසිත්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වූ උපදනා-වුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වූ උපදනා-වුනට දැයි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ ස්ත්‍රී වූ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වූ උපදනා-වුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ ස්ත්‍රී වූ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වූ උපදනා-වුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යක්: පශ්චිමභවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්කන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී යැ යක්: ව්‍යුත වන භෑම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනට ද දී ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද උපදී ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යක්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්කන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී යැ යක්: ව්‍යුත වන භෑම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනට ද දී ඔවුනට මනිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට මනිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදී.

220. යමක්භව පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිකිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යක්: පශ්චිමභවික පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරි-සිත්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ජීවිකිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිකිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව ජීවිකිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී යැ යක්: ව්‍යුත වන භෑම දෙතොට , පිරිමනි නො වැ උපදනාවුනට ද දී ඔවුනට ජීවිකිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරි-සිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිකිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යක්: පශ්චිමභවික පිරිමනි වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැද පිරිනිවේත්තාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද දී ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොම-නස්සිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන භැමදනාට ද පිරිමිනි නො වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන භැම දනාට ද නො පුරිස් වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී, පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ, සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදීයි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්භට සද්ධින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන භැම දනාට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ, සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන භැම දනාට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

221. යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපදනා හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපදනා හැමදෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපදනා හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උප

222. යසං සොමනසස්සීන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙකඛ්ඤ්දියං උප්පජ්ජස්සති'ති : සොමනසස්ස සමුප්පුග්ග පච්ඡිමච්චිග්ගස්ස උප්පාදකඛණෙ, යසං චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනසස්ස සමුප්පුග්ග පච්ඡිමච්චිග්ගං උප්පජ්ජස්සති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදකඛණෙ තෙසං සොමනසස්සීන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙකඛ්ඤ්දියං උප්පජ්ජස්සති. ඉතරෙසං සොමනසෙසන උප්පජ්ජන්තානං පච්චෙනෙ සොමනසස්ස සමුප්පුග්ගචිත්තස්ස උප්පාදකඛණෙ තෙසං සොමනසස්සීන්ද්‍රියංඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙකඛ්ඤ්දියංඤ්ච උප්පජ්ජස්සති.

යසං චා පන උපෙකඛ්ඤ්දියං උප්පජ්ජස්සති තස්ස සොමනසස්සීන්ද්‍රියං උප්පජ්ජස්සති'ති : සබ්බෙසං චිත්තස්ස¹ භව්ගකඛණෙ, සොමනසස්සච්චාපුග්ගචිත්තස්ස උප්පාදකඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං² තෙසං උපෙකඛ්ඤ්දියං උප්පජ්ජස්සති, නො ච තෙසං සොමනසස්සීන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනසෙසන උප්පජ්ජන්තානං පච්චෙනෙ සොමනසස්ස සමුප්පුග්ගචිත්තස්ස උප්පාදකඛණෙ තෙසං උපෙකඛ්ඤ්දියංඤ්ච උප්පජ්ජස්සති, සොමනසස්සීන්ද්‍රියංඤ්ච උප්පජ්ජති.

යසං සොමනසස්සීන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සඤ්ඤ්දියං -පෙ- පඤ්ඤ්දියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජස්සති'ති : සොමනසස්ස සමුප්පුග්ග පච්ඡිමච්චිග්ගස්ස උප්පාදකඛණෙ තෙසං සොමනසස්සීන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජස්සති. ඉතරෙසං සොමනසෙසන උප්පජ්ජන්තානං පච්චෙනෙ සොමනසස්ස සමුප්පුග්ගචිත්තස්ස උප්පාදකඛණෙ තෙසං සොමනසස්සීන්ද්‍රියංඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියංඤ්ච උප්පජ්ජස්සති.

යසං චා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජස්සති තස්ස සොමනසස්සීන්ද්‍රියං උප්පජ්ජස්සති'ති : සබ්බෙසං චිත්තස්ස³ භව්ගකඛණෙ, සොමනසස්සච්චාපුග්ගචිත්තස්ස උප්පාදකඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජස්සති, නො ච තෙසං සොමනසස්සීන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනසෙසන උප්පජ්ජන්තානං, පච්චෙනෙ සොමනසස්ස සමුප්පුග්ග චිත්තස්ස උප්පාදකඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියංඤ්ච උප්පජ්ජස්සති, සොමනසස්සීන්ද්‍රියංඤ්ච උප්පජ්ජති.

223. යසං උපෙකඛ්ඤ්දියං උප්පජ්ජති තස්ස සඤ්ඤ්දියං උප්පජ්ජස්සති'ති : උපෙකඛ්ඤ්දියං සමුප්පුග්ග පච්ඡිමච්චිග්ගස්ස උප්පාදකඛණෙ තෙසං උපෙකඛ්ඤ්දියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤ්දියං උප්පජ්ජස්සති. ඉතරෙසං උපෙකඛ්ඤ්දියං උප්පජ්ජන්තානං පච්චෙනෙ උපෙකඛ්ඤ්දියං සමුප්පුග්ගචිත්තස්ස උප්පාදකඛණෙ තෙසං උපෙකඛ්ඤ්දියංඤ්ච උප්පජ්ජති, සඤ්ඤ්දියංඤ්ච උප්පජ්ජස්සති.

1. සබ්බෙසං චිත්තස්සනං පච්චෙනෙ චිත්තස්ස - P.T.S.
 2. නිරොධ - පෙ - P.T.S. උතං.
 3. සබ්බෙසං චිත්තස්සනං පච්චෙනෙ චිත්තස්ස - P.T.S.

222. යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඩ්ගකෂණයෙහි ද සොමනස්ස විජපයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්තවුනට ද අසංඤ්ජනියනට දෑ යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පක්ඛිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඩ්ගකෂණයෙහි ද සොමනස්ස විජපයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්තවුනට ද අසංඤ්ජනියනට දෑ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

223. යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: උපෙක්ඛාසම්පයුක්ත පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : හැමදෙනාට චිත්තයාගේ හධිගණ්ණයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදණ්ණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසභවයනට ද දී ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදණ්ණයෙහි ද දී ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත් : උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදණ්ණයෙහි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදණ්ණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : හැමදෙනාට චිත්තයාගේ හධිගණ්ණයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදණ්ණයෙහි ද නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසභවයනට ද දී ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදණ්ණයෙහි ද දී ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදී.

224. යමක්හට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදණ්ණයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ, සෙසු සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදණ්ණයෙහි ද දී ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : හැමදෙනාට චිත්තයාගේ හධිගණ්ණයෙහි ද ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදණ්ණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසභවයනට ද දී ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුකව වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදණ්ණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදී.

225. යමක්හට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත් : පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදණ්ණයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ, සෙසු ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදණ්ණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යසස වා පන මනිජ්ජියං උපාප්පිසසති තසස පඤ්ඤාද්දිය-
 උපාප්පිති ති : සබ්බසං වීක්ඛසස හමගකමණං ඤාණවිපසුක්ඛ-
 වීක්ඛසස උපපාදකමණං. නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤාසත්තානං.
 තෙසං මනිජ්ජියං උපාප්පිසසති, නො ච තෙසං පඤ්ඤාද්දියං උපාප්පති.
 ඤාණසමපසුක්ඛානං උපපජ්ජනානං පවනෙත ඤාණසමපසුක්ඛා වීක්ඛසස
 උපපාදකමණං. තෙසං මනිජ්ජියඤ්ඤා උපාප්පිසසති, පඤ්ඤාද්දියඤ්ඤා
 උපාප්පති. (අනුලොම පුග්ගල).

226-234. යසු වකඤ්ඤාද්දියං - පෙ -. (අනුලොමමකාස).

235. යසස යසු වකඤ්ඤාද්දියං උපාප්පති තසස තසු සොතිජ්ජියං
 උපාප්පිති ති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්ඤාවොකාරං උපාප්පනානං. තෙසං
 තසු වකඤ්ඤාද්දියං උපාප්පති, නො ච තෙසං තසු සොතිජ්ජියං
 උපාප්පිසසති, ඉතරෙසං සවකඤ්ඤාකානං¹ උපපජ්ජනානං. තෙසං තසු
 වකඤ්ඤාද්දියඤ්ඤා උපාප්පති, සොතිජ්ජියඤ්ඤා උපාප්පිසසති.

යසස වා පන යසු සොතිජ්ජියං උපාප්පිසසති තසස තසු
 වකඤ්ඤාද්දියං උපාප්පිති ති : පඤ්ඤාවොකාරා වචනානං, අවකඤ්ඤාකානං
 කාමාවචරං උපාප්පනානං. තෙසං තසු සොතිජ්ජියං උපාප්පිසසති,
 නො ච තෙසං තසු වකඤ්ඤාද්දියං උපාප්පති. සවකඤ්ඤාකානං උප-
 පජ්ජනානං. තෙසං තසු සොතිජ්ජියඤ්ඤා උපාප්පිසසති, වකඤ්ඤාද්දියඤ්ඤා
 උපාප්පති.

යසස යසු වකඤ්ඤාද්දියං උපාප්පති තසස තසු සාතිජ්ජියං
 උපාප්පිසසති ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං, රූපා-
 වචරං උපපජ්ජනානං. තෙසං තසු වකඤ්ඤාද්දියං උපාප්පිති, නො ච
 තෙසං තසු සාතිජ්ජියං උපාප්පිසසති. ඉතරෙසං සවකඤ්ඤාකානං
 කාමාවචරං උපාප්පනානං. තෙසං තසු වකඤ්ඤාද්දියඤ්ඤා උපාප්පති,
 සාතිජ්ජියඤ්ඤා උපාප්පිසසති.

යසස වා පන යසු සාතිජ්ජියං උපාප්පිසසති තසස තසු
 වකඤ්ඤාද්දියං උපාප්පිති ති : කාමාවචරා වචනානං, අවකඤ්ඤාකානං
 කාමාවචරං උපාප්පනානං. තෙසං තසු සාතිජ්ජියං උපාප්පිසසති,
 නො ච තෙසං තසු වකඤ්ඤාද්දියං උපාප්පති. සවකඤ්ඤාකානං කාමා-
 වචරං උපපජ්ජනානං. තෙසං තසු සාතිජ්ජියඤ්ඤා උපාප්පිසසති,
 වකඤ්ඤාද්දියඤ්ඤා උපාප්පති.

යසස යසු වකඤ්ඤාද්දියං උපාප්පති තසස තසු ඉතීජ්ජියං
 උපාප්පිසසති ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපාප්පනානං, රූපා-
 වචරං උපපජ්ජනානං, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිවි
 භවෙ අයෙසො පරිනිබ්බාධිසසතති තෙසං උපපජ්ජනානං. තෙසං
 තසු වකඤ්ඤාද්දියං උපාප්පති, නො ච තෙසං තසු ඉතීජ්ජියං උපා-
 ප්පිසසති. ඉතරෙසං සවකඤ්ඤාකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං
 තෙසං තසු වකඤ්ඤාද්දියඤ්ඤා උපාප්පති, ඉතීජ්ජියඤ්ඤා උපාප්පිසසති.

1. පඤ්ඤාවොකාරං - P.T.S. අධික.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : හැමදෙනාට විත්තයාගේ භවිතසංඝයෙහි ද දෙනවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඤ්ඤාසන්ධිනට ද සි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඤානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඤානසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගල සි)

226 - 234. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ... (අනුලොමාවකාශ සි.)

235. යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, අවගෙෂ වූ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙහි ව්‍යුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්තාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි. ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සවක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස තසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති ති: කාමාවචරා වචනානාං අවකඤ්ඤානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තසු ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති. සවකඤ්ඤානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තසු ඉඤ්ඤියංඤච උපපජ්ජති, වකඤ්ඤියංඤච උපපජ්ජති.

යසස යසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති ති: පච්ඡිමභවීකානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං රූපාවචරං උපපජ්ජනානාං, යා ච ඉඤ්ඤියො ඵතෙතෙව භාවෙන කතිචී භවෙ දුට්ඨස්සා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජනානාං තෙසං තසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති. ඉතරෙසං සවකඤ්ඤානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තසු වකඤ්ඤියංඤච උපපජ්ජති, පුරිසිඤ්ඤියංඤච උපපජ්ජති.

යසස වා පන යසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස තසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති ති: කාමාවචරා වචනානාං, අවකඤ්ඤානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති. සවකඤ්ඤානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියංඤච උපපජ්ජති, වකඤ්ඤියංඤච උපපජ්ජති.

යසස යසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස තසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති ති: පච්ඡිමභවීකානාං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති. ඉතරෙසං සවකඤ්ඤානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තසු වකඤ්ඤියංඤච උපපජ්ජති, ජීවිතිඤ්ඤියංඤච උපපජ්ජති.

යසස වා පන යසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස තසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති ති: සබ්බෙසං වචනානාං, අවකඤ්ඤානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති. සවකඤ්ඤානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ඤියංඤච උපපජ්ජති, වකඤ්ඤියංඤච උපපජ්ජති.

යසස යසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති තසස තසු සොමනස්සිඤ්ඤියං උපපජ්ජති ති: පච්ඡිමභවීකානාං සවකඤ්ඤානාං පඤ්චවොකාරානාං උපපජ්ජනානාං, යෙ ච සවකඤ්ඤානාං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං තසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු සොමනස්සිඤ්ඤියං උපපජ්ජති. ඉතරෙසං සවකඤ්ඤානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තසු වකඤ්ඤියංඤච උපපජ්ජති, සොමනස්සිඤ්ඤියංඤච උපපජ්ජති.

1. සවකඤ්ඤානාං පඤ්චවොකාරං - සීඉ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්තවුනට ද අවක්ඛක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සවක්ඛක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ කාමාවචර-යෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවෙවාකාර භවයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ ඇස් ඇති වැ පඤ්චවෙවාකාර භවයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාර හවයෙන් ව්‍යුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වූ සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් ව්‍යුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සචක්ඛක වූ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් ව්‍යුත වන්තවුනට ද අචක්ඛක වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සචක්ඛක වූ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සචක්ඛක වූ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යසු මනිනුය. උපපජ්ඣස්සති තසස තසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති: පඤ්ඤාවොකාරා වචනානාං, අවකඤ්ඤානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං, අරූපානං තෙසං තසු මනිනුය. උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං තසු වකඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. සවකඤ්ඤානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු මනිනුයඤ්ඤි උපපජ්ඣස්සති, වකඤ්ඤියඤ්ඤි උපපජ්ඣති.

236. යසස යසු ඝානිනුයං උපපජ්ඣති තසස තසු ඉතීනුයං උපපජ්ඣස්සති'ති: පච්ඡිමභවිකානං¹ කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථී භවෙ දසෙසඤා පරිනිබ්බායිස්සන්තී තෙසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු ඝානිනුයං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු ඉතීනුයං උපපජ්ඣස්සති. ඉතරෙසං සසානකානං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු ඝානිනුයඤ්ඤි උපපජ්ඣති, ඉතීනුයඤ්ඤි උපපජ්ඣස්සති.

යසස වා පන යසු ඉතීනුයං උපපජ්ඣස්සති. තසස තසු ඝානිනුයං උපපජ්ඣති'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු ඉතීනුයං උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං තසු ඝානිනුයං උපපජ්ඣති. සසානකානං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු ඉතීනුයඤ්ඤි උපපජ්ඣස්සති, ඝානිනුයඤ්ඤි උපපජ්ඣති.

යසස යසු ඝානිනුයං උපපජ්ඣති තසස තසු පුරිසිනුයං උපපජ්ඣස්සති'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං² උපපජ්ඣනානාං, යා ච ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිථී භවෙ දසෙසඤා පරිනිබ්බායිස්සන්තී තෙසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු ඝානිනුයං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු පුරිසිනුයං උපපජ්ඣස්සති. ඉතරෙසං සසානකානං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු ඝානිනුයඤ්ඤි උපපජ්ඣති, පුරිසිනුයඤ්ඤි උපපජ්ඣස්සති.

යසස වා පන යසු පුරිසිනුයං උපපජ්ඣස්සති තසස තසු ඝානිනුයං උපපජ්ඣති'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු පුරිසිනුයං උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං තසු ඝානිනුයං උපපජ්ඣති. සසානකානං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු පුරිසිනුයඤ්ඤි උපපජ්ඣස්සති, ඝානිනුයඤ්ඤි උපපජ්ඣති.

යසස යසු ඝානිනුයං උපපජ්ඣති තසස තසු ජීවිතිනුයං උපපජ්ඣස්සති'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං³ උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු ඝානිනුයං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු ජීවිතිනුයං උපපජ්ඣස්සති. ඉතරෙසං සසානකානං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු ඝානිනුයඤ්ඤි උපපජ්ඣති, ජීවිතිනුයඤ්ඤි උපපජ්ඣස්සති.

1. පච්ඡිමභවිකානං සසානකානං — සුචු.
 2. සසානකානං — P.T.S.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවෙවරයෙන් ව්‍යුත වන්ත-වුනට ද අවක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සවක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

236. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉක්කින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ඉක්කින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදීයි, ඉක්කින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්තවුනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉක්-රීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්තවුනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරි-සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී සසා-නක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදීයි, ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුත වන භෑම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්තාවුනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දෑ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ සොමනස්සීන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදීයි. ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්තාවුනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සද්ධිතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යඤ්ච සඤ්චයං උපපඤ්චයති තසස තඤ්ච සානිඤ්චයං උපපඤ්චයති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරං උපපඤ්චනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තඤ්ච සඤ්චයං උපපඤ්චයති, නො ච තෙසං තඤ්ච සානිඤ්චයං උපපඤ්චයති. සසානකානාං උපපඤ්චනානාං තෙසං තඤ්ච සඤ්චයං උපපඤ්චයති, සානිඤ්චයං උපපඤ්චයති.

යසස යඤ්ච සානිඤ්චයං උපපඤ්චයති තසස තඤ්ච පඤ්ඤාඤ්චයං -පෙ- මනිඤ්චයං උපපඤ්චයති: පඤ්ඤාමභවිකානාං කාමාවචරං උපපඤ්චනානාං තෙසං තඤ්ච සානිඤ්චයං උපපඤ්චයති, නො ච තෙසං තඤ්ච මනිඤ්චයං උපපඤ්චයති. ඉතරාසං සසානකානාං උපපඤ්චනානාං තෙසං තඤ්ච සානිඤ්චයං උපපඤ්චයති, මනිඤ්චයං උපපඤ්චයති.

යසස වා පන යඤ්ච මනිඤ්චයං උපපඤ්චයති තසස තඤ්ච සානිඤ්චයං උපපඤ්චයති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරං උපපඤ්චනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තඤ්ච මනිඤ්චයං උපපඤ්චයති, නො ච තෙසං තඤ්ච සානිඤ්චයං උපපඤ්චයති. සසානකානාං උපපඤ්චනානාං තෙසං තඤ්ච මනිඤ්චයං උපපඤ්චයති, සානිඤ්චයං උපපඤ්චයති.

237. යසස යඤ්ච ඉඤ්චයං උපපඤ්චයති තසස තඤ්ච පුරිඤ්චයං උපපඤ්චයති: පඤ්ඤාමභවිකානාං ඉඤ්චනාං උපපඤ්චනානාං, යා ච ඉඤ්චයො ඵතෙතො භාවෙන කනිචි භවෙ දසෙසඤ්චා පරිනිබ්බාසිසසනානි තාසං උපපඤ්චනානාං තාසං තඤ්ච ඉඤ්චයං උපපඤ්චයති, නො ච තාසං තඤ්ච පුරිඤ්චයං උපපඤ්චයති. ඉතරාසං ඉඤ්චනාං උපපඤ්චනානාං තාසං තඤ්ච ඉඤ්චයං උපපඤ්චයති, පුරිඤ්චයං උපපඤ්චයති.

යසස වා පන යඤ්ච පුරිඤ්චයං උපපඤ්චයති තසස තඤ්ච ඉඤ්චයං උපපඤ්චයති: කාමාවචරා වචනානාං, න ඉඤ්චනාං කාමාවචරං උපපඤ්චනානාං තෙසං තඤ්ච පුරිඤ්චයං උපපඤ්චයති, නො ච තෙසං තඤ්ච ඉඤ්චයං උපපඤ්චයති. ඉඤ්චනාං උපපඤ්චනානාං තාසං තඤ්ච පුරිඤ්චයං උපපඤ්චයති, ඉඤ්චයං උපපඤ්චයති.

යසස යඤ්ච ඉඤ්චයං උපපඤ්චයති තසස තඤ්ච ජීවිතිඤ්චයං උපපඤ්චයති: පඤ්ඤාමභවිකානාං ඉඤ්චනාං උපපඤ්චනානාං තාසං තඤ්ච ඉඤ්චයං උපපඤ්චයති, නො ච තාසං තඤ්ච ජීවිතිඤ්චයං උපපඤ්චයති. ඉතරාසං ඉඤ්චනාං උපපඤ්චනානාං තාසං තඤ්ච ඉඤ්චයං උපපඤ්චයති, ජීවිතිඤ්චයං උපපඤ්චයති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානිත්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්තවුනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානිත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝානිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානිත්‍රිය ද උපදීයි, මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානිත්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්තවුනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානිත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානිත්‍රිය ද උපදී.

237. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසීත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි ඉසීත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉසීත්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීත්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්තවුනට ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද දී ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉසීත්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසීත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉසීත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉසීත්‍රිය ද උපදීයි, ජීවිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් උපෙක්ඛාවෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඉතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඉතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්දිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඉක්කන්දිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද උපදනෙ යැ. ඉක්කන්දිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්දිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤාත්තිය ... මනින්දිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කන්දිය උපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කන්දිය ද උපදීයි, මනින්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්දිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි මනින්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්දිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්දිය ද උපදනෙ යැ. ඉක්කන්දිය ද උපදී.

238. යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකිත්තිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිකිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය ද උපදීයි, ජීවිකිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

ය යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද නොපිරිමනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි ජීවිකිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය නො ද උපදී. පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිකිත්තිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්තිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපදූ පිරිනිවේනනාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යසු සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති : කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං, රූපාවචරානාං තෙසං තසු සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති පුරිසානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස යසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තසු උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමභවිකානාං පුරිසානාං උපපජ්ඣනානාං, යෙ ච පුරිසා සොමනසෙසන උපපජ්ඣතා පරිනිබ්බාසිසනති තෙසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං පුරිසානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යසු උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති : කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තසු උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. පුරිසානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු උපෙකඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස යසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තසු සඤ්ඤියං -ප-පඤ්ඤියං -ප- මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමභවිකානාං පුරිසානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං පුරිසානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යසු මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති : කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තසු මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. පුරිසානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

239. යසස යසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තසු සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමචිත්තසස උපපාදකඛණේ, යසස චිත්තසස අනාතරා උපෙකඛාසමප්පුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උපපජ්ඣති තසස චිත්තසස උපපාදකඛණේ, අසඤ්ඤියං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං චතුචොකාරං පඤ්ඤිචොකාරං උපපජ්ඣනානාං පටිනෙත චිත්තසස උපපාදකඛණේ තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

1. චතුචොකාරෙ පඤ්ඤිචොකාරෙ පච්ඡිමචිත්තසස - P.T.S. අධික.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්න- වුනට ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපා- වචරයනට ද දී ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා- වුනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්න- වුනට ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචර- යනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්- ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම- භවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද පිරිමිනි නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

239. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජිවිතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම විත්තයාගේ උත්- පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසඵයෙහි උපදනාවුනට ද දී ඔවුනට එහි ජිවිතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුචො- කාරයෙහි පඤ්චචොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජිවිතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්- සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසහ වා පන යසු සොමනසිඤ්ජයං උපපජ්ඣති තසහ තසු ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති'ති : වතුචොකාරා පඤ්චචොකාරා වචනානාං, පවනෙහ විතතසහ හබ්බකඛණෙ තෙසං තසු සොමනසිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, වතුචොකාරං පඤ්චචොකාරං උපපජ්ඣනානාං පවනෙහ විතතසහ උපපාදකඛණෙ තෙසං තසු සොමනසිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති.

යසහ යසු ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති තසහ තසු උපෙකඛිඤ්ජයං උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡම්චිතතසහ¹ උපපාදකඛණෙ, යසහ විතතසහ අනානාරා සොමනසහ සමපග්ගතෙ පච්ඡම්චිතතං උපපජ්ඣති තසහ විතතසහ උපපාදකඛණෙ, අසඤ්ඤසනං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු උපෙකඛිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, ඉතරෙසං වතුචොකාරං පඤ්චචොකාරං උපපජ්ඣනානාං, පවනෙහ විතතසහ උපපාදකඛණෙ තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, උපෙකඛිඤ්ජයං උපපජ්ඣති.

යසහ වා පන යසු උපෙකඛිඤ්ජයං උපපජ්ඣති හසහ තසු ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති'ති : වතුචොකාරා පඤ්චචොකාරා වචනානාං, පවනෙහ විතතසහ හබ්බකඛණෙ තෙසං තසු උපෙකඛිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, වතුචොකාරං පඤ්චචොකාරං උපපජ්ඣනානාං, පවනෙහ විතතසහ උපපාදකඛණෙ තෙසං තසු උපෙකඛිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති.

යසහ යසු ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති තසහ තසු සඤ්ඤිඤ්ජයං -පෙ- පඤ්ඤිඤ්ජයං -පෙ- මනිඤ්ජයං උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡම්චිතතසහ උපපාදකඛණෙ, අසඤ්ඤසනං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු මනිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, ඉතරෙසං වතුචොකාරං පඤ්චචොකාරං උපපජ්ඣනානාං, පවනෙහ විතතසහ උපපාදකඛණෙ තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, මනිඤ්ජයං උපපජ්ඣති.

යසහ වා පන යසු මනිඤ්ජයං උපපජ්ඣති තසහ තසු ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති'ති : වතුචොකාරා පඤ්චචොකාරා වචනානාං, පවනෙහ විතතසහ හබ්බකඛණෙ තෙසං තසු මනිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, වතුචොකාරං පඤ්චචොකාරං උපපජ්ඣනානාං, පවනෙහ විතතසහ උපපාදකඛණෙ තෙසං තසු මනිඤ්ජයං උපපජ්ඣති, ජීවිතිඤ්ජයං උපපජ්ඣති.

1. වතුචොකාරෙ පඤ්චචොකාරෙ පච්ඡම්චිතතසහ — P.T.S.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : වතුචෝකාරයෙන් පඤ්චචෝකාරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවිත-ක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. වතුචෝකාරයෙහි පඤ්චචෝකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකයෙහි උපදනාවුනට දූ සි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු වතුචෝකාරයෙහි පඤ්චචෝකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දූ සි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : වතුචෝකාරයෙන් පඤ්චචෝකාරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවිත-ක්ෂණයෙහි දූ සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. වතුචෝකාරයෙහි පඤ්චචෝකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දූ සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකයෙහි උපදනාවුනට දූ සි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු වතුචෝකාරයෙහි පඤ්චචෝකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දූ සි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : වතුචෝකාරයෙන් පඤ්චචෝකාරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවිතකෂණයෙහි දූ සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. වතුචෝකාරයෙහි පඤ්චචෝකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දූ සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

240. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම විත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සොමනස්සින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදයි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට විත්තයාගේ භග්ගකෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනස්සින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සොමනස්සින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට විත්තයාගේ භග්ගකෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනස්සින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

241. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදියි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙක සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට විත්තයාගේ භද්ධිගණනයෙහි ද උපෙක්ඛාවිප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රචාක්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : උපෙක්ඛා සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ සෙසු උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රචාක්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදීයි, මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට විත්තයාගේ භද්ධිගණනයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රචාක්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

242. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමවිත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාක්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද උපදීයි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට විත්තයාගේ භද්ධිගණනයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාක්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද, ප්‍රචාක්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද උපදීයි, මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් මනිනුය. උපාප්පසති තසස තත් සඤ්ඤිය. උපාප්පති'ති: සබ්බසං විතතසස භව්වකඛණෙ, සඤ්ඤිය උපාදකඛණෙ තෙසං තත් මනිනුය. උපාප්පසති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිය. උපාප්පති, සභෙතූකානං උපපජ්ජනානං, පවනෙ සඤ්ඤිය උපාදකඛණෙ තෙසං තත් මනිනුය. උපාප්පසති, සඤ්ඤිය උපාප්පති.

243. යසස යත් පඤ්ඤිය. උපාප්පති තසස තත් මනිනුය. උපාප්පසති'ති: පඤ්ඤිය උපාදකඛණෙ තෙසං තත් පඤ්ඤිය. උපාප්පති, නො ච තෙසං තත් මනිනුය. උපාප්පසති, ඉතරෙසං ඤාණසම්පයුක්තානං උපපජ්ජනානං, පවනෙ ඤාණසම්පයුක්තවිතසස උපාදකඛණෙ තෙසං තත් පඤ්ඤිය උපාප්පති, මනිනුය. උපාප්පසති.

යසස වා පන යත් මනිනුය. උපාප්පසති තසස තත් පඤ්ඤිය. උපාප්පති'ති: සබ්බසං විතතසස භව්වකඛණෙ, ඤාණසම්පයුක්තවිතසස උපාදකඛණෙ තෙසං තත් මනිනුය. උපාප්පසති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤිය. උපාප්පති, ඤාණසම්පයුක්තානං උපපජ්ජනානං, පවනෙ ඤාණසම්පයුක්තවිතසස උපාදකඛණෙ තෙසං තත් මනිනුය. උපාප්පසති, පඤ්ඤිය උපාප්පති. (අනුලොම පුග්ගලොකාස).

244. යසස චක්ඛුනුය. න උපාප්පති තසස සොතිනුය. න උපාප්පසති'ති: සබ්බසං චචනානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං චක්ඛුනුය. න උපාප්පති, නො ච තෙසං සොතිනුය. න උපාප්පසති. පඤ්ඤියොකාරො¹ පරිනිබ්බනානං, අරුපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච අරුපං උපපජ්ජො පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං චචනානං තෙසං චක්ඛුනුය. න උපාප්පති, සොතිනුය. න උපාප්පසති.

යසස වා පන සොතිනුය. න උපාප්පසති තසස චක්ඛුනුය. න උපාප්පති'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්ඤියොකාරො² උපපජ්ජනානං, යෙ ච අරුපං උපපජ්ජො පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං³ උපපජ්ජනානං තෙසං සොතිනුය. න උපාප්පසති, නො ච තෙසං චක්ඛුනුය. න උපාප්පති. පඤ්ඤියොකාරෙ පරිනිබ්බනානං, අරුපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච අරුපං උපපජ්ජො පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං චචනානං තෙසං සොතිනුය. න උපාප්පසති, චක්ඛුනුය. න උපාප්පති.

1. පඤ්ඤියොකාරො — PTS. උතං.
 2. සචක්ඛුකානං — PTS.
 3. තෙසං සචක්ඛුකානං — PTS.

යළි යමක්භට යම් කැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට විත්තයාගේ භඩ්ගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදී.

243. යමක්භට යම් කැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමවිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් කැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට විත්තයාගේ භඩ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

244. යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද සි ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ ය, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන භෑම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඝානිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝානිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ඝානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදි යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඝානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදි. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඝානිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදි.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදි නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන භෑම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදි යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදි. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදි.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා පශ්චිමභවික ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඛනෙයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වෑ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් ඇස් ඇති වෑ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන භෑම දෙනාට ද ඇස් නැති වෑ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වෑ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වෑ සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන භෑම දෙනාට ද ඇස් නැති වෑ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දෑ යි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වෑ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දෑ යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස වකුච්ඡුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති'ති : සබ්බෙසං වචනානානං, අවකුච්ඡුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං වකුච්ඡුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති. පඤ්ඤාවොකාරෙ පරිනිබ්බනානානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං වකුච්ඡුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති තසස වකුච්ඡුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, ති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්ඤාවොකාරං උපපජ්ජනානං තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති, නො ච තෙසං වකුච්ඡුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. පඤ්ඤාවොකාරෙ පරිනිබ්බනානානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති, වකුච්ඡුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති.

245. යසස ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස ඉන්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති'ති : සබ්බෙසං වචනානානං, අඝානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ඉන්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජතී පරිනිබ්බායිසසනති, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිචී භවෙ දසෙසතී පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං වචනානානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, ඉන්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති.

යසස වා ඉන්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති තසස ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජතී පරිනිබ්බායිසසනති, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිචී භවෙ දසෙසතී පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං උපපජ්ජනානං තෙසං ඉන්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජතී පරිනිබ්බායිසසනති යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිචී භවෙ දසෙසතී පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං වචනානානං තෙසං ඉන්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති, ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති.

යසස ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති'ති : සබ්බෙසං වචනානානං, අඝානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජතී පරිනිබ්බායිසසනති, යා ච ඉන්ද්‍රියො එතෙතෙව භාවෙන කතිචී භවෙ දසෙසතී පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං වචනානානං ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජසීති.

1. කාමාවචරෙ - P.T.S. උතං.

යමක්භට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ උපද්‍රානා චූතට දැයි ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපද්‍රානා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්ච-වොකාරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

245. යමක්භට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වූ උපද්‍රානාචූතට දැයි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඉක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ඉක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ඉක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රානාචූතට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද පුරුෂකෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපද්‍රානා ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පූරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වූ උපද්‍රානාචූතට දැයි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදීයි. ඔවුනට පූරිසින්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පූරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසං වා පන පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣන්ති තසං ඝාතිද්දියං න උපපජ්ජති'ති : පවිජ්මභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිසංගානි යා ච ඉඤ්ඤා ඵතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසාඤ්ඤා පරිනිබ්බාසිසංගානි තෙසං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඝාතිද්දියං න උපපජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානං රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පවිජ්මභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිසංගානි, යා ච ඉඤ්ඤා ඵතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසාඤ්ඤා පරිනිබ්බාසිසංගානි තාසං වචනානං තෙසං පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති, ඝාතිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යසං ඝාතිද්දියං න උපපජ්ජති තසං ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජන්ති'ති : සබ්බෙසං වචනානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ඝාතිද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ඣන්ති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පවිජ්මභවිකානං තෙසං ඝාතිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති, ජීවිතිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ඣන්ති තසං ඝාතිද්දියං න උපපජ්ජති'ති : පවිජ්මභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඝාතිද්දියං න උපපජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පවිජ්මභවිකානං තෙසං ජීවිතිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති, ඝාතිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යසං ඝාතිද්දියං න උපපජ්ජති තසං සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ඣන්ති'ති : සබ්බෙසං වචනානං, අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ඝාතිද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ඣන්ති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පවිජ්මභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිසංගානි තෙසං වචනානං තෙසං ඝාතිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති, සොමනසස්සිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ඣන්ති තසං ඝාතිද්දියං න උපපජ්ජති'ති : පවිජ්මභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං, යෙ ච සසානකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිසංගානි තෙසං උපපජ්ජනානං තෙසං සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඝාතිද්දියං න උපපජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පවිජ්මභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිසංගානි තෙසං වචනානං තෙසං සොමනසස්සිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති, ඝාතිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යළි යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් කාමාවචරයෙහි රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි. ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ස්‍රාණ ඇති වැ උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස ඝානිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජති තසස උපෙකඤ්ඤියං න උප්පජ්ජසති'ති : සබ්බෙසං ච්චනතානං, අසානකානං උප්පජ්ජනානං තෙසං ඝානිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙකඤ්ඤියං න උප්පජ්ජසති. කාමාවච්චරෙ පරිනිබ්බනතානං, රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච සොමනසෙසන උප්පජ්ජතො පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං ච්චනතානං තෙසං ඝානිඤ්ඤියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජති, උපෙකඤ්ඤියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජසති.

යසස වා පන උපෙකඤ්ඤියං න උප්පජ්ජසති තසස ඝානිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජසති'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවච්චරං උප්පජ්ජනානං, යෙ ච සසානකා සොමනසෙසන උප්පජ්ජතො පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං උප්පජ්ජනානං තෙසං උපෙකඤ්ඤියං න උප්පජ්ජසති, නො ච තෙසං ඝානිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජති. කාමාවච්චරෙ පරිනිබ්බනතානං, රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනසෙසන උප්පජ්ජතො පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං ච්චනතානං තෙසං උපෙකඤ්ඤියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජසති, ඝානිඤ්ඤියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජති.

යසස ඝානිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජති තසස සඤ්ඤියං - ටෙප - පඤ්ඤියං - ටෙප - මනිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජසති'ති : සබ්බෙසං ච්චනතානං අසානකානං උප්පජ්ජනානං තෙසං ඝානිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජසති. කාමාවච්චරෙ පරිනිබ්බනතානං, රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඝානිඤ්ඤියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජති, මනිඤ්ඤියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජසති.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජසති තසස ඝානිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජසති'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවච්චරං උප්පජ්ජනානං තෙසං මනිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජසති, නො ච තෙසං ඝානිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජති. කාමාවච්චරෙ පරිනිබ්බනතානං, රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං මනිඤ්ඤියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජසති, ඝානිඤ්ඤියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජති.

246. යසස ඉඤ්ඤියං න උප්පජ්ජති තසස පුරිසිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජසති'ති : සබ්බෙසං ච්චනතානං, න ඉඤ්ඤිනං උප්පජ්ජනානං තෙසං ඉඤ්ඤියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං න උප්පජ්ජසති. කාමාවච්චරෙ පරිනිබ්බනතානං, රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවච්චරං අරූපාවච්චරං උප්පජ්ජතො පරිනිබ්බාධිසසනති යා ච ඉඤ්ඤියො එතෙතෙව භාවෙන කතිවී භවෙ දුට්ඨසතො පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං ච්චනතානං තෙසං ඉඤ්ඤියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජති, පුරිසිඤ්ඤියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජසති.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනො
යැ යත් : චූත වන භැම දෙනාට ද අඝානක වැ උපදනාචූතට දැයි
ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනො
යැ කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනචූතට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-
යෙහි පශ්චිමභවීකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනසින් ඉපැදූ
පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද
නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය
නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවීක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාචූතට ද
යම් ද කෙනෙක් සඝානක වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු
නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ,
ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනචූතට ද
රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවීකයනට ද යම් ද කෙනෙක්
සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි
ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය...
මනින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත් : චූත වන භැම දෙනාට ද අඝානක වැ
උපදනාචූතට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය
නො ද නූපදනො යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනචූතට ද රූපාවචර-
යෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවීකයනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද
නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී
යැ යත් : පශ්චිමභවීක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය
නූපදනො යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි
පිරිනිවෙනචූතට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවීකයනට
දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

246. යමක්භට ඉඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනො
යැ යත් : චූත වන භැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාචූතට
දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූප
නො
යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනචූතට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-
යෙහි පශ්චිමභවීකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-
යෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී
භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් අත්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූත වන
ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යසස වා පන පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජන්ති තසස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජන්ති'ති: පච්ඡමභවිකානං ඉඤ්ඤිතං උපපජ්ජන්තිතං, යා ච ඉඤ්ඤියො රූපාවච්චරං අරූපාවච්චරං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති, යා ච ඉඤ්ඤියො එතෙනොච භාවෙන කතිචී භවෙ දූෂණන්තා පරිනිබ්බාධිසසනති තාසං උපපජ්ජන්තිතං තාසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තාසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. කාමාවච්චරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡමභවිකානං, යෙ ච රූපාවච්චරං අරූපාවච්චරං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති යා ච ඉඤ්ඤියො එතෙනොච භාවෙන කතිචී භවෙ දූෂණන්තා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං චචන්තානං තෙසං පුරිසිද්දියංඤ්ඤි න උපපජ්ජන්ති, ඉඤ්ඤියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජන්ති'ති: සබ්බෙසං චචන්තානං න ඉඤ්ඤිතං උපපජ්ජන්තිතං තෙසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජන්ති. කාමාවච්චරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡමභවිකානං තෙසං ඉඤ්ඤියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, ජීවිතිද්දියංඤ්ඤි න උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජන්ති තසස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජන්ති'ති: පච්ඡමභවිකානං ඉඤ්ඤිතං උපපජ්ජන්තිතං තාසං ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තාසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, කාමාවච්චරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡමභවිකානං තෙසං ජීවිතිද්දියංඤ්ඤි න උපපජ්ජන්ති, ඉඤ්ඤියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තසස සොමනසසිද්දියං න උපපජ්ජන්ති'ති: සබ්බෙසං චචන්තානං, න ඉඤ්ඤිතං උපපජ්ජන්තිතං තෙසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනසසිද්දියං න උපපජ්ජන්ති. කාමාවච්චරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡමභවිකානං, යෙ ච උපෙකඛාය උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං චචන්තානං තෙසං ඉඤ්ඤියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති සොමනසසිද්දියංඤ්ඤි න උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන සොමනසසිද්දියං න උපපජ්ජන්ති තසස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජන්ති'ති: පච්ඡමභවිකානං ඉඤ්ඤිතං උපපජ්ජන්තිතං යා ච ඉඤ්ඤියො උපෙකඛාය උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තාසං උපපජ්ජන්තිතං තාසං සොමනසසිද්දියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තාසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. කාමාවච්චරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡමභවිකානං යෙ ච උපෙකඛාය උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං චචන්තානං තෙසං සොමනසසිද්දියංඤ්ඤි න උපපජ්ජන්ති, ඉඤ්ඤියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යළි යමක්හට පුරිසිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වෑ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මෑ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මෑ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූක වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්දිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : චූක වන භෑම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වෑ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වෑ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය නූපදනෙ යැ යත් : චූක වන භෑම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වෑ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූක වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වෑ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූක වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉඤ්ඤාදිය නුපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිතදිය නුපදනො
යැ යත්: චූත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දැ යි
ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නුපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිතදිය නො ද නුපදනො
යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-
යෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ
පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැ යි ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය ද
නුපදියි, උපෙක්ඛිතදිය ද නුපදනො යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිතදිය නුපදනො නම් ඔහට ඉඤ්ඤාදිය
නුපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී
කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට
දැ යි ඔවුනට උපෙක්ඛිතදිය නුපදනො යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය
නො ද නුපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි
අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින්
ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැ යි ඔවුනට
උපෙක්ඛිතදිය ද නුපදනො යැ, ඉඤ්ඤාදිය ද නුපදී.

යමක්හට ඉඤ්ඤාදිය නුපදී නම් ඔහට සද්ධිතදිය ... පඤ්ඤාතදිය
... මනින්දිය නුපදනො යැ යත්: චූත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී
නො වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නුපදියි, ඔවුනට
මනින්දිය නො ද නුපදනො යැ, කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද
රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැ යි ඔවුනට
ඉඤ්ඤාදිය ද නුපදියි, මනින්දිය ද නුපදනො යැ.

යළි යමක්හට මනින්දිය නුපදනො නම් ඔහට ඉඤ්ඤාදිය නුපදී
යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට මනින්දිය නුපදනො
යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නො ද නුපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුව-
නට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැ යි
ඔවුනට මනින්දිය ද නුපදනො යැ, ඉඤ්ඤාදිය ද නුපදී.

247. යමක්හට පුරිසිතදිය නුපදී නම් ඔහට ජීවිතිතදිය නුපදනො
යැ යත්: චූත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමා වැ උපදනාවුනට
දැ යි ඔවුනට පුරිසිතදිය නුපදියි, ඔවුනට ජීවිතිතදිය නො ද
නුපදනො යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි
අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැ යි ඔවුනට පුරිසිතදිය ද
නුපදියි, ජීවිතිතදිය ද නුපදනො යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතිතදිය නුපදනො නම් ඔහට පුරිසිතදිය
නුපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිතදිය
නුපදනො යැ, ඔවුනට පුරිසිතදිය නො ද නුපදී. කාමාවචරයෙහි
පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට
දැ යි ඔවුනට ජීවිතිතදිය ද නුපදනො යැ, පුරිසිතදිය ද නුපදී.

යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනො
යැ යත් : චූත වන භෑම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වෑ උපදනාවුනට
දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද
නූපදනො යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි
අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඛයෙන්
ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට
පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට සොමස්සින්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය
නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වෑ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ
කෙනෙකුත් උපෙක්ඛයෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා
ඔවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනො යැ, ඔවුනට
පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද
රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක්
උපෙක්ඛයෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි
ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනො
යැ යත් : චූත වන භෑම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වෑ උපදනාවුනට
දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද
නූපදනො යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි
අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනස්සින්
ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට
පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය
නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වෑ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ
කෙනෙකුත් සොමනස්සින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට
දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනො යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද
නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-
යෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනස්සින් ඉපැද
පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය
ද නූපදනො යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ...
මනින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත් : චූත වන භෑම දෙතොට ද නො
පිරිමිනි වෑ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට
මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද
රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට
පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි ආරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

248. යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : චූක වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ හඩගඤ්ඤයෙහි ද යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමචිත්තයාගේ හඩගඤ්ඤයෙහි ද යම් සිතකට ආනතුරු වැ උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ හඩගඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද යම් සිතකට ආනතුරු වැ උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිමචිත්තයාගේ හඩගඤ්ඤයෙහි ද යම් සිතකට ආනතුරු වැ උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ හඩගඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : චූක වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ හඩගඤ්ඤයෙහි ද යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ හඩගඤ්ඤයෙහි ද යම් සිතකට ආනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ හඩගඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද යම් සිතකට ආනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම විත්තයාගේ හඩගඤ්ඤයෙහි ද යම් සිතකට ආනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ හඩගඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනි තසස සඤ්ඤිත්‍රියං - ටෙප - පඤ්ඤිත්‍රියං - ටෙප - මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී'ති: සබ්බෙසං වචනනානං, පච්ඤන විතතසස භඩ්ධකඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනි, නො ව තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනි. පච්ඤ්චිතතසස භඩ්ධකඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ඤි න උපාජනි, මනින්ද්‍රියඤ්ඤි න උපාජ්ඣසනි.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනි තසස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනී'ති: පච්ඤ්චිතතසස උපාදකඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනි, නො ව තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනි. පච්ඤ්චිතතසස භඩ්ධකඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ඤි න උපාජ්ඣසනි, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ඤි න උපාජනි.

249. යසස සොමනසසින්ද්‍රියං න උපාජනි තසස උපෙකඛිත්‍රියං න උපාජ්ඣසනී'ති: සබ්බෙසං විතතසස භඩ්ධකඛණෙ¹ සොමනසස විපායුතචිතතසස උපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනනානං, අසඤ්ඤසනනානං තෙසං සොමනසසින්ද්‍රියං න උපාජනි, නො ව තෙසං උපෙකඛිත්‍රියං න උපාජ්ඣසනි. සොමනසස සමපයුතපච්ඤ්චිතතසස භඩ්ධකඛණෙ උපෙකඛාසමපයුතපච්ඤ්චිතතසමඬ්ඪිතං, යසස විතතසස අනනනරො සොමනසසසමපයුතපච්ඤ්චිතතං උපාජ්ඣසනි තසස විතතසස භඩ්ධකඛණෙ, තෙසං සොමනසසින්ද්‍රියඤ්ඤි න උපාජනි, උපෙකඛිත්‍රියඤ්ඤි න උපාජ්ඣසනි.²

යසස වා පන උපෙකඛිත්‍රියං න උපාජ්ඣසනි තසස සොමනසසින්ද්‍රියං න උපාජනී'ති: සොමනසස සමපයුතපච්ඤ්චිතතසස උපාදකඛණෙ, යසස විතතසස අනනනරො සොමනසසසමපයුතපච්ඤ්චිතතං උපාජ්ඣසනි තසස විතතසස උපාදකඛණෙ, තෙසං උපෙකඛිත්‍රියං න උපාජ්ඣසනි, නො ව තෙසං සොමනසසින්ද්‍රියං න උපාජනි. සොමනසසසමපයුත³ පච්ඤ්චිතතසස භඩ්ධකඛණෙ, උපෙකඛාසමපයුතපච්ඤ්චිතතසමඬ්ඪිතං, යසස විතතසස අනනනරො සොමනසසසමපයුතපච්ඤ්චිතතං උපාජ්ඣසනි තසස විතතසස භඩ්ධකඛණෙ තෙසං උපෙකඛිත්‍රියඤ්ඤි⁴ න උපාජ්ඣසනි, සොමනසසින්ද්‍රියඤ්ඤි න උපාජනි.

යසස සොමනසසින්ද්‍රියං න උපාජනි තසස සඤ්ඤිත්‍රියං න උපාජ්ඣසනී'ති: සබ්බෙසං විතතසස භඩ්ධකඛණෙ සොමනසසවිපායුත විතතසස උපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනනානං, අසඤ්ඤසනනානං තෙසං සොමනසසින්ද්‍රියං න උපාජනි, නො ව තෙසං සඤ්ඤිත්‍රියං න උපාජ්ඣසනි. සොමනසසසමපයුතපච්ඤ්චිතතසස භඩ්ධකඛණෙ, උපෙකඛා සමපයුතපච්ඤ්චිතතසමඬ්ඪිතං තෙසං සොමනසසින්ද්‍රියඤ්ඤි න උපාජනි, සඤ්ඤිත්‍රියඤ්ඤි න උපාජ්ඣසනි.

1. විතා සොමනසසන උපාජනනානං පච්ඤන විතතසස භඩ්ධකඛණෙ - PTS.
 2. උපෙකඛාසමපයුත පච්චිචිතතසස උපාදකඛණෙ තෙසං සොමනසසින්ද්‍රියඤ්ඤි - P.T.S.
 3. සොමනසස සමපයුත - P.T.S. උනං.
 4. පච්චිචිතතසස උපාදකඛණෙ තෙසං උපෙකඛිත්‍රියඤ්ඤි - PTS.

යමක්භට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: වුත වන හැම දෙනා ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද සි ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදී, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනො යැ, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

249. යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද නිරොධයට සමවන්තවුනට ද අසංඤ්ඤකයනට ද සි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමච්ඡිනට ද යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනො නම් ඒ චිත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනො නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමච්ඡිනට ද යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනො නම් ඒ චිත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද නිරොධයට සමවන්තවුනට ද අසංඤ්ඤකයනට ද සි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී. ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ, සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්ත සමච්ඡිනට ද සි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යසස වා පන සඤ්ච්චියං න උපපජ්ඣසනති තසස සොමනසඤ්ච්චියං න උපපජ්ඣති'ති: සොමනසස සමපයුතතපච්ච්චිවිතතසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ච්චියං න උපපජ්ඣසනති, නො ච තෙසං සොමනසඤ්ච්චියං න උපපජ්ඣති. සොමනසස සමපයුතතපච්ච්චිවිතතසස භවතකඛණෙ, උපෙකඛාසමපයුතතපච්ච්චිවිතතසමඛිතං තෙසං සඤ්ච්චියඤ්ච න උපපජ්ඣසනති, සොමනසඤ්ච්චියඤ්ච න උපපජ්ඣති.

යසස සොමනසඤ්ච්චියං න උපපජ්ඣති තසස පඤ්ඤ්ච්චියං - පෙ - මනිච්චියං න උපපජ්ඣසනති'ති: සබ්බසං වීතතසස භවතකඛණෙ, සොමනසස වීපපයුතතවිතතසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනතානං, අසඤ්ඤ්ච්චියතානං තෙසං සොමනසඤ්ච්චියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං මනිච්චියං න උපපජ්ඣසනති. සොමනසසසමපයුතතපච්ච්චිවිතතසස භවතකඛණෙ, උපෙකඛාසමපයුතතපච්ච්චිවිතතසමඛිතං තෙසං සොමනසඤ්ච්චියඤ්ච න උපපජ්ඣති, මනිච්චියඤ්ච න උපපජ්ඣසනති.

යසස වා පන මනිච්චියං න උපපජ්ඣසනති තසස සොමනසඤ්ච්චියං න උපපජ්ඣති'ති: සොමනසස සමපයුතතපච්ච්චිවිතතසස උපපාදකඛණෙ තෙසං මනිච්චියං න උපපජ්ඣසනති, නො ච තෙසං සොමනසඤ්ච්චියං න උපපජ්ඣති. සොමනසස සමපයුතතපච්ච්චිවිතතසස භවතකඛණෙ, උපෙකඛාසමපයුතත පච්ච්චිවිතතසමඛිතං තෙසං මනිච්චියඤ්ච න උපපජ්ඣසනති, සොමනසඤ්ච්චියඤ්ච න උපපජ්ඣති.

250. යසස උපෙකඛ්ච්චියං න උපපජ්ඣති තසස සඤ්ච්චියං න උපපජ්ඣසනති'ති: සබ්බසං වීතතසස භවතකඛණෙ, උපෙකඛාච්ච්චිපපයුතතවිතතසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනතානං, අසඤ්ඤ්ච්චියතානං තෙසං උපෙකඛ්ච්චියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සඤ්ච්චියං න උපපජ්ඣසනති. උපෙකඛාසමපයුතතපච්ච්චිවිතතසස භවතකඛණෙ, සොමනසසසමපයුතත පච්ච්චිවිතතසමඛිතං තෙසං උපෙකඛ්ච්චියඤ්ච න උපපජ්ඣති, සඤ්ච්චියඤ්ච න උපපජ්ඣසනති.

යසස වා පන සඤ්ච්චියං න උපපජ්ඣසනති තසස උපෙකඛ්ච්චියං න උපපජ්ඣති'ති: උපෙකඛාසමපයුතතපච්ච්චිවිතතසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ච්චියං න උපපජ්ඣසනති, නො ච තෙසං උපෙකඛ්ච්චියං න උපපජ්ඣති. උපෙකඛාසමපයුතතපච්ච්චිවිතතසස භවතකඛණෙ, සොමනසසසමපයුතතපච්ච්චිවිතතසමඛිතං තෙසං සඤ්ච්චියඤ්ච න උපපජ්ඣසනති, උපෙකඛ්ච්චියඤ්ච න උපපජ්ඣති.

යළි යමක්හට සද්ධිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී යැ යත් : සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගකෂණයෙහි ද උපෙකෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඛිතට ද දී ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පකුඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩගකෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඤ්ඤකයනට ද දී ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගකෂණයෙහි ද උපෙකෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඛිතට ද දී ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදීයි, මනිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී යැ යත් : සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට මනිත්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගකෂණයෙහි ද උපෙකෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඛිතට ද දී ඔවුනට මනිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදී.

250. යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩගකෂණයෙහි ද උපෙකෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඤ්ඤකයනට ද දී ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. උපෙකෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගකෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඛිතට ද දී ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදීයි, සද්ධිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සද්ධිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී යැ යත් : උපෙකෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද නූපදී. උපෙකෂා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ භඩගකෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඛිතට ද දී ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදී.

යසස උපෙකව්‍යේදියං න උපාජ්ජති තසස පඤ්ඤාදියං - පෙ-මනිදියං න උපාජ්ජති'ති: සබ්බෙසං විතතසස භවතකම්මෙණ, උපෙකවා-විපායුතවිතතසස උපාදකම්මෙණ, නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං උපෙකව්‍යේදියං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං මනිදියං න උපාජ්ජති. උපෙකවාසමපයුතපච්ඡිමවිතතසස භවතකම්මෙණ, සොමනසසසමපයුතපච්ඡිමවිතතසමධරීතං තෙසං උපෙකව්‍යේදියංඤ්ඤා න උපාජ්ජති, මනිදියංඤ්ඤා න උපාජ්ජති.

යසස වා පන මනිදියං න උපාජ්ජති තසස උපෙකව්‍යේදියං න උපාජ්ජති'ති: උපෙකවාසමපයුතපච්ඡිමවිතතසස උපාදකම්මෙණ තෙසං මනිදියං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙකව්‍යේදියං න උපාජ්ජති. උපෙකවාසමපයුතපච්ඡිමවිතතසස භවතකම්මෙණ, සොමනසසසමපයුතපච්ඡිමවිතතසමධරීතං තෙසං මනිදියංඤ්ඤා න උපාජ්ජති, උපෙකව්‍යේදියංඤ්ඤා න උපාජ්ජති.

251. යසස සඤ්ඤාදියං න උපාජ්ජති තසස පඤ්ඤාදියං න උපාජ්ජති'ති: සබ්බෙසං විතතසස භවතකම්මෙණ, සඤ්ඤාවිපායුතවිතතසස උපාදකම්මෙණ, නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං සඤ්ඤාදියං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤාදියං න උපාජ්ජති. පච්ඡිමවිතතසස භවතකම්මෙණ තෙසං සඤ්ඤාදියංඤ්ඤා න උපාජ්ජති, පඤ්ඤාදියංඤ්ඤා න උපාජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤාදියං න උපාජ්ජති තසස සඤ්ඤාදියං න උපාජ්ජති'ති: පච්ඡිමවිතතසස උපාදකම්මෙණ තෙසං පඤ්ඤාදියං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤාදියං න උපාජ්ජති. පච්ඡිමවිතතසස භවතකම්මෙණ තෙසං පඤ්ඤාදියංඤ්ඤා න උපාජ්ජති, සඤ්ඤාදියංඤ්ඤා න උපාජ්ජති.

යසස සඤ්ඤාදියං න උපාජ්ජති තසස මනිදියං න උපාජ්ජති'ති: සබ්බෙසං විතතසස භවතකම්මෙණ, සඤ්ඤාවිපායුතවිතතසස උපාදකම්මෙණ, නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං සඤ්ඤාදියං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං මනිදියං න උපාජ්ජති. පච්ඡිමවිතතසස භවතකම්මෙණ තෙසං සඤ්ඤාදියංඤ්ඤා න උපාජ්ජති, මනිදියංඤ්ඤා න උපාජ්ජති.

යසස වා පන මනිදියං න උපාජ්ජති තසස සඤ්ඤාදියං න උපාජ්ජති'ති: පච්ඡිමවිතතසස උපාදකම්මෙණ තෙසං මනිදියං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤාදියං න උපාජ්ජති. පච්ඡිමවිතතසස භවතකම්මෙණ තෙසං මනිදියංඤ්ඤා න උපාජ්ජති, සඤ්ඤාදියංඤ්ඤා න උපාජ්ජති.

යමක්භට උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්දිය ... මනින්දිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා විප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඤසකියනට ද දී ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට මනින්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්ත සමච්ඡිනට ද දී ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදීයි, මනින්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද නූපදී. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්ත සමච්ඡිනට ද දී ඔවුනට මනින්දිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදී.

251. යමක්භට සද්ධිත්දිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්දිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඤසකියනට ද දී ඔවුනට සද්ධිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්දිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්දිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤිත්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සද්ධිත්දිය නො ද නූපදී. පශ්චිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤිත්දිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධිත්දිය ද නූපදී.

යමක්භට සද්ධිත්දිය නූපදී නම් ඔහට මනින්දිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඤසකියනට ද දී ඔවුනට සද්ධිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට මනින්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්දිය ද නූපදීයි, මනින්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්දිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සද්ධිත්දිය නො ද නූපදී. පශ්චිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්දිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධිත්දිය ද නූපදී.

252. යසස පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපාජනි තසස මනිඤ්ඤියං න උපාජනිඤ්ඤියං නි : සංඛෙසං චිත්තසස භවිතකඛිණෙ, සද්දාච්චාදුක්ඛා-චිත්තසස උපාදකඛිණෙ, නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤියනානං තෙසං පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපාජනි, නො ච තෙසං මනිඤ්ඤියං න උපාජනි. පච්ඡිමචිත්තසස භවිතකඛිණෙ තෙසං පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපාජනි, මනිඤ්ඤියං න උපාජනි.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං න උපාජනි තසස පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපාජනිඤ්ඤියං නි : පච්ඡිමචිත්තසස උපාදකඛිණෙ තෙසං මනිඤ්ඤියං න උපාජනි, නො ච තෙසං පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපාජනි. පච්ඡිම-චිත්තසස භවිතකඛිණෙ තෙසං මනිඤ්ඤියං න උපාජනි, පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපාජනි. (පච්චනිකපුගගල).

253-261. යස චක්ඛුඤ්ඤියං - පෙ - (පච්චනික ඔකාස).

262. යසස යස චක්ඛුඤ්ඤියං න උපාජනි තසස තස ඤාතිඤ්ඤියං න උපාජනිඤ්ඤියං නි : පඤ්ඤිචොකාරෙ වචනානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපාජනානං තෙසං තස චක්ඛුඤ්ඤියං න උපාජනි, නො ච තෙසං තස ඤාතිඤ්ඤියං න උපාජනි. පඤ්ඤිචොකාරෙ පරිනිබ්බනානං, අසඤ්ඤියනානං, අරූපානං තෙසං තස චක්ඛුඤ්ඤියං න උපාජනි, ඤාතිඤ්ඤියං න උපාජනි.

යසස වා පන යස ඤාතිඤ්ඤියං න උපාජනි තසස තස චක්ඛුඤ්ඤියං න උපාජනිඤ්ඤියං නි : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්ඤිචොකාරං උප-පජනානං තෙසං තස ඤාතිඤ්ඤියං න උපාජනි, නො ච තෙසං තස චක්ඛුඤ්ඤියං න උපාජනි. පඤ්ඤිචොකාරෙ පරිනිබ්බනානං, අසඤ්ඤියනානං, අරූපානං තෙසං තස ඤාතිඤ්ඤියං න උපාජනි, චක්ඛුඤ්ඤියං න උපාජනි.

යසස යස චක්ඛුඤ්ඤියං න උපාජනි තසස තස ඤාතිඤ්ඤියං න උපාජනිඤ්ඤියං නි : කාමාවචරා වචනානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපාජනානං තෙසං තස චක්ඛුඤ්ඤියං න උපාජනි, නො ච තෙසං තස ඤාතිඤ්ඤියං න උපාජනි. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානං, රූපාවචරා වචනානං, අසඤ්ඤියනානං, අරූපානං තෙසං තස චක්ඛුඤ්ඤියං න උපාජනි, ඤාතිඤ්ඤියං න උපාජනි.

යසස වා පන යස ඤාතිඤ්ඤියං න උපාජනි තසස තස චක්ඛුඤ්ඤියං න උපාජනිඤ්ඤියං නි : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපාජනානං, රූපාවචරං උපාජනානං තෙසං තස ඤාතිඤ්ඤියං න උපාජනි, නො ච තෙසං තස චක්ඛුඤ්ඤියං න උපාජනි. කාමාවචරෙ පරි-නිබ්බනානං, රූපාවචරා වචනානං, අසඤ්ඤියනානං, අරූපානං තෙසං තස ඤාතිඤ්ඤියං න උපාජනි, චක්ඛුඤ්ඤියං න උපාජනි.

252. යමක්භට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවිගඤ්ඤයෙහි ද දෙනවිප්‍රසුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද නිරොධයමාපන්න-යනට ද අසංඥසඤ්ඤයනට ද යි ඔවුනට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවිගඤ්ඤයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනො යැ, ඔවුනට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවිගඤ්ඤයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ. පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදී. (ප්‍රත්‍යානීක පුද්ගල'යි).

253-261. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ... (ප්‍රත්‍යානීකාවකාශ යි).

262. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් වූත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අසංඥසඤ්ඤයනට ද අරූප-යනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්ච-වොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනො යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරි-නිවේනුවනට ද අසංඥසඤ්ඤයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වූත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙන් වූත වනුවනට ද අසංඥසඤ්ඤයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සාතින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදනො යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙන් වූත වනුවනට ද අසංඥසඤ්ඤයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාදිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාදිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥසකියනට ද අරූපයනට ද යම් පිරිමිනි කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉක්ථිනදිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාදිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාදිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදියි. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥසකියනට ද අරූපයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාදිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි වුත වනුවනට ද අවක්ඛක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥසකියනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥසකියනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස යඤ්ච වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති තසස තඤ්ච ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ජසීති¹: සබ්බෙසං වචනනානං, අවක්ඛුකානං² උපපජ්ජනනානං, අරූපානං, අසඤ්ඤසත්තානං, තෙසං තඤ්ච වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං තඤ්ච ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ජසීති. පඤ්ඤාවොකාරෙ පරිනිබ්බනනානං, අරූපෙ පච්ඡිලභවීකානං තෙසං තඤ්ච වක්ඛුන්ද්‍රියංඤා න උපාජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියංඤා න උපාජ්ජසීති.

යසස වා පන යඤ්ච ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ජසීති තසස තඤ්ච වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති: පච්ඡිලභවීකානං පඤ්ඤාවොකාරං උපපජ්ජනනානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ජසීති, නො ච තෙසං තඤ්ච වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති. පඤ්ඤාවොකාරෙ පරිනිබ්බනනානං, අරූපෙ පච්ඡිලභවීකානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතින්ද්‍රියංඤා න උපාජ්ජසීති, වක්ඛුන්ද්‍රියංඤා න උපාජ්ජති.

යසස යඤ්ච වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති තසස තඤ්ච සොමනසසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ජසීති: පඤ්ඤාවොකාරා වචනනානං, අවක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනනානං තෙසං තඤ්ච වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං තඤ්ච සොමනසසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ජසීති. පඤ්ඤාවොකාරෙ පරිනිබ්බනනානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං, යෙ ච සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපාජ්ජතා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං වචනනානං තෙසං තඤ්ච වක්ඛුන්ද්‍රියංඤා න උපාජ්ජති, සොමනසසීන්ද්‍රියංඤා න උපාජ්ජසීති.

යසස වා පන යඤ්ච සොමනසසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ජසීති තසස තඤ්ච වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති: පච්ඡිලභවීකානං පඤ්ඤාවොකාරං උපපජ්ජනනානං, යෙ ච සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපාජ්ජතා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං උපාජ්ජනනානං තෙසං තඤ්ච සොමනසසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ජසීති, නො ච තෙසං තඤ්ච වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති. පඤ්ඤාවොකාරෙ පරිනිබ්බනනානං, අසඤ්ඤසත්තානං, , යෙ ච සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපාජ්ජතා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං වචනනානං තෙසං තඤ්ච සොමනසසීන්ද්‍රියංඤා න උපාජ්ජසීති, වක්ඛුන්ද්‍රියංඤා න උපාජ්ජති.

යසස යඤ්ච වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති තසස තඤ්ච උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජසීති: පඤ්ඤාවොකාරා වචනනානං, අවක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනනානං, අරූපානං තෙසං තඤ්ච වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං තඤ්ච උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජසීති. පඤ්ඤාවොකාරෙ පරිනිබ්බනනානං, අරූපෙ පච්ඡිලභවීකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, යෙ ච සචක්ඛුකා සොමනසෙසන උපාජ්ජතා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං වචනනානං තෙසං තඤ්ච වක්ඛුන්ද්‍රියංඤා න උපාජ්ජති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජ්ජසීති.

1. උපාජ්ජති — P.T.S.
 2. අවක්ඛුකානං කාමාවචරං—සීඉ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : චූත වන භැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද අරූපයනට ද අසංඥසන්ධියනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදීයි, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් චූත වනු වනට ද අවක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අසංඥසන්ධියනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අසංඥසන්ධියනට ද අරූපයනට ද යම් ද කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් චූත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසන්ධියනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යස උපෙකඛ්ද්‍රියංන උපෙර්සසති තසස තස චකඛ්ද්‍රියං න උපෙර්සති'ති: පච්ඡමභවීකානං පඤ්චොකාරං උප-
 පජ්ජනානං, ඔෙ ව සචකඛ්ද්‍රියා සොමනඤ්ජන උපෙර්සො පරි-
 නිබ්බාධිසසනති තෙසං උපෙර්සනානං තෙසං තස උපෙකඛ්ද්‍රියං න
 උපෙර්සසති, නො ච තෙසං තස චකඛ්ද්‍රියං න උපෙර්සති.
 පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බනානං, අරුපෙ පච්ඡමභවීකානං, අසඤ්ඤ-
 සත්තානං, ඔෙ ව සචකඛ්ද්‍රියා සොමනඤ්ජන උපෙර්සො පරිනිබ්බා-
 ධිසසනති තෙසං චචනානං තෙසං තස උපෙකඛ්ද්‍රියංකඤ්ඤ න උපෙ-
 ර්සසති, චකඛ්ද්‍රියංකඤ්ඤ න උපෙර්සති.

යසස යස චකඛ්ද්‍රියං න උපෙර්සති තසස තස සඤ්ඤියං න
 උපෙර්සසති'ති: පඤ්චොකාරා චචනානං අචකඛ්ද්‍රියානං කාමාවචරං
 උපෙර්සනානං, අරුපානං තෙසං තස චකඛ්ද්‍රියං න උපෙර්සති,
 නො ච තෙසං තස සඤ්ඤියං න උපෙර්සසති. පඤ්චොකාරෙ
 පරිනිබ්බනානං, අරුපෙ පච්ඡමභවීකානං අසඤ්ඤසත්තානං, තෙසං
 තස චකඛ්ද්‍රියංකඤ්ඤ න උපෙර්සති, සඤ්ඤියංකඤ්ඤ න උපෙර්සසති.

යසස වා පන යස සඤ්ඤියං න උපෙර්සසති තසස තස
 චකඛ්ද්‍රියං න උපෙර්සති'ති. පච්ඡමභවීකානං පඤ්චොකාරං උප-
 පජ්ජනානං තෙසං තස සඤ්ඤියං න උපෙර්සසති නො ච
 තෙසං තස චකඛ්ද්‍රියං න උපෙර්සති. පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බ-
 නානං, අරුපෙ පච්ඡමභවීකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තස
 සඤ්ඤියංකඤ්ඤ න උපෙර්සසති, චකඛ්ද්‍රියංකඤ්ඤ න උපෙර්සති.

යසස යස චකඛ්ද්‍රියං න උපෙර්සති තසස තස පඤ්ඤියං
 - පෙ - මනිද්‍රියං න උපෙර්සසති'ති: පඤ්චොකාරා චචනානං,
 අචකඛ්ද්‍රියානං කාමාවචරං උපෙර්සනානං, අරුපානං තෙසං තස
 චකඛ්ද්‍රියං න උපෙර්සති, නො ච තෙසං තස මනිද්‍රියං න
 උපෙර්සසති. පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බනානං, අරුපෙ පච්ඡමභවී-
 කානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තස චකඛ්ද්‍රියංකඤ්ඤ න උපෙර්සති,
 මනිද්‍රියංකඤ්ඤ න උපෙර්සසති.

යසස වා පන යස මනිද්‍රියං න උපෙර්සසති තසස තස
 චකඛ්ද්‍රියං න උපෙර්සති'ති: පච්ඡමභවීකානං පඤ්චොකාරං උප-
 පජ්ජනානං තෙසං තස මනිද්‍රියං න උපෙර්සසති, නො ච
 තෙසං තස චකඛ්ද්‍රියං න උපෙර්සති. පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බ-
 නානං, අරුපෙ පච්ඡමභවීකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තස
 මනිද්‍රියංකඤ්ඤ න උපෙර්සසති, චකඛ්ද්‍රියංකඤ්ඤ න උපෙර්සති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ථිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ථයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ථිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ථිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය නූපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වනුවනට ද ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ථයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය ද නූපදීයි, සද්ධිත්ථිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධිත්ථිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ථිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ථයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය ද නූපදනෙ යැ වක්ඛුන්ථිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ථිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ථිය ... මනින්ථිය නූපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වනුවනට ද අවක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්ථිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ථයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය ද නූපදීයි, මනින්ථිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ථිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ථිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ථිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ථිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ථයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ථිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ථිය ද නූපදී.

263. යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ශ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්දිය ද නූපදීයි, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සානිත්දිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානිත්දිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සානිත්දිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්දිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ශ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්දිය ද නූපදීයි, පුරිසිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්දිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි සානිත්දිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය ද නූපදනෙ යැ, සානිත්දිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකිත්දිය නූපදනෙ යැ යත් : වුත වන භෑම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිකිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්දිය ද නූපදීයි, ජීවිකිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස යස සානිඤ්ඤියං න උප්පාදනී තසස තස සඤ්ඤියං න උප්පාද්ධසනී'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරං උප්පාද්ධනානාං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තස සානිඤ්ඤියං න උප්පාදනී, නො ච තෙසං තස සඤ්ඤියං න උප්පාද්ධසනී. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානාං, අසංඤ්ඤසන්තානං තෙසං තස සානිඤ්ඤියංඤා න උප්පාදනී, සඤ්ඤියංඤා න උප්පාද්ධසනී.

යසස වා පන යස සඤ්ඤියං න උප්පාද්ධසනී තසස තස සානිඤ්ඤියං න උප්පාදනී'ති: පච්ඡිමභවීකානං කාමාවචරං උප්පාද්ධනානං තෙසං තස සඤ්ඤියං න උප්පාද්ධසනී, නො ච තෙසං තස සානිඤ්ඤියං න උප්පාදනී. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසංඤ්ඤසන්තානං තෙසං තස සඤ්ඤියංඤා න උප්පාද්ධසනී, සානිඤ්ඤියංඤා න උප්පාදනී.

යසස යස සානිඤ්ඤියං න උප්පාදනී තසස තස පඤ්ඤියං - පෙ - මනිඤ්ඤියං න උප්පාද්ධසනී'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරං උප්පාද්ධනානාං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තස සානිඤ්ඤියං න උප්පාදනී, නො ච තෙසං තස මනිඤ්ඤියං න උප්පාද්ධසනී. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසංඤ්ඤසන්තානං තෙසං තස සානිඤ්ඤියංඤා න උප්පාදනී, මනිඤ්ඤියංඤා න උප්පාද්ධසනී.

යසස වා පන යස මනිඤ්ඤියං න උප්පාද්ධසනී තසස තස සානිඤ්ඤියං න උප්පාදනී'ති: පච්ඡිමභවීකානං සසානකානං උප්පාද්ධනානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියං න උප්පාද්ධසනී, නො ච තෙසං තස සානිඤ්ඤියං න උප්පාදනී. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසංඤ්ඤසන්තානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියංඤා න උප්පාද්ධසනී, සානිඤ්ඤියංඤා න උප්පාදනී.

264. යසස යස ඉඤ්ඤියං න උප්පාදනී තසස තස පුරිසිඤ්ඤියං න උප්පාද්ධසනී'ති: කාමාවචරා වචනානාං, න ඉඤ්ඤියං කාමාවචරං උප්පාද්ධනානං තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උප්පාදනී, නො ච තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං න උප්පාද්ධසනී. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං යා ච ඉඤ්ඤියො එතෙතෙව භාවෙන කතීචී භවෙ දෙසසසා පරිනිබ්බාධිසසනති තසං වචනනිනං තෙසං* තස ඉඤ්ඤියංඤා න උප්පාදනී, පුරිසිඤ්ඤියංඤා න උප්පාද්ධසනී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ස්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි සානිත්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද දී ඔවුනට එහි සානිත්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද දී ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සානිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට. ද දී ඔවුනට එහි සානිත්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද දී ඔවුනට එහි සානිත්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද දී ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සානිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

264. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද දී ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජන්ති තසස තස ඉසීද්දියං න උපපජ්ජන්ති: පච්ඡිමභවීකානං ඉසීනං උපපජ්ජන්තිනං යා ච ඉසීයො එතෙතෙව භාවෙන කතිවී භවෙ දෙසසන්තා පරි-පරිනිබ්බාධිසසනති තාසං උපපජ්ජන්තිනං තාසං තස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තාසං තස ඉසීද්දියං න උපපජ්ජති. කාමා-වච්චෙර පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවච්චරානං, අරූපාවච්චරානං, යා ච ඉසීයො එතෙතෙව භාවෙන කතිවී භවෙ දෙසසන්තා පරිනිබ්බාධිසසනති තාසං චචන්තනං තෙසං තස පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති, ඉසීද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යසස යස ඉසීද්දියං න උපපජ්ජති තසස තස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජන්ති: කාමාවච්චරා චචන්තනං, න ඉසීනං කාමාවච්චරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවච්චරානං, අරූපාවච්චරානං තෙසං තස ඉසීද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජන්ති. කාමාවච්චෙර පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවච්චෙර අරූපාවච්චෙර පච්ඡිමභවීකානං තෙසං තස ඉසීද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති, ජීවිතිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජන්ති තසස තස ඉසීද්දියං න උපපජ්ජන්ති: පච්ඡිමභවීකානං ඉසීනං උපපජ්ජන්තිනං තාසං තස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජන්ති. නො ච තාසං තස ඉසීද්දියං න උපපජ්ජති. කාමාවච්චෙර පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවච්චෙර අරූපාවච්චෙර පච්ඡිමභවීකානං තෙසං තස ජීවිතිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති, ඉසීද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යසස යස ඉසීද්දියං න උපපජ්ජති තසස තස සොමනස්සිද්දියං න උපපජ්ජන්ති: කාමාවච්චරා චචන්තනං, න ඉසීනං කාමාවච්චරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවච්චරානං තෙසං තස ඉසීද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස සොමනස්සිද්දියං න උපපජ්ජන්ති. කාමාවච්චෙර පරිනිබ්බන්තානං රූපාවච්චෙර පච්ඡිමභවීකානං, අසඤ්ඤාසන්තානං, අරූපානං, යෙ ච උපෙකඛාය උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං චචන්තනං තෙසං තස ඉසීද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති, සොමනස්සිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යස සොමනස්සිද්දියං න උපපජ්ජන්ති තසස තස ඉසීද්දියං න උපපජ්ජන්ති: පච්ඡිමභවීකානං ඉසීනං උපපජ්ජන්තිනං, යා ච ඉසීයො උපෙකඛාය උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බාධිසසනති තාසං උපපජ්ජන්තිනං තාසං තස සොමනස්සිද්දියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තාසං තස ඉසීද්දියං න උපපජ්ජති. කාමාවච්චෙර පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවච්චෙර පච්ඡිමභවීකානං, අසඤ්ඤාසන්තානං, අරූපානං, යෙ ච උපෙකඛාය උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං චචන්තනං තෙසං තස සොමනස්සිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති, ඉසීද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුන වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුන වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි. සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස වා පන යස මනිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති තසස තස ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති: පච්ඡිමභවීකානං ඉතීනං උපපජ්ඣතිනං තාසං තස මනිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, නො ච තාසං තස ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තස මනිජ්ඣ-
 යසෙ ඉ න උපපජ්ඣති, ඉතීජ්ඣයසෙ ඉ න උපපජ්ඣති.

265. යසස යස පුරිසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති තසස තස ජීවි-
 තිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති: කාමාවචරා චවන්තානං, න පුරිසානං¹
 කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං
 තස පුරිසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස ජීවිතිජ්ඣයං
 න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපා-
 චවරෙ පච්ඡිමභවීකානං තෙසං තස පුරිසිජ්ඣයසෙ ඉ න උපපජ්ඣති,
 ජීවිතිජ්ඣයසෙ ඉ න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස ජීවිතිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති තසස තස පුරිසිජ්ඣයං
 න උපපජ්ඣති: පච්ඡිමභවීකානං පුරිසානං උපපජ්ඣන්තානං
 තෙසං තස ජීවිතිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස පුරිසිජ්ඣයං
 න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරෙ
 අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං තෙසං තස ජීවිතිජ්ඣයසෙ ඉ න උපප-
 ජ්ඣති, පුරිසිජ්ඣයසෙ ඉ න උපපජ්ඣති.

යසස යස පුරිසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති තසස තස සොමනසසිජ්ඣයං
 න උපපජ්ඣති: කාමාවචරා චවන්තානං, න පුරිසානං කාමා-
 චවරං උපපජ්ඣන්තානං, රූපාවචරානං තෙසං තස පුරිසිජ්ඣයං න
 උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස සොමනසසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති.
 කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසඤ්ඤා-
 සත්තානං, අරූපානං, යෙ ච පුරිසා උපෙකඛාය උපපජ්ඣා පරි-
 නිබ්බ සිසසනති තෙසං චවන්තානං තෙසං තස පුරිසිජ්ඣයසෙ ඉ න
 උපපජ්ඣති, සොමනසසිජ්ඣයසෙ ඉ න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස සොමනසසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති තසස
 තස පුරිසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති: පච්ඡිමභවීකානං පුරිසානං උප-
 පජ්ඣන්තානං, යෙ ච පුරිසා උපෙකඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිසසනති
 තෙසං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තස සොමනසසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති,
 නො ච තෙසං තස පුරිසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරි-
 නිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසඤ්ඤාසත්තානං, අරූපානං,
 යෙ ච පුරිසා උපෙකඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිසසනති තෙසං
 චවන්තානං තෙසං තස සොමනසසිජ්ඣයසෙ ඉ න උපපජ්ඣති, පුරි-
 සිජ්ඣයසෙ ඉ න උපපජ්ඣති.

1. කාමාවචරා චවන්තානං පුරිසානං — P.T.S.

යළි යමක්භට යම් කැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-යෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපදී.

265. යමක්භට යම් කැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුක වනුවනට ද පිරිමනි නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් කැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් කැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි වුක වනුවනට ද නො පිරිමනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචර-යෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුක වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොම-නස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් කැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොම-නස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙ-ක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුක වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද නො පුරිස් වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනි-වෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවීකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොමනසින් පිරිනි-වෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවීක පුරුෂ වැ උපදනා-වුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොමනසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවීකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොමනසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද නො පුරිස් වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවීකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද දී ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවීක පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-යෙහි පශ්චිමභවීකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද දී ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද නො පිරිමනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචර-යනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනි-වෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවීකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද දී ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යඤ්ච මනිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති කසස තඤ්ච පුරිසිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති: පච්ඡිමභවීකානං පුරිසානං උපාජ්ඣනානං තෙසං තඤ්ච මනිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තඤ්ච පුරිසිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බතානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසඤ්ඤසන්නානං තෙසං තඤ්ච මනිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති, පුරිසිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති.

266. යසස යඤ්ච ජීවිතිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති කසස තඤ්ච සොමනසසිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති: වතුචොකාරා¹ පඤ්චොකාරා වචනානං, පවනෙත විතසස භව්වකඛණෙ තෙසං තඤ්ච ජීවිතිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තඤ්ච සොමනසසිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති. පච්ඡිමවිතසස භව්වකඛණෙ,² යසස විතසස අනන්තරා උපෙකඛාසමප්පුත පච්ඡිමවිතසං උපාජ්ඣසති තසස විතසස භව්වකඛණෙ, අසඤ්ඤසන්නා වචනානං³ තෙසං තඤ්ච ජීවිතිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති, සොමනසසිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති.

යසස වා පන යඤ්ච සොමනසසිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති කසස තඤ්ච ජීවිතිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති: පච්ඡිමවිතසස⁴ උපාදකඛණෙ, යසස විතසස⁵ අනන්තරා උපෙකඛාසමප්පුත පච්ඡිමවිතසං උපාජ්ඣසති කසස විතසස උපාදකඛණෙ, අසඤ්ඤසන්නං උපාජ්ඣනානං තෙසං තඤ්ච සොමනසසිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තඤ්ච ජීවිතිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති. පච්ඡිමවිතසස භව්වකඛණෙ යසස විතසස අනන්තරා⁶ උපෙකඛාසමප්පුත පච්ඡිමවිතසං උපාජ්ඣසති තසස විතසස භව්වකඛණෙ, අසඤ්ඤසන්නා වචනානං තෙසං තඤ්ච සොමනසසිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති, ජීවිතිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති.

යසස යඤ්ච ජීවිතිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති කසස තඤ්ච උපෙකඛිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති: වතුචොකාරා පඤ්චොකාරා වචනානං, පවනෙත විතසස භව්වකඛණෙ තෙසං තඤ්ච ජීවිතිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තඤ්ච උපෙකඛිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති. පච්ඡිමවිතසස භව්වකඛණෙ, යසස විතසස අනන්තරා සොමනසස සමප්පුත පච්ඡිමවිතසං උපාජ්ඣසති තසස විතසස භව්වකඛණෙ, අසඤ්ඤසන්නා වචනානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති, උපෙකඛිඤ්චයං න උපාජ්ඣසති.

1. වතුචොකාරා — P.T.S. උංතං.
 2. වතුචොකාරෙ පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බතානං අසඤ්ඤසන්නා වචනානං — P.T.S.
 3. භව්වකඛණෙ — P.T.S.
 4. වතුචොකාරෙ පඤ්චොකාරෙ පච්ඡිමවිතසස — P.T.S.
 5. වතුචොකාරෙ පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බතානං අසඤ්ඤසන්නා වචනානං යසස විතසස — P.T.S.
 6. වතුචොකාරෙ පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බතානං අසඤ්ඤසන්නා වචනානං යසස විතසස භව්වකඛණෙ — P.T.S. (ඵචං භබ්බතං).

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-යෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

266. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චතුචොකාරයෙන් පඤ්චචොකාර-යෙන් වුන වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් වුන වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොම-නස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්-පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණ-යෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් වුන වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි සොම-නස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චතුචොකාරයෙන් පඤ්චචොකාර-යෙන් වුන වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සංඛිතසා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් වුන වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞර්මනස්සා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞර්මනස්සා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් වුත වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. ජීවිතිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චතුචොකාරයෙන් පඤ්චචොකාරයෙන් වුත වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් වුත වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිමවිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් වුත වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චතුචොකාරයෙන් පඤ්චචොකාරයෙන් වුත වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමවිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් වුත වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමවිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් වුත වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

267. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද සෞම්‍යසා විප්‍රයුක්තවිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. සෞම්‍යසා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තසමඛිතට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞම්‍යසා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පවිෂ්ඨ විත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පවිෂ්ඨ විත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්තසමඛිතට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පවිෂ්ඨවිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය .. මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද සෞම්‍යසා විප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. සෞම්‍යසා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්ත සමඛිතට ද අසංඥසත්වයනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පවිෂ්ඨ විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පවිෂ්ඨවිත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තසමඛිතට ද අසංඥසත්වයනට ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

268. යහස යතු උපෙකබ්දියො න උපාජනි තසස තසු සඞ්ඞියො න උපාජනී'ති : සබ්බසං විතසස හඬගකඛණ, උපෙකබ්ඵි පසුතඵිතසස උපාදකඛණ තෙසං තසු උපෙකබ්දියො න උපාජනි, නො ච තෙසං තසු සඞ්ඞියො න උපාජනී. උපෙකඛාසමපුතන - පච්ඡිමචිතසස හඬගකඛණ, යොමනසසසමපුතනපච්ඡිමචිතසසමඬගීනං, අසඤ්ඤසතනානං තෙසං තසු උපෙකබ්දියො යඤ්ඤි න උපාජනි, සඞ්ඞියොඤ්ඤි න උපාජනී.

යහස චා පන යතු සඞ්ඞියො න උපාජනී තසස තසු උපෙකබ්දියො න උපාජනී'ති : උපෙකඛාසමපුතනපච්ඡිමචිතසස උපාදකඛණ තෙසං තසු සඞ්ඞියො න උපාජනී, නො ච තෙසං තසු උපෙකබ්දියො න උපාජනී. උපෙකඛාසමපුතනපච්ඡිමචිතසස හඬගකඛණ, යොමනසසසමපුතන - පච්ඡිමචිතසසමඬගීනං, අසඤ්ඤසතනානං තෙසං තසු සඞ්ඞියොඤ්ඤි න උපාජනී, උපෙකබ්දියොඤ්ඤි න උපාජනී.

යහස යතු උපෙකබ්දියො න උපාජනි තසස තසු පඤ්ඤියො - පෙ - මනීදියො න උපාජනී'ති : සබ්බසං විතසස හඬගකඛණ, උපෙකබ්ඵි පසුතඵිතසස උපාදකඛණ තෙසං තසු උපෙකබ්දියො න උපාජනි, නො ච තෙසං තසු මනීදියො න උපාජනී. උපෙකඛාසමපුතනපච්ඡිමචිතසස හඬගකඛණ, යොමනසසසමපුතනපච්ඡිමචිතසසමඬගීනං, අසඤ්ඤසතනානං තෙසං තසු උපෙකබ්දියොඤ්ඤි න උපාජනි, මනීදියොඤ්ඤි න උපාජනී.

යහස චා පන යතු මනීදියො න උපාජනී තසස තසු උපෙකබ්දියො න උපාජනී'ති : උපෙකඛාසමපුතනපච්ඡිමචිතසස උපාදකඛණ තෙසං තසු මනීදියො න උපාජනී, නො ච තෙසං තසු උපෙකබ්දියො න උපාජනී. උපෙකඛාසමපුතන පච්ඡිමචිතසස හඬගකඛණ, යොමනසසසමපුතන - පච්ඡිමචිතසසමඬගීනං, අසඤ්ඤසතනානං තෙසං තසු මනීදියොඤ්ඤි න උපාජනී, උපෙකබ්දියොඤ්ඤි න උපාජනී.

269. යසස යතු සඞ්ඞියො න උපාජනි තසස තසු පඤ්ඤියො න උපාජනී'ති : සබ්බසං විතසස හඬගකඛණ, සඞ්ඞිඵි පසුතඵිතසස උපාදකඛණ තෙසං තසු සඞ්ඞියො න උපාජනී, නො ච තෙසං තසු පඤ්ඤියො න උපාජනී. පච්ඡිමචිතසස හඬගකඛණ, අසඤ්ඤසතනානං තෙසං තසු සඞ්ඞියොඤ්ඤි න උපාජනී, පඤ්ඤියොඤ්ඤි න උපාජනී.

268. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය නූපදනො යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය නො ද නූපදනො යැ. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සෞමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්ත සමභීතිනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදීයි, සද්ධිත්දිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්දිය නූපදනො නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය විත්තයාගේ යත්: උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය නූපදනො යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නො ද නූපදී. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සෞමනසා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්ත සමභීතිනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය ද නූපදනො යැ, උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්දිය ... මනිත්දිය නූපදනො යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනිත්දිය නො ද නූපදනො යැ. උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සෞමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්ත සමභීතිනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදීයි, මනිත්දිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්දිය නූපදනො නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනිත්දිය නූපදනො යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නො ද නූපදී. උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සෞමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තසමභීතිනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්දිය ද නූපදනො යැ, උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදී.

269. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්දිය නූපදනො යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්දිය නො ද නූපදනො යැ. පශ්චිමවිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤිත්දිය ද නූපදනො යැ.

යසස වා පන යසු පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං තසස තසු සඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං: පච්ඡිමච්චිතසස උපපාදකඛලෙණ නෙසං තසු පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං, නො ව නෙසං තසු සඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං. පච්ඡිමච්චිතසස භවගකඛලෙණ, අස ඤ්ඤිසනානං නෙසං තසු පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං, සඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං.

යසස යසු සඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං තසස තසු මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං: සංඛෙසං චිතතසස භවගකඛලෙණ, සද්ධිච්චපුත්ත චිතතසස උපපාදකඛලෙණ නෙසං තසු සඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං, නො ව නෙසං තසු මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං. පච්ඡිමච්චිතසස භවගකඛලෙණ, අස ඤ්ඤිසනානං නෙසං තසු සඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං, මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං.

යසස වා පන යසු මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං තසස තසු සඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං: පච්ඡිමච්චිතසස උපපාදකඛලෙණ නෙසං තසු මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං, නො ව නෙසං තසු සඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං. පච්ඡිමච්චිතසස භවගකඛලෙණ, අස ඤ්ඤිසනානං නෙසං තසු මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං, සඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං.

270. යසස යසු පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං තසස තසු මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං: සංඛෙසං චිතතසස භවගකඛලෙණ, සද්ධිච්චපුත්ත චිතතසස උපපාදකඛලෙණ නෙසං තසු පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං, නො ව නෙසං තසු මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං. පච්ඡිමච්චිතසස භවගකඛලෙණ, අස ඤ්ඤිසනානං නෙසං තසු පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං, මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං.

යසස වා පන යසු මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං තසස තසු පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං: පච්ඡිමච්චිතසස උපපාදකඛලෙණ නෙසං තසු මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං, නො ව නෙසං තසු පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං. පච්ඡිමච්චිතසස භවගකඛලෙණ, අස ඤ්ඤිසනානං නෙසං තසු මනිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං, පඤ්ඤිඤ්ඤියං න උපපඤ්ඤිතං. (පච්චිතක පුගලලොකාස).

පච්චුසන්තානාගතවාචො.

271. යසස චක්ඛුඤ්ඤියං උපපඤ්ඤිතං තසස ටොතිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤිතං: පච්ඡිමච්චිතානං, ටො ව අරුපං උපපඤ්ඤිතං පච්චිතඛො-සිසානං නෙසං චක්ඛුඤ්ඤියං උපපඤ්ඤිතං, නො ව නෙසං ටොතිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤිතං. ඉතරොයං චක්ඛුඤ්ඤියං උපපඤ්ඤිතං, ටොතිඤ්ඤියං උපපඤ්ඤිතං.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ථිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමච්චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නො ද නූපදී. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධිත්ථිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ථිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය නූපදී යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නො ද නූපදී. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධිත්ථිය ද නූපදී.

270. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ථිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ථිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමච්චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය නො ද නූපදී. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පඤ්ඤිත්ථිය ද නූපදී. (ප්‍රත්‍යන්තික පුද්ගලාවකාශ යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නානාගතවාර යි.

271. යමක්භට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද තවද යම් කෙනෙක් අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද දී ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපත, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද තවද යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිභිප ප්‍රතියන්ධි භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද දී ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපත, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිභිප ප්‍රතියන්ධි භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද දී ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපත, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපත, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද දී ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපත, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යොමනසස්සන්දියං උපපථස්සති තසස වකඛුන්දියං උපපථස්සා'ති : ආමනතා.

යසස වකඛුන්දියං උපපථස්ස තසස උපෙකඛ්ඤන්දියං උපපථස්සා'ති : පච්ඡිමභවීකානං, යෙ ව යොමනසෙසන උපපථස්සා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං වකඛුන්දියං උපපථස්ස, නො ව තෙසං උපෙකඛ්ඤන්දියං උපපථස්සති. ඉතරෙසං වකඛුන්දියඤ්ඤා උපපථස්ස, උපෙකඛ්ඤන්දියඤ්ඤා උපපථස්සති.

යසස වා පන උපෙකඛ්ඤන්දියං උපපථස්සති තසස වකඛුන්දියං උපපථස්සා'ති : ආමනතා.

යසස වකඛුන්දියං උපපථස්ස තසස සද්ධින්දියං - පෙ - පඤ්ඤින්දියං - පෙ - මනින්දියං උපපථස්සා'ති : පච්ඡිමභවීකානං තෙසං වකඛුන්දියං උපපථස්ස, නො ව තෙසං මනින්දියං උපපථස්සති. ඉතරෙසං වකඛුන්දියඤ්ඤා උපපථස්ස, මනින්දියඤ්ඤා උපපථස්සති.

යසස වා පන මනින්දියං උපපථස්සති තසස වකඛුන්දියං උපපථස්සා'ති ආමනතා.

272. යසස සානින්දියං උපපථස්ස තසස ඉත්ථින්දියං උපපථස්සා'ති : පච්ඡිමභවීකානං, යෙ ව රූපාවච්චරං අරූපාවච්චරං උපපථස්සා පරිනිබ්බායිසසනති, යෙ ව පුරියා එතෙතෙව භාවෙන කතිථී භවෙ දසෙසසා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං සානින්දියං උපපථස්ස, නො ව තෙසං ඉත්ථින්දියං උපපථස්සති. ඉතරෙසං සානින්දියඤ්ඤා උපපථස්ස, ඉත්ථින්දියඤ්ඤා උපපථස්සති.

යසස වා පන ඉත්ථින්දියං උපපථස්සති තසස සානින්දියං උපපථස්සා'ති : ආමනතා.

යසස සානින්දියං උපපථස්ස තසස පුරිසින්දියං උපපථස්සා'ති : පච්ඡිමභවීකානං, යෙ ව රූපාවච්චරං අරූපාවච්චරං උපපථස්සා පරිනිබ්බායිසසනති, යා ව ඉත්ථියො එතෙතෙව භාවෙන කතිථී භවෙ දසෙසසා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං සානින්දියං උපපථස්ස, නො ව තෙසං පුරිසින්දියං උපපථස්සති. ඉතරෙසං සානින්දියඤ්ඤා උපපථස්ස, පුරිසින්දියඤ්ඤා උපපථස්සති.

යසස වා පන පුරිසින්දියං උපපථස්සති තසස සානින්දියං උපපථස්සා'ති : ආමනතා.

යසස සානින්දියං උපපථස්ස තසස ජීවිතින්දියං උපපථස්සා'ති : පච්ඡිමභවීකානං තෙසං සානින්දියං උපපථස්ස, නො ව තෙසං ජීවිතින්දියං උපපථස්සති. ඉතරෙසං සානින්දියඤ්ඤා උපපථස්ස, ජීවිතින්දියඤ්ඤා උපපථස්සති.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනස්සින් ඉපැදු පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු වනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

272. යමක්භට ඝානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදු පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු වනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපන, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ඝානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදු පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් කෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපන. පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ඝානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපථස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උපපථස්සා'ති : ආමනතා.

යසං ඝානින්ද්‍රියං උපපථස්සති තස්ස යොමනසස්සන්ද්‍රියං උපපථස්සති'ති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව උපෙකඛාය උපපථස්සා පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උපපථස්සති. නො ව තෙසං යොමනසස්සන්ද්‍රියං උපපථස්සති. ඉතරෙසං ඝානින්ද්‍රියංඤච උපපථස්සති, යොමනසස්සන්ද්‍රියංඤච උපපථස්සති.

යසං වා පන යොමනසස්සන්ද්‍රියං උපපථස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උපපථස්සා'ති : ආමනතා.

යසං ඝානින්ද්‍රියං උපපථස්සති තස්ස උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපථස්සති'ති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව යොමනසස්සන උපපථස්සා පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උපපථස්සති, නො ව තෙසං උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපථස්සති. ඉතරෙසං ඝානින්ද්‍රියංඤච උපපථස්සති, උපෙකඛින්ද්‍රියංඤච උපපථස්සති.

යසං වා පන උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපථස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උපපථස්සා'ති : ආමනතා.

යසං ඝානින්ද්‍රියං උපපථස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤින්ද්‍රියං මනින්ද්‍රියං උපපථස්සති'ති : පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උපපථස්සති, නො ව තෙසං මනින්ද්‍රියං උපපථස්සති. ඉතරෙසං ඝානින්ද්‍රියංඤච උපපථස්සති, මනින්ද්‍රියංඤච උපපථස්සති.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං උපපථස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උපපථස්සා'ති : ආමනතා.

273. යසං ඉත්තින්ද්‍රියං උපපථස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උපපථස්සති'ති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපථස්සා පරිනිබ්බාධිස්සනති යා ව ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසනා පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං ඉත්තින්ද්‍රියං උපපථස්සති, නො ව තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උපපථස්සති. ඉතරෙසං ඉත්තින්ද්‍රියංඤච උපපථස්සති, පුරිසින්ද්‍රියංඤච උපපථස්සති.

යසං වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උපපථස්සති තස්ස ඉත්තින්ද්‍රියං උපපථස්සා'ති : ආමනතා.

යසං ඉත්තින්ද්‍රියං උපපථස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපථස්සති'ති : පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඉත්තින්ද්‍රියං උපපථස්සති, නො ව තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපථස්සති. ඉතරෙසං ඉත්තින්ද්‍රියංඤච උපපථස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියංඤච උපපථස්සති.

යළි යමක්හට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සානීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සානීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ෂා-යෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට සානීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට සානීන්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සානීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සානීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට සානීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ, සෙසුවනට සානීන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සානීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සානීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය... පඤ්ඤීන්ද්‍රිය ... මනීන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට සානීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනීන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට සානීන්ද්‍රිය ද උපන, මනීන්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සානීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

273. යමක්හට ඉඤ්ඤීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප ප්‍රතිසන්ධිභවයක් දක්වා පිරිනි-වෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට ඉඤ්ඤීන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉඤ්ඤීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉඤ්ඤීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඉඤ්ඤීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට ඉඤ්ඤීන්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවීකයනට ද යම් ද කෙනෙකුක් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉතීන්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවීකයනට ද යම් කෙනෙකුක් සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉතීන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය උපන යත්. එසේ යැ.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට සද්ධීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤීන්ද්‍රිය ... මනීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවීක වූ ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉතීන්ද්‍රිය ද උපන, මනීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

274. යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවීක වූ ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවීකයනට ද යම් කෙනෙකුක් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යසං පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තං තස්ස උපෙකඛිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනසෙසන උපපජ්ඣන්තො පරිනිබ්බාදිසසන්ති තෙසං පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො, නො ච තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො, උපෙකඛිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති,

යසං චා පන උපෙකඛිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති තස්ස පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො'ති : ආමනතා.

යසං පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තං තස්ස සඤ්ඤිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානං තෙසං පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො, නො ච තෙසං සඤ්ඤිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො, සඤ්ඤිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති.

යසං චා පන සඤ්ඤිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති තස්ස පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො'ති : ආමනතා.

යසං පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තං තස්ස පඤ්ඤිඤ්ඤං - ටෙ - මනිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානං තෙසං පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො, නො ච තෙසං මනිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො, මනිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති.

යසං චා පන මනිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති තස්ස පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො'ති : ආමනතා.

275. යසං ජීවිතිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තං තස්ස සොමනසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානං, යසං විනතස්ස ආනන්තරො උපෙකඛාසමපයුග්ගං - පච්ඡිමභවිකං උපපජ්ඣන්ති තෙසං ජීවිතිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො, නො ච තෙසං සොමනසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං ජීවිතිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො, සොමනසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති.

යසං චා පන සොමනසිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති තස්ස ජීවිතිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො'ති : ආමනතා.

යසං ජීවිතිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තං තස්ස උපෙකඛිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානං, යසං විනතස්ස ආනන්තරො සොමනසිඤ්ඤං පච්ඡිමභවිකං උපපජ්ඣන්ති¹ තෙසං ජීවිතිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො, නො ච තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං ජීවිතිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො, උපෙකඛිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති,

යසං චා පන උපෙකඛිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්ති තස්ස ජීවිතිඤ්ඤං උපපජ්ඣන්තො'ති : ආමනතා.

1. යෙ ච සොමනසෙසන උපපජ්ඣන්තො පරිනිබ්බාදිසසන්ති - P.T.S.

යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

257. යමක්භට ජීවිතිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමච්චිත්ත සමඬ්ඪිනට ද යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්චිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද ජීවිතිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතිත්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ජීවිතිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමච්චිත්ත සමඬ්ඪිනට ද යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්චිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද ජීවිතිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතිත්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම විත්තසමඛිඪී වූ ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය...මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම විත්තසමඛිඪී වූ ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

276. යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමවිත්තසමඛිඪීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞඛ්‍යමනසාමප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම විත්තසමඛිඪී වූ ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

277. යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමවිත්ත සමඛිඪී වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

278. යමක්භට සද්ධින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමවිත්ත සමඛිඪී වූ ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන මනිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තසං සඤ්ඤියං උපපජ්ජන්ති : ආමනනා.

279. යසං පඤ්ඤිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තසං මනිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති : පච්ඡිමච්ඡිකාමච්ඡිකාමං තෙසං පඤ්ඤිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං මනිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං පඤ්ඤිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, මනිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන මනිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තසං පඤ්ඤිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති : ආමනනා. (අනුලොම පුග්ගල).

280-288. යස චක්ඛුජ්ජියං - පෙ - (අනුලොම ඕකාස).

289. යසං යස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තසං තස ඤාතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති : පඤ්ඤිවොකාරෙ පච්ඡිමච්ඡිකාමං තෙසං තස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තස ඤාතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං පඤ්ඤිවොකාරානං තෙසං තස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, ඤාතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන යස ඤාතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තසං තස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති : ආමනනා.

යසං යස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තසං තස ඤාතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති : කාමාවච්චරෙ පච්ඡිමච්ඡිකාමං, රූපාවච්චරානං තෙසං තස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තස ඤාතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං කාමාවච්චරානං තෙසං තස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, ඤාතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන යස ඤාතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තසං තස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති : ආමනනා.

යසං යස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තසං තස ඉත්ථිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති : කාමාවච්චරෙ පච්ඡිමච්ඡිකාමං, රූපාවච්චරානං යෙ ව¹ පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කන්ථි භවෙ දෛසස්සථා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං තස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තස ඉත්ථිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං කාමාවච්චරානං තෙසං තස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, ඉත්ථිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන යස ඉත්ථිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තසං තස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති : ආමනනා.

1. තෙසං - P.T.S.
2. යා ච ඉත්ථියො - P.T.S.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යි.

279. යමක්හට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමච්ඡිත්තසමධිති වූ ඔවුනට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපත, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යි. (අනුලොම සුද්ධල යි.)

280-288. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ... (අනුලොමාවකාශ යි.)

289. යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපත, සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපත, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් කෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපත, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යසස යඤ්චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං තසස තඤ්ච පුරිසිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තංති: කාමාවච්චරෙ පච්චිලභවිකානං, රූපාවච්චරානං. යෙ ච ඉතීයො¹ එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසඤ්චා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං, නො ච තෙසං තඤ්ච පුරිසිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං. ඉතරෙසං කාමාවච්චරානං තෙසං තඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං, පුරිසිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං.

යසස චා පන යඤ්ච පුරිසිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං තසස තඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තංති: ආමනතා.

යසස යඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං තසස තඤ්ච ජීවිතිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තංති: පඤ්චොකාරෙ පච්චිලභවිකානං තෙසං තඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං, නො ච තෙසං තඤ්ච ජීවිතිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං. ඉතරෙසං පඤ්චොකාරානං තෙසං තඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං, ජීවිතිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං.

යසස චා පන යඤ්ච ජීවිතිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං තසස තඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තංති: අසඤ්චාසනානං, අරූපානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං, නො ච තෙසං තඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං. පඤ්චොකාරානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං, චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං.

යසස යඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං තසස තඤ්ච සොමනසිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තංති: පඤ්චොකාරෙ පච්චිලභවිකානං, යෙ ච සචකඤ්චකා උපපජ්ජන්තං පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං, නො ච තෙසං තඤ්ච සොමනසිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං. ඉතරෙසං පඤ්චොකාරානං තෙසං තඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං, සොමනසිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං.

යසස චා පන යඤ්ච සොමනසිඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං තසස තඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තංති: ආමනතා,

යසස යඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං තසස තඤ්ච උපෙකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තංති: පඤ්චොකාරෙ පච්චිලභවිකානං, යෙ ච සචකඤ්චකා සොමනසෙසන උපපජ්ජන්තං පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං, නො ච තෙසං තඤ්ච උපෙකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං. ඉතරෙසං පඤ්චොකාරානං තෙසං තඤ්ච චකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං, උපෙකඤ්චන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තං.

1. යෙ ච පුරිසා - P.T.S.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: අස-ඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි යොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිම භවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි යොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්ච-වොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, යොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ යොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් ද කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ යොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු පඤ්ච-වොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්දිය උපන යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්දිය නො ද උපන. පඤ්ච වොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්දිය උපනි.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්දිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්දිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්දිය ද උපන, සද්ධිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්දිය උපන යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්දිය නො ද උපන පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්දිය ද උපනි.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්දිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්දිය ... මනින්දිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්දිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්දිය ද උපන, මනින්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්දිය උපන යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්දිය නො ද උපන. පඤ්ච-වොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්දිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්දිය ද උපනි.

290. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානිත්දිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි ඝානිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානිත්දිය ද උපන, ඉඤ්ඤිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානිත්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානිත්දිය උපනි නම් ඔහට එහි පුරිසිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි ඝානිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානිත්දිය ද උපන, පුරිසිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යසු පුරිසිදියං උපපජ්ජන්ති තසස තසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති : ආමනායා.

යසස යසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති තසස තසු ජීවිතිදියං උපපජ්ජන්ති : කාමාවචරෙ පවිජ්ජමභවිකානං තෙසං තසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තසු ජීවිතිදියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති, ජීවිතිදියං උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යසු ජීවිතිදියං උපපජ්ජන්ති තසස තසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති : රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තසු ජීවිතිදියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති. කාමාවචරානං තෙසං තසු ජීවිතිදියං උපපජ්ජන්ති, සානිදියං උපපජ්ජන්ති.

යසස යසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති තසස තසු සොමනසසිදියං උපපජ්ජන්ති : කාමාවචරෙ පවිජ්ජමභවිකානං, යෙ ච සසානකා¹ උපෙකකාය උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බායිසසන්ති තෙසං තසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තසු සොමනසසිදියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති, සොමනසසිදියං උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යසු සොමනසසිදියං උපපජ්ජන්ති තසස තසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති : රූපාවචරානං තෙසං තසු සොමනසසිදියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති. කාමාවචරානං තෙසං තසු සොමනසසිදියං උපපජ්ජන්ති, සානිදියං උපපජ්ජන්ති.

යසස යසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති තසස තසු උපෙකකිදියං උපපජ්ජන්ති : කාමාවචරෙ පවිජ්ජමභවිකානං, යෙ ච සසානකා¹ සොමනසසන උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බායිසසන්ති තෙසං තසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තසු උපෙකකිදියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති, උපෙකකිදියං උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යසු උපෙකකිදියං උපපජ්ජන්ති තසස තසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති : රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තසු උපෙකකිදියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තසු සානිදියං උපපජ්ජන්ති. කාමාවචරානං තෙසං තසු උපෙකකිදියං උපපජ්ජන්ති, සානිදියං උපපජ්ජන්ති.

1. සසානකා - P.T.S. උතං.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපනි.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් කෙතෙකුත් සඝානක වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්තාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපනි.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සඝානක වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්තාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. ඝානින්ද්‍රිය ද උපන.

යසස යස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං තසස තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං, නො ච තෙසං තස සඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං, සඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං.

යසස වා පන යස සඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං තසස තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං'ති : රූපාවචරානං ආරූපාවචරානං තෙසං තස සඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං, නො ච තෙසං තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං. කාමාවචරානං තෙසං තස සඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං, සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං.

යසස යස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං තසස තස පඤ්ඤිඤ්ඤියං - පෙ - මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං, නො ච තෙසං තස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං, මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං.

යසස වා පන යස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං තසස තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං'ති : රූපාවචරානං ආරූපාවචරානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං, නො ච තෙසං තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං. කාමාවචරානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං, සානිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං.

291. යසස යස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං තසස තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යා ච ඉඤ්ඤියං එතෙතෙව භාවෙන කතිචී භවෙ දසෙසනා පරිනිබ්බාසිසසනති තෙසං තස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං, නො ච තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං.

යසස වා පන යස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං තසස තස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං'ති : ආමනා.

යසස යස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං තසස තස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං, නො ච තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං, ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ජිතං.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්දිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි සානිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සානිත්දිය ද උපන, සද්ධිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්දිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානිත්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය ද උපදනෙ යැ සානිත්දිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්දිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤාදිය ... මනිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිම භවික වූ ඔවුනට එහි සානිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සානිත්දිය ද උපන, මනිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්දිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානිත්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්දිය ද උපදනෙ යැ, සානිත්දිය ද උපනි.

291. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්දිය උපනි නම් ඔහට එහි පුරිසිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙතෙකුත් කෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්දිය ද උපන, පුරිසිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්දිය උපනි නම් ඔහට එහි ජීවිකිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්දිය උපන. ඔවුනට එහි ජීවිකිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්දිය ද උපන, ජීවිකිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් කෙනෙකුක් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්නාහු නම් ඔවුනට දෑ සි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එය ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් කෙනෙකුක් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්නාහු නම් ඔවුනට දෑ සි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්; කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පක්ඛන්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිම භවික වූ ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපනි.

292. යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දෑයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ ය, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දෑයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන යස උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්. කාමාවචරානං තෙසං තස උපෙකඛිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්.

යසං යස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත් තසං තස සඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්ති: කාමාවචරෙ පටිඝමභවීකානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්, නො ච තෙසං තස සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්, සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යස සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්. කාමාවචරානං තෙසං තස සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්.

යසං යස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත් තසං තස පඤ්ඤිඤ්ඤියං - ඔප - මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්ති: කාමාවචරෙ පටිඝමභවීකානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්, නො ච තෙසං තස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්, මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්. කාමාවචරානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්.

293. යසං යස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත් තසං තස සොමනසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්ති: පටිඝමචිත්තසමඛිතං, යසං චිත්තසං අනන්තරා උපෙකඛාසමපසුත්තපටිඝමචිත්තං උපපජ්ඣති, අසඤ්ඤියතානං තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්¹ නො ච තෙසං තස සොමනසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති ඉතරෙසං චතුචොකාරානං² පඤ්චොකාරානං තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත්, සොමනසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

1. පඤ්චොකාරෙ පටිඝමචිත්තසමඛිතං අසඤ්ඤියතානං යෙ ච උපෙකඛාස උපපජ්ඣති, පරිනිබ්බාසිත්තනි තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣත් - P.T.S.,
2. චතුචොකාරානං - P.T.S. 470.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ථිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ථිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්ථිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ථිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ථිය ද උපන, සද්ධිත්ථිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ථිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ථිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ථිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්ථිය ද උපන

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ථිය... මනිත්ථිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිම භවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ථිය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්ථිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ථිය ද උපන, මනිත්ථිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්ථිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ථිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්ථිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ථිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්ථිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්ථිය ද උපනි.

293. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ථිය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ථිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමභිගිනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තස උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඤ්ජන්තවයනට ද සි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ථිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ථිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරවෝකාර පඤ්චවෝකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ථිය ද උපන, සොමනස්සිත්ථිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද උපන සෙසු චතුචොකාර වූ පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචීත්තසමධීනිතට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනසා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචීත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඥසක්චයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුචොකාර, පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුචොකාර, පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චීත්තසමධීනිතට ද අසංඥසක්චයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිතීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචීත්තසමධීනිතට ද අසංඥසක්චයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන.

294. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමචීත්තසමධිතට ද යම් සිතකට දනතුරු වැ සෞමනසා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචීත්තය උපදනෙ නම් (තත් සමධිතට ද ධි) ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත් : ඉද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමචීත්තසමධිතී වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත් : ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමචීත්ත සමධිතී වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත් : ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

295. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඛගී වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන යත්: ඉද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපනි.

296. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛගී වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපන යත්: ඉද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපනි.

297 යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛගී වූ ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපන යත්: ඉද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපනි. (අනුලොම පුද්ගලාවකාශ ධී).

298. යමක්භට වක්ඛුත්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට සොතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්භට සොතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛුත්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣ කසං ඝාතීන්ද්‍රියං - ටෙ - ඉතීන්ද්‍රියං - ටෙ - පුරිසීන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසනි'ති : නතී.

යසං වා පන පුරිසීන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසනි කසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසා'ති : උප්පජ්ඣ.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣ කසං ජීවිතීන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසනි'ති : නතී.

යසං වා පන ජීවිතීන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසනි කසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසා'ති : උප්පජ්ඣ.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣ කසං යොමනසකීන්ද්‍රියං - ටෙ - උප්පකඛීන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසනි'ති : නතී.

යසං වා පන උප්පකඛීන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසනි කසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසා'ති : උප්පජ්ඣ.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣ කසං සඤ්ඤීන්ද්‍රියං - ටෙ - පඤ්ඤීන්ද්‍රියං - ටෙ - මනීන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසනි'ති : නතී.

යසං වා පන මනීන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසනි කසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසා'ති : උප්පජ්ඣ.

299-306. යසං¹ ඝාතීන්ද්‍රියං - ටෙ - ඉතීන්ද්‍රියං - ටෙ - පුරිසීන්ද්‍රියං - ටෙ - ජීවිතීන්ද්‍රියං - ටෙ - යොමනසකීන්ද්‍රියං - ටෙ - උප්පකඛීන්ද්‍රියං - ටෙ - සඤ්ඤීන්ද්‍රියං - ටෙ - පඤ්ඤීන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣ කසං මනීන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසනි'ති : නතී.

යසං වා පන මනීන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසනි කසං පඤ්ඤීන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසා'ති : උප්පජ්ඣ. (පච්චනීක පුග්ගල).

307-315. යසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣ - ටෙ - (පච්චනීක ඔකාස).

316. යසං යසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣ කසං තසං සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසනි'ති : ආමනතා.

යසං වා පන යසං සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසනි කසං තසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසා'ති : පඤ්ඤිමචාකාරෙ පච්ඡිමභවීකානං තෙසං තසං සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣසනි, නො ච තෙසං තසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උප්පජ්ඣ. සුඛාවාසානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තසං සොතින්ද්‍රියස්ඤ්ඤී න උප්පජ්ඣසනි, චක්ඛන්ද්‍රියස්ඤ්ඤී න උප්පජ්ඣ.

1. යසං සොතින්ද්‍රියං - ඔඉ.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය ... ඉසීන්ද්‍රිය ... පූරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්භට පූරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපන.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්භට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපන.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපන.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපනි.

299-306 යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය ... ඉසීන්ද්‍රිය ... පූරිසින්ද්‍රිය ... ජීවිතීන්ද්‍රිය ... සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපන යත් : උපනි. (ප්‍රත්‍යානීක පුද්ගල යි.)

307 - 315. යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ... (ප්‍රත්‍යානීකා-වකාශ යි.)

316. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි සොකීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොකීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත් : පඤ්චවෙවාකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි සොකීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසන්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොකීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

යසස යසු වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තසු සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣතිති: ආමනතා.

යසස වා පන යසු සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තසු වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: කාමාවචරෙ පච්ඡම්භවීකානං, රූපාවචරානං තෙසං තසු සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සුඛධාවාසානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තසු සානින්ද්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති, වකඛුන්ද්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති.

යසස යසු වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තසු ඉන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣතිති: ආමනතා.

යසස වා පන යසු ඉන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තසු වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: කාමාවචරෙ පච්ඡම්භවීකානං, රූපාවචරානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසනා පරිනිබ්බාධිසසනන් තෙසං තසු ඉන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සුඛධාවාසානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තසු ඉන්ද්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති, වකඛුන්ද්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති.

යසස යසු වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තසු පුරිසන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣතිති: ආමනතා.

යසස වා පන යසු පුරිසන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තසු වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: කාමාවචරෙ පච්ඡම්භවීකානං, රූපාවචරානං, යා ච ඉන්ද්‍රියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසනා පරිනිබ්බාධිසසනන් තෙසං තසු පුරිසන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සුඛධාවාසානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තසු පුරිසන්ද්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති, වකඛුන්ද්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති.

යසස යසු වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තසු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣතිති: අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තසු වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සුඛධාවාසානං, අරූපෙ පච්ඡම්භවීකානං තෙසං තසු වකඛුන්ද්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති, ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යසු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තසු වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: පඤ්ඤවොකාගරෙ පච්ඡම්භවීකානං තෙසං තසු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසු වකඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සුඛධාවාසානං, අරූපෙ පච්ඡම්භවීකානං තෙසං තසු ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති, වකඛුන්ද්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි සානීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සානීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවීකයනට ද රූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි සානීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සානීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවීකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙතෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවීකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙතෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. ඉද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවීකයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවෙවාකාරයෙහි පශ්චිමභවීක වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවීකයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද යම් කෙනෙකුක් ඇස් ඇති වූ උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශ්‍රද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. ශ්‍රද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද යම් කෙනෙකුක් ඇස් ඇති වූ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශ්‍රද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. ශ්‍රද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශ්‍රද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. ශ්‍රද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යස මනිඤ්ඤං න උපපජ්ඣති තසස තස චකඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති : පඤ්ඤාචාරාදර පඤ්ඤාමභවිකානං තෙසං තස මනිඤ්ඤං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස චකඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති. සුඛවාසානං, අරුප පඤ්ඤාමභවිකානං, අසංඝායනානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, චකඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති.

317. යසස යස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති තසස තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති : අමනසා.

යසස වා පන යස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති තසස තස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පඤ්ඤාමභවිකානං, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දෙසසඤ්ඤා පරිනිබ්බාධිසසගති තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරානං, අරුපාවචරානං තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති.

යසස යස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති තසස තස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති : අමනසා.

යසස වා පන යස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති තසස තස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති : කාමාවචරෙ පඤ්ඤාමභවිකානං, යා ච ඉඤ්ඤියො එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දෙසසඤ්ඤා පරිනිබ්බාධිසසගති තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරානං, අරුපාවචරානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති.

යසස යස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති තසස තස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති : රූපාවචරානං, අරුපාවචරානං තෙසං තස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරුපාවචරෙ පඤ්ඤාමභවිකානං තෙසං තස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති තසස තස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති : කාමාවචරෙ පඤ්ඤාමභවිකානං තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරුපාවචරෙ පඤ්ඤාමභවිකානං තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති.

යසස යස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති තසස තස සොමනඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති : රූපාවචරානං තෙසං තස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති. නො ච තෙසං තස සොමනඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ පඤ්ඤාමභවිකානං, අසංඝායනානං අරුපානං තෙසං තස සානිඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, සොමනඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවේද්‍යාකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අස ඥාසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපනි.

317. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුක් කෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්තෘහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචර-යනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්තෘහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචර-යනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිකීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිකීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන, රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥාසත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සඝානක වැ උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනි-වෙන්නාහු නම් ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දෑ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචර-යනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද අසංඥසත්වයනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපනා උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් කෙනෙකුත් සඝානක වැ සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනි-වෙන්නාහු නම් ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-යෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ව-යනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥ-සත්වයනට දෑ යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යස මනිဋ්‍යයං න උපපජ්ඣති තසස තස සානිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස මනිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස සානිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤාසකානං තෙසං තස මනිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති, සානිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති.

318. යසස යස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති තසස තස පුරිසිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති : ආමනතා.

යසස වා පන යස පුරිසිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති තසස තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යා ච ඉඤ්ඤියා එතෙනෙච භාවෙන කතිචි භවෙ අසෙසකා පරිනිබ්බාසිසකති තෙසං තස පුරිසිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස පුරිසිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති, ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති.

යසස යස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති තසස තස ජීවිතිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස ජීවිතිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, ජීවිතිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස ජීවිතිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති තසස තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස ජීවිතිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස ජීවිතිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති, ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති.

යසස යස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති තසස තස සොමනසිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති : රූපාවචරානං තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස සොමනසිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤාසකානං, අරූපානං තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, සොමනසිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස සොමනසිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති තසස තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙකකාය උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාසිසකති තෙසං තස සොමනසිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤාසකානං, අරූපානං තෙසං තස සොමනසිඋද්‍යං න උපපජ්ඣති, ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද දී ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද නූපනි.

318. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද දී ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද දී ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන.

යසස යස ඉසීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තස උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තස ඉසීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවීකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තස ඉසීන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, උපෙකඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තස ඉසීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡමභවීකානං යෙ ච යොමනසෙසන උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාදිසසනාති තෙසං තස උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස ඉසීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවීකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තස උපෙකඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, ඉසීන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යසස යස ඉසීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤන්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස ඉසීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවීකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තස ඉසීන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, මනින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තස ඉසීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡමභවීකානං තෙසං තස මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස ඉසීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවීකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තස මනින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, ඉසීන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

319. යසස යස පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවීකානං තෙසං තස පුරිසින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තස පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡමභවීකානං තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවීකානං තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන, මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපනි.

319. යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපනී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපනී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපනී නම් ඔහට එහි සද්ධිනින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන.

320. යසස යසු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස තසු සොමනසස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති'ති : උපපජ්ජස්සති.¹

යසස වා පන යසු සොමනසස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති තසස තසු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති'ති : උපපජ්ජස්සති.

යසස යසු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස තසු උපෙකඛ්ඤ්ද්‍රියං -පෙ- සඤ්ඤ්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤ්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති'ති : උපපජ්ජස්සති.

යසස වා පන යසු මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති තසස තසු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති'ති : උපපජ්ජස්සති.

321. යසස යසු සොමනසස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස තසු උපෙකඛ්ඤ්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති'ති : සුඤ්ඤාචායානං දුතියෙ විතෙහ විතමානෙ තෙසං තසු සොමනසස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති, අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං තසු සොමනසස්සින්ද්‍රියංකච න උපපජ්ජති, උපෙකඛ්ඤ්ද්‍රියංකච න උපපජ්ජස්සති.

යසස වා පන යසු උපෙකඛ්ඤ්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති තසස තසු සොමනසස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති'ති : පච්ඡමචිහතසමඬගීනං, යසස විතතසස අනන්තරා සොමනසස්සමප්පුනන පච්ඡමචිහතං උපපජ්ජස්සති තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති, නො ච තෙසං තසු සොමනසස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ද්‍රියංකච න උපපජ්ජස්සති, සොමනසස්සින්ද්‍රියංකච න උපපජ්ජති.

යසස යසු සොමනසස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස තසු සඤ්ඤ්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤ්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති'ති : සුඤ්ඤාචායානං දුතියෙ විතෙහ විතමානෙ තෙසං තසු සොමනසස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති, අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං තසු සොමනසස්සින්ද්‍රියංකච න උපපජ්ජති, මනින්ද්‍රියංකච න උපපජ්ජස්සති.

යසස වා පන යසු මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති තසස තසු සොමනසස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති'ති : පච්ඡමචිහතසමඬගීනං තෙසං තසු මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති, නො ච තෙසං තසු සොමනසස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං තසු මනින්ද්‍රියංකච න උපපජ්ජස්සති, සොමනසස්සින්ද්‍රියංකච න උපපජ්ජති.

322. යසස යසු උපෙකඛ්ඤ්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස තසු සඤ්ඤ්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති'ති : සුඤ්ඤාචායං² උපපජ්ජන්නානං තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තසු සඤ්ඤ්ද්‍රියං න උපපජ්ජස්සති, අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං තසු උපෙකඛ්ඤ්ද්‍රියංකච න උපපජ්ජති, සඤ්ඤ්ද්‍රියංකච න උපපජ්ජස්සති.

1. නසී - P.T.S.
2. සුඤ්ඤාචායානං - ඔඉ.

320. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපනී නම් ඔහට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: උපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සීන්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපනී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤීන්ද්‍රිය ... මනීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: උපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනීන්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: උපනී.

321. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සීන්ද්‍රිය නූපනී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ, අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමධීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිමචිත්තස උපදනො නම් ඔවුනට ද සී ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ, සොමනස්සීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සීන්ද්‍රිය නූපනී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤීන්ද්‍රිය ... මනීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය ද නූපන, මනීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනීන්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්ත සමධීනී වූ ඔවුනට එහි මනීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ, සොමනස්සීන්ද්‍රිය ද නූපනී.

322. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපනී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛීන්ද්‍රිය ද නූපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමභිථි වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාචායයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපන, මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමභිථි වූ ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපනි.

323. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාචායයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපන, මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්ත සමභිථි වූ ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපනි.

324. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාචායයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නූපන, මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමභිථි වූ ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නූපනි.

අතීතානාගකවාර යි.

ප්‍රචාක්ෂිවාර නිමි.

1. යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො සොකින්ද්‍රියං පරිජානාති'ති: ආමනානා.

යො වා පන සොකින්ද්‍රියං පරිජානාති සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති: ආමනානා.¹

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහති'ති: නො.

යො වා පන දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහති සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති: නො.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියං භාවෙති'ති: නො.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියං භාවෙති සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති: නො.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙති'ති: ආමනානා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙති සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති: ආමනානා.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරොති'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරොති සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති: නො.

2. යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහති සො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියං භාවෙති'ති: නො.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියං භාවෙති සො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහති'ති: නො.

යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙති'ති: ආමනානා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙති සො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහති'ති: දෙව පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙතන්' නො ච දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහති. අනාගාමී මග්ගසමධිති අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙති, දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහති.

යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහති සො අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරොති'ති: නො.

1. P.T.S. උභං.
2. සකදගාමී මග්ගසමධිති අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙති. - P.T.S.

1. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී නම් හෙතෙම සොකීන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් සොකීන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී නම් හෙ සොමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්-සාමීනීන්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීනීන්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැ දැනී යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී නම් හෙ අඤ්ඤීන්ද්‍රිය වඩයි යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤීන්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැ-දැනී යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී යැ යත්: නැත.

2. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමීනීන්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීනීන්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ දෙම-නස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: නැත.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤීන්ද්‍රිය වඩයි යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤීන්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: (සකාදගාමී මාර්ගසමඛිඪී යැ අර්හන් මාර්ග සමඛිඪී යැ යන) පුද්ගලයෝ දෙදෙන අඤ්ඤීන්ද්‍රිය වඩති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද දුරු කෙරෙති. අනාගාමී මාර්ගසමඛිඪී පුද්ගල අඤ්ඤීන්ද්‍රිය ද වඩයි, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද දුරු කෙරෙයි.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යො වා පන අසුසුතාච්ඡ්‍යං සව්ඡිකරොති යො දෙමනස්සිඤ්ඤං පච්ඡති'ති: නො.

3. යො අනසුසුතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤං භාවෙති යො අසුසුඤ්ඤං භාවෙති'ති: නො.

යො වා පන අසුසුඤ්ඤං භාවෙති යො අනසුසුතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤං භාවෙති'ති: නො.

යො අනසුසුතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤං භාවෙති යො අසුසුතාච්ඡ්‍යං සව්ඡිකරොති'ති: නො.

යො වා පන අසුසුතාච්ඡ්‍යං සව්ඡිකරොති යො අනසුසුතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤං භාවෙති'ති: නො.

4. යො අසුසුඤ්ඤං භාවෙති යො අසුසුතාච්ඡ්‍යං සව්ඡිකරොති'ති: නො.

යො වා පන අසුසුතාච්ඡ්‍යං සව්ඡිකරොති යො අසුසුඤ්ඤං භාවෙති'ති: නො. (අනුලොමං)

5. යො චක්ඛුඤ්ඤං න පරිචානාති යො දෙමනස්සිඤ්ඤං න පච්ඡති'ති: අනාගාමිමග්ගසමධිච්චි චක්ඛුඤ්ඤං න පරිචානාති, නො ච දෙමනස්සිඤ්ඤං න පච්ඡති. දෙව මග්ගසමධිච්චිනො යථෙඤ්ඤා අවසෙසා පුග්ගලා චක්ඛුඤ්ඤං න පරිචානාති. දෙමනස්සිඤ්ඤං න පච්ඡති.

යො වා පන දෙමනස්සිඤ්ඤං න පච්ඡති යො චක්ඛුඤ්ඤං න පරිචානාති'ති: අග්ගමග්ගසමධිච්චි දෙමනස්සිඤ්ඤං න පච්ඡති, නො ච චක්ඛුඤ්ඤං න පරිචානාති. දෙව මග්ගසමධිච්චිනො යථෙඤ්ඤා අවසෙසා පුග්ගලා දෙමනස්සිඤ්ඤං න පච්ඡති, චක්ඛුඤ්ඤං න පරිචානාති.

යො චක්ඛුඤ්ඤං න පරිචානාති යො අනසුසුතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤං න භාවෙති'ති: අට්ඨමකො චක්ඛුඤ්ඤං න පරිචානාති, නො ච අනසුසුතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤං න භාවෙති. දෙව මග්ගසමධිච්චිනො යථෙඤ්ඤා අවසෙසා පුග්ගලා චක්ඛුඤ්ඤං න පරිචානාති, අනසුසුතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤං න භාවෙති,

යො වා පන අනසුසුතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤං න භාවෙති යො චක්ඛුඤ්ඤං න පරිචානාති'ති: අග්ගමග්ගසමධිච්චි අනසුසුතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤං න භාවෙති, නො ච චක්ඛුඤ්ඤං න පරිචානාති. දෙව මග්ගසමධිච්චිනො යථෙඤ්ඤා අවසෙසා පුග්ගලා අනසුසුතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤං න භාවෙති, චක්ඛුඤ්ඤං න පරිචානාති.

1. අග්ගමග්ගසමධිච්චිනො - P.T.S.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාවිත්තිය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් නම් හෙ දෙමනස්සිත්තිය දුරු කෙරෙයි යත්: නැති.

3. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය වඩයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය වඩා නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වඩයි යත්: නැත.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තිය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වඩයි යත්: නැති.

4. යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තිය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය වඩයි යත්: නැති. (අනුලෝම යි.)

5. යමෙක් චක්ඛුන්තිය පිරිසිඳු නො දනී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තිය නො හැරපියා ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඛිථි (පුද්ගල) චක්ඛුන්තිය නො පිරිසිඳූ දනියි. දෙමනස්සිත්තිය නො ද නො හැරපියයි. (අනාගාමී, අර්හත්) මාර්ගසමඛිථින් දෙදෙනා තබා (හැර) අවශෙෂ පුද්ගලයෝ චක්ඛුන්තිය ද නො පිරිසිඳු දනිති, දෙමනස්සිත්තිය ද නො හැරපියත්.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය නො හැරපියා නම් හෙ චක්ඛුන්තිය නො පිරිසිඳූ දනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිථි පුද්ගල දෙමනස්සිත්තිය නො හැරපියයි. චක්ඛුන්තිය නො ද නො පිරිසිඳූ දනී. (අනාගාමී අර්හත්) මාර්ගසමඛිථින් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සිත්තිය ද නො හැරපියති, චක්ඛුන්තිය ද නො පිරිසිඳූ දනිත්

යමෙක් චක්ඛුන්තිය නො පිරිසිඳූ දනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය නො වඩා යැ යත්: අෂට්ඨක (ප්‍රොතාපත්ති-මාර්ගසමඛිථි) පුද්ගල චක්ඛුන්තිය නො පිරිසිඳූ දනියි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය නො ද නො වඩයි. (ප්‍රොතාපත්ති අර්හත්) මාර්ගසමඛිථින් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ චක්ඛුන්තිය ද නො පිරිසිඳූ දනිති. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය ද නො වඩත්.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය නො වඩා නම් හෙ චක්ඛුන්තිය නො පිරිසිඳූ දනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිථි පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය නො වඩයි, චක්ඛුන්තිය නො ද නො පිරිසිඳූ දනී. (ප්‍රොතාපත්ති අර්හත්) මාර්ගසමඛිථින් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය ද නො වඩති, චක්ඛුන්තිය ද නො පිරිසිඳූ දනිත්.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙති යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාතී'ති : ආමනතා.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤානාවින්ද්‍රියං න සවිජීකරොතී'ති: යො අභ්‍යඵලං සවිජීකරොති යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ව අඤ්ඤානාවින්ද්‍රියං න සවිජීකරොති. දග්ගමග්ගා-සමඛිතීඤ්ඤා අරහන්තඤ්ඤා ධපෙඤා අවසෙසා පුග්ගලා වක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානාති, අඤ්ඤානාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සවිජීකරොතති.

යො වා පන අඤ්ඤානාවින්ද්‍රියං න සවිජීකරොති යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාතී'ති: අභ්‍යමග්ගසමඛිතී අඤ්ඤානාවින්ද්‍රියං න සවිජීකරොති නො ව වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. අභ්‍යමග්ගසමඛිතීඤ්ඤා අරහන්තඤ්ඤා ධපෙඤා අවසෙසා පුග්ගලා අඤ්ඤානාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සවිජීකරොතති, වක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානාති.

6. යො දෙමනසසීන්ද්‍රියං න පජ්ඣති යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමී-තින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: අට්ඨමකො දෙමනසසීන්ද්‍රියං න පජ්ඣති නො ව අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති. දෙඵල මග්ග-සමඛිතීනො ධපෙඤා අවසෙසා පුග්ගලා දෙමනසසීන්ද්‍රියඤ්ඤා න පජ්ඣති, අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙතති.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති යො දෙමනසසීන්ද්‍රියං න පජ්ඣතී'ති: අනාගාමීමග්ගසමඛිතී අනඤ්ඤානඤ්ඤා-සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති, නො ව දෙමනසසීන්ද්‍රියං න පජ්ඣති. දෙඵල මග්ගසමඛිතීනො ධපෙඤා අවසෙසා පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීතින්ද්‍රිය-යඤ්ඤා න භාවෙතති, දෙමනසසීන්ද්‍රියඤ්ඤා න පජ්ඣති.

යො දෙමනසසීන්ද්‍රියං න පජ්ඣති යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: දෙඵල පුග්ගලා දෙමනසසීන්ද්‍රියං න පජ්ඣතති, නො ව අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙතති. තයො මග්ගසමඛිතීනො ධපෙඤා අවසෙසා පුග්ගලා දෙම-නසසීන්ද්‍රියඤ්ඤා න පජ්ඣති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙතති

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙති යො දෙමනසසීන්ද්‍රියං න පජ්ඣතී'ති ආමනතා.

යො දෙමනසසීන්ද්‍රියං න පජ්ඣති යො අඤ්ඤානාවින්ද්‍රියං න සවිජීකරොතී'ති : යො අභ්‍යඵලං¹ සවිජීකරොති යො දෙම-නසසීන්ද්‍රියං න පජ්ඣති, නො ව අඤ්ඤානාවින්ද්‍රියං න සවිජීකරොති අනාගාමීමග්ගසමඛිතීඤ්ඤා අරහන්තඤ්ඤා ධපෙඤා අවසෙසා පුග්ගලා දෙමනසසීන්ද්‍රියඤ්ඤා න පජ්ඣති, අඤ්ඤානාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සවිජීකරොතති.

1. අභ්‍යමග්ගඵලං - 89.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූ දනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො වඩා යෑ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිඳූ නො දනී යෑ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූ දනී නම් හෙ අඤ්ඤානාවිත්තද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කෙරෙයි යත්: යමෙක් අග්‍රඵලය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූ දනීයි, අඤ්ඤානාවිත්තද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කෙරේ. අග්‍රමාර්ගසමඛිතියා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූ දනීති, අඤ්ඤානාවිත්තද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කෙරෙත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤානාවිත්තද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කෙරේ නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූ දනී යෑ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිතී පුද්ගල අඤ්ඤානාවිත්තද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කෙරෙයි, චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳූ නො දනී. අග්‍රමාර්ගසමඛිතියා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤානාවිත්තද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙති, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූ දනීත්.

6. යමෙක් දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතිත්තද්‍රිය නො වඩා යෑ යත්: අෂ්ටමකයා දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො හැරපියයි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතිත්තද්‍රිය නො ද වඩයි, (ප්‍රොතාපත්ති අනාගාමී) මාර්ගසමඛිතීන් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ද නො හැරපියති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතිත්තද්‍රිය ද නො වඩා.

යළි යම් කෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතිත්තද්‍රිය නො වඩා නම්, හෙ දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො හැරපියා යෑ යත්: අනාගාමීමාර්ග සමඛිතී පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතිත්තද්‍රිය නො වඩයි, දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො ද නො හැරපියති (ප්‍රොතාපත්ති අනාගාමී) මාර්ගසමඛිතීන් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතිත්තද්‍රිය ද නො වඩති, දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ද නො හැරපියත්.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො වඩා යෑ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො හැරපියති, අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො ද නො වඩත්. මාර්ගසමඛිතීන් තුන් දෙනෙකුන් තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ද නො හැරපියති අඤ්ඤිත්තද්‍රිය ද නො වඩත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො හැරපියා ද යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤානාවිත්තද්‍රිය පසක් නො කෙරේ යෑ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො හැරපියයි, අඤ්ඤානාවිත්තද්‍රිය නො ද පසක් නො කෙරේ. අනාගාමීමාර්ගසමඛිතීහු ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ද නො හැරපියති අඤ්ඤානාවිත්තද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාවාටිත්වය පසක් නො කෙරේ නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඛිඪි පුද්ගල අඤ්ඤාවාටිත්වය පසක් නො කෙරෙයි, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියා. අනාගාමිමාර්ගසමඛිඪියා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාවාටිත්වය ද පසක් නො කෙරෙති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියත්,

7. යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤිත්වය නො වඩා යැ යත්: මාර්ගසමඛිඪි නිදෙනෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො වඩති, අඤ්ඤිත්වය නො ද නො වඩත්. සතර මාර්ගසමඛිඪීන් තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනාඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමිතිත්වය ද නො වඩති, අඤ්ඤිත්වය ද නො වඩත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්වය නො වඩා නම් හෙ අනාඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො වඩා යැ යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤිත්වය නො වඩයි, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො ද නො වඩා. සතර මාර්ගසමඛිඪීන් තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤිත්වය ද නො වඩති, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය ද නො වඩත්.

යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාවාටිත්වය පසක් නො කෙරේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො වඩයි, අඤ්ඤාවාටිත්වය නො ද පසක් නො කෙරේ. අෂ්ටමකයා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය ද නො වඩති, අඤ්ඤාවාටිත්වය ද පසක් නො කෙරෙත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාවාටිත්වය පසක් නො කෙරේ නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො වඩා යැ යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤාවාටිත්වය පසක් නො කෙරෙයි, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො ද නො වඩා, අෂ්ටමකයා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාවාටිත්වය ද පසක් නො කෙරෙති, අනාඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමිතිත්වය ද නො වඩත්.

8. යමෙක් අඤ්ඤිත්වය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාවාටිත්වය පසක් නො කෙරේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්වය නො වඩයි, අඤ්ඤාවාටිත්වය නො ද පසක් නො කෙරේ. මාර්ගසමඛිඪීන් නිදෙනතුන් ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤිත්වය ද නො වඩති, අඤ්ඤාවාටිත්වය ද පසක් නො කෙරෙත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාවාටිත්වය පසක් නො කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්වය නො වඩා යැ යත්: මාර්ගසමඛිඪි නිදෙනෙක් අඤ්ඤාවාටිත්වය පසක් නො කෙරෙති, අඤ්ඤිත්වය නො ද නො වඩත්, මාර්ග-සමඛිඪීන් නිදෙනතුන් ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාවාටිත්වය ද පසක් නො කෙරෙති, අඤ්ඤිත්වය ද නො වඩත්. (ප්‍රත්‍යානීක යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පත්තවාර යි.

9. යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතං යො දෙමනසස්සන්දියං පජ්ඣිතා'ති : ආමනතා.

යො වා පන දෙමනසස්සන්දියං පජ්ඣිතං යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතා'ති : ඉච්ච පුග්ගලා දෙමනසස්සන්දියං පජ්ඣිතං, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතං. අරහා දෙමනසස්සන්දියංකො පජ්ඣිතං, වකඛුන්ද්‍රියංකො පරිජානිතං.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතං යො අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං භාවිතා'ති : ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං භාවිතං යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතා'ති : ඡ පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං භාවිතං, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතං. අරහා අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියංකො භාවිතං, වකඛුන්ද්‍රියංකො පරිජානිතං.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතං යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතා'ති : ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතං යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතා'ති : ආමනතා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතං යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතා'ති :¹ යො අනඵලං සච්ඡිකරොති, යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතං, නො ව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතං යො අගඵලං සච්ඡිකරොති. යො වකඛුන්ද්‍රියංකො පරිජානිතං, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියංකො සච්ඡිකරිතං².

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතං යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතා'ති : ආමනතා.

10. යො දෙමනසස්සන්දියං පජ්ඣිතං යො අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං භාවිතා'ති : ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං භාවිතං යො දෙමනසස්සන්දියං පජ්ඣිතා'ති : වතොරො පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං භාවිතං, නො ව දෙමනසස්සන්දියං පජ්ඣිතං. තයො පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියංකො භාවිතං, දෙමනසස්සන්දියංකො පජ්ඣිතං.

යො දෙමනසස්සන්දියං පජ්ඣිතං යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතා'ති : ඉච්ච පුග්ගලා දෙමනසස්සන්දියං පජ්ඣිතං, නො ව අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතං. අරහා දෙමනසස්සන්දියංකො පජ්ඣිතං, අඤ්ඤින්ද්‍රියංකො භාවිතං.

1. සච්ඡිකරිතා'ති : ආමනතා. - P.T.S.
2. P.T.S. - උතං.

9. යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදැදත්තෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදැදත්තෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් සොමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදැදත්තේ යැ. රහත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරැපී යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදැදත්තේ යැ.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදැදත්තෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදැදත්තේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩුහ, වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදැදත්තේ. රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වැඩී යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදැදත්තේ යි.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදැදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදැදත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදැදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදැදත්තේ යැ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් කෙළේ යැ යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙළේ වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදැදත්තේ යැ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කෙළේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදැදත්තේ යැ යත්: එසේ යි.

10. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩුහ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය කළහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වැඩුහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කළහ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කළහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද වැඩුහ අර්හත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කෙළේ යැ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වැඩී.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිතං සො දෙමනසස්සිත්‍වයං පච්ඡිත්‍වංති : ආමනතා.

යො දෙමනසස්සිත්‍වයං පච්ඡිත්‍වං සො අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වංති : තයො පුගගලා දෙමනසස්සිත්‍වයං පච්ඡිත්‍වං, නො ච අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං. අරහා දෙමනසස්සිත්‍වයංඤ්ඤා පච්ඡිත්‍වං, අඤ්ඤාතාවිත්‍වයංඤ්ඤා සච්ඡිකරිත්‍වං.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං සො දෙමනසස්සිත්‍වයං පච්ඡිත්‍වංති : ආමනතා.

11. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්‍වයං භවිත්‍වං සො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වංති : ඡ පුගගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්‍වයං භාවිත්‍වං, නො ච අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වං. අරහා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්‍වයංඤ්ඤා භාවිත්‍වං, අඤ්ඤිත්‍වයංඤ්ඤා භාවිත්‍වං.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වං සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්‍වයං භාවිත්‍වංති : ආමනතා.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්‍වයං භාවිත්‍වං සො අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වංති : සත්ත පුගගලා¹ අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්‍වයං භාවිත්‍වං, නො ච අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං. අරහා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්‍වයංඤ්ඤා භාවිත්‍වං, අඤ්ඤාතාවිත්‍වයංඤ්ඤා සච්ඡිකරිත්‍වං.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්‍වයං භාවිත්‍වංති : ආමනතා.

12. යො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වං සො අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වංති : යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති සො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වං, නො ච අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං යො අග්ගඵලං සච්ඡාකාසි සො අඤ්ඤිත්‍වයංඤ්ඤා භාවිත්‍වං, අඤ්ඤාතාවිත්‍වයංඤ්ඤා සච්ඡිකරිත්‍වං.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං සො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වංති : ආමනතා. (අනුලොමං).

13. යො චක්ඛුත්‍වයං න පරිචානිත්‍වං සො දෙමනසස්සිත්‍වයං න පච්ඡිත්‍වංති : ඉඵ පුගගලා චක්ඛුත්‍වයං න පරිචානිත්‍වං, නො ච දෙමනසස්සිත්‍වයං න පච්ඡිත්‍වං. ඡ පුගගලා චක්ඛුත්‍වයංඤ්ඤා න පරිචානිත්‍වං, දෙමනසස්සිත්‍වයංඤ්ඤා න පච්ඡිත්‍වං.

යො වා පන දෙමනසස්සිත්‍වයං න පච්ඡිත්‍වං සො චක්ඛුත්‍වයං න පරිචානිත්‍වංති : ආමනතා.

1. ඡ පුගගලා - සීඉ. P.T.S.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්වය වැඩි නම් හෙ දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤානාවිත්වය පසක් කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය කළහ. අඤ්ඤානාවිත්වය නො ද පසක් කළහ. අර්භත් පුද්ගල දෙමනස්සිත්වය ද ප්‍රභාණය කෙළේ යැ, අඤ්ඤානාවිත්වය ද පසක් කෙළේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤානාවිත්වය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය කළේ යැ යත්: එසේ යැ.

11. යමෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වැඩි නම් හෙ අඤ්ඤිත්වය වැඩි යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වැඩුහ, අඤ්ඤිත්වය නො ද වැඩුහ. රභත් පුද්ගල අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්වය ද වැඩි යැ අඤ්ඤිත්වය ද වැඩි.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්වය වැඩි නම් හෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වැඩි යැ යත්: එසේ යි.

යමෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වැඩි නම් හෙ අඤ්ඤානාවිත්වය පසක් කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත්දෙනෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වැඩුහ, අඤ්ඤානාවිත්වය නො ද පසක් කළහ. අර්භත් පුද්ගල අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්වය ද වැඩි යැ, අඤ්ඤානාවිත්වය ද පසක් කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤානාවිත්වය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වැඩි යැ යත්: එසේ යි.

12. යමෙක් අඤ්ඤිත්වය වැඩි නම් හෙ අඤ්ඤානාවිත්වය පසක් කෙළේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්වය වැඩි යැ, අඤ්ඤානාවිත්වය නො ද පසක් කෙළේ යැ. යමෙක් අග්‍රඵලය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්වය ද වැඩි යැ, අඤ්ඤානාවිත්වය ද පසක් කෙළේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤානාවිත්වය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්වය වැඩි යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොම යි.)

13. යමෙක් චක්ඛුත්වය නො පිරිසිඳූ දත්තේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුත්වය නො පිරිසිඳූ දත්ත, දෙමනස්සිත්වය නො ද ප්‍රභාණය නො කළහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුත්වය ද නො පිරිසිඳූ දත්ත, දෙමනස්සිත්වය ද ප්‍රභාණය නො කළහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය නො කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුත්වය නො පිරිසිඳූ දත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිතං යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිතා'ති: ඡ පුගගලා වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිතං, නො ව අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිතං. දෙව පුගගලා වකඛුන්ද්‍රියඤ්ඤ න පරිජානිතං, අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤ න භාවිතං.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිතං යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිතා'ති: ආමනතා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිතං යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතා'ති: ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතං යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිතා'ති: ආමනතා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිතං යො අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං න සව්ඡිකරිතා'ති: ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං න සව්ඡිකරිතං යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිතා'ති: යො අගගඵලං සව්ඡිකරොති යො අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං න සව්ඡිකරිතං, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිතං. අට්ඨ-පුගගලා අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියඤ්ඤ න සව්ඡිකරිතං, වකඛුන්ද්‍රියඤ්ඤ න පරිජානිතං.

14. යො දෙමනසිතින්ද්‍රියං න පජ්ඣිතං යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිතා'ති: වතතරො පුගගලා දෙමනසිතින්ද්‍රියං න පජ්ඣිතං, නො ව අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිතං. දෙව පුගගලා දෙමනසිතින්ද්‍රියඤ්ඤ නපජ්ඣිතං, අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤ න භාවිතං.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිතං යො දෙමනසිතින්ද්‍රියං නපජ්ඣිතා'ති: ආමනතා.

යො දෙමනසිතින්ද්‍රියං න පජ්ඣිතං යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතා'ති: ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතං යො දෙමනසිතින්ද්‍රියං නපජ්ඣිතා'ති: දෙව පුගගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතං, නො ව දෙමනසිතින්ද්‍රියං නපජ්ඣිතං. ඡ පුගගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ඤ න භාවිතං, දෙමනසිතින්ද්‍රියඤ්ඤ න පජ්ඣිතං.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදාදත්තේ වී නම් හෙ අනාඤ්ඤා-
තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක්
චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදාදත්ත, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය
නො ද නො වැඩුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය ද
නො පිරිසිදාදත්ත, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ
චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදාදත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදාදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය
නො වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය
නො පිරිසිදාදත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදාදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤා-
තාවන්ද්‍රිය පසක් නො කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක්කළේ වී නම් හෙ
චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදාදත්තේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵලය පසක්
කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක්කෙළේ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය
නො ද පිරිසිදා නො දත්තේ යැ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤා-
තාවන්ද්‍රිය ද නො පසක්කළහ. චක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදා නො දත්ත.

14. යමෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය නො පිරිසිදාදත්තේ වී නම් හෙ
අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර
දෙනෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කළහ. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්-
සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී යැ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙම-
නස්සිත්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කළහ. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද
නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ
දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කළේ වී නම් හෙ
අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ද්‍රිය
ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය
නො වැඩුහ, දෙමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කළහ.
පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ, දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ද
ප්‍රභාණය නො කළහ.

යො දෙමනසසීන්ද්‍රියං න පජභිත්‍යං යො අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්‍යා'ති: ආමනතා.

යො චා පන අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්‍යං යො දෙමනසසීන්ද්‍රියං න පජභිත්‍යා'ති: තයො පුගගලා අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්‍යං, නො ච දෙමනසසීන්ද්‍රියං න පජභිත්‍යං. ඡ පුගගලා අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියංඤච න සච්ඡිකරිත්‍යං, දෙමනසසීන්ද්‍රියංඤච න පජභිත්‍යං.

15. යො අනසුඤ්ඤානසුඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යං යො අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යා'ති: ආමනතා.

යො චා පන අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යං යො අනසුඤ්ඤානසුඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යා'ති: ඡ පුගගලා අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යං, නො ච අනසුඤ්ඤානසුඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යං. දෙච පුගගලා අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියංඤච න භාවිත්‍යං, අනසුඤ්ඤානසුඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියංඤච න භාවිත්‍යං.

යො අනසුඤ්ඤානසුඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යං යො අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්‍යා'ති: ආමනතා.

යො චා පන අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්‍යං යො අනසුඤ්ඤානසුඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යා'ති: සත්ත පුගගලා අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්‍යං, නො ච අනසුඤ්ඤානසුඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යං. දෙච පුගගලා අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියංඤච න සච්ඡිකරිත්‍යං, අනසුඤ්ඤානසුඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියංඤච න භාවිත්‍යං.

16. යො අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යං යො අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්‍යා'ති: ආමනතා.

යො චා පන අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්‍යං යො අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යා'ති: යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති යො අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්‍යං, නො ච අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යං. අට්ඨපුගගලා අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියංඤච න සච්ඡිකරිත්‍යං, අසුඤ්ඤාචන්ද්‍රියංඤච න භාවිත්‍යං. (පච්චනීකං).

අතීතවාචො.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කළහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කළහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද නො පසක් කළහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කළහ.

15. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤන්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤන්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤන්ද්‍රිය නො වැඩුහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤන්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කළහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද නො පසක් කළහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

16. යමෙක් අඤ්ඤන්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤන්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵලය සාක්ෂාත් කෙරේ ද හෙ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො සාක්ෂාත් කෙළේ යැ, අඤ්ඤන්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී යැ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද නො සාක්ෂාත් කළහ, අඤ්ඤන්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ. (ප්‍රත්‍යතීක සි.)

17. යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පච්චිසසනි'ති: දෙච පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනනි, නො ව දෙමනසසින්ද්‍රියං පච්චිසසනනි. පඤ්ඤා පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියංඤ්ඤා පරිජානිසසනනි, දෙමනසසින්ද්‍රියංඤ්ඤා පච්චිසසනනි.

යො වා පන දෙමනසසින්ද්‍රියං පච්චිසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි'ති: ආමනනා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනි'ති: 1 ඡ පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනනි, නො ව අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනනි. යෙ පුටුඡජනා මග්ගං පටිලභිසසනනි තෙ වකඛුන්ද්‍රියංඤ්ඤා පරිජානිසසනනි, අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියංඤ්ඤා භාවෙසසනනි.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි'ති: ආමනනා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි යො අඤ්ඤාන්ද්‍රියං භාවෙසසනි'ති: ආමනනා.

යො වා පන අඤ්ඤාන්ද්‍රියං භාවෙසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි'ති: ආමනනා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසනි'ති: ආමනනා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි'ති: අග්ගමග්ගසමච්චි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසනි, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියංඤ්ඤා සච්ඡිකරිසසනනි, වකඛුන්ද්‍රියංඤ්ඤා පරිජානිසසනනි.

18. යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පච්චිසසනි යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනි'ති: වතොරො පුග්ගලා දෙමනසසින්ද්‍රියං පච්චිසසනනි, නො ව අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනනි. යෙ පුටුඡජනා මග්ගං පටිලභිසසනනි තෙ දෙමනසසින්ද්‍රියංඤ්ඤා පච්චිසසනනි, අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියංඤ්ඤා භාවෙසසනනි.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනි යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පච්චිසසනි'ති: ආමනනා.

යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පච්චිසසනි යො අඤ්ඤාන්ද්‍රියං භාවෙසසනි'ති: ආමනනා.

1. භාවිසසනි'ති: - භිච්ච.

17. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස්දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳැදන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නාහ, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභය කරන්නාහු නම් ඔහු චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳැදන්නාහ, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැ දන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නෙ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛඪි පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳැ දන්නෙ යැ. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නාහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳැදන්නාහ.

18. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නාහ, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභය කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යො වා පන අඤ්ඤිඤ්ඤියං භාවෙසසති යො දෙමනසසිඤ්ඤියං පච්චිසසති'ති : දෙව පුගගලා අඤ්ඤිඤ්ඤියං භාවෙසසනති, නො ව දෙමනසසිඤ්ඤියං පච්චිසසනති. පඤ්ඤි පුගගලා අඤ්ඤිඤ්ඤියඤ්ඤි භාවෙසසනති, දෙමනසසිඤ්ඤියඤ්ඤි පච්චිසසනති.

යො දෙමනසසිඤ්ඤියං පච්චිසසති යො අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤියං සච්ඡිකරිසසති'ති : ආමනනා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤියං සච්ඡිකරිසසති යො දෙමනසසිඤ්ඤියං පච්චිසසති'ති : තයො පුගගලා අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤියං සච්ඡිකරිසසනති, නො ව දෙමනසසිඤ්ඤියං පච්චිසසනති. පඤ්ඤි පුගගලා අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤියඤ්ඤි සච්ඡිකරිසසනති, දෙමනසසිඤ්ඤියඤ්ඤි පච්චිසසනති.

19. යො අනඤ්ඤානඤ්ඤසසාමිතිඤ්ඤියං භාවෙසසති යො අඤ්ඤිඤ්ඤියං භාවෙසසති'ති : ආමනනා.

යො වා පන අඤ්ඤිඤ්ඤියං භාවෙසසති යො අනඤ්ඤානඤ්ඤසසාමිතිඤ්ඤියං භාවෙසසති'ති : ඡ පුගගලා අඤ්ඤිඤ්ඤියං භාවෙසසනති, නො ව අනඤ්ඤානඤ්ඤසසාමිතිඤ්ඤියං භාවෙසසනති. යෙ පුච්චුඡ්ඡනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ අඤ්ඤිඤ්ඤියඤ්ඤි භාවෙසසනති. අනඤ්ඤානඤ්ඤසසාමිතිඤ්ඤියඤ්ඤි භාවෙසසනති.

යො අනඤ්ඤානඤ්ඤසසාමිතිඤ්ඤියං භාවෙසසති යො අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤියං සච්ඡිකරිසසති'ති : ආමනනා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤියං සච්ඡිකරිසසති යො අනඤ්ඤානඤ්ඤසසාමිතිඤ්ඤියං භාවෙසසති'ති : සත්ත පුගගලා අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤියං සච්ඡිකරිසසනති, නො ව අනඤ්ඤානඤ්ඤසසාමිතිඤ්ඤියං භාවෙසසනති. යෙ පුච්චුඡ්ඡනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤියඤ්ඤි සච්ඡිකරිසසනති, අනඤ්ඤානඤ්ඤසසාමිතිඤ්ඤියඤ්ඤි භාවෙසසනති.

20. යො අඤ්ඤිඤ්ඤියං භාවෙසසති යො අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤියං සච්ඡිකරිසසති'ති : ආමනනා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤියං සච්ඡිකරිසසති යො අඤ්ඤිඤ්ඤියං භාවෙසසති'ති : අග්ගමග්ගසමධිති අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤියං සච්ඡිකරිසසති, නො ව අඤ්ඤිඤ්ඤියං භාවෙසසති. සත්ත පුගගලා අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤියඤ්ඤි සච්ඡිකරිසසනති, අඤ්ඤිඤ්ඤියඤ්ඤි භාවෙසසනති. (අනුලොමං).

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය නො ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්වය ද වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය නො ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය ද පසක් කරන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ.

19. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්වය වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො ද වඩන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභය කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤිත්වය ද වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය ද වඩන්නාහ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නාහ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො ද වඩන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාතාවිත්වය ද පසක් කරන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය ද වඩන්නාහ.

20. යමෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්වය වඩන්නෙ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිති පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ යැ, අඤ්ඤිත්වය නො ද වඩන්නෙ යැ, පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය ද පසක් කරන්නාහ, අඤ්ඤිත්වය ද වඩන්නාහ. (අනුලොම සි.)

21. යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිසසනි යො දෙමනසසින්ද්‍රියං න පච්චිසසනි'ති : ආමනතා.

යො වා පන දෙමනසසින්ද්‍රියං න පච්චිසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිසසනි'ති : දෙව පුගලො දෙමනසසින්ද්‍රියං න පච්චිසසනනි, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිසසනනි. තයො පුගලො දෙමනසසින්ද්‍රියංඤ්ඤා න පච්චිසසනනි, වකඛුන්ද්‍රියංඤ්ඤා න පරිචානිසසනනි.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිසසනි යො අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනි'ති : ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිසසනි'ති : ඡ පුගලො අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනනි, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිසසනනි තයො පුගලො අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියංඤ්ඤා න භාවෙසසනනි, වකඛුන්ද්‍රියංඤ්ඤා න පරිචානිසසනනි.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිසසනි යො අඤ්ඤාන්ද්‍රියං න භාවෙසසනි'ති : ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤාන්ද්‍රියං න භාවෙසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිසසනි'ති : ආමනතා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිසසනි යො අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනි'ති : අග්ගමග්ගසමඤ්ඤි වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිසසනි, නො ව අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනි. දෙව පුගලො වකඛුන්ද්‍රියංඤ්ඤා න පරිචානිසසනනි, අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියංඤ්ඤා න සච්ඡිකරිසසනනි.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිසසනි'ති : ආමනතා.

22. යො දෙමනසසින්ද්‍රියං න පච්චිසසනි යො අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනි'ති : ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනි යො දෙමනසසින්ද්‍රියං න පච්චිසසනි'ති : වනොරො පුගලො අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනනි, නො ව දෙමනසසින්ද්‍රියං න පච්චිසසනනි. පඤ්ඤා පුගලො අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියංඤ්ඤා න භාවෙසසනනි, දෙමනසසින්ද්‍රියංඤ්ඤා න පච්චිසසනනි.

21. යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදන්තො වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදන්තො යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳූ නො දන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූදන්තාහ.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදන්තො වී නම් හෙ අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදන්තො යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳූදන්තාහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූ දන්තාහ.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදන්තො වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වඩන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදන්තො යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදන්තො වී නම් හෙ අඤ්ඤා-තාවීන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නො යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමච්ඡි පුද්ගල චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදන්තො යැ, අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නො යැ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූදන්තො යැ. අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නො යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය පසක් නො කරන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදන්තො යැ යත්: එසේ යැ.

22. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නො වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ.

යො දෙමනසසිඤ්ඤානං න පච්චිකම්මනං යො අඤ්ඤානං න භාවෙ-
සසනිති : දෙව පුග්ගලා දෙමනසසිඤ්ඤානං න පච්චිකම්මනං, නො ච
අඤ්ඤානං න භාවෙසසනති. තයො පුග්ගලා දෙමනසසිඤ්ඤානං
න පච්චිකම්මනං, අඤ්ඤානං න භාවෙසසනති.

යො චා පන අඤ්ඤානං න භාවෙසසනි යො දෙමනසසිඤ්ඤානං
න පච්චිකම්මනං : ආමනං.

යො දෙමනසසිඤ්ඤානං න පච්චිකම්මනං යො අඤ්ඤානං න
සච්චිකම්මනං : තයො පුග්ගලා දෙමනසසිඤ්ඤානං න පච්චිකම්මනං,
නො ච අඤ්ඤානං න සච්චිකම්මනං. දෙව පුග්ගලා දෙම-
නසසිඤ්ඤානං න පච්චිකම්මනං, අඤ්ඤානං න න පච්චිකම්මනං.

යො චා පන අඤ්ඤානං න සච්චිකම්මනං යො දෙම-
නසසිඤ්ඤානං න පච්චිකම්මනං : ආමනං.

23. යො අනඤ්ඤානඤ්ඤානං න භාවෙසසනි යො
අඤ්ඤානං න භාවෙසසනිති : ඒ පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤානං-
නිඤ්ඤානං න භාවෙසසනති, නො ච අඤ්ඤානං න භාවෙසසනති.
තයො පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤානං න භාවෙසසනති,
අඤ්ඤානං න භාවෙසසනති.

යො චා පන අඤ්ඤානං න භාවෙසසනි යො අනඤ්ඤානඤ්ඤා-
නං න භාවෙසසනිති : ආමනං.

යො අනඤ්ඤානඤ්ඤානං න භාවෙසසනි යො අඤ්ඤා-
නං න සච්චිකම්මනං : සත්ත පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤානං-
නිඤ්ඤානං න භාවෙසසනති, නො ච අඤ්ඤානං න සච්චිකම්-
මනං. දෙව පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤානං න භාවෙසසනති,
අඤ්ඤානං න සච්චිකම්මනං.

යො චා පන අඤ්ඤානං න සච්චිකම්මනං යො අනඤ්ඤානඤ්ඤා-
නං න භාවෙසසනිති : ආමනං.

24. යො අඤ්ඤානං න භාවෙසසනි යො අඤ්ඤානං න
සච්චිකම්මනං : අග්ගමග්ගසමඤ්ඤානං අඤ්ඤානං න භාවෙසසනි,
නො ච අඤ්ඤානං න සච්චිකම්මනං. දෙව පුග්ගලා අඤ්ඤානං
න භාවෙසසනති, අඤ්ඤානං න සච්චිකම්මනං.

යො චා පන අඤ්ඤානං න සච්චිකම්මනං යො අඤ්ඤානං
න භාවෙසසනිති : ආමනං. (පච්චනිකං).

අනාගතවාචො.

1. වක්ඛාචො - මඡසං.
2. පඤ්ඤා - මඡසං.
3. තයො පුග්ගලා - මඡසං.
4. න භාවෙසසනති - මඡසං.

25. යො වකච්ඡන්දියං පරිජානාති යො දෙමනසසින්දියං පජහිත්වා'ති: ආමනතා.

යො චා පන දෙමනසසින්දියං පජහිත්ව යො වකච්ඡන්දියං පරිජානාති'ති: දෙව පුග්ගලා දෙමනසසින්දියං පජහිත්ව, නො ච වකච්ඡන්දියං පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඛගී දෙමනසසින්දියං පජහිත්ව, වකච්ඡන්දියං පරිජානාති.

යො වකච්ඡන්දියං පරිජානාති යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්දියං භාවිත්වා'ති: ආමනතා.

යො චා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්දියං භාවිත්ව යො වකච්ඡන්දියං පරිජානාති'ති: ඡ පුග්ගලා¹ අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්දියං භාවිත්ව, නො ච වකච්ඡන්දියං පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඛගී අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්දියං භාවිත්ව, වකච්ඡන්දියං පරිජානාති.

යො වකච්ඡන්දියං පරිජානාති යො අඤ්ඤින්දියං භාවිත්වා'ති: නො.

යො චා පන අඤ්ඤින්දියං භාවිත්ව යො වකච්ඡන්දියං පරිජානාති'ති: නො.

යො වකච්ඡන්දියං පරිජානාති යො අඤ්ඤතාවින්දියං සච්ඡිකරිත්වා'ති: නො.

යො චා පන අඤ්ඤතාවින්දියං සච්ඡිකරිත්ව යො වකච්ඡන්දියං පරිජානාති'ති: නො.

26. යො දෙමනසසින්දියං පජහති යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්දියං භාවිත්වා'ති: ආමනතා.

යො චා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්දියං භාවිත්ව යො දෙමනසසින්දියං පජහති'ති: ඡ² පුග්ගලා අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්දියං භාවිත්ව, නො ච දෙමනසසින්දියං පජහති අනාගාමිමග්ගසමඛගී අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්දියං භාවිත්ව, දෙමනසසින්දියං පජහති.

යො දෙමනසසින්දියං පජහති යො අඤ්ඤින්දියං භාවිත්වා'ති: නො.

යො චා පන අඤ්ඤින්දියං භාවිත්ව යො දෙමනසසින්දියං පජහති'ති: නො.

1. පඤ්ඤපුග්ගලා - P.T.S.
2. භයො - P.T.S.

25. යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කළහ. චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳැදැනිති. අග්‍රමාර්ගසමධිභී පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කෙළේ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳැදැනී.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩුහ. චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳැදැනිත්. අග්‍රමාර්ගසමධිභී පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වැඩී යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳැදැනී.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තන්ද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තන්ද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදැනී යැ යත්: නැත.

26. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරෙයි යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩුහ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය කෙරෙති. අනාගාමිමාර්ගසමධිභී පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කෙරේ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරෙයි යත්: නැත.

යො දෙමනසසිඤ්ජියං පජහති යො අඤ්ඤතාවඤ්ජියං සවිභිකරිඤ්ජියං භාවිඤ්ජියං නො.

යො වා පන අඤ්ඤතාවඤ්ජියං සවිභිකරිඤ්ජියං යො දෙමනසසිඤ්ජියං පජහතිඤ්ජියං නො.

27. යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිඤ්ජියං භාවෙති යො අඤ්ඤඤ්ජියං භාවිඤ්ජියං නො.

යො වා පන අඤ්ඤඤ්ජියං භාවිඤ්ජියං යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිඤ්ජියං භාවෙතිඤ්ජියං නො.

යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිඤ්ජියං භාවෙති යො අඤ්ඤතාවඤ්ජියං සවිභිකරිඤ්ජියං නො.

යො වා පන අඤ්ඤතාවඤ්ජියං සවිභිකරිඤ්ජියං යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිඤ්ජියං භාවෙතිඤ්ජියං නො.

28. යො අඤ්ඤඤ්ජියං භාවෙති යො අඤ්ඤතාවඤ්ජියං සවිභිකරිඤ්ජියං නො.

යො වා පන අඤ්ඤතාවඤ්ජියං සවිභිකරිඤ්ජියං යො අඤ්ඤඤ්ජියං භාවෙතිඤ්ජියං නො. (අනුලොමං).

29. යො චක්ඛුඤ්ජියං න පරිචානාති යො දෙමනසසිඤ්ජියං නපජහිඤ්ජියං නො. දෙව පුග්ගලා චක්ඛුඤ්ජියං න පරිචානාති, නො ච දෙමනසසිඤ්ජියං නපජහිඤ්ජියං. ඡ පුග්ගලා චක්ඛුඤ්ජියංකො න පරිචානාති, දෙමනසසිඤ්ජියංකො නපජහිඤ්ජියං.

යො වා පන දෙමනසසිඤ්ජියං නපජහිඤ්ජියං යො චක්ඛුඤ්ජියං න පරිචානාතිඤ්ජියං නො. ආමනනා.

යො චක්ඛුඤ්ජියං න පරිචානාති යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිඤ්ජියං න භාවිඤ්ජියං නො. ඡ පුග්ගලා චක්ඛුඤ්ජියං න පරිචානාති, නො ච අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිඤ්ජියං න භාවිඤ්ජියං. දෙව පුග්ගලා චක්ඛුඤ්ජියංකො න පරිචානාති, අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිඤ්ජියංකො න භාවිඤ්ජියං.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිඤ්ජියං න භාවිඤ්ජියං යො චක්ඛුඤ්ජියං න පරිචානාතිඤ්ජියං නො. ආමනනා.

1. පඤ්ච පුග්ගලා - P.T.S.
2. අනාගාමි චක්ඛුඤ්ජියං - P.T.S.
3. පඤ්චපුග්ගලා - P.T.S.

යමෙක් දෙමනස්සිත්දිය ප්‍රභාණය කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤා-
තාවිත්දිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්දිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ
දෙමනස්සිත්දිය ප්‍රභාණය කෙරෙයි යත්: නැති.

27. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය වඩා නම් හෙ
අඤ්ඤිත්දිය වැඩි යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්දිය වැඩි නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්-
සාමිතිත්දිය වඩයි යත්: නැත.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤා-
තාවිත්දිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්දිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ
අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය වඩයි යත්: නැති.

28. යමෙක් අඤ්ඤිත්දිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්දිය පසක්
කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්දිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ
අඤ්ඤිත්දිය වඩයි යත්: නැති. (අනුලොම ධී.)

29. යමෙක් චක්ඛුත්දිය නො පිරිසිඳැදැනී නම් හෙ දෙම-
නස්සිත්දිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක්
චක්ඛුත්දිය නො පිරිසිඳැදැනී, දෙමනස්සිත්දිය නො ද ප්‍රභාණය
නො කළහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුත්දිය ද නො පිරිසිඳැ-
දැනී, දෙමනස්සිත්දිය ද ප්‍රභාණය නො කළහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිත්දිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ වී නම්
හෙ චක්ඛුත්දිය නො පිරිසිඳැදැනී යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුත්දිය නො පිරිසිඳැදැනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්-
සාමිතිත්දිය නො වැඩි යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුත්දිය
නො පිරිසිඳැදැනී, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය නො ද වැඩුහ.
පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුත්දිය ද නො පිරිසිඳැදැනී,
අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය ද නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය නො වැඩි නම් හෙ
චක්ඛුත්දිය නො පිරිසිඳැදැනී යැ යත්: එසේ යැ.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතා'ති: අරහා වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ව අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතා. සත්ත පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානාති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතා: යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති: අග්ගමග්ගසමධි අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතා, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. සත්තපුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිතා, වකඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානාති.¹

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සව්ඪ්ඪකරිතා'ති: අරහා වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සව්ඪ්ඪකරිතා. අට්ඨපුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානාති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සව්ඪ්ඪකරිතා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සව්ඪ්ඪකරිතා: යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති: අග්ගමග්ගසමධි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සව්ඪ්ඪකරිතා, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. අට්ඨපුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සව්ඪ්ඪකරිතා, වකඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානාති.

30. යො දෙමනසසින්ද්‍රියං නපපභති යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිතා'ති: ඡ පුග්ගලා දෙමනසසින්ද්‍රියං නපපභතාති, නො ව අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිතා. දො පුග්ගලා දෙමනසසින්ද්‍රියඤ්ඤා නපපභතාති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිතා.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිතා: යො දෙමනසසින්ද්‍රියං නපපභති'ති: ආමනායා.

යො දෙමනසසින්ද්‍රියං නපපභති යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතා'ති: අරහා දෙමනසසින්ද්‍රියං නපපභති, නො ව අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතා. සත්ත පුග්ගලා දෙමනසසින්ද්‍රියඤ්ඤා නපපභති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතා: යො දෙමනසසින්ද්‍රියං නපපභති'ති: අනාගාමී මනසසමධි අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතා, නො ව දෙමනසසින්ද්‍රියං නපපභති. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිතා, දෙමනසසින්ද්‍රියඤ්ඤා නපපභතාති.

1. උභයං - P.T.S.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදැනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යෑ යත්: රහත් පුද්ගල චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූ දැනී, අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී. පුද්ගලයෝ සත්දෙනෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූ දැනී. අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුණ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදැනී යෑ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛඪී පුද්ගල අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යෑ. චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳූදැනී. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුණ. චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූදැනීත්.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදැනී නම් හෙ අඤ්ඤානාවිත්ද්‍රිය පසක් නො කෙළේ යෑ යත්: රහත් පුද්ගල චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදැනී, අඤ්ඤානාවිත්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කෙළේ යෑ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූදැනී, අඤ්ඤානාවිත්ද්‍රිය ද පසක් නො කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤානාවිත්ද්‍රිය පසක් නො කළේ වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදැනී යෑ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛඪී පුද්ගල අඤ්ඤානාවිත්ද්‍රිය පසක් නො කෙළේ යෑ. චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳූදැනී. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤානාවිත්ද්‍රිය ද පසක් නො කළහ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූදැනීත්.

30. යමෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය නො වැඩී යෑ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙහි, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය නො ද නො වැඩුණ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙහි, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුණ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරේ යෑ යත්: එසේ යෑ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යෑ යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි. අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙහි, අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩී.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඛඪී පුද්ගල අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යෑ. දෙමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කෙරේ. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුණ, දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙත්.

යො දෙමනසසීන්ද්‍රියං නපපඡහති යො අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්වා'ති: අරහා දෙමනසසීන්ද්‍රියං නපපඡහති, නො ච අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්. අට්ඨ පුගගලා දෙමනසසීන්ද්‍රියඤ්ඤා නපපඡහති, අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියඤ්ඤා න සච්ඡිකරිත්.

යො චා පන අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත් යො දෙමනසසීන්ද්‍රියං නපපඡහති'ති: අනාගාමී මග්ගසමධරී අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්, නො ච දෙමනසසීන්ද්‍රියං නපපඡහති. අට්ඨපුගගලා අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියඤ්ඤා න සච්ඡිකරිත්, දෙමනසසීන්ද්‍රියඤ්ඤා නපපඡහති.

31. යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති යො අඤ්ඤන්ද්‍රියං න භාවිත්වා'ති: අරහා' අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති,¹ නො ච අඤ්ඤන්ද්‍රියං න භාවිත්. සත්ත පුගගලා අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙති, අඤ්ඤන්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්.

යො චා පන අඤ්ඤන්ද්‍රියං න භාවිත් යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති'ති: අට්ඨමකො අඤ්ඤන්ද්‍රියං න භාවිත්, නො ච අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති. සත්ත පුගගලා අඤ්ඤන්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්, අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙති.

යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති යො අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්වා'ති: අරහා අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති, නො ච අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්. සත්ත පුගගලා² අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙති, අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියඤ්ඤා න සච්ඡිකරිත්.

යො චා පන අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත් යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති'ති: අට්ඨමකො අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්, නො ච අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති. සත්ත පුගගලා³ අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියඤ්ඤා න සච්ඡිකරිත්, අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙති.

32. යො අඤ්ඤන්ද්‍රියං න භාවෙති යො අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්වා'ති: අරහා අඤ්ඤන්ද්‍රියං න භාවෙති, නො ච අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්. පඤ්ඤා පුගගලා අඤ්ඤන්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙති, අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියඤ්ඤා න සච්ඡිකරිත්.

යො චා පන අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත් යො අඤ්ඤන්ද්‍රියං න භාවෙති'ති: තයො මග්ගසමධරී⁴ අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්, නො ච අඤ්ඤන්ද්‍රියං න භාවෙති. පඤ්ඤා පුගගලා⁵ අඤ්ඤතාවන්ද්‍රියඤ්ඤා න සච්ඡිකරිත්, අඤ්ඤන්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙති. (පච්චනිකං).

පච්චසන්තානිකවාරො.

1. දෙව පුගගලා - P.T.S. 2. භාවෙති - ඔඉ. 3. අට්ඨපුගගලා - P.T.S. 4. අග්ගමග්ගසමධරී - PTS. 5. 3 පුගගලා - මජ්ඣ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්දිය ප්‍රභාණය නො කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්දිය පසක් නො කෙරෙයි යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සිත්දිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි, අඤ්ඤාතාවිත්දිය නො ද සාක්ෂාත් නො කෙළෙ යැ, පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් දෙමනස්සිත්දිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙති, අඤ්ඤාතාවිත්දිය ද සාක්ෂාත් නො කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්දිය පසක් නො කෙළෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්දිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි යත්: අනාගාමිමාර්ග සමඛිඨී පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්දිය පසක් නො කෙළෙ යැ, දෙමනස්සිත්දිය නො ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්දිය ද පසක් නො කළහ, දෙමනස්සිත්දිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙත්.

31. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤිත්දිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය නො වඩයි, අඤ්ඤිත්දිය නො ද නො වැඩී. (අෂ්ටමක හැර) පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය නො වඩති, (රහත් හැර) අඤ්ඤිත්දිය ද නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්දිය නො වැඩී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය නො වඩයි යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤිත්දිය නො වැඩී, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය නො ද නො වඩා. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්දිය ද නො වැඩුහ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය ද නො වඩත්.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්දිය පසක් නො කෙළෙ යැ යත්: රහත් පුභුල් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවිත්දිය නො ද පසක් නො කෙළෙ යැ. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්දිය ද පසක් නො කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්දිය පසක් නො කෙළෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය නො වඩයි යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්දිය පසක් නො කෙළෙ යැ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය නො ද නො වඩා. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්දිය ද පසක් නො කළහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්දිය ද නො වඩත්.

32. යමෙක් අඤ්ඤිත්දිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්දිය පසක් නො කෙළෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤිත්දිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවිත්දිය නො ද පසක් නො කෙළෙ යැ, පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්දිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්දිය ද නො පසක් කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්දිය නො පසක් කෙළෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්දිය නො වඩයි යත්: මාර්ගසමඛිඨීහු තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්දිය නො පසක් කළහ, අඤ්ඤිත්දිය නො ද නො වඩත්. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්දිය ද නො පසක් කළහ, අඤ්ඤිත්දිය ද නො වඩත්. (ප්‍රත්‍යන්තක යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නාතිතවාර යි.

33. යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභිසසති'ති : නො.

යො වා පන දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභිසසති යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : නො.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසති'ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසති යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : නො.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති යො අඤ්ඤීන්ද්‍රියං භාවෙසසති'ති : නො.

යො වා පන අඤ්ඤීන්ද්‍රියං භාවෙසසති යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : නො.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති යො අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසති'ති ආමනා.

යො වා පන අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසති යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : සත්‍ය පුග්ගලා අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසතති, නො ච වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානතති. අග්ගමග්ගසමධි අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියඤච සච්ඡිකරිසසති, වකඛුන්ද්‍රියඤච පරිජානාති.

34. යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභති යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසති'ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසති යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභති'ති : නො.

යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභති යො අඤ්ඤීන්ද්‍රියං භාවෙසසති'ති : ආමනා.¹

යො වා පන අඤ්ඤීන්ද්‍රියං භාවෙසසති යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභති'ති : ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤීන්ද්‍රියං භාවෙසසතති, නො ච දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභතති. අනාගාමිමග්ගසමධි අඤ්ඤීන්ද්‍රියඤච භාවෙසසති, දෙමනසසින්ද්‍රියඤච පජභති.²

යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභති යො අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසති'ති : ආමනා.

1. නො - මජ්ඣ. 2. දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභති'ති නො - මජ්ඣ.

33. යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ දෙමනස්සින්නද්‍රිය (ප්‍රභාණ පරිඤ චිසින්න) හැරපියන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්නද්‍රිය හැරපියන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤින්නද්‍රිය වඩන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්නද්‍රිය වඩන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්නද්‍රිය පසක් කරන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්නද්‍රිය පසක් කරන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්නද්‍රිය පසක් කරන්නාහ. චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදුදැනීත්. අග්‍රමාර්ගසමඛිති පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්නද්‍රිය ද පසක් කරන්නො යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදැනී.

34. යමෙක් දෙමනස්සින්නද්‍රිය (ඒ ඒ මාර්ගයෙන් ප්‍රභාණ පරිඤා වගයෙන්) හැරපියා නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩන්නො වී නම් හෙ දෙමනස්සින්නද්‍රිය හැරපියා යැ යත්: නැත.

යමෙක් දෙමනස්සින්නද්‍රිය හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤින්නද්‍රිය වඩන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්නද්‍රිය වඩන්නො වී නම් හෙ දෙමනස්සින්නද්‍රිය හැරපියා යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤින්නද්‍රිය වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්නද්‍රිය නො ද හැරපියත්, අනාගාමිමාර්ගසමඛිති පුද්ගල අඤ්ඤින්නද්‍රිය ද වඩන්නො යැ, දෙමනස්සින්නද්‍රිය ද හැරපියයි.

යමෙක් දෙමනස්සින්නද්‍රිය හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤින්නද්‍රිය පසක් කරන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

ඥානා වා පන අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනි ඥානා දෙමනසසිජ්ජියං පච්චන්ති: සත්ත පුගගලා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනනි, නො ව දෙමනසසිජ්ජියං පච්චන්ති. අනාගාමිමග්ගසමධි අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනි, දෙමනසසිජ්ජියං පච්චන්ති.

35. ඥානා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිජ්ජියං භාවෙති ඥානා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙසසනි: ආමන්තා.

ඥානා වා පන අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙසසනි ඥානා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිජ්ජියං භාවෙති: ඡ පුගගලා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙසසනනි, නො ව අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිජ්ජියං භාවෙති. අට්ඨමකා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනි භාවෙති.

ඥානා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිජ්ජියං භාවෙති ඥානා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනි: ආමන්තා.

ඥානා වා පන අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනි ඥානා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිජ්ජියං භාවෙති: සත්ත පුගගලා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනනි, නො ව අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිජ්ජියං භාවෙති. අට්ඨමකා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනි භාවෙති.

36. ඥානා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙති ඥානා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනි: ආමන්තා.

ඥානා වා පන අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනි ඥානා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙති: පඤ්ඤා පුගගලා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනනි, නො ව අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙති. නඥා මග්ගසමධිනො අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිසසනනි, අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙති. (අනුලොමං).

37. ඥානා චක්ඛුජ්ජියං න පරිජානාති සො දෙමනසසිජ්ජියං නපච්චන්ති: පඤ්ඤා පුගගලා චක්ඛුජ්ජියං න පරිජානනනි, නො ව දෙමනසසිජ්ජියං නපච්චන්ති. චක්ඛාරො පුගගලා චක්ඛුජ්ජියං න පරිජානනනි, දෙමනසසිජ්ජියං නපච්චන්ති.

ඥානා වා පන දෙමනසසිජ්ජියං නපච්චන්ති සො චක්ඛුජ්ජියං න පරිජානාති: අග්ගමග්ගසමධි දෙමනසසිජ්ජියං නපච්චන්ති නො ව චක්ඛුජ්ජියං න පරිජානනනි. චක්ඛාරො පුගගලා දෙමනසසිජ්ජියං නපච්චන්ති, චක්ඛුජ්ජියං න පරිජානනනි.

1. චක්ඛාරො - මජ්ඣ. සන්ත - P.T.S.
2. අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං - P.T.S.
3. අට්ඨමකා - P.T.S.
4. සත්තපුගගලා - P.T.S.
5. අග්ගමග්ග සමධි - P.T.S

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය පසක් කරන්නො වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපියා යෑ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය පසක් කරන්නාහ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද හැරපියත්, අනාගාමිමාර්ගසමඬ්ඨි පුද්ගල අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නො යෑ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරපියා.

35. යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය (භාවනා වගයෙන) වඩා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නො යෑ යත්: එසේ යෑ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නො වී නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩා යෑ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නාහ, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වඩත්, අෂ්ටමක (ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගස්ථ) පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නො යෑ, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වඩයි.

යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතීන්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය පසක් කරන්නේ යෑ යත්: එසේ යෑ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය පසක් කරන්නො වී නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩා යෑ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය පසක් කරන්නාහ. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වඩයි. අෂ්ටමක තෙම අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නො යෑ. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වඩා.

36. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය පසක් කරන්නො යෑ යත්: එසේ යෑ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය පසක් කරන්නො වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩා යෑ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය පසක් කරන්නාහ. අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද වඩත්, මාර්ග සමඬ්ඨිභූ තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නාහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩත්. (අනුලොම යි.)

37. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳෑදැනී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය (ප්‍රභාණ පරිඤ්ඤා විසින්) නො හැරපියන්නො යෑ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳෑදැනී, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියන්නාහ, පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳෑදැනී, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියන්නාහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියන්නො වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳෑදැනී යෑ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඬ්ඨි පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියන්නො යෑ. චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳෑදැනී. පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳෑදැනීත්.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනීති : යෙ පුටුප්පනා මග්ගං පටිලභිසසනාති තෙ වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ව අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනාති. අට්ඨ පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියංකඛි න පරිජානාති, අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිනින්ද්‍රියංකඛි න භාවෙසසනාති.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනී යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති : අග්ගමග්ගසමධරී අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනී, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති අට්ඨ පුග්ගලා අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිනින්ද්‍රියංකඛි න භාවෙසසනාති, වකඛුන්ද්‍රියංකඛි න පරිජානාති.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසසනීති : සත්ථ පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ව අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසසනාති. ඉඤ්ඤා පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියංකඛි න පරිජානාති, අඤ්ඤින්ද්‍රියංකඛි න භාවෙසසනාති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසසනී යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති : අග්ගමග්ගසමධරී අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසසනී, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. ඉඤ්ඤා පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියංකඛි න භාවෙසසනාති, වකඛුන්ද්‍රියංකඛි න පරිජානාති.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනීති : සත්ථ පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ව අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනාති. ඉඤ්ඤා පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියංකඛි න පරිජානාති, අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියංකඛි න සච්ඡිකරිසසනාති.

යො වා පන අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනී යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති : ආමනතා.

38. යො දෙමනසස්සින්ද්‍රියං නපපභතී යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනීති : යෙ පුටුප්පනා මග්ගං පටිලභිසසනාති, තෙ දෙමනසස්සින්ද්‍රියං නපපභතනාති, නො ව අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනාති. අට්ඨ පුග්ගලා දෙමනසස්සින්ද්‍රියංකඛි නපපභතනාති, අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිනින්ද්‍රියංකඛි න භාවෙසසනාති.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනී යො දෙමනසස්සින්ද්‍රියං නපපභතීති : අනාගාමිමග්ගසමධරී අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනී, නො ව දෙමනසස්සින්ද්‍රියං නපපභතී. අට්ඨ පුග්ගලා අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිනින්ද්‍රියංකඛි න භාවෙසසනාති, දෙමනසස්සින්ද්‍රියංකඛි නපපභතනාති.

1. පඤ්ච - මඡසං.
2. වකඛාචො - මඡසං.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදැනී නම් හෙ අනඤ්ඤා-
තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත්: යම් පෘථග්ජන
කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු චක්ඛන්ද්‍රිය නො
පිරිසිඳූදැනී, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ.
පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූදැනී,
අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො වී
නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදැනී යත්: අග්‍රමාර්ග
(රහත් මඟ) සමංගී පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො
වඩන්නො යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳූදැනී. පුද්ගලයෝ
අට දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.
චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූදැනී.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදැනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තද්‍රිය
නො වඩන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය
නො පිරිසිඳූදැනී, අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ, පුද්ගලයෝ
දෙදෙනෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූදැනී, අඤ්ඤිත්තද්‍රිය ද
නො වඩන්නාහ

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො වඩන්නො වී නම් හෙ
චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදැනී යත්: අග්‍රමාර්ගසමංගී පුද්ගල
අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො වඩන්නො යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො
පිරිසිඳූදැනී. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්තද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ,
චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූදැනී.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය
නො පසක් කරන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක්
චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදැනී, අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො ද නො
පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො
පිරිසිඳූදැනී, අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නො වී නම් හෙ
චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූදැනී යත්: එසේ යි

38. යමෙක් දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අනඤ්ඤා-
තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත්: යම් පුහුදුන් කෙනෙක්
මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො හැරපියානී.
අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ
අට දෙනෙක් දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ද නො හැරපියානී, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්-
සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො
වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො හැරපියා යි යත්: අනාගාමී මාර්ග
සමංගී පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ,
දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො ද නො හැරපියා යි. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක්
අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ද
නො ද හැරපියානී.

යො දෙමනසසීන්ද්‍රියං නපපඡහති යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසස-
ති'ති: ඡ¹ පුගගලා දෙමනසසීන්ද්‍රියං නපපඡහනති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං
න භාවෙසසනති. තයො² පුගගලා දෙමනසසීන්ද්‍රියංකච නපපඡහනති,
අඤ්ඤින්ද්‍රියංකච න භාවෙසසනති.

යො චා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසසති යො දෙමනසසීන්ද්‍රියං
නපපඡහති'ති: ආමනතා.

යො දෙමනසසීන්ද්‍රියං නපපඡහති යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න
සච්ඡිකරිසසති'ති: සත්තපුගගලා³ දෙමනසසීන්ද්‍රියං නපපඡහනති, නො ච
අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනති. ඉච්ච පුගගලා දෙමනසසීන්ද්‍රි-
යංකච නපපඡහනති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියංකච න සච්ඡිකරිසසනති.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසති යො දෙම-
නසසීන්ද්‍රියං. නපපඡහති'ති: ආමනතා.

39. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති යො
අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසසති'ති: ඡ¹ පුගගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසා-
මීතින්ද්‍රියං න භාවෙනති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති.
තයො පුගගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමීතින්ද්‍රියංකච න භාවෙනති, අඤ්ඤින්ද්‍රි-
යංකච න භාවෙසසනති.

යො චා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසසති යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤා-
සසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති'ති: ආමනතා.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති යො අඤ්ඤාතා-
වින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසති'ති: සත්ත පුගගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසා-
මීතින්ද්‍රියං න භාවෙනති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනති.
ඉච්ච පුගගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමීතින්ද්‍රියංකච න භාවෙනති, අඤ්ඤාතා-
වින්ද්‍රියංකච න සච්ඡිකරිසසනති.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසති යො අනඤ්ඤා-
තඤ්ඤාසසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති'ති: ආමනතා.

40. යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙති යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න
සච්ඡිකරිසසති'ති: පඤ්ච පුගගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙනති, නො ච
අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනති. ඉච්ච පුගගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියංකච
න භාවෙනති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියංකච න සච්ඡිකරිසසනති.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසති යො
අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙති'ති: ආමනතා. (පච්චනීකං).

පච්චුපපනනානාගතවාරො.

1. පඤ්ච - මඡසං.
2. චතසාරො - මඡසං.
3. සත්තපුගගලා - P.T.S.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නො වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නො වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියයි යත්: එසේ යි.

39. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සයාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සයාමීතින්ද්‍රිය නො වඩති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සයාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නො වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සයාමීතින්ද්‍රිය නො වඩයි යත්: එසේ යැ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සයාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සයාමීතින්ද්‍රිය නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සයාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නො වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සයාමීතින්ද්‍රිය නො වඩයි යත්: එසේ යි.

40. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නො වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩයි යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යානීක යි)

41. යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතං යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිසානි'ති : නො.

යො වා පන දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිසානි යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතා'ති : නො.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතං යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනි'ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතා'ති : නො.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතං යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙසසනි'ති : නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතා'ති : නො.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතං යො අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසනි'ති : නො.

යො වා පන අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිතා'ති : නො.

42. යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිතං යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනි'ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනි යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිතා'ති : නො.

යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිතං යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙසසනි'ති : ඉච්ච පුගහලා දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිතං, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙසසනන්¹ අනාගාමී දෙමනසසින්ද්‍රියඤ්ච පජහිතං, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙසසනි.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙසසනි² යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිතා'ති : ඡ පුගහලා³ අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙසසනන්, නො ච දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිතං. අනාගාමී අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙසසනි, දෙමනසසින්ද්‍රියඤ්ච පජහිතං.

යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිතං යො අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසනි'ති : අරහා දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිතං, නො ච අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසනි, ඉච්ච පුගහලා දෙමනසසින්ද්‍රියඤ්ච පජහිතං, අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිසසනන්.⁴

1. භාවෙසසනි'ති : - P.T.S.
2. භාවෙසසනි - P.T.S.
3. පඤ්චපුගහලා - P.T.S.
4. සච්ඡිකරිසසනි'ති : ආමන්තා - P.T.S.
5. අරහා -ඉච්ච- සච්ඡිකරිසසනන් - P.T.S. උතං.

41. යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය (ත්‍රිවිධ පරිඤ වීසින්) පිරිසිදුදැක්වෙන වි නම් භෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය (ප්‍රභාණ පරිඤ වීසින්) හැරැපියන්නො යැ යත් නැත.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපියන්නො වේ නම් භෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැක්වෙන යැ යත්: නැඹිණ

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැක්වෙන වි නම් භෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නො නම් භෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැක්වෙන යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැක්වෙන වි නම් භෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නො වි නම් භෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැක්වෙන යැ යත්: නැත

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැක්වෙන වි නම් භෙ අඤ්ඤානාචන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නො යැ යත්: නැත

යළි යමෙක් අඤ්ඤානාචන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නො වි නම් භෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැක්වෙන යැ යත්: නැතී.

42. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය (ප්‍රභාණ පරිඤ වීසින්) හැරැපී නම් භෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නො වි නම් භෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී යැ යත්: නැත.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී නම් භෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපුහ. අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. අනාගාමී පුද්ගල දෙමනස්සින්දිය ද හැරැපී, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නො යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩා නම් භෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නාහ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද හැරැපී. අනාගාමී පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නො යැ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරැපී.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී නම් භෙ අඤ්ඤානාචන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නො යැ යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී, අඤ්ඤානාචන්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් කරන්නො යැ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරැපී, අඤ්ඤානාචන්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් කරන්නො යැ.

යො වා පන අඤ්ඤතාවිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනි සො දෙමනසිත්‍රියං පච්චිකා'ති: ඡ පුගලා අඤ්ඤතාවිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනනි, නො ව දෙමනසිත්‍රියං පච්චිකා. ඉච්ච පුගලා අඤ්ඤතාවිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනනි, දෙමනසිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනනි, පච්චිකා.

43. යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතිත්‍රියං භාවිත්‍රියං සො අඤ්ඤිත්‍රියං භාවෙසසනි'ති: ඉච්ච පුගලා අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතිත්‍රියං භාවිත්‍රියං, නො ව අඤ්ඤිත්‍රියං භාවෙසසනනි. පඤ්ඤ පුගලා අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනනි, අඤ්ඤිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනනි.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍රියං භාවෙසසනි සො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතිත්‍රියං භාවිත්‍රියං: ඉච්ච පුගලා¹ අඤ්ඤිත්‍රියං භාවෙසසනනි, නො ව අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතිත්‍රියං භාවිත්‍රියං. පඤ්ඤ පුගලා අඤ්ඤිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනනි, අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනනි, භාවිත්‍රියං.

යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතිත්‍රියං භාවිත්‍රියං සො අඤ්ඤතාවිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනි'ති:² අරහා අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතිත්‍රියං භාවිත්‍රියං, නො ව අඤ්ඤතාවිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනනි. ඡ පුගලා අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනනි, අඤ්ඤතාවිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනනි.

යො වා පන අඤ්ඤතාවිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනි සො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතිත්‍රියං භාවිත්‍රියං: ඉච්ච පුගලා අඤ්ඤතාවිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනනි, නො ව අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතිත්‍රියං භාවිත්‍රියං. ඡ පුගලා අඤ්ඤතාවිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනනි,³ අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනනි, භාවිත්‍රියං.

44. යො අඤ්ඤිත්‍රියං භාවිත්‍රියං සො අඤ්ඤතාවිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනි'ති: නො.⁴

යො වා පන අඤ්ඤතාවිත්‍රියං සව්ඡකරිසසනි සො අඤ්ඤිත්‍රියං භාවිත්‍රියං: නො. (අනුලොමං).

45. යො චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානිත්‍රියං සො දෙමනසිත්‍රියං නපපච්චිසසනි'ති: පඤ්ඤ පුගලා චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානිත්‍රියං, නො ව දෙමනසිත්‍රියං නපපච්චිසසනනි. නයො පුගලා චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානිත්‍රියං, දෙමනසිත්‍රියං නපපච්චිසසනනි.

යො වා පන දෙමනසිත්‍රියං නපපච්චිසසනි සො චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානිත්‍රියං: අරහා දෙමනසිත්‍රියං නපපච්චිසසනනි, නො ව චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානිත්‍රියං. නයො පුගලා දෙමනසිත්‍රියං නපපච්චිසසනනි, චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානිත්‍රියං.

1. අවධිකො - P.T.S.
2. සව්ඡකරිසසනි'ති: අංගනා. - P.T.S.
3. අඤ්ඤිත්‍රියං - PTS.
4. සව්ඡකරිසසනි'ති: අංගනා - PTS.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නො වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ථිය හැරපි යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නාහ, දෙමනස්සිත්ථිය නො ද හැරපුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද සාක්ෂාත් කරන්නාහ, දෙමනස්සිත්ථිය ද හැරපුහ.

43. යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය (භාවනා විසින්) වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ථිය වඩන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය වැඩුහ. අඤ්ඤිත්ථිය නො ද වඩන්නාහ, පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය ද වැඩුහ, අඤ්ඤිත්ථිය ද වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ථිය වඩන්නො වී නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්ථිය වඩන්නාහ. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො ද වැඩුහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්ථිය ද වඩන්නාහ, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය ද වැඩුහ.

යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නො යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය වැඩී, අඤ්ඤාතාවිත්ථිය නො ද සාක්ෂාත් කරන්නො යැ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය ද වැඩී, අනාඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද සාක්ෂාත් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නො වී නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නාහ, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො ද වැඩුහ, පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද සාක්ෂාත් කරන්නාහ, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය ද වැඩුහ.

44. යමෙක් අඤ්ඤිත්ථිය වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නො වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ථිය වැඩී යැ යත්: නැති. (අනුලොම යි).

45. යමෙක් චක්ඛන්ථිය නො පිරිසිඳූදත්තෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරපියන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් චක්ඛන්ථිය නො පිරිසිඳූදත්ත, දෙමනස්සිත්ථිය නො ද නො හැරපියන්නාහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් චක්ඛන්ථිය ද නො පිරිසිඳූදත්ත. දෙමනස්සිත්ථිය ද නො හැරපියන්නාහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරපියන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ථිය නො පිරිසිඳූදත්තෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සිත්ථිය හො හැරපියන්නො යැ, චක්ඛන්ථිය නො ද නො පිරිසිඳූදත්ත. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සිත්ථිය ද නො හැරපියන්නාහ, චක්ඛන්ථිය ද නො පිරිසිඳූදත්ත.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා ජනානුකූලානුකූලසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනි'ති: යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා, නො ච ජනානුකූලානුකූලසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති. අට්ඨ පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා, ජනානුකූලානුකූලසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති.

යො වා පන ජනානුකූලානුකූලසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනි ජනානුකූලානුකූලසංඝාමිනින්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා: අරහා ජනානුකූලානුකූලසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති, නො ච වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා. අට්ඨ පුග්ගලා ජනානුකූලානුකූලසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති, වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා යො අනුඤ්ඤානුඤ්ඤා න භාවෙසසනි'ති: සත්ත පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා, නො ච අනුඤ්ඤානුඤ්ඤා න භාවෙසසනති. දෙව පුග්ගලා¹ වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා, අනුඤ්ඤානුඤ්ඤා න භාවෙසසනති.

යො වා පන අනුඤ්ඤානුඤ්ඤා න භාවෙසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා: අරහා අනුඤ්ඤානුඤ්ඤා න භාවෙසසනති, නො ච වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා. දෙව පුග්ගලා අනුඤ්ඤානුඤ්ඤා න භාවෙසසනති, වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා යො අනුඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනි'ති: අට්ඨ පුග්ගලා² වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා, නො ච අනුඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා, අනුඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනති.

යො වා පන අනුඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා: අරහා අනුඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනති, නො ච වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ අනුඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනති, වකඛුන්ද්‍රියං න පරිචානිඤ්ඤා.

46. යො දෙමනසස්සන්ද්‍රියං නපපච්ඡිඤ්ඤා යො ජනානුකූලානුකූලසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනි'ති: යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ දෙමනසස්සන්ද්‍රියං නපපච්ඡිඤ්ඤා, නො ච ජනානුකූලානුකූලසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති. ජ පුග්ගලා දෙමනසස්සන්ද්‍රියං නපපච්ඡිඤ්ඤා, ජනානුකූලානුකූලසංඝාමිනින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති.

1. ජ පුග්ගලා - PTS.
2. දෙවපුග්ගලා - PTS.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදැත්තේ වී නම් හෙ අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත්: යම් පාච්ඡන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු වෙත් ද ඔහු චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැ දත්හ, අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදැ දත්හ, අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදැත්තේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදැදැන. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ. චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදැදැත්හ.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදැත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදැත්හ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදැදැත්හ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදැත්තේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදැදැන. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදැදැත්හ.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදැත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤානාචන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදැත්හ, අඤ්ඤානාචන්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදැදැත්හ, අඤ්ඤානාචන්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤානාචන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදැත්තේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤානාචන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නො යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදැදැන. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤානාචන්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදැදැත්හ.

46. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරවී නම් හෙ අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත් යම් පාච්ඡන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරවූහ, අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරවූ යැ, අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යො වා පන අනුකූල අනුසාරීත්වය න භාවෙසසනි සො දෙමනසිත්වය නප්පභිත්තා'ති: තයො පුග්ගලා¹ අනුකූල අනුසාරීත්වය න භාවෙසසනති, නො ව දෙමනසිත්වය නප්පභිත්තා. ඡ පුග්ගලා අනුකූල අනුසාරීත්වයකච න භාවෙසසනති, දෙමනසිත්වයකච නප්පභිත්තා.

යො දෙමනසිත්වය නප්පභිත්තා සො අනුකූලය න භාවෙසසනි'ති: ඡ² පුග්ගලා දෙමනසිත්වය නප්පභිත්තා නො ව අනුකූලය න භාවෙසසනති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ දෙමනසිත්වයකච නප්පභිත්තා, අනුකූලයකච න භාවෙසසනති.

යො වා පන අනුකූලය න භාවෙසසනි සො දෙමනසිත්වය නප්පභිත්තා'ති: චෙද පුග්ගලා අනුකූලය න භාවෙසසනති, තෙ දෙමනසිත්වය නප්පභිත්තා. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති³ තෙ අනුකූලයකච න භාවෙසසනති, දෙමනසිත්වයකච නප්පභිත්තා.

යො දෙමනසිත්වය නප්පභිත්තා සො අනුකූලාචිත්වය න සච්ඡිකරිසසනි'ති: ඡ පුග්ගලා⁴ දෙමනසිත්වය නප්පභිත්තා, නො ව අනුකූලාචිත්වය න සච්ඡිකරිසසනති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති⁵ තෙ දෙමනසිත්වයකච නප්පභිත්තා, අනුකූලාචිත්වයකච න සච්ඡිකරිසසනති.

යො වා පන අනුකූලාචිත්වය න සච්ඡිකරිසසනි සො දෙමනසිත්වය නප්පභිත්තා'ති: අරහා අනුකූලාචිත්වය න සච්ඡිකරිසසනති, නො ව දෙමනසිත්වය නප්පභිත්තා. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති⁶ තෙ අනුකූලාචිත්වයකච න සච්ඡිකරිසසනති, දෙමනසිත්වයකච නප්පභිත්තා.

47. යො අනුකූල අනුසාරීත්වය න භාවිත්තා සො අනුකූලය න භාවෙසසනි'ති: චෙද පුග්ගලා අනුකූල අනුසාරීත්වය න භාවිත්තා, නො ව අනුකූලය න භාවෙසසනති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ අනුකූල අනුසාරීත්වයකච න භාවිත්තා, අනුකූලයකච න භාවෙසසනති.

යො වා පන අනුකූලය න භාවෙසසනති සො අනුකූල අනුසාරීත්වය න භාවිත්තා'ති: චෙද පුග්ගලා අනුකූලය න භාවෙසසනති, නො ව අනුකූල අනුසාරීත්වය න භාවිත්තා. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං න පටිලභිසසනති තෙ අනුකූලයකච න භාවෙසසනති, අනුකූල අනුසාරීත්වයකච න භාවිත්තා.

1. චෙද පුග්ගලා - PTS.
 2. වසානො - මජ්ඣ.
 3. මග්ගං න පටිලභිසසනති - PTS. තයො පුග්ගලා - මජ්ඣ.
 4. පඤ්ච පුග්ගලා PTS.
 5. න පටිලභිසසනති - මජ්ඣ, PTS.
 6. මග්ගං න පටිලභිසසනති - PTS.

යො අනාදිඥානඥාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිඝ්කරිසසනි'ති: ඉච්ච පුග්ගලා අනාදිඥානඥාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිඝ්කරිසසනති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ අනාදිඥානඥාසාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්‍යො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සවිඝ්කරිසසනති.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිඝ්කරිසසනති යො අනාදිඥානඥාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො; අරභා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිඝ්කරිසසනති, නො ච අනාදිඥානඥාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං න පටිලභිසසනති, නෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සවිඝ්කරිසසනති. අනාදිඥානඥාසාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්‍යො.

48. යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිඝ්කරිසසනි'ති: අරභා පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිඝ්කරිසසනති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්‍යො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා¹ න සවිඝ්කරිසසනති.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිඝ්කරිසසනති යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො; අරභා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිඝ්කරිසසනති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං න පටිලභිසසනති තෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සවිඝ්කරිසසනති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්‍යො'ති. (පච්චනිකං)

අතිතානාගතවාචො.

ඉන්ද්‍රිය යමකං නිට්ඨිතං².

යමකපපකරණං සම වතං.

1. අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා - PTS.
 2. ඉන්ද්‍රිය යමකං යමං පරිපුණ්ණං - PTS

යමෙක් අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩි නම් හෙ අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩුහ, අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ. යම් ප්‍රථමජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ, අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩි යැ යත්: රහත් පුභුල් අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී, යම් පෘථමජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ නො කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ, අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමීතින්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

18. යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩි නම් හෙ අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩුහ. අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. යම් පෘථමජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ, අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුභුල් අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ, අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී. යම් පෘථමජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ නො කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤතාවන්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ, අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ. (ප්‍රත්‍යන්තික සි.)

සත්තානාගතවාර සි.

ඉන්ද්‍රිය යමක නීමි.

යමකප්‍රකරණ සමාප්ත සි.

සම්බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා - නැවත මුද්‍රණය

1	පාරාජිකා පාලි	
2	පාචිත්තිය පාලි	I
3	පාචිත්තිය පාලි	II
4	මහාවග්ග පාලි	I
5	මහාවග්ග පාලි	II
6	චුල්ලවග්ග පාලි	I
7	චුල්ලවග්ග පාලි	II
8	පරිවාර පාලි	I
9	පරිවාර පාලි	II
10	දීඝනිකාය 1	
11	දීඝනිකාය 2	
12	දීඝනිකාය 3	
13	මජ්ඣිම නිකාය	I
14	මජ්ඣිම නිකාය	II
15	මජ්ඣිම නිකාය	III
16	සංයුක්ත නිකාය	I
17	සංයුක්ත නිකාය	II
18	සංයුක්ත නිකාය	III
19	සංයුක්ත නිකාය	IV
20	සංයුක්ත නිකාය පඤ්චම භාගය (1)	
21	සංයුක්ත නිකාය පඤ්චම භාගය (2)	
22	අංගුත්තර නිකාය	I
23	අංගුත්තර නිකාය	II
24	අංගුත්තර නිකාය	III
25	අංගුත්තර නිකාය	IV
26	අංගුත්තර නිකාය	V
27	අංගුත්තර නිකාය	VI
28	මුද්දක නිකාය - මුඤ්ඤපාඨ - ධම්මපදපාලි - උදානපාලි - ඉතිවුත්තකපාලි	

- 29 මුද්දක නිකාය - සුත්ත නිපාත
- 30 මුද්දක නිකාය - විමානවත්ථු - ජේතවත්ථු
- 31 මුද්දක නිකාය - ථෙරගාථා පාලි - ථෙරීගාථා පාලි
- 32 මුද්දක නිකාය - ජාතක පාලි I
- 33 මුද්දක නිකාය - ජාතක පාලි II
- 34 මුද්දක නිකාය - ජාතක පාලි III
- 35 මුද්දක නිකාය - මහා නිද්දේස පාලි
- 36 මුද්දක නිකාය - චුල්ල නිද්දේස පාලි
- 37 මුද්දක නිකාය - පටිසම්භිදාමගගප්පකරණ I
- 38 මුද්දක නිකාය - පටිසම්භිදාමගගප්පකරණ II
- 39 මුද්දක නිකාය - අපදාන පාලි 1
- 40 මුද්දක නිකාය - අපදාන පාලි 2 - 1
- 41 මුද්දක නිකාය - අපදාන පාලි 2 - 2
- 42 මුද්දක නිකාය - මුද්ධවංසපාලි - චරියා පිටක පාලි
- 43 නෙත්තිප්පකරණය
- 44 පෙටකොපදේස
- 45 ධම්මසංගනිප්පකරණ
- 46 විභංගප්පකරණ I
- 47 විභංගප්පකරණ II
- 48 කථාවච්ඡුප්පකරණ I
- 49 කථාවච්ඡුප්පකරණ II
- 50 කථාවච්ඡුප්පකරණ III
- 51 ධාතුකථාප්පකරණ - පුගලපඤ්ඤානිප්පකරණ
- 52 යමකප්පකරණ I
- 53 යමකප්පකරණ 2 - I
- 54 යමකප්පකරණ 2 - II
- 55 පට්ඨාප්පකරණය I
- 56 පට්ඨානප්පකරණය II
- 57 පට්ඨානප්පකරණය III

ශ්‍රී ලංකා ධර්ම චක්‍ර ළමා පදනමේ සත්කාරයන් හා ආගමික සේවාවන්

1. රජය පිළිගත් පුණ්‍යායතනයක් වශයෙන් කටයුතු කිරීම.
2. ඛණ්ඩාරගම විද්‍යාගම දරුවන් සියයක් සඳහා ධර්මචක්‍ර ළමා නිවාසය පිහිටුවා දැනට රුපුදුන් 50 දෙනෙකුට සෙවණ ලබාදීම.
3. පූර්ණ පහසුකම් සහිත නේවාසික පහසුකම් හා විධිමත් අධ්‍යාපනික පහසුකම් ලබාදීම.
4. ධර්මචක්‍ර ළමා නිවාස සංකීර්ණය තුළ විහාර මන්දිරය, වෛතසය, බෝධිය, භාවනා කුටි හා භාවනා මන්දිරය තනා තිබීම කිරීම.
5. ලියෙන් සිං ළදරු පාසල ආරම්භ කොට පූර්ව ළමාවිය සංවර්ධන අධ්‍යාපනය ආරම්භ කිරීම.
6. තණමල්විල ප්‍රදේශයේ ලියෙන් සිං ළදරු අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන කීපයක් ආරම්භ කිරීම.
7. දේශීය විදේශීය ධර්ම ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය කොට බෙදා හැරීම.
8. පිරුවානා පොත් වහන්සේ මුද්‍රණය කොට සෑම නිවසකටම ලබාදීම සඳහා වසරින් වසර මුද්‍රණය කොට බෙදා දීම. දැනට පිටපත් ලක්ෂ දෙකක් බෙදා හැර ඇත.
9. වියතුන් විසින් රචිත සිංහල ධර්මග්‍රන්ථ ඉංග්‍රීසි භාෂාවට පරිවර්තනය කොට මුද්‍රණය කොට බෙදා හැරීම.
10. ජාතක පොත් වහන්සේ කාටුන් විභූ වශයෙන් කුඩා දරුවන් සඳහා සිංහල ඉංග්‍රීසි භාෂා වන භාෂාවන්ගෙන් මුද්‍රණය කිරීම.
11. වෛද්‍ය ශිෂ්‍යයන්, පාසල් දරුවන්, ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය ලබන විදේශික ශිෂ්‍ය නිකුත් වහන්සේලාට ශිෂ්‍යත්ව ප්‍රදානය කිරීම.
12. දිළිඳු පවුල් සඳහා රෙදි පිළි හා අධ්‍යාපනික උපකරණ පරිත්‍යාග කිරීම.
13. 2003 ජල ගැල්මට ලක්වූ හම්බන්තොට, මාතර, ගාල්ල, කළුතර, රත්නපුර හා අම්පාර දිස්ත්‍රික්කවල විහාරස්ථාන 63ක් සඳහා රුපියල් කෝටි 2 1/2ක මූල්‍යමය ආධාර සැපයීම.
14. 2004 සුනාමි විපතට භාජනය වූ පිරිස් සඳහා නිවාස දහසක් ඉදිකිරීම හා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍යමය ආධාර සැපයීම.
15. වාර්ෂිකව විදේශීය හා දේශීය වෛද්‍යවරුන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් වෛද්‍ය සායන පැවැත්වීම.
16. කැළණිය බොල්ලෑගල මානෙල්වතු විහාරයේ ජාත්‍යන්තර බෞද්ධ විශ්ව විද්‍යාලයක් ආරම්භ කිරීම.
17. බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ නැවත මුද්‍රණය කොට නොමිලයේ බෙදා හැරීම.

ශ්‍රී ලංකා ධර්ම චක්‍ර ළමා පදනමේ නිර්මාතෘවරයාණෝ :

තායිවානයේ ප්‍රධාන සංඝනායක තායිපේ ශ්‍රී රතනපෝති ජේරවාදී බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානයේ අධිපති, තායිවානයේ එක්සත් සමූහ බෞද්ධ අධ්‍යාපන පදනමේ අනුශාසක ලෝක බෞද්ධ සංඝ සම්මේලනයේ සංස්කෘතික අංශයේ සභාපති, තායිවානයේ සමාධි අධ්‍යාපන සංගමයේ නිර්මාතෘ සහ අනුශාසක, මහා බෝධි වර්යා සංගමයේ නිර්මාතෘ සහ සභාපති,

රත්මලාන ශ්‍රී විජයාරාම වාසී

සුජය ආචාර්ය බෝදාගම වන්දිම නාගිමිපාණන් වහන්සේයි.

*“Wherever the Buddha’s teachings have flourished,
either in cities or countrysides,
people would gain inconceivable benefits.
The land and people would be enveloped in peace.
The sun and moon will shine clear and bright.
Wind and rain would appear accordingly,
and there will be no disasters.
Nations would be prosperous
and there would be no use for soldiers or weapons.
People would abide by morality and accord with laws.
They would be courteous and humble,
and everyone would be content without injustices.
There would be no thefts or violence.
The strong would not dominate the weak
and everyone would get their fair share.”*

~THE BUDDHA SPEAKS OF
THE INFINITE LIFE SUTRA OF
ADORNMENT, PURITY, EQUALITY
AND ENLIGHTENMENT OF
THE MAHAYANA SCHOOL~

With bad advisors forever left behind,
From paths of evil he departs for eternity,
Soon to see the Buddha of Limitless Light
And perfect Samantabhadra's Supreme Vows.

The supreme and endless blessings
of Samantabhadra's deeds,
I now universally transfer.
May every living being, drowning and adrift,
Soon return to the Pure Land of Limitless Light!

*** The Vows of Samantabhadra ***

I vow that when my life approaches its end,
All obstructions will be swept away;
I will see Amitabha Buddha,
And be born in His Western Pure Land of
Ultimate Bliss and Peace.

When reborn in the Western Pure Land,
I will perfect and completely fulfill
Without exception these Great Vows,
To delight and benefit all beings.

*** The Vows of Samantabhadra Avatamsaka Sutra ***

NAME OF SPONSOR

助印功德主名錄

**Book Title : SRI LANKA PALI BUDDHA JAYANTI TRIPITAKA SERIES,
Volume 45~Volume 57;
TRIPITAKA DICTIONARY one volume.**

書名：斯里蘭卡巴利文大藏經，第四十五冊～第五十七冊；
斯里蘭卡巴利文大藏經索引 一冊

Book Serial No., 書號：SR245～SR257；SR258

N.T. Dollars :

321,100：美國淨宗學會, AMITABHA BUDDHIST SOCIETY OF USA
1,136,532：財團法人佛陀教育基金會

Amount : N.T. Dollars 1,457,632 ; Print 1,000 sets

以上合計，新台幣 1,457,632 元；恭印壹仟套。

回向：天下和順，日月清明，風雨以時，災厲不起，國豐民安，兵戈無用，
崇德興仁，務修禮讓，國無盜賊，無有冤枉，強不凌弱，各得其所。
祝願法界一切有情，所有六道四生，宿世冤親，現世業債，咸憑法力，
悉得解脫。
祝願現生者增福延壽，發菩提心，常隨佛學，勤修精進，利濟群生。
祝願已故者往生淨土，同出苦輪，共登覺岸，直證阿鞞跋致，圓滿無上
菩提。

附記：本會接受善信委託，代印經書、佛像，其必要之費用，皆經本會審
慎評估；若有結餘，均續作本會之印(購)經書及運費使用，為施主
廣積陰德；此印經案所需金額龐大，分四批出版，由本會發起印贈，
捐助款項若有不足，則由本會負擔其餘之經費。

DEDICATION OF MERIT

May the merit and virtue
accrued from this work
adorn Amitabha Buddha's Pure Land,
repay the four great kindnesses above,
and relieve the suffering of
those on the three paths below.

May those who see or hear of these efforts
generate Bodhi-mind,
spend their lives devoted to the Buddha Dharma,
and finally be reborn together in
the Land of Ultimate Bliss.

Homage to Amita Buddha!

NAMO AMITABHA

南無阿彌陀佛

《斯里蘭卡巴利文大藏經 第五十四冊》

財團法人佛陀教育基金會 印贈

台北市杭州南路一段五十五號十一樓

Printed and donated for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation

11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org

Website: <http://www.budaedu.org>

This book is strictly for free distribution, it is not for sale.

නොමිලයේ බෙදාදීම පිණිසයි.

Printed in Taiwan

1,000 copies; December 2013

SR254 - 11811